

EGE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

(DOKTORA TEZİ)

KENTSEL TASARIMDA FİZİKSEL KENT KİMLİĞİ

KODLARININ OLUŞTURULMASI:

İZMİR KONAK İLÇESİ

İpek ALTUĞ TURAN

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Bahriye GÜLGÜN

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Bilim Dalı Kodu : 505.05.00

Sunuş Tarihi : 01.10.2010

**Bornova-İZMİR
2010**

İpek ALTUĞ TURAN tarafından doktora tezi olarak sunulan “Kentsel Tasarımda Fiziksel Kent Kimliği Kodlarının Oluşturulması: İzmir Konak İlçesi” başlıklı bu çalışma E.Ü. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile E.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Eğitim ve Öğretim Yönergesi’nin ilgili hükümleri uyarınca tarafımızdan değerlendirilerek savunmaya değer bulunmuş ve 01/10/2010 tarihinde yapılan tez savunma sınavında aday oybirliği / oyçokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri:

İmza

Jüri Başkanı : Doç Dr. Bahriye GÜLGÜN

Raportör Üye : Prof. Dr. Bahar TÜRKYILMAZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Yıldırım ORAL

Üye : Prof. Dr. M. Bülent ÖZKAN

Üye : Doç. Dr. Serpil ÖNDER

ÖZET

KENTSEL TASARIMDA FİZİKSEL KENT KİMLİĞİ KODLARININ OLUŞTURULMASI: İZMİR KONAK İLÇESİ

ALTUĞ TURAN, İpek

Doktora Tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Bahriye GÜLGÜN
01 Ekim 2010, 268 sayfa

Araştırmanın konusu, endüstri devrimiyle birlikte gittikçe hızlanan çarpık kentleşme sonucunda ortaya çıkmış olan kimlik sorunsalının İzmir Kenti Konak İlçesi örneğinde değerlendirilmesidir. Gerek yerleşimin kendisinin gerekse yerleşimin parçası olan sembolik öğelerin (kimlik kodlarının) kent kimliğine olan imgesel etkisinin araştırıldığı bu çalışmada uzman ve kullanıcı değerlendirmesi ana ölçüt olarak kabul edilmiş ve bu perspektiften hareketle tarihsel yöntem ile gözlem ve anket yöntemleri kullanılmıştır.

Konak ilçesinin (6 Mart 2008 tarih / 5747 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Konak İlçesi sınırları aynı kalmak suretiyle, Konak ve Karabağlar olmak üzere iki ayrı ilçeye ayrılmıştır); merkez ilçe olması, İzmir ilinde gerçekleşen değişimlerin büyük bölümünün merkezi olması ve pek çok döneme ait eseri barındırması araştırma alanı olarak belirlenmesinde etkili olmuştur. Bu bağlamda öncelikle araştırma alanında tarihsel süreçte öne çıkan mekan ve öğeler belirlenmiştir.

Çalışma alanı sınırları içerisinde yer alan 168 adet mahalle, 105 adet cadde / bulvar gözlenmiş ve mahalle sınırları içerisinde seçilen 394 kullanıcı ile hane anketi gerçekleştirilmiştir.

Gözlem çalışmaları kapsamında, mahalle ve cadde / bulvar gözlem formu olmak üzere 2 farklı gözlem formundan yararlanılmış, mahalleler “Mahalle Gözlem Formu” aracılığıyla; “Algısal” “Sokak Dokusu” ve “Kimlik Tipi” yönüyle değerlendirilmiştir. Araştırma alt alanlarında fiziksel kimlik kodları arasına girebilecek potansiyelde örnekler bulunması durumunda, bu örnekler de değerlendirmeye alınmıştır. “Cadde / Bulvar Gözlem Formu” yardımıyla cadde ve

bulvarların sınırları belirlenmiş ve fiziksel dokusu değerlendirilmiştir. Gözlem çalışmalarını takiben gerçekleştirilen anket çalışmaları ile kullanıcıların, araştırma alanını imgesel yönden nasıl değerlendirdiği ve imgelemlerinde öne çıkan öğeler belirlenmiştir.

Tarihsel süreçte öne çıkan pek çok öğe ve mekanın, günümüzde hala önemini koruğu, restorasyon ve koruma çabalarının bu bağlamda devam ettiği ancak çarpık kentleşmenin baskısı altında ve yönetsel hataların etkisiyle işlevini tam olarak yerine getiremeyerek kent kimliğine olan etkisinin kaybolma tehlikesine girdiği görülmektedir.

Çalışma sonucunda araştırma alanının, kimlik kodu olabilecek pek çok mekan ve öğeye sahip olduğu ancak gerek kullanıcılar gerekse araştırmacı tarafından, yerleşim ölçeğinde olumsuz imgesel etki taşıdığı saptanmıştır.

Elde edilen sonuçlardan hareketle, yerleşim ölçeğinde olumsuz etki oluşturan nedenleri bertaraf edecek ve kimlik kodlarının iyileştirilmesi / geliştirmesi / korunmasına yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kimlik, Kimlik kodu, İzmir Konak ve Karabağlar İlçeleri

ABSTRACT

THE CONSTRUCTION OF URBAN IDENTITY CODES IN THE PROCESS OF URBAN DESIGN: IZMIR KONAK DISTRICT

ALTUĞ TURAN, İpek

PhD Thesis in Landscape Architecture

Supervisor: Assos. Prof. Bahriye GÜLGÜN

01 October 2010, 268 pages

The subject of the study is the assessment of the identity problematique caused by unplanned urbanization accelerated with the industrial revolution, in the example of Konak Subdistrict of Izmir. In this study which the imaginative effect of the settlement itself and the symbolic elements (identity codes) on the city identity have been discused, the specialist's and the user's assessment were accepted as the main criteria and from this point of view, historical method, observation and questionnaire methods were used.

The facts that Konak Subdistrict (*which was separated into two distinct districts as Konak and Karabağlar, while the borders of the Konak Subdstrict stayed the same according to Council of Ministers decision dated 6 March 2008 / numbered 5747*); is the central district, the center of most of the changes occurred in Izmir Province and it shelters a lot of artifacts belonging to different periods, were effective in it's determining as the area of the study. In this context, the places and the elements of the study area which became prominent in the historical process were determined.

168 neighborhoods, 105 street / boulevard within the borders of the study area were observed and the household questionnaire was carried out with 394 users chosen within the borders of the neighborhood.

Within the scope of the observation studies, 2 different observation forms (neighborhood and street / boulevard observation forms) have been used. The neighborhoods have been examined with the “Neighborhood Observation Form” in terms of “**Perceptual**”, “**Street Texture**” and “**Identity Type**”. On the condition that there were examples with the potential to place among the physical identity codes, they have been taken into assessment. By means of “Street / Boulevard Observation Form”, the borders of the streets and the boulevards have been determined at first and also their physical textures have been assessed. Following the observation studies; the users’ assessments of the study area in terms of imaginative aspect and the elements prominent in their imaginations have been determined by the questionnaire studies carried out.

It has been seen that most of elements and places which prominence in the historical process still maintain their importance, and also the restoration and the protection efforts continue in this context; however, they are under the pressure of unplanned urbanization and as a result of administrative mistakes, they can not function properly and their positive imaginative effect is under the treat of termination.

As a result of the study, it has been detected that the study area has lots of places and elements which can be accepted as identity codes; however, it has been also determined both by the users and the researcher that the study area carries a negative imaginative effect in the settlement scale.

In the light of the results obtained, solution suggestions have been offered which will remove the reasons of the negative effects in the settlement scale and will improve / develop / protect the identification codes.

Keywords: City, Identity, Identity Code, Konak and Karabağlar Subdistricts of Izmir.

TEŞEKKÜR

“Kentsel Tasarımda Fiziksel Kent Kimliği Kodlarının Oluşturulması: İzmir Konak İlçesi” konulu doktora çalışmamı mesleki bilgi birikimi, yakın ilgi ve desteğiyle yöneten değerli danışman hocam Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Doç. Dr. Bahriye GÜLGÜN’e, tez çalışmam süresince değerli bilgileri ve düşünceleriyle çalışmamda çok önemli katkıları olan Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Bahar TÜRKYILMAZ’a ve Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Yıldırım ORAL’a teşekkür ederim.

Tüm akademik yaşamımda olduğu gibi, tez çalışmam süresince de benden desteğini ve hoşgörüsünü esirgemeyen Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü ve Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Bülent ÖZKAN’a ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Başkan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Erhan Vecdi KÜÇÜKERBAŞ’a ve bu zorlu süreçte destekleri için tüm Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim elemanları ve çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Tez çalışmamın başladığı günden tamamlandığı güne kadar tüm aşamalarında gerek mesleki bilgi birikimleriyle gerekse de manevi destekleriyle her ihtiyacım olduğunda tüm içtenlikleriyle yanımda olan eşsiz çalışma arkadaşlarım Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Elemanı Sayın Öğr. Gör. Dr. Emine MALKOÇ’a ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğretim Elemanı Araş. Gör. Dr. Hatice SÖNMEZ TÜREL’e sonsuz teşekkür ederim.

Anket formlarının hazırlanmasında mesleki bilgi birimiyle ve anket çalışmalarının yürütülmesinde özverili desteğiyle yardımcı olan Sayın Uzman Psikolog Işın AKKUŞ’a, çalışmamın istatistiksel değerlendirmeleriyle ilgili bölümlerinde mesleki bilgi birikimiyle görüşlerinden yararlandığım Ege Üniversitesi Temel Tıp Bilimleri Biyoistatistik Bölümü Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Saim KENDİR’e, arazi gözlem çalışmalarım ve anket veri girişi sürecinde tüm içtenliğiyle göstermiş olduğu destek için Sayın Oya YERTUTMAZLAR’a teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi doktora çalışmamda da maddi manevi desteklerini esirgemeyen, arazi gözlem çalışmalarımın yürütülmesinden anket verilerimin bilgisayar ortamına aktarılmasına kadar pek çok aşamada özverili destekleriyle beni yalnız bırakmayan, ailem oldukları için kendimi her zaman çok şanslı bulduğum babam Sayın Köksal ALTUĞ'a, annem Sayın Semra ALTUĞ'a, kardeşim Sayın Sinan ALTUĞ'a ve eşim Sayın Serdar TURAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmamı maddi yönden destekleyen Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu'na teşekkür ederim.

İpek ALTUĞ TURAN

Ekim 2010

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Özet.....	v
Abstract.....	vii
Teşekkür.....	ix
Şekiller Dizini.....	xiii
Çizelgeler Dizini.....	xxviii
1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR ÖZETİ.....	3
2.1. Kavramsal ve Kurumsal Çerçeve.....	3
2.1.1. Kent.....	3
2.1.2. Kent kimliği.....	6
2.1.3. Kent kimliği bileşenleri.....	8
2.1.4. Günümüz kentlerinde kimlik sorunsalı.....	19
2.1.5. Çevresel algı.....	20
2.1.6. Çevresel imaj.....	23
2.1.7. Kentsel kimlik kodu.....	27
2.2. Konuyla İlgili Önceki Bilimsel Çalışmalar.....	28
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	34
3.1. Materyal.....	34

İÇİNDEKİLER (Devam)

	<u>Sayfa</u>
3.2. Yöntem.....	36
3.2.1. Konu ve sorunun tanımlanması.....	36
3.2.2. Veri toplama.....	36
3.2.3. Bulgular ve analiz.....	53
3.2.4. Sonuç ve öneriler.....	53
4. BULGULAR VE ANALİZ.....	54
4.1. Bulgular.....	54
4.1.1. Tarihsel yöntemle elde edilen bulgular.....	54
4.1.2. Gözlem çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular.....	75
4.1.3. Anket çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular.....	194
4.2. Analiz.....	217
4.2.1. Araştırma alanları genel analizi.....	217
4.2.2. Karabağlar ilçesi analizi.....	233
4.2.3. Konak ilçesi analizi.....	236
4.2.4. Cadde ve bulvarların analizi.....	241
4.2.5. Fiziksel kimlik kodları analizi.....	243
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	246
6. KAYNAKLAR DİZİNİ.....	256
7. ÖZGEÇMİŞ.....	268

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1. Kültürel miras – kent kimliği – kentsel gelişim ilişkisi.....	18
Şekil 2.2. Çevresel imgenin oluşumu.....	26
Şekil 3.1.1. Araştırma alanları – Karabağlar ve Konak ilçe sınırları.....	35
Şekil 3.2.1. Yöntem akış diyagramı.....	38
Şekil 3.2.2. Anket çalışması yapılan mahalleler.....	47
Şekil 4.1.1. İzmir kentinin 1941 yılına ait planı.....	54
Şekil 4.1.2. Kadifekale.....	71
Şekil 4.1.3. Agora.....	71
Şekil 4.1.4. Sarıkışla.....	72
Şekil 4.1.5. Hükümet Konağı.....	72
Şekil 4.1.6. Saat Kulesi.....	72
Şekil 4.1.7. Konak Meydanı.....	72
Şekil 4.1.8. Yalı Camii.....	72
Şekil 4.1.9. İlk Kurşun Anıtı.....	72
Şekil 4.1.10. Kemeraltı.....	72
Şekil 4.1.11. Kızlarağası Hanı.....	72
Şekil 4.1.12. Kültürpark.....	73
Şekil 4.1.13. Kordon.....	73

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.14. Cumhuriyet Meydanı.....	73
Şekil 4.1.15. Vakıflar Bankası.....	73
Şekil 4.1.16. Osmanlı Bankası.....	73
Şekil 4.1.17. Ziraat Bankası.....	73
Şekil 4.1.18. Borsa Sarayı.....	73
Şekil 4.1.19. Milli Kütüphane.....	73
Şekil 4.1.20. Turizm Müdürlüğü.....	74
Şekil 4.1.21. Etnografya Müzesi.....	74
Şekil 4.1.22. İzmir Atatürk Lisesi.....	74
Şekil 4.1.23. Tarihi Asansör.....	74
Şekil 4.1.24. Kızılçullu Su Kemerleri.....	74
Şekil 4.1.25. Basmane.....	74
Şekil 4.1.26. Oteller Sokağı.....	74
Şekil 4.1.27. Pasaport İskeleyi.....	74
Şekil 4.1.28. Dönertaş Sebili.....	75
Şekil 4.1.29. Alsancak Camii.....	75
Şekil 4.1.30. Karabağlar İlçesi mahalle sınırları.....	76
Şekil 4.1.31. Abdi İpekçi Mahallesi değerlendirme formu.....	77

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.32. Ali Fuat Cebesoy Mahallesi değerlendirme formu.....	77
Şekil 4.1.33. Ali Fuat Erden Mahallesi değerlendirme formu.....	78
Şekil 4.1.34. Arap Hasan Mahallesi değerlendirme formu.....	78
Şekil 4.1.35. Aşık Veysel Mahallesi değerlendirme formu.....	79
Şekil 4.1.36. Aydın Mahallesi değerlendirme formu.....	79
Şekil 4.1.37. Bahar Mahallesi değerlendirme formu.....	80
Şekil 4.1.38. Bahriye Üçok Mahallesi değerlendirme formu.....	80
Şekil 4.1.39. Barış Mahallesi değerlendirme formu.....	81
Şekil 4.1.40. Bozyaka Mahallesi değerlendirme formu.....	81
Şekil 4.1.41. Cennetçeşme Mahallesi değerlendirme formu.....	82
Şekil 4.1.42. Cennetoğlu Mahallesi değerlendirme formu.....	82
Şekil 4.1.43. Çalığışu Mahallesi değerlendirme formu.....	83
Şekil 4.1.44. Doğanay Mahallesi değerlendirme formu.....	83
Şekil 4.1.45. Esenlik Mahallesi değerlendirme formu.....	84
Şekil 4.1.46. Gazi Mahallesi değerlendirme formu.....	84
Şekil 4.1.47. Gn. Asım Gündüz Mahallesi değerlendirme formu.....	85
Şekil 4.1.48. Gn. Kazım Özalp Mahallesi değerlendirme formu.....	85
Şekil 4.1.49. Gülyaka Mahallesi değerlendirme formu.....	86

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.50. Günaltay Mahallesi değerlendirme formu.....	86
Şekil 4.1.51. İhsan Alyanak Mahallesi değerlendirme formu.....	87
Şekil 4.1.52. Karabağlar Mahallesi değerlendirme formu.....	87
Şekil 4.1.53. Kazım Karabekir Mahallesi değerlendirme formu.....	88
Şekil 4.1.54. Kibar Mahallesi değerlendirme formu.....	88
Şekil 4.1.55. Limonteppe Mahallesi değerlendirme formu.....	89
Şekil 4.1.56. Maliyeciler Mahallesi değerlendirme formu.....	89
Şekil 4.1.57. Metin Oktay Mahallesi değerlendirme formu.....	90
Şekil 4.1.58. Muammer Akar Mahallesi değerlendirme formu.....	90
Şekil 4.1.59. Özgür Mahallesi değerlendirme formu.....	91
Şekil 4.1.60. Poligon Mahallesi değerlendirme formu.....	91
Şekil 4.1.61. Refet Bele Mahallesi değerlendirme formu.....	92
Şekil 4.1.62. Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	92
Şekil 4.1.63. Salih Omurtak Mahallesi değerlendirme formu.....	93
Şekil 4.1.64. Sarıyer Mahallesi değerlendirme formu.....	93
Şekil 4.1.65. Selvili Mahallesi değerlendirme formu.....	94
Şekil 4.1.66. Sevgi Mahallesi değerlendirme formu.....	94
Şekil 4.1.67. Şehitler Mahallesi değerlendirme formu.....	95

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.68. Tahsin Yazıcı Mahallesi değerlendirme formu.....	95
Şekil 4.1.69. Uğur Mumcu Mahallesi değerlendirme formu.....	96
Şekil 4.1.70. Umut Mahallesi değerlendirme formu.....	96
Şekil 4.1.71. Uzundere Mahallesi değerlendirme formu.....	97
Şekil 4.1.72. Üçkuyular Mahallesi değerlendirme formu.....	97
Şekil 4.1.73. Vatan Mahallesi değerlendirme formu.....	98
Şekil 4.1.74. Yunus Emre Mahallesi değerlendirme formu.....	98
Şekil 4.1.75. Yurtoğlu Mahallesi değerlendirme formu.....	99
Şekil 4.1.76. Yzb. Şerafettin Mahallesi değerlendirme formu.....	99
Şekil 4.1.77. Adnan Süvari Mahallesi değerlendirme formu.....	100
Şekil 4.1.78. Bahçelievler Mahallesi değerlendirme formu.....	101
Şekil 4.1.79. Basın Sitesi Mahallesi değerlendirme formu.....	102
Şekil 4.1.80. Devrim Mahallesi değerlendirme formu.....	103
Şekil 4.1.81. Esentepe Mahallesi değerlendirme formu.....	104
Şekil 4.1.82. Esenyalı Mahallesi değerlendirme formu.....	105
Şekil 4.1.83. Fahrettin Altay Mahallesi değerlendirme formu.....	106
Şekil 4.1.84. Osman Aksüner Mahallesi değerlendirme formu.....	107
Şekil 4.1.85. Peker Mahallesi değerlendirme formu.....	108

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.86. Konak İlçesi mahalle sınırları.....	110
Şekil 4.1.87. Akarcalı Mahallesi değerlendirme formu.....	111
Şekil 4.1.88. Akın Simav Mahallesi değerlendirme formu.....	111
Şekil 4.1.89. Akıncı Mahallesi değerlendirme formu.....	112
Şekil 4.1.90. Ali Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	112
Şekil 4.1.91. Altay Mahallesi değerlendirme formu.....	113
Şekil 4.1.92. Altınordu Mahallesi değerlendirme formu.....	113
Şekil 4.1.93. Altıntaş Mahallesi değerlendirme formu.....	114
Şekil 4.1.94. Anadolu Mahallesi değerlendirme formu.....	114
Şekil 4.1.95. Atamer Mahallesi değerlendirme formu.....	115
Şekil 4.1.96. Atilla Mahallesi değerlendirme formu.....	115
Şekil 4.1.97. Aziziye Mahallesi değerlendirme formu.....	116
Şekil 4.1.98. Ballıkuyu Mahallesi değerlendirme formu.....	116
Şekil 4.1.99. Boğaziçi Mahallesi değerlendirme formu.....	117
Şekil 4.1.100. Bozkurt Mahallesi değerlendirme formu.....	117
Şekil 4.1.101. Cengiz Topel Mahallesi değerlendirme formu.....	118
Şekil 4.1.102. Çahabey Mahallesi değerlendirme formu.....	118
Şekil 4.1.103. Çankaya Mahallesi değerlendirme formu.....	119

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.104. Çınarlı Mahallesi değerlendirme formu.....	119
Şekil 4.1.105. Çınartepe Mahallesi değerlendirme formu.....	120
Şekil 4.1.106. Çimentepe Mahallesi değerlendirme formu.....	120
Şekil 4.1.107. Dayıemir Mahallesi değerlendirme formu.....	121
Şekil 4.1.108. Dolaplıkuyu Mahallesi değerlendirme formu.....	121
Şekil 4.1.109. Duatepe Mahallesi değerlendirme formu.....	122
Şekil 4.1.110. Ege Mahallesi değerlendirme formu.....	122
Şekil 4.1.111. Emir Sultan Mahallesi değerlendirme formu.....	123
Şekil 4.1.112. Faik Paşa Mahallesi değerlendirme formu.....	123
Şekil 4.1.113. Fatih Mahallesi değerlendirme formu.....	124
Şekil 4.1.114. Ferahlı Mahallesi değerlendirme formu.....	124
Şekil 4.1.115. Fevzipaşa Mahallesi değerlendirme formu.....	125
Şekil 4.1.116. Güneş Mahallesi değerlendirme formu.....	125
Şekil 4.1.117. Güneşli Mahallesi değerlendirme formu.....	126
Şekil 4.1.118. Güney Mahallesi değerlendirme formu.....	126
Şekil 4.1.119. Güngör Mahallesi değerlendirme formu.....	127
Şekil 4.1.120. Halkapınar Mahallesi değerlendirme formu.....	127
Şekil 4.1.121. Hasan Özdemir Mahallesi değerlendirme formu.....	128

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.122. Hilal Mahallesi değerlendirme formu.....	128
Şekil 4.1.123. Hurşidiye Mahallesi değerlendirme formu.....	129
Şekil 4.1.124. Huzur Mahallesi değerlendirme formu.....	129
Şekil 4.1.125. İmariye Mahallesi değerlendirme formu.....	130
Şekil 4.1.126. İsmet Paşa Mahallesi değerlendirme formu.....	130
Şekil 4.1.127. I. Kadriye Mahallesi değerlendirme formu.....	131
Şekil 4.1.128. II. Kadriye Mahallesi değerlendirme formu.....	131
Şekil 4.1.129. Kahraman Mescit Mahallesi değerlendirme formu.....	132
Şekil 4.1.130. Kahramanlar Mahallesi değerlendirme formu.....	132
Şekil 4.1.131. Kemal Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	133
Şekil 4.1.132. Kestelli Mahallesi değerlendirme formu.....	133
Şekil 4.1.133. Kocakapı Mahallesi değerlendirme formu.....	134
Şekil 4.1.134. Kocatepe Mahallesi değerlendirme formu.....	134
Şekil 4.1.135. Kosova Mahallesi değerlendirme formu.....	135
Şekil 4.1.136. Kubilay Mahallesi değerlendirme formu.....	135
Şekil 4.1.137. Kurtuluş Mahallesi değerlendirme formu.....	136
Şekil 4.1.138. Küçük Ada Mahallesi değerlendirme formu.....	136
Şekil 4.1.139. Lale Mahallesi değerlendirme formu.....	137

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.140. Levent Mahallesi değerlendirme formu.....	137
Şekil 4.1.141. Mecidiye Mahallesi değerlendirme formu.....	138
Şekil 4.1.142. Mehmet Akif Mahallesi değerlendirme formu.....	138
Şekil 4.1.143. Mehtap Mahallesi değerlendirme formu.....	139
Şekil 4.1.144. Mersinli Mahallesi değerlendirme formu.....	139
Şekil 4.1.145. Millet Mahallesi değerlendirme formu.....	140
Şekil 4.1.146. Mirali Mahallesi değerlendirme formu.....	140
Şekil 4.1.147. Mithatpaşa Mahallesi değerlendirme formu.....	141
Şekil 4.1.148. Murat Mahallesi değerlendirme formu.....	141
Şekil 4.1.149. Namık Kemal Mahallesi değerlendirme formu.....	142
Şekil 4.1.150. Odunkapı Mahallesi değerlendirme formu.....	142
Şekil 4.1.151. Oğuzlar Mahallesi değerlendirme formu.....	143
Şekil 4.1.152. Ondokuz Mayıs Mahallesi değerlendirme formu.....	143
Şekil 4.1.153. Pazaryeri Mahallesi değerlendirme formu.....	144
Şekil 4.1.154. Piri Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	144
Şekil 4.1.155. Sakarya Mahallesi değerlendirme formu.....	145
Şekil 4.1.156. Saygı Mahallesi değerlendirme formu.....	145
Şekil 4.1.157. Sümer Mahallesi değerlendirme formu.....	146

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.158. Süvari Mahallesi değerlendirme formu.....	146
Şekil 4.1.159. Şehit Nedim Tuğaltay Mahallesi değerlendirme formu.....	147
Şekil 4.1.160. Tan Mahallesi değerlendirme formu.....	147
Şekil 4.1.161. Tınaztepe Mahallesi değerlendirme formu.....	148
Şekil 4.1.162. Trakya Mahallesi değerlendirme formu.....	148
Şekil 4.1.163. Tuzcu Mahallesi değerlendirme formu.....	149
Şekil 4.1.164. Türkyılmaz Mahallesi değerlendirme formu.....	149
Şekil 4.1.165. Uğur Mahallesi değerlendirme formu.....	150
Şekil 4.1.166. Ulubatlı Mahallesi değerlendirme formu.....	150
Şekil 4.1.167. Ülkü Mahallesi değerlendirme formu.....	151
Şekil 4.1.168. Yavuz Selim Mahallesi değerlendirme formu.....	151
Şekil 4.1.169. Yeni Mahallesi değerlendirme formu.....	152
Şekil 4.1.170. Yenidoğan Mahallesi değerlendirme formu.....	152
Şekil 4.1.171. Yenigün Mahallesi değerlendirme formu.....	153
Şekil 4.1.172. Yenişehir Mahallesi değerlendirme formu.....	153
Şekil 4.1.173. Yeşildere Mahallesi değerlendirme formu.....	154
Şekil 4.1.174. Yıldız Mahallesi değerlendirme formu.....	154
Şekil 4.1.175. Yirmialtı Ağustos Mahallesi değerlendirme formu.....	155

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.176. Zafertepe Mahallesi değerlendirme formu.....	155
Şekil 4.1.177. Zeybek Mahallesi değerlendirme formu.....	156
Şekil 4.1.178. Zeytinlik Mahallesi değerlendirme formu.....	156
Şekil 4.1.179. Akdeniz Mahallesi değerlendirme formu.....	157
Şekil 4.1.180. Alsancak Mahallesi değerlendirme formu.....	159
Şekil 4.1.181. Barbaros Mahallesi değerlendirme formu.....	161
Şekil 4.1.182. Etiler Mahallesi değerlendirme formu.....	162
Şekil 4.1.183. Göztepe Mahallesi değerlendirme formu.....	163
Şekil 4.1.184. Güzelyalı Mahallesi değerlendirme formu.....	164
Şekil 4.1.185. Güzelyurt Mahallesi değerlendirme formu.....	166
Şekil 4.1.186. İsmet Kaptan Mahallesi değerlendirme formu.....	167
Şekil 4.1.187. Kadifekale Mahallesi değerlendirme formu.....	168
Şekil 4.1.188. Kılınç Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	169
Şekil 4.1.189. Konak Mahallesi değerlendirme formu.....	170
Şekil 4.1.190. Kültür Mahallesi değerlendirme formu.....	172
Şekil 4.1.191. Mehmet Ali Akman Mahallesi değerlendirme formu.....	174
Şekil 4.1.192. Mimar Sinan Mahallesi değerlendirme formu.....	174
Şekil 4.1.193. Murat Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	176

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.194. Namazgah Mahallesi değerlendirme formu.....	177
Şekil 4.1.195. Selçuk Mahallesi değerlendirme formu.....	178
Şekil 4.1.196. Turgut Reis Mahallesi değerlendirme formu.....	179
Şekil 4.1.197. Umurbey Mahallesi değerlendirme formu.....	180
Şekil 4.1.198. Vezirağa Mahallesi değerlendirme formu.....	181
Şekil 4.1.199. Yeşiltepe Mahallesi değerlendirme formu.....	182
Şekil 4.1.200. Araştırma alanları sınırı içinde belirlenen cadde / bulvar dağılımı.....	183
Şekil 4.1.201. Karabağlar – Konak ilçesi cadde / bulvarların değerlendirme formu.....	184
Şekil 4.1.202. Ankete katılan kullanıcıların algısal değerlendirmesi.....	196
Şekil 4.1.203. Ankete katılan kullanıcıların kimlik değerlendirmesi.....	197
Şekil 4.1.204. Ankete katılan kullanıcıları Konak İlçesi'ne bağlayan nedenler.....	198
Şekil 4.1.205. Ankete katılan kullanıcıların Konak İlçesi'nde geçmişe dair özledikleri.....	198
Şekil 4.1.206. Kullanıcıların araştırma alanı sınırlarına yönelik farkındalık durumu.....	199
Şekil 4.1.207. Ankete katılanların düzenli olarak kullandığı caddeler / bulvarlar.....	200
Şekil 4.1.208. Kullanıcıların aklına ilk gelen mekan / yapıların sıralanması.....	202
Şekil 4.1.209. Ankete katılan kullanıcıların aklına ilk gelen semtlerin sıralaması.....	203
Şekil 4.1.210. Ankete katılan kullanıcıların ilçenin merkezi olarak tanımladığı mekanlar.....	204
Şekil 4.1.211. Ankete katılan kullanıcıların buluşma mekanı olarak belirlediği yerler.....	205

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1.212. Ankete katılan kullanıcıların belirlediği fiziksel değişiklikler.....	206
Şekil 4.1.213. Ankete katılan kullanıcıların belirlediği yönetsel değişiklikler.....	207
Şekil 4.1.214. Ankete katılan kullanıcıların misafirlerini gezdirmek için seçtiği yerler.....	208
Şekil 4.1.215. İmgelemde ve olumlu imgesel etkisiyle birinci sırada yer alan mekanlar.....	209
Şekil 4.1.216. Ankete katılan kullanıcılara göre en çok kullanılan parklar.	210
Şekil 4.1.217. Ankete katılan kullanıcılara göre en çok kullanılan meydanlar.....	210
Şekil 4.2.1. Yeşil alanı bulunmayan araştırma alt alanlarının dağılımı.....	218
Şekil 4.2.2. Kamusal mekanı bulunmayan araştırma alt alanlarının dağılımı.....	218
Şekil 4.2.3. Araştırma alt alanlarının genel algısal değerlendirme sonuçları.....	219
Şekil 4.2.4. Araştırma alt alanlarının bakımlılık düzeyi dağılımı.....	220
Şekil 4.2.5. Araştırma alt alanlarının canlılık düzeyi dağılımı.....	221
Şekil 4.2.6. Araştırma alt alanlarının dikkat çekicilik düzeyi dağılımı.....	222
Şekil 4.2.7. Araştırma alt alanlarının estetik düzeyi dağılımı.....	222
Şekil 4.2.8. Araştırma alt alanlarının ferahlık düzeyi dağılımı.....	223
Şekil 4.2.9. Araştırma alt alanlarının güvenlik düzeyi dağılımı.....	224
Şekil 4.2.10. Araştırma alt alanlarının okunabilirlik düzeyi dağılımı.....	223
Şekil 4.2.11. Araştırma alt alanlarının planlılık düzeyi dağılımı.....	225
Şekil 4.2.12. Araştırma alt alanlarının yaşanabilirlik düzeyi dağılımı.....	226

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.2.13. Araştırma alt alanlarının yeşil düzeyi dağılımı.....	226
Şekil 4.2.14. Gözlemlerle belirlenen olumlu imgesel etki sağlayabilme başarı yüzdesi dağılımı.....	227
Şekil 4.2.15. Gözlemlerle belirlenen olumlu imgesel etki sağlayabilme başarısının mekansal dağılımı.....	227
Şekil 4.2.16. Ankete katılan kullanıcılara göre olumlu imgesel etki sağlayabilme başarı dağılımı.....	228
Şekil 4.2.17. Araştırma alanları sokak dokusu değerlendirmesi.....	229
Şekil 4.2.18. Araştırma alt alanlarında yaya erişim ağı bulunma durumu...	229
Şekil 4.2.19. Araştırma alt alanlarında yapı cepheleri değerlendirmesi.....	230
Şekil 4.2.20. Araştırma alt alanlarında cansız donatı elemanları değerlendirmesi.....	231
Şekil 4.2.21. Araştırma alt alanlarında canlı donatı elemanı bulunma durumu.....	231
Şekil 4.2.22. Araştırma alt alanlarında görsel karmaşa düzeyi dağılımı değerlendirmesi.....	232
Şekil 4.2.23. Araştırma alt alanlarında sokak dokusunun imgesel etki değerlendirmesi.....	232
Şekil 4.2.24. Karabağlar ilçesi algısal değerlendirme sonuçları.....	234
Şekil 4.2.25. Karabağlar ilçesi imgesel etki oluşturma başarı yüzdesi dağılımı.....	235
Şekil 4.2.26. Karabağlar ilçesi sokak dokusu değerlendirmesi.....	236
Şekil 4.2.27. Konak ilçesi algısal değerlendirme sonuçları.....	238
Şekil 4.2.28. Konak ilçesi imgesel etki oluşturma başarı yüzdesi dağılımı....	239
Şekil 4.2.29. Konak ilçesi sokak dokusu değerlendirmesi.....	240
Şekil 4.2.30. Cadde ve bulvarların değerlendirilmesi.....	241

ŞEKİLLER DİZİNİ (Devam)

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.2.31. Araştırma alanlarında belirlenen fiziksel kimlik kodlarının konumsal dağılımı.....	244
Şekil 4.2.32. Fiziksel kimlik kodlarının tiplerine ve ilçelere göre sayısal dağılımı.....	244
Şekil 5.1. Genel görünüm 1.....	250
Şekil 5.2. Genel görünüm 2.....	250

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
Çizelge 2.1. Kent kimliği bileşenleri.....	9
Çizelge 2.2. Hasselgren’a (1969) göre insan – çevre ilişkileri.....	21
Çizelge 3.2.1. Gözlem formu – I (Mahalle) örneği.....	40
Çizelge 3.2.2. Gözlem formu – II (Cadde / Bulvar) örneği.....	40
Çizelge 3.2.3. Karabağlar ilçesinde anket yapılan mahalleler ve uygulanan anket sayıları.....	47
Çizelge 3.2.4. Konak ilçesinde anket yapılan mahalleler ve uygulanan anket sayıları.....	48
Çizelge 3.2.5. Anket formu örneği.....	49
Çizelge 4.1.1. Ankete katılan kullanıcıların “kimlik tipi” değerlendirmesi...	196
Çizelge 4.1.2. Katılımcıların “aklına ilk gelen” ve “misafirlerini götürmek için tercih ettikleri” mekan / yapı karşılaştırması.....	209
Çizelge 4.1.3. Mekanlara yönelik değerlendirmeler.....	212
Çizelge 4.1.4. Ankete katılan kullanıcıların olumsuz değerlendirdiği cadde / bulvarlar.....	216
Çizelge 5.1. Kimlik kodları arasında belirlenen kamusal mekanlara yönelik öneriler.....	253
Çizelge 5.2. Kimlik kodları arasında belirlenen tarihi yapılara / öğelere yönelik öneriler	254
Çizelge 5.3. Kimlik kodları arasında belirlenen günümüz yapılarına / öğelerine yönelik öneriler.....	255

1. GİRİŞ

Tarihi çok eskilere dayalı olmasına karşın kent, kentleşme ve kentlileşme kavramlarına yönelik çalışmalar ancak endüstri devriminden sonra, toplumsal araştırmaların önemli konularından birisi haline gelmiştir. Endüstri devrimiyle birlikte, iş olanaklarının kent ve yakın çevrelerine toplanmış olması, kentlere göçü teşvik etmiş ve beraberinde kentlerde yaşanan hızlı nüfus artışıyla birlikte pek çok olanağa sahip olan kentsel yerleşimlerde toplumsal ve çevresel değerlerin tüketim süreci başlamıştır. Hızlı ve çarpık kentleşme sonucunda kültürel mirasının ihmal edildiği ve kimliği olumsuz yönde değişim süreci içine giren günümüz kentleri, karakteristiklerini kaybederek birbirine benzeyen yerleşimler haline dönüşmüştür. Ülkemizde mevcut problemi çözümlmeye yönelik geliştirilen stratejiler, çoğu kez planlama ve tasarım yaklaşımlarını göz ardı eden ve sadece dönemi geçirmeye yönelik önerilerden öteye geçememektedir.

Kentlerde yaşanan kimlik sorunsalının tanımlanması amacıyla “kimlik bileşenleri”, “imaj öğeleri”, “okunabilirlik”, “algısal yaklaşımlar” vb. kavram ve kuramlar incelendiğinde, bu sorunsalı çözümlmeye yönelik “livable - yaşanabilir” “(yayaya dost – footfriendly / walkable), “sakin – slowcity” vb. farklı yaklaşımların oluşmaya başladığı görülmektedir. Kent kimliğine yönelik yürütülen çalışmalarda benimsenen yaklaşımlar, yerleşimin toplumsal ve çevresel duruşunu yansıtan değerleri korumanın ve kaliteli yaşam mekanları yaratmanın önemini vurgulamaktadır.

Kültürel değerleri korumaya, kent kimliği ve çevresel imaja dair insan baskısını önlemeye yönelik oluşturulan kurullar ile bu kurulların aldığı koruma kararları hala ülkemizde yaşanan sorunları çözümleme konusunda yetersiz kalmakta, bu durum da kimlik ve imaj kavramlarına yönelik çalışmaları bir kat daha önemli hale getirmektedir.

Öztürk’e (1995) göre, ülkemizde hızlı kentleşme olgusunun beraberinde getirdiği karmaşık ve belirsiz yapılanma, kentlerin kimliklerinin ve kültürlerinin oluşumunda etkili öğeler olan mimari ve estetik değerleri olumsuz yönde etkilemekte; bu olumsuzluk özellikle eski dokuyu içinde barındıran yani, geçmiş kültürlerin göstergesi olan fiziksel öğelerin bulunduğu kentlerimizde daha da belirgin olarak ortaya çıkmaktadır (Çöl, 1998).

Kimlik bileşenlerinin korunması, kentlere yönelik olumlu çevresel imaj yaratma adına önemli etkiye sahip olup bu durum hem yerel ölçekte hem de ülkesel ölçekte ekonomik açıdan da değer taşımaktadır. Günümüzde pek çok yerel yönetim, ekonomik önemi de göz önünde bulundurarak, gerek turizmi gerekse yabancı ve yerli yatırımları teşvik etmek amacıyla olumlu imgesel etkiye sahip kent imajı oluşturma yönünde çalışmalar yürütmektedir.

Anadolu yarımadasının en batı ucunda yer alan İzmir, bu topraklarda yaşanmış tüm süreçlerden kaçınılmaz olarak her dönem payını alırken, doğuya en uzak ve batıya en yakın olan konumuyla, aydın, çağdaş, gelişmeden yana olan hoşgörülü kimliğini ön plana çıkarmıştır. Uygun coğrafi konumu, koruntulu büyük körfezi, Anadolu'nun zengin kaynaklarına ve de batıya kolay bağlantısı, İzmir'i tüm toplumlar için cazip kılmış, aynı nedenle kent, her dönem yoğun saldırı ve tahribatlara maruz kalmıştır (Gündüz ve Taner, 2002).

Araştırma alanı olarak seçilen İzmir - Konak ilçesinin, tarih boyunca en büyük saldırıyı; hızlı nüfus artışı, ekonomik sorunlar, göçler, endüstriyel ve teknolojik gelişmeler ile sonucunda oluşan hızlı ve çarpık kentleşmeyle yaşadığı görülmüştür. Bu bağlamda toplumsal ve doğal özelliklerinin yanı sıra çevresel özellikleriyle de oldukça zengin olan ilçenin önemli bir fiziksel kimlik sorunsalıyla yüz yüze olduğu göze çarpmaktadır.

Gerek yerleşimin kendisinin gerekse yerleşimin parçası olan sembolik öğelerin (kimlik kodlarının) kent kimliğine olan imgesel etkilerinin saptanmasını amaçlayan “Kentsel Tasarımda Fiziksel Kent Kimliği Kodlarının Oluşturulması: İzmir Konak İlçesi” konulu bu çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın amacının ve gerekliliğinin açıklandığı “**Giriş**” bölümünü takiben “**Literatür Özeti**” bölümü yer almaktadır. Bu bölümde; kent, kent kimliği, kent kimliği bileşenleri, algı ve çevresel imaj kavramları açıklanmış ayrıca konuya ilişkin önceki araştırma ve uygulamalara yer verilmiştir. Çalışmanın “**Materyal ve Yöntem**” başlıklı üçüncü bölümde araştırma ana materyali olan Konak ve Karabağlar ilçeleri irdelenmiştir. Bu bölümde araştırmanın yöntemi tanımlanmış ve detaylarına yer verilmiştir. “**Bulgular ve Analiz**” bölümünde tarihsel yöntem ile gözlem ve anket yöntemleriyle elde edilen bulgulara yer verilmiş ve bulguların bütünleşik analizi yapılmıştır. Çalışmanın son aşaması olan “**Sonuç ve Öneriler**” bölümünde ise araştırma bulguları temelinde öneriler getirilmiştir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

2.1. Kavramsal ve Kuramsal Çerçeve

2.1.1 Kent

Kent ve kentselliğe ilişkin tanım ve kuramlar hakkında Aristo'dan başlayarak XIX. yüzyıla kadar pek çalışma olmamasına karşın, sanayi devriminden günümüze kadar kent, toplumsal düşünce alanında önemli bir çalışma alanı oluşturmuş durumdadır (Bilim ve Teknik, 2002).

Endüstri devrimiyle birlikte önem kazanan kent yaşamı beraberinde kent nüfusunda hızla bir artışa neden olmuş; dünya nüfusunun % 49,9'unu, Türkiye nüfusunun ise % 68,7'sini kentlerde yaşama noktasına getirmiştir (World Bank, 2008). 2020 yılına kadar dünya nüfusunun % 60'nın yani yaklaşık 4.4 milyar insanın kentlerde yaşayacağı tahmin edilmektedir (Richard et al., 1996; Hepcan vd., 2007).

Yoğun kullanımlara sahne olan ve toplumlar için önemi her geçen gün artan dünya kentlerine yönelik pek çok çalışma gerçekleştirilmekte ve çok boyutlu bir olgu olan kent kavramı farklı yaklaşımlarla tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan bazılarına burada yer verilmiştir.

Kentleşme, sanayileşme ve modernleşme süreçlerinin sonucu olarak ortaya çıkan mekansal ve toplumsal yaşamdaki yapısal dönüşümü ifade eder. Diğer bir deyişle kentleşme, sanayileşme ve sanayi sonrası kentsel alanlarda yoğunlaşan kamusal ve özel aktivitelerle bu aktivitelerin çevresel etkilerinin bir bütünü olarak tanımlanabilir (Bilim ve Teknik, 2002).

IHS'e (1999) göre kentler, dünyanın farklı bölgelerinde farklı yapılarda olup farklı isimlerde anılabilmekte; birkaç bin kişinin yaşadığı küçük yerleşim ya da kasabalardan, milyonlarca kişinin yaşadığı büyük metropollere kadar değişik ölçeklerde olabilmektedir.

Stevenson et al (1996) ise kentsel yerleşimleri kırsal yerleşimlerden ayıran özellikleri yüzölçümü, nüfus yoğunluğu ve kamu hizmetlerinin resmi hükümlere dayalı olması olarak tanımlamaktadır (Hepcan, 2001).

Bir yerleşmenin kent olabilmesi için; belli bir büyüklüğe ulaşmış olması; içinde yaşayanlara eğitim, sağlık, kültür gibi çeşitli hizmetler sunabilmesi; yönetsel işlevleri olması; kendi gıdasını dışarıdan sağlayan ve tarımın dışındaki alanlarda çalışan kişilerden oluşması; yaşayanlar arasında uzmanlaşma ve işbölümün gelişmiş olması gereklidir (Çöl, 1998).

Birlik'e (2006) göre, "yerel üretime ve yönetime dayalı; farklı uzmanlık alanlarının iş birliği ile oluşmuş en geniş ölçekli ürün"dür.

Bianchini'ye (1999) göre kent;

- Coğrafi sınırlarla tanımlanan ve belirli doğal karakteristiklerle donatılmış;
- İnsan eliyle şekillendirilmiş (altyapı tesisleri, yapılar, yollar, meydanlar, kamusal mekanlar vb.);
- Kendilerine özgü sosyal ağı ve dinamikleri olan kullanıcı kitlesine sahip (toplumsal);
- Ekonomik aktivite ve ilişkiler sistemini içeren (ekonomik);
- Farklı politik aktörlerin oluşturduğu toplumsal ve ekonomik yaşamı düzenleyen prensipler ve kurallar bütününe sahip (politik) çok boyutlu bir oluşumdur.

Lewis Mumford'a (1961) göre ise kent, "başlangıçtan bu yana, uygarlık ürünlerini toplamak ve iletmek için özel olarak donatılmış, maksimum hizmetin minimum alanda sunulması amacıyla yeterince yoğunlaştırılmış, değişen gereksinimlere - büyümenin getirdiği karmaşık biçimlere - yığılan toplumsal mirasa yer sağlayabilecek şekilde genişletilmiş bir strüktürdür (Birlik, 2006).

Kentler, son elli yıllık süreç içinde oldukça değişmiş, tek merkezde toplanmış tanımlanabilir yerleşimler iken; amorf kamusal alanlar, algılanabilir sınırları olmayan büyük ve biçimsiz kent periferisi olan yerleşimler oluşmuştur (Nyström, 1999).

Kentleşme toplumsal yaşamda, farklılık, çeşitlilik, yoğunluk, karmaşıklık, yabancılaşma ve benzeşme, bireyleşme ve toplumsallaşma kavramlarıyla da açıklanabilmektedir. Kent mekanı (Bilim ve Teknik, 2002):

- Farklılıkların çeşitlilik içinde anlamlı olduğu mekanlardan oluşur;
- Yoğun ilişkiler yumağının yaşandığı mekandır,
- Kendiliğinden ortaya çıkan, kestirilemeyen ya da sürprizleri barındıran, yeniliklere açık, ama aynı zamanda kendi kurallarını üreten bir mekandır;
- Toplumsal paylaşım ve korunma yanında yabancılaşma ve yalıtılma sorunlarını da barındırır.

Çöl (1998) kentin oluşumunu sağlayan faktörleri dört grup altında toplamaktadır;

➤ Doğal Yapı - Topoğrafya - Oryantasyon - Rüzgar	➤ Yönlendiriciler - Sit karakteristikleri - Yapılar ve yapılanma - Boşluklar (Yoğunluk) - Organik ve geometrik biçimlenme
➤ Toplumsal Yapı - Sosyal yapı - Yönetim sistemleri - Nüfus karakteristikleri - Ekonomik yapı - Gelenekler - Dini inançlar	➤ Biçimlenişler - Sokak dokusu üzerine biçimlenme - Tek yapı üzerine biçimlenme - Mekansal biçimlenme - Kent biçiminde ön kabuller

Oldukça karmaşık sistemler olan kentler güçlü bir kimliğe sahip oldukları sürece tanımlanabilir ve benzerlerinden ayırt edilebilir, aksi halde sadece yapılanmış alanlar olmaktan öteye geçemezler. Ancak çoğu kez, yaşamsal ihtiyaçların artması sonucu bir kaosa sürüklenen kentlerin, kimlikleri zayıflamakta ya da kaybolmaktadır (Soddu, 2002).

2.1.2. Kent kimliği

Türkçe olduğu düşünöldüğu halde Sanskritçe (eski Hint-Avrupa dili) köklü olduğu da savunulan “kim” köklü “kimlik” (Püsküllüođlu, 1971; Birlik, 2006), TDK’ya (2010) göre “toplumsal bir varlık olarak insana özgü olan belirti, nitelik ve özelliklerle, birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartların bütünü” ve “herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır.

Hançerliođlu (1995) Felsefe Sözlüğü’nde “kimlik” kavramını “bireyi diğerlerinden – bütün ötekilerden ayıran, ruhsal ve bilinçsel özelliklerin tümü” olarak tanımlarken; Ocakçı (1993) ise “kimlik, doğadaki herhangi bir canlıyı veya objeyi başka canlı ve objelerden ayıran, öncelikle onun görsel, işitsel, vb. gibi duyuyla algılanan, kendine özgü olma durumudur; kimlik eşitlik değil daha çok bireysellik, teklik, özgünlük anlamındadır” şeklinde tanımlamıştır (Erses, 1999).

“Kimlik” kavramı, canlılar ya da nesneler için ayırt edici, farklılığı yaratan özellikler olarak tanımlanmaktadır. Aynı kavram, kaçınılmaz olarak da, benzerleri arasında kıyaslamayı getirmekte, benzerine göre sahip olunan ayırt edici özellikleri ortaya koymaktadır (Gündüz ve Taner, 2002).

Kent kimliği; kent imajını etkileyen; her kentte farklı ölçek ve yorumlarla kendine özgü nitelikler taşıyan; fiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik, tarihsel ve biçimsel faktörlerle şekillenen; kentliler ve onların yaşam biçiminin oluşturduğu; sürekli gelişen ve sürdürülebilir kent kavramını yaşatan; geçmişten geleceğe uzanan büyük bir sürecin ortaya çıkarttığı anlam yüklü bütünlüktür (Çöl, 1998).

Kimlik hem kişisel bellek (nereden gelindiği, nerede yaşandığı) hem de kolektif / toplumsal bellek (aile, komşu, iş arkadaşları, etnik topluluklar ile olan geçmiş bağlar) ile ilişkilidir. Kentsel mekanlar toplumsal belleğin oluştuğu yerler olup, doğal özellikleri ve yerleşim türü ile pek çok kentlinin hayatını etkilemekte, çoğu zaman yaşamın sürdüröldüğu yerler olmaktadır (Hayden, 1995).

Bir kent mekanının kimliği, o mekanın tüm fiziki ve beşeri özelliklerini içine almakta ve her yaşanan toplumsal değişim, çevresel biçimlenmeler üzerinde de değişimlere neden olmaktadır. Böylece kentsel kimlik, doğal ve yapma çevre özellikleri arasındaki etkileşimler ile insan davranışları ve yapısal biçimleri

sonucu ortaya çıkmakta; kısacası uzun bir zaman dilimi içinde oluşmakta, gelişmekte, değişmekte ve sürekli olarak yeniden üretilmektedir (Birlik, 2006).

Montgomery (1998) başarılı bir kent ve kent kimliği yapılanması için uygulanması ve/veya dikkat edilmesi gereken unsurları 12 maddede sıralamıştır.

- Gelişim yoğunluğu: Yeterli miktarda açık alana yer verilmelidir.
- Karma kullanım: Kamusal binalar, ofisler, dükkanlar imar adaları arasında homojen dağılmalıdır.
- İş birliği: Küçük ve büyük yatırımcılar, gelişim için iş birliği içinde olmalıdır.
- Adaptasyon: Yolların ve kamusal dış mekanların ömrü yapılarındakinden, yapıların ömürleri ise orijinal fonksiyonlarının ömründen uzundur. Bu nedenle yapısal uygulamalar esnek yapıda, değişen ihtiyaçlara adapte edilebilir olmalıdır.
- İnsan ölçeği: Yapı yüksekliklerinin cadde genişliklerine oranı, mekanlar arası uzaklık vb. ölçümlere dikkat edilerek kentler yapı baskısından korunmalı, insan ölçeğinde olması sağlanmalıdır.
- Kentsel yapılar ve geçirgenlik: Yapılar bir bütün olarak bitişik nizamda olmamalı, geçirgenliğe izin vermelidir. Yürünebilir yollar oluşturularak, dükkanların algılanması sağlanmalı ve ticari faaliyetler teşvik edilmelidir.
- Sokaklar: Sokaklar, çok amaçlı mekanlar olup toplumsal iletişim, sosyal yaşam, gezinti, gözlem ve kültürel paylaşım gibi kent yaşamının bileşenleri burada gözlenmektedir.
- Kamusal kullanıma ayrılmış mekanlar: Yaya yolları, rekreasyon alanları, en çok sevilen buluşma mekanları vb. alanlar sadece kalite ve standartların sağlanması açısından değil aynı zamanda bu mekanların yaşatılması, psikolojik ve sembolik etkileri açısından da önem taşımaktadır.
- Ulaşım: Kaliteli ve farklı alternatifler sunan ulaşım ağı olmalıdır.

- Yeşil alanlar ve su yüzeyleri: Kentsel yaşamda rekreasyona ulaşmak için önem taşıyan aktif ve pasif rekreasyon alanları, kent gürültüsünü, ışığını ve havasını fitlere etmekte, kent imajını etkilemektedir.
- Odak noktaları, dikkat çekici ve etkileyici detaylar: Açık alanlarda, su yüzeylerinde, taşıt ve yaya yollarında okunabilir ve kullanıcının dikkatini çekecek tasarımlar oluşturulmalı, donatı elemanlarının seçimine özen gösterilmelidir.
- Mimari tarz: Kentlerde mimari stil, yerleşim bölgesine anlam kazandırdığı gibi kimlik üzerinde de etkili olmaktadır. Başarılı kentler belirli bir karaktere sahip olmalı ya da güçlü kültür, teknoloji, yapısal teknikler, medeniyet ve kozmopolit öğeleri içermelidir.

2.1.3. Kent kimliği bileşenleri

Kent insanı için, içinde yaşanılan çevre; sadece, içinde bazı etkinliklerin yapıldığı, yaşam için gerekli kazancın sağlandığı alanlar ise ve bu tür araçsal niteliklerin dışında bir anlam ifade etmiyorsa o kentin kimliğinden söz edilemez. Çünkü, kişiler yaşadıkları yere değerler yükledikleri, bu değerler için bazı fedakarlıklarda bulunmaya başladıkları; yani, kentine sahip çıkıp ona bağlandıkları sürece o kentin anlamlı bir kimliği olmaktadır. Bu nedenle, fiziki çevre ile içinde yer alan yaşam biçimi bir bütün oluşturduğunda kentsel kimlikten söz edilebilmektedir (Tekeli, 1991; Birlik, 2006).

Bazı mekanlarda insan eliyle gerçekleştirilmiş yapma çevre özellikleri yerine kimliğini bulunduğu dikkat çekici konumuyla oluşturur. Bazı mekanlar ise dikkat çekici olmayan bir konumda olmasına karşın, iyi tanımlanmış ve farklı karakteristikleriyle kimliğini ortaya koyabilmektedir. Her iki biçimde de, kimliğin oluşmasıyla güçlü mekanlardan söz edilebilmektedir (Norberg-Schulz, 1979).

Lynch (1981) kimlik kavramını mekansal açıdan değerlendirmiş, “bireyin bir mekanı diğerlerinden ayırt etmesini sağlayan özellikler” olarak tanımlamıştır. Bireyler gibi kentler de karaktere ve ayırıcı özelliklere sahip olmalıdır. Bu özellikler bireylerde olduğu gibi kentlerde de pek çok farklı unsurla sağlanabilmektedir (Oktay, 2002).

Kent kimliği çevre psikolojisinden anlambilime, kentsel tasarımdan coğrafyaya pek çok çalışmanın ortak kavramı olmasına karşın, bu çalışmaların içerikleri birbirinden farklılar sergilemektedir (Vanolo, 2008). Kentsel kimlik çok boyutlu bir olgu olup; kimliği oluşturan olgular incelendiğinde, çevresel ve toplumsal kimlik olmak üzere 2 ana başlık altında toplanabilmektedir (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1. Kent kimliği bileşenleri (Birlik, 2006 temel alınarak hazırlanmıştır).

ÇEVRESEL KİMLİK			TOPLUMSAL KİMLİK	
Doğal Çevre Özellikleri	Coğrafi Konum		Sosyo - Kültürel Özellikler	Tarihsel
	Jeolojik Yapı			Demografik
	Topoğrafya			Kurumsal
	Doğal Bitki Örtüsü			Kültürel
	İklim		Sosyo – Ekonomik Özellikler	İstihdam tipi ve durumu, gayri safi milli hasılda payı, enflasyon oranı vb.
Yapma Çevre Özellikleri	Yerleşim Ölçeğinde	Yapılar / Binalar		
		Kamusal Dış Mekanlar		
		Donatı Elemanları		
	Sembol Olmuş Elemanlar (Kimlik Kodları) Ölçeğinde			

2.1.3.1. Çevresel kimlik

Çevresel kimlik, doğal çevre özellikleri ve yapma çevre özellikleri olmak üzere iki farklı grupta toplanabilmektedir. Doğal çevre özellikleri, kentsel yerleşimin oluşacağı bölgenin hem belirlenmesinde hem de yerleşimin temel özelliklerinin tanımlanmasında etkili olmaktadır. Yapma çevre özellikleri ise insan eliyle oluşturulmuş yapay çevreler olup, yerleşim ölçeğinde ve sembol olmuş elemanlar (kimlik kodları) ölçeğinde kent kimliğini etkilemektedir.

2.1.3.1.1. Doğal çevre özellikleri

➤ Coğrafi Konum

Her kent, dünya üzerinde farklı bir coğrafi konuma sahiptir; çünkü hem matematiksel hem de özel konumu açısından farklı alanda bulunmaktadır. Kanalları ile tanınan Venedik, boğaz'ı ile stratejik bir öneme sahip olan İstanbul gibi bazı kentler, coğrafi özellikleriyle kimlik kazanabilmektedir (Birlik, 2006).

➤ Jeolojik Yapı

Kentsel yerleşimlerin kurulacağı alanlar için iyi bir zemin ve arazi seçimi gerekmektedir; jeolojik veriler doğrultusunda seçilen araziler kentlerin kimliğini etkilemektedir.

Ayrıca, bazı jeolojik oluşumlar; - morfolojik özellikleriyle - görsel ve eğitsel açıdan bulundukları yeri turistik çekim merkezi haline getirirken, bazıları da deprem, toprak kayması, kaya düşmesi, yanardağ patlaması, tsunami gibi doğal afetler sonucu büyük hasarlara, hatta yok oluşa neden olabilmektedirler (Birlik, 2006).

➤ İklim

Kara ve deniz suları, toprak oluşumu, yer şekilleri, doğal bitki örtüsü, ekonomi, nüfus ve yerleşmeler, yapı tipi açısından önemlidir. Örneğin, mekan ölçeğinde; sıcak ve soğuk kuşak iklim bölgeleri kapalı ve yoğun, ılıman kuşak iklim bölgeleri de açık ve az yoğun bir organizasyona sahiptir. Yağış almayan bölgelerde düz çatılar, yağış alan bölgelerde de eğimli çatılar kullanılmaktadır (Birlik, 2006).

➤ Topoğrafya

Ovalar, yamaçlar, tepeler, semerler, vadiler ve su kenarları olarak gruplandırılacak topoğrafik yapılar, kentsel yerleşimlerdeki yapılanmayı ve beraberinde kent silüetini etkilemektedir.

➤ Doğal Bitli Örtüsü

Yaşamı için gerekli olan toprak, su, hava ve ışık açısından bulunduğu mekana ve zamana bağlı olarak değişen ekosistemlerdir. Doku – renk - yükseklik ve bunların dağılımı ile çevre karakterine katkıda bulunmakta, bu nedenle, her kentin vejetasyonu farklı bir ortam yaratmaktadır. Ancak, - yapay bir oluşum

olduğu için - kent içinde doğal bitki örtüsüne ender rastlanmaktadır (Birlik, 2006).

2.1.3.1.2. Yapma çevre özellikleri

Bireyin doğa ile ilişkisi;

- Doğal çevreyi tanımaya – tanımlamaya,
- Doğal çevreye uyuma,
- Doğal çevreyi kontrole yöneliktir (Balamir, 1993; Birlik, 2006).

Yapma çevre; ayrıca, aşağıdaki faktörler açısından da kimlik elemanları olarak değerlendirilebilir (Ocakçı, 1993; Birlik, 2006);

- Form ve görüntü faktörü: Yapma çevreden kaynaklanan kentsel elemanın kontur, biçim, oran, strüktür, malzeme, doku, simgesel durum vb. açılardan oluşturduğu form ve görüntü,
- Yer ve konum faktörü: Yapma çevreden kaynaklanan kentsel elemanın doğal çevre elemanları ve diğer yapma çevre elemanlarıyla ilişkileri açısından bulunduğu yer ve konum,
- Anlam faktörü: Yapma çevreden kaynaklanan kentsel elemanın işlevsel önemi, sembolik değerleri vb. açılardan ifade ettiği anlam. Bu durumda, her kent farklı özelliklerle ön plana çıkmaktadır.

➤ Yerleşim ölçeğinde

▪ Binalar / yapılar

Eski çağlardan bu yana, insanoğlu; yağmur, çamur, sel, yırtıcı hayvan gibi doğanın olumsuz etkilerinden gelecek tehlikelere karşı, korunma ve barınma ihtiyacı doğrultusunda yaşayabileceği bir mekan aramış ve edinmiştir. Önceleri, göçebe hayatına bağlı olarak ağaç üstü, mağara, çadır insanların sığınağı olmuş; ardından, yerleşik toplum düzenine geçiş ile sabit bir mekanda yaşamının önemi artmıştır. Zamanla, sanayileşme büyük kentleri; kentler de kültürel bir gösterge olarak farklı amaçlara özgü binaları / yapıları oluşturmuştur. Binalar kentleri oluşturan temel öğeler olup tarihi, kültürel, ekonomik ve estetik değer taşıdığı zaman da çevrelediği mekanları nitelendirmekte, kullanıcılarında hayranlık uyandırmakta ve mimarlığın sanatsal etkinliğini içermektedirler (Birlik, 2006).

▪ Kamusal dış mekanlar

Rutin günlük yaşamda ya da periyodik aralıklarla gerçekleştirilen organizasyonlarda toplumu birbirine bağlayan, pek çok farklı aktivitenin gerçekleştirildiği (Carr. et al., 1995; Madanipour, 1996); açık alan / açık yeşil alan olarak da adlandırılan kamusal dış mekanlar, kent dokusu içerisinde yapılarla çevrelenmiş, tüm kentsel olayların ilişkilendiği çoğu herkesin yararlanmasına açık ortak alanlar olup günlük yaşamlarının büyük kısmını kapalı mekanlarda geçiren kent insanı için soluklanma olanağıdır. Bir sistem bütünü içinde kentlerin en önemli kısmını oluşturan dış mekanlar, çağdaş toplumlarda kent kalitesinin göstergesidir (Küçükerbaş ve Özkan, 1999).

Kamuya ait fiziksel mekanların nasıl algılandığı ve anlamlandırıldığı, kentsel yaşama yönelik önemli bir unsurdur (Oktay, 2002). Kamusal dış mekanlar, kent kimliğinin oluşumu, değişimi ve yeniden yapılandırılması üzerinde önemli rol oynamaktadır (Barış et al., 2009). Kent kalitesi ve kimliği üzerinde etkisi olan kamusal dış mekanların taşıdıkları anlam ve rol, sahip oldukları organizasyon, tasarım ve detay düzeyine bağlıdır (Moughtin, 1999).

Antik Yunan’da agora, Roma döneminde ise forum ile başlayan kamusal dış mekan geleneği tarihsel süreçte kent yaşamında her bakımdan ayrıcalıklı bir yer tutmuştur. Bu mekanlar içerisinde bulundukları kentler için bir imge yaratmanın yanında, buluşma noktası ve çeşitli aktivitelerin merkezi olarak fiziksel ve sosyal çevreyi geliştirmektedir (Rubinstein, 1992).

Carr et al. (1992) kamusal dış mekanları; toplumun temel ihtiyaçlarının giderildiği, insan haklarının tanımlandığı, şekillendiği, korunduğu ve özel kültürel anlamların kendini bulduğu yerler olarak tanımlamakta olup **parklar** (kent, semt, mahalle, cep parkları, yeşil yollar), **meydanlar** ve **plazalar, yollar** (yaya yolları, yaya bölgeleri), **oyun mekanları** (çocuk oyun alanları, okul bahçeleri) ve diğer **açık alanlar** (kent küçük bahçe parkları, mezarlıklar, pazar yerleri vb.) bu mekanlara örnek olarak verilebilir (Küçükerbaş vd., 2004).

Kamusal dış mekanların çok önemli bir parçası olan **meydanlar** tarih boyunca pazarların kurulduğu, törenler, kutlamalar ve gösterilerin yapıldığı, insanların değişik amaçlarla bir araya gelerek çeşitli aktiviteler gerçekleştirdiği alanlar olmuştur. Diğer kamusal dış mekanlarla birlikte, meydanlar; toplumsal yaşamın tüm yönleriyle sergilendiği ve yönlendirildiği sosyal iletişimin kurulduğu ortamlar olup kent yaşamının bir kesitini sunmakta, sosyo-kültürel yaşamı

yansıtmakta ve her kültürün kendine özgü yaşam biçiminin izlerini taşımaktadır (Özkan vd., 2003-a).

Kentliler tarafından zaman içinde sezgilere dayanarak gelişmiş ve biçimlenmiş eski meydanlar, zengin bir toplumsal yaşamın varlığını kanıtlamış olup alışveriş yapılan, kültürel faaliyetlerin izlendiği, kentlilerin yaşamlarını zenginleştirirken ortak bir kimliği de oluşturmuştur (Soici ve Kılınçaslan, 2005).

Zaman içinde diğer kentsel mekanlar gibi meydanlar da; dini inançlar, toplumun ekonomik ve politik yaşamına ve bireylerin ihtiyaçlarına bağlı olarak bir değişim göstermiştir. Meydanlar her dönemde, toplumsal deneyimlerin sağlanmasında ve kentsel kimliğin oluşumunda önemli bir öge olarak ele alınmıştır (Aşıkoğlu, 1999; Küçükerbaş vd., 2004).

Kimlik öğeleri olarak ön planda yer alan kent meydanlarına örnek olarak dünya genelinde öneme sahip, tarihi ve dini özellikleriyle de dikkat çeken St. Peter's Square ve yüzyıllardır Roma'ya kuzeyden gelenlerin şehre giriş ve gidenlerin de çıkış noktası olan Piazza Del Popolo verilebilir (Francis ve Marcus, 2001).

Kentsel yerleşimlerin en dikkat çekici öğelerinden olan meydanlar, Paul Zucker'a (1959) göre kentsel peyzajda psikolojik duraklama mekanlarıdır. Meydanlar, yollar ile benzer formal özelliklerle tanımlanmakta olup, aralarındaki fark yapıların meydanlar çevresinde süreklilik oluşturmasıdır. Meydanların geniş yüzeylerini yapısal öğelerle parçalamak yerine, kentin fiziksel ve psikolojik odak noktası olan ana bina ya da binalarının ön plana çıkartacak gerekli perspektifin sağlanması gerekmektedir (Oktay, 2002).

Urban Design Alliance and the Institution of Civil Engineers'e göre; kamusal dış mekanlar sisteminin niceliksel olarak en büyük bölümünü (yaklaşık % 80'ini) oluşturan **cadde ve sokaklar** özellikle XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren araç trafiği odaklı ulaşım planlamasının baskısı altında kalmıştır. Cadde ve sokaklar bulunduğu çevrede bütünlük oluşturmak yerine çevresel ilişkilerden bağımsız bir şekilde sadece araç yolları olarak düşünülmüştür (Hepcan vd., 2007).

Yaya bölgeleri kentin farklı bölümlerini birbirine bağlarken yaşanabilir dokular oluşturmakta, mekanlar arasında sürekliliğin ve erişimin sağlanması temelinde olası tüm uygulama tiplerinden yararlanılmaktadır (Cullen, 1961).

Jacobs'a (1997) göre kentsel gelişmişliğin simgesi olan caddeler, dünya genelinde peyzajlar üzerinde etkiye sahip; kentsel ağ içinde ev, iş, kamusal mekanlar vb. arasındaki ilişkiyi kuran önemli elemanlardır (Hurley and Wilson, 2005).

Jane Jacobs (1961) caddelerin kimlik öğeleri olarak önemine dikkat çekmiş, cadde ve kaldırımların kentsel yaşamın en önemli unsurları olup bir kent düşünüldüğünde ilk akla gelenin bu mekanlar olduğunu belirtmiştir. Oxford'da High Street, Barcelona'da Ramblas, Amsterdam'da kanal caddeleri, Londra'da beyaz evlerin sıralandığı caddeler ve Türkiye'de cumbalı evlerin olduğu dar caddeler imgesel etkileriyle öne çıkan örneklerden bazılarıdır (Oktay, 2002). Avrupa'da yaya yollarına ve kent meydanlarına verilen önem, turizm açısından Avrupa kentlerinin dikkat çekmesinde etkili olmaktadır (Francis and Marcus, 2001) .

Caddeler taşıtların, yayaların ve bisikletlerin güvenli ve kesintisiz hareketini sağlayan, toplumsal yaşama davet eden mekanlar olarak tasarlanmalıdır (Rancho Cordova General Plan, 2009). Caddelerin önemi göz önünde bulundurularak 1988 yılında Avrupa Parlementosu tarafından yayınlanan "Yaya Hakları Bildirgesi"nin maddeleri şunlardır (YAYED, 2010);

- a. Yayanın; fiziksel ve ruhsal sağlığını korumaya uygun koşullar sunan kamu alanlarının nimetlerinden özgürce yararlanma ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı vardır.
- b. Yayanın; motorlu taşıt değil, insan ihtiyaçlarına göre şekillenmiş kent merkezlerinde yaşama hakkı vardır.
- c. Çocuklar, yaşlılar ve engellilerin kendi zafiyetlerini şekillendirmeyen ve kolay sosyal ilişkiye izin veren kentsel düzenlemelere sahip olmaya hakları vardır.
- d. Engellilerin bağımsız hareketliliklerini sağlayacak ulaşım sistemlerine, kamusal düzenlemelere, uyarı, işaretleme sistemlerine ve taşıt araçlarına sahip olmaya hakları vardır.
- e. Yayanın, izole yaya bölgelerine değil kentin düzeniyle uyumlu, ulaşılabilir, kısa ve makul bağlantıları olan yaya alanlarına sahip olmaya hakkı vardır.

f. Yayanın özel olarak;

- Motorlu taşıtların bilimsel olarak tolere edilebilir kimyasal ve ses yayma standartlarına uygunluğunun sağlanmasına,
- Toplu taşıma sisteminin tümünün hava ve ses kirliliği kaynağı olmamasına,
- Kentsel alanlarda ağaç dikimiyle yeşil akciğerler oluşturulmasına,
- Yaya ve bisiklet trafiğini korumak üzere yol sistemlerinin uyarlanmasına ve hız sınırlamaları yapılmasına,
- Motorlu taşıtların uygunsuz ve tehlikeli kullanımını teşvik edici reklamların engellenmesine,
- Görme ve duyma özürlülerin ihtiyaçlarını da dikkate alan etkili bir işaretleme sistemine,
- Yaya ve motorlu araç trafiğinin kolay geçiş ve durma özgürlüğünü sağlayacak ölçütler belirlenmesine,
- Risk yaratanların sonuçlardan sorumlu olacağı bir risk yükümlülüğü sisteminin kurulmasına,
- Sürücü eğitim sisteminin yayaları ve yavaş kullanıcıları gözetecek şekilde tasarlanmasına, hakkı vardır.

g. Yayanın tam ve engelsiz hareketini sağlayacak bütüncül bir taşıma sistemine, özellikle de;

- Ekolojik kapsamlı ve iyi donanımlı toplu taşıma sistemine,
- Kentsel alanlarda bisiklet kullanımına ait donanımların sağlanmasına,
- Otoparkların yaya hareketlerini engellemeyecek ve yayaların mimarı olarak özelleşmiş alanlardan alacağı keyfi etkilemeyecek şekilde konumlanmasına, hakkı vardır.

h. Her üye ülke, yaya haklarıyla, alternatif ve ekolojik yaşam biçimleri ile ilgili kapsamlı bilgiyi uygun kanallardan yaymalı ve çocuklara, öğrenime başladıkları andan başlayarak iletmelidir.

▪ Donatı elemanları

Açık alanlarda, - yaşamı kolaylaştırmak adına - insanların gereksinimlerini karşılamak için oluşturulmuş ve yetkili kurumlarca yerleştirilmiş işlevsel – sanatsal - simgesel değeri olan küçük ölçekli elemanlardır. Aydınlatma, ulaşım, yönlendirme, güvenlik, iletişim, alışveriş, ticari, estetik, oturma-dinlenme-izleme,

eğlenme, temizlik gibi amaçlarla kullanılır; sürekli mesaj iletir, ortam oluşturur, kente dinamik bir özellik katarlar. Kalıcı ya da geçici olabilmektedirler (Birlik, 2006).

Sanatsal ve işlevsel değere sahip olan anıtlar (heykeller) ise Till'e (1999) göre belirli bir olay ya da kişiyi sembolize ya da ifade eden popüler söylevlerdir (Main, 2004).

➤ **Sembol olmuş elemanlar (kimlik kodları) ölçeğinde**

İçinde bulunduğu kentin kimliğini tek başına oluşturamazken; dikkat çekici özelliği sayesinde kentle özdeşleşen öğelerdir. İzmir'de Saat Kulesi, New York'ta Özgürlük Anıtı, Paris'te Eiffel Kulesi, Mısır'da Piramitler bu öğelere örnek olarak verilebilir.

2.1.3.2. Toplumsal kimlik

Bir kentin toplumsal kimliğini; sosyo-kültürel özellikler (tarihsel, demografik, kurumsal ve kültürel yapı) ile sosyo-ekonomik özellikleri oluşturmaktadır. Çöl'e (1998) göre, her biri birbirinin içinde olan, birbirinden etkilenen, birbirinden ayırt edilmesi mümkün olmayan bu faktörlerin etkileşimi ile kentin toplumsal kimliği tanımlanmaktadır.

Atiker (1995) toplumsal kimliği, o topluma öz ve ortak bir dünya varlığı olarak tanımlamaktadır (Erses, 1999).

➤ **Tarihsel yapı**

Özer'e (1993) göre, tarih, zamanın akışı içinde insanoğluna ait faaliyetlerin diyalektik gelişimiyle oluşan dinamik bir süreçtir. Öykü ve kalıcı izler aracılığıyla geçmişin yaşam deneyimlerini, dönemin özelliklerini yansıtmaktadır (Birlik, 2006).

Hiçbir kent tarihinden soyutlanamaz ve pek çok uygarlığın oluşumunda yer alabilir. Bu anlamda tarihsel özellikler; geçmişe ait ipuçları vermekte, bugünü nitelendirmekte ve geleceği yönlendirmektedir (Birlik, 2006).

➤ **Demografik yapı**

Demografik özellikler, bir yerleşim alanında yaşayan bireylerin nicel ve nitel özelliklerini kapsamaktadır.

Nüfus hareketleri, bir toplumun ekonomik ve toplumsal yapısındaki değişikliklerden doğar. Teknolojinin gelişmesi ile insanlar dış etkenlerden daha çok korunabildiği için ölüm oranı azalmakta; sanayileşmenin gelişmesi ile de kent dışında bulunan fabrika ve sanayi bölgeleri kentle bütünleştiğinden kentlerin nüfus oranı hızla yükselmektedir. Bu iki faktöre bağlı olarak büyüyen nüfus hareketleri sonucunda kentlerin de kimlik görünümü değişmektedir (Çöl, 1998).

➤ **Kurumsal yapı**

Toplumsal öğreti olarak, insanların hayata bakışını biçimlendiren-davranışlarına yön veren düşünceler bütününden oluşmaktadır. Hem kentin hem de kentin bulunduğu ülkenin örgütlü özellikleri ile ilgilidir. Bu özellikler;

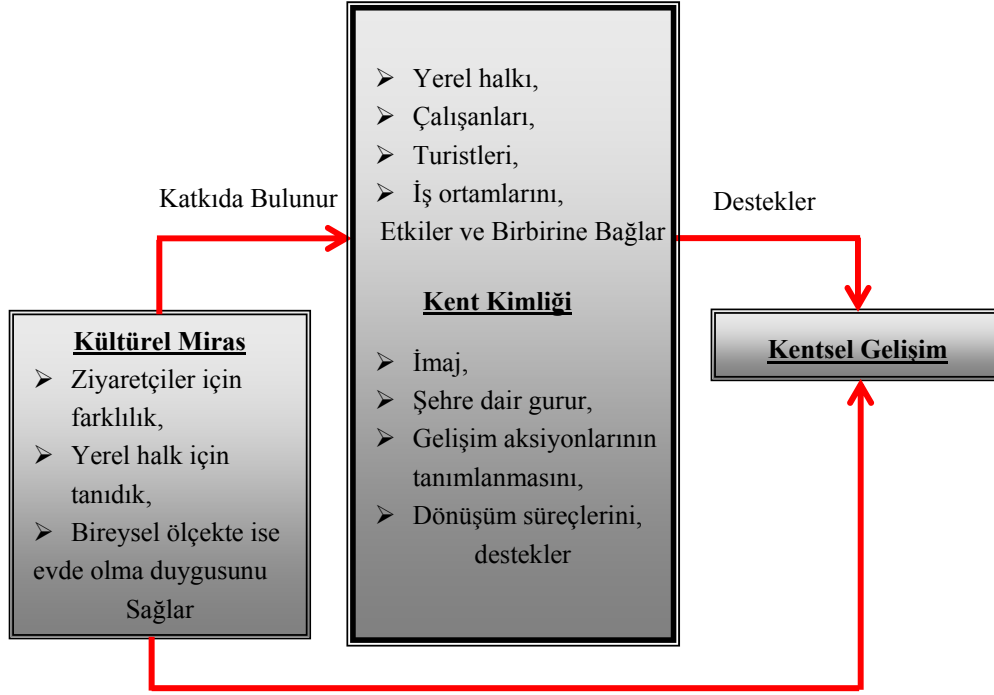
- inanç ideolojisi
- devlet ideolojisi
- sanat anlayışı olarak isimlendirilebilir (Birlik, 2006).

➤ **Kültürel yapı**

TDK (2010) kültür kavramını; “tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü” ya da “bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü” olarak tanımlamaktadır.

Eyüce ve Keskiner’e (1995) göre kültür, başta üretim ve tüketim ilişkileri olmak üzere inanç, değer, norm, algı, örf ve adetlerin oluşturduğu bir birikimler bütünü olup tüm toplumsal ve bireysel davranışları yönlendiren alt yapıdır. Bu alt yapının oluşumunda inanç sistemleri, etnik kökenler, yöresel etkenler ve başka toplumlarla etkileşimler rol oynamakta ve kültürün paylaşıldığı topluma ait fiziksel çevre, o kültürün izlerini taşımaktadır (Erses, 1999).

Toplumlara dair kültürel kimlik, etkilediği fiziksel çevre ile etkilerini gelecek nesillere aktarmakta ve kültürel mirasımız olan tüm oluşumlar kent kimliğini ve beraberinde kentsel gelişimi etkilemektedir. Bu nedenle kentsel gelişim çalışmalarında sahip olunan kültürel miras değerleri göz önünde bulundurulmaktadır (Şekil 2.1).

Şekil 2.1. Kültürel Miras – Kent Kimliği – Kentsel Gelişim İlişkisi (Scheffler et al., 2010).

➤ Sosyo-ekonomik özellikler

Kentsel yerleşimlerde belirgin olarak öne çıkan istihdam düzeni kentin kimlik yapısını etkilenmekte, baskın ekonomik düzene göre yerleşimler, liman kenti, sanayi kenti, tarım kenti, ticaret kenti vb. olarak tanımlanmaktadır.

Tek tip fonksiyon ve iş alanının yoğunlaştığı kentlerde, kimlik işleve bağlı olarak oluşmaktadır. Türkiye’de bu kentlere örnek olarak (Çöl, 1998):

- Sanayi kenti kimliği taşıyan Kocaeli (Kent tamamıyla sanayiye bağlı olarak ve o yönde gelişmiştir. Kentin gelişim nedeni sanayidir. Nüfus artışı, bugün kazandığı form ve kimlik sanayinin gelişimi sonucudur),
- Üniversite kenti kimliği taşıyan Eskişehir (Anadolu Üniversitesi, kentin hem geçim kaynağı sağlamasına, hem kentin gelişimine, hem de eğitim kenti unvanı kazanmasına neden olmuştur),
- Turizm kenti kimliği taşıyan Antalya (Yaz ve kış mevsimlerinde, yerli ve yabancı turist akınına uğrayan kentin bugünkü konumuna gelmesindeki etken kuşkusuz turizm ve onun getirdiği kaynaklardır. Kent, günümüzde kazandığı kimliği elindeki doğal kaynaklar sayesinde kazandığı turistik yapıya borçludur),

- Maden kenti kimliği taşıyan Zonguldak (Kentte çalışan tüm insanların geçim kaynağı kömür madenleridir. Bu kaynak kentin kimliğine de yansımış; kentin gelişimi ve görünümü de bu şekilde belirlenmiştir) gösterilebilir.

Ülkemizde bu tipte kimlik kazanmış daha pek çok örnek bulunmaktadır.

2.1.4. Günümüz kentlerinde kimlik sorunsalı

Kentlerde izlenen karmaşık kültürel değişim süreçleri, önceden varolan ilişkilerin çözülmesi ile alışlagelmiş kentsel yaşam ve davranış biçimlerinin başkalaşmasına; kentsel mekanların, kentsel örtüsünün, giderek topyekun kent görünümünün - kent imgesinin de önemli ölçüde değişmesine neden olmaktadır (Bilsel, 1995; Çöl, 1998).

Şehirsel nüfus artış oranları yüksek ve Türkiye’de olduğu gibi denge durumlarını sağlayabilmekten çok uzakta bir büyüme özelliği taşıyacak olursa, söz konusu dönüşümler sırasında genel anlamda bir kimlik bunalımı ile de karşı karşıya kalmaktadır. Şehirlerde denge halinin elde edilmemiş olması, toplumsal ve ekonomik yönden oturmuşluk haline, ayrıca marjinal şehirsel gelişim ortamlarına erişilmesi, kimliklerin sürdürülmesini genellikle kendiliğinden sağlamaktadır. Ancak ülkemizdeki gibi şehirlerin yoğunlaşması, hızlı dönüşüm süreçlerine girmesi şehirsel yığılmalara neden olmakta ve kimliklerin korunmasını sorun haline getirmektedir (Oral, 2002).

Her gün biraz daha yoğunlaşan, büyüyen, yetersizleşen günümüz kentlerinde, doğal-kültürel değerlerin bir yandan; bir yandan da çevre, mekân ve yaşam kalitesinin yok olma olgusu “ani çöküş” (collapse) kuramı ile açıklanmaktadır (Kuban, 1994; Goncagül, 2007). Ani çöküş sonucu ortaya çıkan kentsel kimlik bunalımları ise ancak kentler bu süreçlerin içerisine girdiği zamanlarda tartışmaya konu edilmektedir. Ülkemizde birçok yerleşme alanında görüldüğü gibi, sağlıklı biçimde büyüyerek yoğunlaşan ve yaygınlaşan kentler, yerleşik kültür değerlerini korumayı başaramamakta; özgün kimliklerini ve giderek okunabilirliklerini yitirerek zamanla nitelik, ölçü, ölçek ve anlamlarını değiştiren tanımsız, algılanamaz mekânlar bütününe dönüşmektedirler (Goncagül, 2007).

2.1.5. Çevresel algı

İngilizce’de “perception” olarak kullanılan algı kavramı, “bir olayı veya bir nesnenin varlığını duyu organlarıyla algılamak, idrak etmek” (TDK, 2010) anlamını taşımaktadır.

1912’de Frankfurt’ta Max Wertheimer, Kurt Kofa, Wolfgang Köhler tarafından kurulan Gestald (şekil ve bütün) ekolüne göre, bütünün algılanması, parçaların algılanmasından önce gelmekte; bütün parçaların toplamından ayrı ve farklıdır (Erses, 1999). Gestalt yaklaşımına göre algıyı tanımlayan kuramlar şunlardır;

➤ **Şekil ve zemin ilişkisi**

İnsan zihni görsel algılama içerisinde, gördüğü şeyleri “zemin” ve “şekil” olarak iki parçaya ayırma eğilimindedir (Goncagül, 2007). Birbirine benzer öğeler bütün olarak algılanır ve bu durum zemin etkisi yaratırken, farklı öğeler şekil olarak algılanırlar (Gestalt Principles of Perception, 2010).

➤ **Yakınlık ilkesi**

Birbirine yakın konumlandırılmış öğeler bir bütün olarak algılanır (Gestalt Principles of Perception, 2010).

➤ **Benzerlik ilkesi**

Şekil, ölçü, renk, doku ya da yönelme bakımından benzerlik gösteren öğeler bir bütün olarak algılanır (Gestalt Principles of Perception, 2010).

➤ **Kapalılık ilkesi**

Bütünün parçaları eksik olsa dahi algımız eksik parçaları tamamlar ve bütün olarak algılanır (Gestalt Principles of Perception, 2010).

➤ **Süreklilik yasası**

Algılamada nesnelerin sürekliliği, bitiş noktalarının ötesine kadar taşınarak gruplandırma yapmaktadır. Görsel açıdan sürekliliği ritmik bir biçimde gerçekleşen nesnelerin dış sınırları göz tarafından takip edilir ve herhangi bir yön değiştirmeye uğramadan algılanır (Goncagül, 2007).

Çevrenin algılanması, bilinmesi ve değerlendirilmesinin sürekliliği, çevrenin duyu organları ile hissedilmesi, çevrenin algılanış biçiminin anlaşılması ve çevrenin

niteliklerinin tanınması sonucunda, seçim yapma, karar verme sürecidir (Rapoport, 1977; Önem ve Kılınçaslan, 2005).

Hasselgren'un (1969) insan – çevre ilişkileri ile ilgili sıralaması Çizelge 2.2'de yer almaktadır.

Çizelge 2.2. Hasselgren'a (1969) göre insan – çevre ilişkileri (Erses, 1999).

İLİŞKİ TÜRÜ	İŞLEVİ
Algılar Bütünü	Kişi çevresindeki eşyayı kavrar ve bunlarla çevre arasındaki ilişkileri belleğinde şekillendirir. Renk, parlaklık, şekil, biçim, yer algıları zincirleme olarak düzenlenir. Eşyanın biçimiyle perspektif biçimi arasında bir seçim yapar ve bellekte bulunan seçici elemanlar, eşyanın biçiminden derinlik durumuna doğru bir eleme yapar; sonuçta bakan, eşyayı derinliği ile birlikte kavrar.
Figür / Yer Kavramı	Göz algısının temel kurgusu, figür ile yer kavramı üzerinedir. Şekil bilinsin ya da bilinmesin, kişi kalıpları bir fon üzerinde birbirinden ayırır.
Zihinsel Karar	Bilinmeyen bir şeye bakıldığında, onu algılama ve kavrama, daha önce bellekte ona benzer bir şeklin şemasına göre düzenlenir ve beyin, bakılan şeyin, ne tür bir şey olabileceği konusunda karar verir.
Göz Aldanması	Geometrik görüntüler, bazen gözde büyük yanılgılara neden olabilirler. Göz aldanması denilen bu durum, kişinin belleğindeki bilgileri karıştırır ve onu yanlış kararlar almaya zorlar.
Görsel / İşitsel Derinlik	Görsel derinlik, yani stereoskopik görüntü, iki gözün imgelerinin birleşmesiyle oluşur. Aynı şekilde stereoskopik işitme de iki kulağa ulaşan sesler arasındaki zaman ve hız farkına bağlıdır.
Seçicilik	Algılama, aynı zamanda seçicilik özelliği taşır. Bakılan her şey aynı oranda algılanmaz; dikkat unsuru, bakılan şeyin görülmesinde ve kavranmasında önemli rol oynar.

G. Cullen (1971) “The Concise Townscape” adlı eserinde görüntünün insan zihninde 3 kategoride uyarılarda bulunduğunu belirtmiştir. Bunlar (Özerdim, 1980; Hepcan, 2003);

➤ **Kentsel çerçevede görüntüyle ilgili uyarılar**

Gözlemci sabit bir hızla ilerlerken çevre insanın önünde açılmaları neden olur ve adeta devinim içinde gibi önünden geçer. Buna seri halinde görüntü veya zincirleme görüntü (serial vision) denilmektedir.

➤ **Mekanla ilgili uyarılar**

Mekanın duyu organlarıyla değişik hissedilişleri olarak mekan ile insan arasındaki algısal iletişimin bir göstergesidir.

➤ **İçerikle ilgili algılamalar**

Kentlerin dokusu yapı, renk, ölçek, stil vb. yönleriyle incelenir.

Appleyard (1973) kentsel algıyı üç farklı türde tanımlamış ve bunları işlemsel, imgesel ve dolaylı algı olarak adlandırmıştır;

➤ **İşlevsel algı**

Kentlerdeki pek çok eleman işlevsel özellikleri nedeniyle algılanmaktadır. Birey kenti kullanırken ve günlük yaşantısını sürdürürken amacına yönelik olarak çevresindeki öğeleri kullanır ve algılar. Bu algı tipi, dikkat çekici olmayan öğelerin işlevsel özellikleri nedeniyle algılanmasıdır.

➤ **İmgesel algı**

Fiziksel çevrenin yapılanmasına yönelik oluşan algıdır. Parlak, izole edilmiş, tek başına ve dikkat çekici öğeler algılanırlar. Bunlar Lynch’in (1960) “imaj öğeleri” olarak tanımladıklarıdır. Görsel öğeler yanı sıra fark edilebilir ses, koku ve dokunsal özellikler de bu gruba dahi olabilmektedir.

➤ **Dolaylı algı**

Birey gelişim süresince kenti özümser ve kendine ait kent modelini, kent kod sistemini oluşturur. Ancak yeni bir kent ile karşılaşıldığında imgelemde yer alan kent modeliyle ve önceden edinilmiş izlenimlerle karşılaştırır, sonuç olarak bir algı oluşturulur.

Ittelson (1973) algıyı kısa ve uzun dönem olmak üzere ikiye ayırmaktadır; Kısa dönem algılama, bireyin bilgiyi veren obje ile karşılaşması sonucu ortaya çıkar, anlıktır ve ilk etkileri içerir. Uzun dönem algılama da, bilginin - belirli bir süre geçtikten sonra- irdelenmesi ve değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkar, semboliktir (Birlik, 2006).

Gibson (1950) özellikle mimari ürünler açısından önemli olan bilgiye dayalı algı düzeyini 2 şekil tanımlamaktadır (Birlik, 2006);

➤ **Literal algı düzeyi**

Çevre egemen algı düzeyidir. Çevrenin fiziki özelliklerinden kaynaklanan ölçü, biçim, yüzey, doku, renk gibi temel algısal faktörlere -uyarıma- dayanır; nesnel ve evrenseldir. Dolayısıyla bu algı düzeyinde bireyler, çevreyi “benzer” algılar. Bu nedenle, mimarlık ürünlerinin “değişmeyen” özelliklerini bu düzeyde aramak gerekir. Ayrıca şematik algı düzeyi için gerekli bir ön koşul ve arka plandır.

➤ **Şematik algı düzeyi**

İnsan egemen algı düzeyidir. Çevrenin fiziki yapısından kaynaklanan algısal faktörlerle bireyin kişiliğine, kültürüne, tecrübesine, sosyal statüsüne ve içinde bulunduğu topluma bağlı olarak yer, işaret, nesne, özne gibi alışılmış şeylere yaptığı anlamsal çağrışımlara, pragmatik boyuta -değerlendirmelere- dayanır; öznel ve görecelidir. Dolayısıyla bu algı düzeyinde bireyler, çevreyi “farklı” algılar. Bu nedenle, mimarlık ürünlerinin “değişen” özelliklerini bu düzeyde aramak gerekir. Ayrıca aynı biçimlerin farklı anlamlar ortaya koyması da, bu yolla açıklanabilir şeklindedir. Dolayısıyla; örneğin, mimarlık eğitimi almış kişilerin çevreyi literal yani maddesel-mekansal algıladıkları ve algılamada benzerlikler gösterdikleri, mimarlık eğitimi almamış kişilerin de çevreyi şematik yani yararcı arayış içinde-fonksiyonel algıladıkları ve algılamada farklılıklar gösterdikleri ileri sürülebilir.

2.1.6. Çevresel imaj

1960’larda savaş sonrası yeniden yapılanma çalışmaları ve yeni kent hareketleri ile birlikte, kentin mimarisi ve plan kararları arasındaki boşluğun endişe verici düzeye çıkması yeni arayışlara girilmesini zorunlu kılmıştır. Kentsel tasarım kavramının da özellikle, Cullen (1961), Lynch(1960) ve Bacon (1967)

gibi önde gelen kent kuramcılarının çalışmalarıyla eş zamanlı olarak ortaya çıkışının tam da bu döneme rastlaması bir tesadüf değildir (Goncagül, 2007).

Bu ve benzeri tüm çalışmaların dışında, çevresel imgelerin anlaşılabilmesine ilişkin en önemli çalışmanın Kevin Lynch tarafından gerçekleştirildiği kabul edilmektedir. Lynch, *The Image of the City* (1960) çalışmasında, Boston, New Jersey ve Los Angeles kentlerinde denekler üzerinde, “bilişsel harita” (cognitive map) tekniğine dayanan bir çalışma gerçekleştirmiştir. Kentsel kimliğin ve yapının güçlendirilmesine ilişkin öğeler (imgeler) konusunda her zaman ortak değerler ve toplumsal bir uzlaşa olduğuna inanan Lynch, ilk olarak, “okunabilirlik” (legibility) kavramına, yani insanların yaşadıkları çevrede yönlerini nasıl buldukları üzerine odaklanmıştır. Buna göre, çevreyi anlamlı modeller ya da kalıplar şeklinde zihnimize organize etmemiz, düşünsel haritalar çıkartmamız, o çevre içerisinde hareket etme ve onu kullanma kabiliyetimizle, bir başka ifadeyle onu ne derece “okuyabildiğimizle” ilgili olarak tanımlanmıştır (Goncagül, 2007).

Lynch (1960) kentsel imgeleri 5 farklı grupta toplamaktadır.

- **Ulaşım ağı (yollar):** Taşıt ve yayalar için oluşturulmuş sirkülasyon sistemidir. Pek çok insan için yollar kent imajının en baskın elemanlarıdır.
- **Sınırlar:** Kent silüetini ya da bölgeler arası geçişi belirginleştiren, netleştirilen hatlardır. Bölgeleri birbirinde ayıran yollar, su kıyıları, tren yolları, topografya, duvarlar, gelişme alanlarının sınırlarıdır.
- **Bölgeler:** Kentin benzer fiziksel özellikler sergileyen orta veya büyük bölümleridir (sanayi, konut, ticari, yüksek / düşük gelir gruplarının yaşadığı bölgeler vb.).
- **Odak noktaları:** Dikkat çekici, yönlendirici, imgelemde yer eden obje ya da mekanlardır. Plastik öğeler, anıt ağaçlar, yapılar, dağ (tepe) vb. röper ya da vurgu alanlarıdır.
- **Düğüm noktaları:** Pek çok kullanımın başlangıç veya bitiş noktası olan, çoğu kez yoğun kalabalıklar tarafından kullanılan mekanlardır. Meydanlar, kavşaklar gibi yoğun etkinlik merkezleridir.

Lynch'in bu çalışması konuya ilişkin pek çok çalışmanın çıkış noktası olmasına rağmen, günümüzde farklı açılardan eleştirilmektedir;

- Örnek hacmin sadece 30 kişi ile sınırlı olması yetersiz bulunmuş; araştırmacılar mekansal imajın kültür ve tanımlayan kişinin mekanı özümseme derecesine göre değişeceğini, sadece temel öğelerin tüm kullanıcılarca tanımlanabileceğini savunmuştur (Strohecker, 1999).
- Araştırma yöntemine yönelik eleştiriler geliştirilmiş, kullanılan bilişsel haritalama, fotoğraf tanımlama ve anket yöntemlerinin bu çalışma için uygun olmadığı belirtilmiştir. Özellikle bilişsel haritalama çalışmalarına yönelik olarak, çizim yapmanın zorluğu üzerinde durulmuş, tüm katılımcıların çizim konusunda başarılı olmayacağı düşüncesiyle elde edilen verilerin gerçeği tam olarak yansıtmadığı düşünülmüştür (Strohecker, 1999).
- Pek çok araştırmacı Lynch'in çalışmasının yol bulma üzerine odaklandığı, ancak kentliler için çoğu zaman bunun önemli bir durum olmadığı eleştirisinde bulunulmuştur (Strohecker, 1999). De Jonge (1962) Hollanda'da gerçekleştirdiği bir çalışmada insanların aslında okunaksız mekânları sevip tercih ettiklerini ortaya koyarken, bundan tam 20 yıl sonra Kaplan & Kaplan (1982) sürpriz mekânlar üzerine çalışmışlardır (Goncagül, 2007).
- Diğer bir eleştiri kentsel forma yönelik algı konusunda yapılmıştır. Buna göre algı bireyin önceliklerine göre değişebilmektedir. Örneğin bireyin dikkat çekici bulduğu bir bölgeyi, daha büyük olmasına karşın daha az dikkat çekici bulduğu bir bölgeden daha büyük algılayabileceği savunulmuştur (Strohecker, 1999).
- Anlam konusuna yönelik eleştirilerde bulunulmuş; anlam kavramının hem bireysel hem de toplumsal bir olgu olduğu üzerinde durulmuştur (Strohecker, 1999).

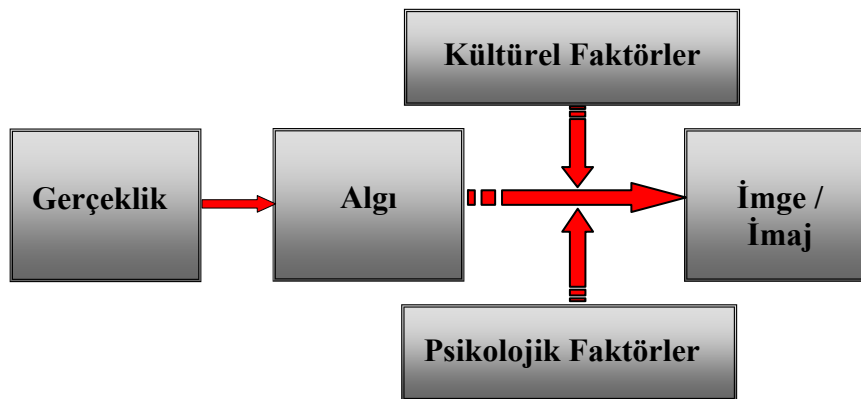
Rapoport (1980), Altman (1983) ve Porteous'un (1977) insan davranışlarının mekansal boyutlarına ve insan çevre ilişkisi üzerine çalışmaları mekana ilişkin değerler ve anlamlarda önemli dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Yapılaşmış çevrelerin geleneksel yaklaşımlarda olduğu gibi sadece kullanım değeri ve değişim değeri üzerine kurgulanamayacağı, bunun yanında

“algısal bir değerden” de söz etmek gerekliliği ortaya konmuştur. Algısal değer, yani çevrenin gerçek özelliklerinden çok algılanmasındaki ölçütlerin ve özelliklerinin insan kültürü ve psikolojisini etkilediğini savunan bir değer olarak “çevresel algılama yaklaşımlarının” da temelini oluşturmuştur (Goncagül, 2007).

Çevresel imge, gerçek mekanın insan zihnindeki temsili, kavramına ilişkin başlangıç araştırmaları, Norberg-Schulz’un (1971, 1974) “sembolizm” ve “anlam” çalışmalarıyla başlamaktadır. Yukarda kısaca tarif edildiği gibi, çevre zihinsel bir kurgu olarak düşünülürse, “çevresel imge” her birey tarafından zihinde yaratılan, bireyle çevre arasındaki karşılıklı etkileşimle ortaya çıkan bir değer olarak ifade edilebilir. Çevre bir takım farklılıklar ve bağıntılar sunarken, gözlemci de kendi amaçları ışığında bunları seçer, düzenler ve anlamlar yükler (Goncagül, 2007).

Her mekan kimliğe ve imgeye sahip olup, bunlar farklı anlamlar içermektedir. Kimlik objektif bir yaklaşımla bir yerin gerçekte nasıl olduğunu tanımlarken, imaj kimlik ile bireysel algılamanın etkileşimi sonucunda oluşan yeni bir değer olarak tanımlanmaktadır. Spencer ve Dixon’a göre (1983) bir yerin imajı, bireyin duygu ve izlenimlerinin bütünüdür. Bu duygular mekana yönelik alınan ve toplanan bilgilerin özümsemesiyle oluşmaktadır (Montgomery, 1998).

Luque-Martinez et al., (2007), kentsel imge bireyin önceden aldığı fiziksel ve sosyal uyarılar sonucunda oluşan ve kenti açıklayan sıfatlar bütünü olarak tanımlamaktadır (Şekil 2.2.). Diğer bir deyişle imge (imaj) salt duyuma bağlı değil, bireyin kazandığı tecrübeye ve yoruma, bilgiye de dayalıdır (Güler, 1990; Birlik, 2006). Kullanıcı memnuniyeti ve çevresel imge arasındaki ilişki pek çok araştırmanın konusu olmuş, bazı araştırmacılar memnuniyetin mekanı olumlu tanımlamaya neden olduğunu savunmasına karşın kesin bir yargı ortaya konulamamıştır (Fleury-Bahi et al., 2008).

Şekil 2.2. Çevresel imgenin oluşumu (Bailly, 1977; Göregenli, 2005).

İmgesel değerlendirme, yani çevrenin öznel olarak değerlendirilmesinde ortaya çıkan duyularda, 2 farklı değişkenden söz etmek olanaklıdır. Bunlar; bağımsız değişkenler (algılanan örneğin görsel, fiziksel özellikleri) ve bağımlı değişkenler (algılayan öznenin, gözlemcinin bireysel tercihleri, değerlendirmeleri) olarak ifade edilebilir. Bu değerlendirme sürecinde kimi zaman bağımsız değişkenler ön plana çıkartılmış, kimi zaman bağımlı değişkenlere bağlı çalışmalar gerçekleştirilmiş, kimi zaman da ikisi arasındaki karşılıklı etkileşim temelli çalışmalar gerçekleştirilmiştir (Nasar, 1997; Goncagül, 2007).

Kentsel tasarımcıların, başarılı bir kent planı oluşturabilmeleri için kenti etkileyen tüm etmenleri incelemeleri gerekmektedir. Kentin kazanması istenilen imaj ve bunun sağlanması için gerekli olan yöntemlerin belirleyebilmesi için mevcut imajın tanımlanması gerekmektedir. Kent imajı, stratejik plan çalışmalarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Luque - Martinez et al., 2007).

2.1.7. Kentsel kimlik kodu

Fransızca kökenli “code” kelimesinden dilimize yerleşmiş olan “kod” kavramı “harf, şifre” anlamını taşımaktadır (TDK, 2010).

Mimari literatüre “kentsel tasarım kodu” olarak girmiş olan bu kavram kentlerin yapılanması ya da yenilenmesi çalışmaları için hazırlanan planların uygulama aşamalarını düzenlemek ve kontrol etmek için oluşturulan kurallar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu kurallar çizimlerle ifade edilebildiği gibi metinlerle de ifade edilebilmektedir.

Murray'e (2002) göre kentsel tasarım kodları, geliştirme çalışmaları için oluşturulan kurallar grubudur. Son dönem literatürde tasarım kodları, kentsel kodlar olarak da kullanılmaktadır. Farklı ölçeklerdeki çalışmalar için oluşturulabilen kentsel tasarım kodları, büyük uygulama alanlarından bina ya da mekansal ölçeğe kadar inebilmektedir (Design Coding, 2005). Tasarım kodları ve ilkeleri kentlere yönelik fiziksel algıyı şekillendirmek için kullanılabilmektedir (Ünlü, 1999).

Çalışma kapsamında “kentsel tasarım kodu” kavramından türetilmiş olan “kentsel kimlik kodu”, tek başına yerleşimin kimliğini tanımlayamasa da, yerleşimle özdeşleşmiş, sembolü haline gelmiş toplumsal ya da çevresel

özellikleri tanımlamaktadır. Kentsel kimlik kodları bir yerleşime ait kimliğin şifreleridir.

“Fiziksel kimlik kodları” ise çeşitli görsel özellikleri nedeniyle algısal seçicilikte ilk sırada yer alan ve yerleşimin fiziksel açıdan sembolü haline gelmiş olan yapı, mekan ya da öğelerden oluşmaktadır. Diğer bir deyişle kentsel tasarım kodları tasarım ve uygulama çalışmalarının kurallarını tanımlarken, fiziksel kimlik kodları da yerleşim alanına ait fiziksel kimlik imgelerinin bileşenlerini tanımlamaktadır.

2.2. Konuyla İlgili Önceki Bilimsel Çalışmalar

Lynch, K., 1960, “Image Of The City” kent kimliği konulu araştırmalarda temel olarak kabul edilen bu çalışmada Boston, Jersey City ve Los Angeles olmak üzere 3 farklı kent incelenmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında anket çalışması yapılmış olup; yöneltilen sorulardan bazılarına aşağıda değinilmiştir.

- Boston kentini sembolize edecek aklınıza ilk gelen kelime nedir ?
- İş – ev arası tercih ettiğiniz yol hakkında bilgi verir misiniz ?
- Boston kentine ait en belirgin elementler nelerdir ?
-’yı tarif eder misiniz ?

Anket çalışmasının son bölümünde bilişsel haritalama uygulaması gerçekleştirilmiş olup kullanıcılardan “kenti hiç bilmeyen birisine, yerleşimi tarif edecek bir skeç plan” çizimleri istenmiştir.

Çalışmaya devam etmek isteyen katılımcılarla araştırmanın ikinci bölümüne geçilmiştir. Bu aşamada katılımcılara tüm kenti sistematik bir şekilde sergileyen fotoğraflar gösterilmiş ve fotoğraf kümesine başka kentlere ait resimlerde ilave edilerek kenti algılama düzeyleri incelenmiştir. İlk olarak fotoğrafları kendilerine doğru gelen bir biçimde sınıflandırmaları ve tanımlayabildikleri tüm resimleri hangi belirtilerle tanıdıklarını anlatmaları istenmiştir. Seçilen resimleri büyük bir Boston haritası üzerinde doğru konumlara yerleştirmeleri çalışmanın son aşaması olmuştur.

Cullen, G., 1961, “Townscape” isimli çalışmada önceden belirlenmiş güzergahta mekanlar arası hareket boyunca algılanan öğeler ve mekanlar değerlendirilmiş, çalışmanın ikinci aşamasında 8 farklı kentte yönelik algısal incelemeler yapılmıştır.

Matthews, M. H., 1980, “Children represent their environment: Mental maps of Coventry city centre” isimli çalışmada yaşları 11 – 18 arasında değişen çocuk ve gençlere yaşadıkları bölgeleri anlatan bilişsel haritalar yapmaları istenmiş. Değişen yaşla yaşadıkları çevreyi tanıma düzeyleri ve dikkat çektikleri özellikler saptanmış

Nasar, J. L., 1997, “The Evaluative Image Of The City”, isimli çalışmada Knoxville ve Chattanooga kentleri anket çalışmalarıyla değerlendirmeye alınmıştır. Knoxville’de 120 yerel halk ve 120 turist ile anket yapılırken, Chattanooga’da 60 yerel halk ve 60 ziyaretçiyle çalışılmıştır. Anket çalışmalarında telefon aracılığıyla ve yüz yüze olmak üzere 2 farklı yöntem kullanılmıştır. Telefon anketleri için yerel halk evlerinden, turistler ise önceden seçilen otel ve motellerden (doğu, batı, kuzey, güney, kent merkezi, üniversite olmak üzere kentin her bir zonundan bir tane örnek seçilmiştir) arayarak yapılmış, ve 5 adet soru yöneltilmiştir. Bunlar aşağıda sıralanmıştır.

- En çok sevdikleri ve en az sevdikleri 5 mekanı tanımlamaları ve nedenleri sorulmuştur (Katılımcıların yarısına önce sevilen diğer yarısına da sevilmeyen mekanlar ilk sırada sorulmuştur).
- Belirttikleri her mekanın sınırları sorulmuş, sınırları belirlemek için sokak isimleri, odak noktaları ya da diğer elemanlardan belirtmeleri istenmiş, yüz yüze olan anketlerde harita kullanılmıştır.
- Katılımcıların bazı fiziksel objelerin isimlerini belirtmeleri istenmiştir.
- Knoxville’de katılımcılardan pek çok sözcük içeren bir listeden kenti en iyi tanımlayan 10 tanesini seçmeleri istenmiş; Chattanooga’da kente dair gelişmeyi sağlayacak tek bir değişiklik yapabilecek olsaydınız neyi değiştirdiniz sorusu yöneltilmiştir.
- En son olarak katılımcılara demografik özellikleri (cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu ve gelir düzeyi) sorulmuştur.

Çalışma sonucunda kent sakinleriyle turistlerin kentin fiziksel kimliğine yönelik benzer saptamalarda bulundukları ortaya konulmuştur. Çalışma gerçekleştirilmesi beklenenleri saptamaktan ziyade sorunları ve algılama düzeyini saptamaya yönelik bir çalışma olup, elde edilen veriler ışığında kenti tanımlayan (zayıf - güçlü bölgeler) haritalar oluşturulmuştur. Takip eden aşamada katılımcıların tümüne yönelik hazırlanan haritalar karşılaştırılmış ve kenti değerlendiren son harita ortaya çıkarılmıştır. Ancak daha kapsamlı çalışmalarda GIS programı aracılığıyla daha gerçekçi sonuçların elde edilebileceği önerisinde bulunulmuştur.

Ballarat Strategy Plan, 1998, çalışmasında Ballarat Kent Kimliğini Geliştirmek için hazırlanan stratejik planda, kent kimliği üç temel başlıkta toplanmaktadır. Bunlar tarihin korunması, kentsel tasarım ve peyzaj. Çalışmanın ilerleyen aşamalarında bu alanları geliştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur.

Erses, S. M., 1999, “Kent Kimliği ve Kuruluşundan Günümüze Metropolleşme Süreci İçinde İstanbul’un Kimlik Analizi” isimli çalışmada İstanbul tarihsel sürecinde sergilediği coğrafi kimlik (fiziksel yapı, topraklar), sosyal kimlik (sosyo-kültürel yapı, sosyo-ekonomik yapı), yapma kimlik (yerleşik alanlar, kurumsal donatılar, yapısal donatılar, kent imgeleri) özellikleri anlatılmıştır. Grek Dönemi’nden başlayarak Doğu Roma İmp., Bizans, Osmanlı, 16. – 17. – 18. – 19. – 20. yüzyıllarla devam edilmektedir. Daha sonra T.C. Dönemini ele alan çalışmada 1923 – 1950, 1950 – 1960, 1960 – 1970, 1970 – 1980, 1990 – 2000 yılları arasındaki gelişmeler tek tek tüm alt başlıklarıyla incelenmiştir.

Strohecker, C., 1999, Mitsubishi Elektrik Araştırma Laboratuvarında gerçekleştirilmiş olan çalışmada, Lynch’in geliştirmiş olduğu yönteme yönelik, çeşitli araştırmacıların eleştirileri nedenleriyle birlikte açıklanmış, Lynch’in eleştiriler hakkındaki yorumlarına yer verilmiştir. Ayrıca çalışmada, eleştirileri çözümlemeye yönelik geliştirilmiş olan, Lynch’in imaj öğelerini bilgisayar ortamında sorgulamayacak “WayMaker” programı açıklanmıştır.

Jutla, R., 2000, “Visual image of the city: tourists’ versus residents’ perception of Simla” isimli çalışmada yerel halk ve turistlerin kent kimliğine yönelik belirlediği bulgular 2 aşamada karşılaştırılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında 20’şer kişilik yerel halk ve turist grubuna birer fotoğraf makinesi verilerek bir hafta boyunca kenti simgeleyen bölümlerin resimlerini çekmeleri istenmiştir. Çok sayıda resim elde edilmiş ve çeşitli eleme aşamalarından sonra belirlenen toplam 72 adet resim kentte yaşayan mimar ve kent plancılarına gösterilerek görsel analiz çalışması yapılmış ve uzmanlar Simla kentinin görsel imajını tanımlamıştır.

Çalışmanın ikinci aşamasında elde edilmiş olan resimler aracılığıyla 50 yerel halk ve 50 turistle görsel analiz ve anket çalışmaları gerçekleştirilmiş, çalışmanın bir bölümünde bilişsel haritalama yöntemine de yer verilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda genel olarak, turistlerin doğal ve kültürel ortamları

kentin imgeleri olarak tanımladığı, yerel halkın ise tanıdıkları ortamları seçtikleri saptanmıştır.

Lévy, B. and R., Matos,, 2002, “Transforming the tourist image of Geneva from a leisure to a business destination and its cultural implications” isimli çalışmada, Cenova’nın (İtalya) 1820 - 1870 yılları arasında romantizm, 1920 - 1998 yılları arasında iş-konferans ve 1998 - 2002 yılları arasında ise festival kenti olan imajı değerlendirilmiştir, değişimin nedenleri sorgulanmıştır.

Aguliar D. M. A., 2002, “Identity and Daily Space in Two Municipalities in Mexico City” isimli çalışmanın amacı günlük yaşamda kullanılan mekanların oluşturabileceği toplumsal kimlik unsurlarının saptanması olup iki farklı kentte anket ve gözlem çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında her iki kente yönelik elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda her iki kent arasındaki farklılıklar ayırt edilebilmesine karşın; günlük yaşama dair mevcut kullanımların toplumsal kimlik oluşturamadığı, sembolik açıdan önemli olduğu belirlenen mekanların dahi yetersiz kaldığı saptanmıştır.

Pol, E. and A. Castrechini, 2002, “City-Identity-Sustainability Research Network Final Words”, isimli çalışmada kent, kimlik ve süreklilik üzerine hazırlanmış olan çeşitli çalışmalar incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmanın kapsamı insan egemen kentlerde kimlik yapısındaki sürekliliği sağlayan sosyal gereksinimlerdir. Kuramsal bir yaklaşımda hazırlanmış olan bu çalışmada, toplumsal kimliğin yapılanmasına ilişkin süreçler ve fiziksel çevre unsurlarının rolü hakkında hipotezler oluşturulmaktadır. Çalışma çevre yönetiminin sürekliliğini sağlayamaya yönelik etkili stratejiler oluşturmak amacıyla deneysel bulgular ortaya koymaktadır.

Omer et al., 2005, “Virtual City Design Based on Urban Image Theory”, isimli çalışmanın amacı kent kullanıcılarının belirlediği imaj öğelerinin, farklı hedef noktaları arasındaki ulaşım güzergahını belirleyebilme performansı üzerindeki etki düzeyinin belirlenmesidir. Çalışma yöntemi üç aşamadan oluşmakta olup ilk aşamada bir grup kullanıcının Tel Aviv kentine yönelik hatırladıklarını kent planı üzerinde işaretlemeleri istenmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında Tel Aviv Üniversitesi’nde yer alan Çevre Simulasyon Laboratuvarı (Environmental Simulation Laboratory at Tel Aviv University) araştırma alanı olan Tel Aviv kenti üzerinde uçuşu sağlayan bir simülör oluşturulmuştur. Son aşamada ise bilişsel haritalama çalışmasına katılmamış olan iki yeni kullanıcı

grubu oluşturulmuştur. Bu gruplara, ilk grubun belirlediği imaj öğelerinin belirtildiği ve belirtilmediği olmak üzere farklı içeriklerde hazırlanmış olan simülâtörler aracılığıyla belirtilen güzergahlar arasında hareket etmeleri istenmiştir. Çalışma sonucunda güzergah belirlemede imaj öğelerinin önemi gözlenmiş; yol ve düğüm noktalarının kuş bakışı görüntü sağlayan simülâtörde en fazla etkili olan öğeler olduğu belirlenmiştir. Ancak bölge, sınır ve odak noktalarının daha az etkili olduğu ortaya konulmuştur.

Çubukçu and Nasar, 2005, “Relation of Physical Form to Spatial Knowledge in Largescale Virtual Environment” isimli araştırmada 18 adet büyük ölçekli yerleşim alanına ait bilgisayar ortamında oluşturulmuş simülasyon aracılığıyla görsel karmaşanın, fiziksel farklılıkların ve kullanıcı cinsiyetinin mekansal algı üzerindeki etkisi sorgulanmıştır. Çalışmaya katılan 95 erkek, 65 kadın kullanıcının farklı mekanlar arasında (a) başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki yönü belirlemeleri, (b) hedeflenen varış noktasına gitmeleri, (c) tercih ettikleri güzergahı çizmeleri istenmiştir. Araştırma sonucunda basit çevrelerin karmaşık çevrelerden, orta ya da üst düzeyde fiziksel farklılıkları olan mekanların olmayan mekanlardan ve odak noktası ya da yol gibi ayırıcı özelliklerin mevcut olduğu mekanların bu tür özelliklerin mevcut olmadığı mekanlara göre daha yüksek mekansal algı sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca yük ve güzergah belirleme konusunda erkeklerin bayanlardan ve güzergah belirlemede genç katılımcıların diğer yaş gruplarındaki katılımcılardan daha başarılı olduğu saptanmıştır. Araştırma bulgularında göre fiziksel farklılıkların olduğu ve düğüm noktalarında az sayıda alternatifin bulunduğu tasarımların kullanıcıların güzergahlarını belirlemede olumlu etkilediği belirtilmiştir.

Birlik, 2006, “Tarihi Çevrelerde Kentsel Kimlik-Değişiminin Eşik Analizi: Trabzon’da Bir Deneme”, konulu doktora tezi çalışmasında tarihi çevrenin sürekliliği açısından önemli olan kentsel kimlik kavramı, oluşumu ve değişimi ele alınmış, insan-çevre etkileşimi incelenmiştir. Araştırmada tarihi çevre özelinde “Trabzon kenti kentsel sit alanları”, geleneksel sokak silüetini karakterize etmesi açısından geleneksel sivil mimariye ve sokaklara yönelik cephe etütleri geliştirilmiştir. Elde edilen tipolojilerden yararlanarak kentsel kimliği yansıtan bir sanal-geleneksel sokak silüeti oluşturulmuş, tarihi çevrelerde kentsel kimlik değişiminin görsel çevre kalitesi açısından kontrolüne yardımcı olmak amacıyla, silüetin değişim öncesi ve sonrası görünimleri kullanıcı grubu tarafından değerlendirilmiştir.

Goncagül, E. E., 2007, “Mekansal Çelişkilerin Değerlendirilmesinde Çok Boyutlu Algılama Yaklaşımlarının Planlama Sürecinde Kullanımı: İzmir Örneği” konulu çalışmada, algılama–tercih etme ilişkisi içerisinde beğeni düzeyinin ölçülmesine ilişkin farklı modeller ve bu modellerin genel değerlendirmesi ile beğeni düzeyinin ölçülmesine ilişkin ortak çevresel faktörler incelenmiştir. Ayrıca görsel algılama ve imgesel değerlendirme sürecinde bilginin organize edilmesi üzerine geliştirilmiş kavramlar ve kuramlar üzerinde durulmuştur. Araştırmada İzmir kentinde belirlenen farklı çelişki alanları, incelenen kavram ve kuramlar doğrultusunda hazırlanmış olan gözle formuna göre değerlendirilmiştir.

Luque-Martinez et al., 2007. “Modeling a city’s image: The case of Granada” isimli çalışmada stratejik kent planlama ve kent tanıtımı çalışmalarında başlangıç noktasının mevcut kent imajının sorgulanması olduğu belirtilmiş, kent imajı çok boyutlu bir kavram olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada kent formunun oluşturulmasında etkili olabilecek kent imajının çok boyutlu yapısı incelenmiştir. Grana kenti örneğinde; kent imajı oluşturmaya yönelik genel bir model ortaya konulması, kent imajının genel kapsamı ve temel bileşenlerinin değerlendirilmesi, kent kullanıcılarına göre imajı oluşturan unsurların önem derecelerinin belirlenmesi ve kent imajının kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkisinin saptanması amacıyla anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Talen, E. and S., Shah, 2007, “Neighborhood Evaluation Using GIS”, isimli çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemleri (GIS) aracılığıyla kent kullanıcılarına yaşadıkları çevreleri değerlendirmeye yönelik anket çalışması uygulanmıştır. Anket kapsamında kullanıcıların yakın çevrelerini tanımlamaları, sevdikleri ve sevmedikleri yerlerini, problem olarak algıladıkları durumları belirmeleri istenmiştir. GIS ile gerçekleştirilen çalışmada geleneksel yöntemlerden farklı bir bakış açısı elde edilmiştir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırma materyali, araştırma alanları ile araştırma araç ve gereçlerinden oluşmaktadır. Araştırma alanı çalışma başlangıcında, İzmir İli'nin 9 metropol ilçesinden birisi olan Konak ilçesi olarak belirlenmiştir. Ancak 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, Konak ilçesi sınırı içinden yeni bir ilçe olarak Karabağlar türetilmiş olup, Konak ve Karabağlar iki ayrı ilçe olarak tanımlanmıştır. Bu değişim nedeniyle başlangıçta belirlenmiş olan araştırma alanı, sınırları değişmemesine rağmen 2 ayrı alan olarak incelenmiştir (Şekil 3.1.1).

Konak ilçesi ve ondan türeyen Karabağlar ilçesinin araştırma alanı olarak seçilmesinde,

- Merkez ilçe olma özelliği,
- İzmir ilinin kimliği açısından önemi,
- İzmir ilinde gerçekleşen değişimlerin büyük bölümünün Konak ilçesi merkezli olması,
- Pek çok döneme ait eserin belirlenebilmesi etkili olmuştur.

Karabağlar ilçesi İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı metropol ilçelerden biri olup; güneyinde Gaziemir, doğusunda Buca, kuzeyinde Konak ve batısında da Balçova ilçeleri ile çevrilidir (Karabağlar Belediyesi, 2010). 3700 hektar alanda kurulu Karabağlar ilçesinin nüfusu 2010 yılı verilerine göre 448.846 olarak belirlenmiştir (TUİK, 2010).

Konak ilçesi 9 Temmuz 1984 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 3030 Sayılı Büyükşehir Belediyeleri'nin yönetimi hakkında kanun hükmünde kararnamenin değiştirilerek yürürlüğe girmesiyle 1984 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı metropol ilçelerden biri olmanın yanı sıra, merkez ilçe belediyesi olarak kurulmuştur (Konak Belediyesi, 2010-a). 2438 hektar alanda kurulu Konak ilçesinin nüfusu 2010 yılı verilerine göre 411.112 olarak belirlenmiştir (TUİK, 2010). İlçe; güneyinde Karabağlar ve Buca, doğusunda Bornova, batısında Balçova ilçeleri, kuzeyinde İzmir Körfezi ve Karşıyaka ilçesi ile çevrilidir.

Başlıca araştırma materyali olan araştırma alanlarının yanı sıra;

- Araştırma konusuna ve araştırma alanlarına ilişkin yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilmiş olan yazınsal kaynaklar,
- Araştırma alanlarına ilişkin resmi kurum ve kuruluşlardan temin edilmiş mevcut duruma yönelik verileri aktaran raporlar,
- Araştırma alanları alt birimlerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi sırasında kullanılan kent rehberi, haritalar ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce hazırlatılan 1/1000 ve 1/5000 ölçekli imar planları,
- Araştırma alanlarına yönelik yerel yönetimlerle gerçekleştirilen görüşmeler esnasında alınan notlar,
- Değerlendirme çalışmaları sırasında kullanılmak üzere özgün olarak hazırlanan gözlem formu ve araştırma alanlarında çekilen fotoğraflar,
- Araştırma konusuna yönelik özgün olarak hazırlanan anket formu,
- Gözlem ve anket verilerinin analizleri ile grafik sunumları için kullanılan istatistiksel bilgisayar yazılımları ve Geomedia 6.0 programı araştırmanın diğer materyallerini oluşturmaktadır.

Şekil. 3.1.1. Araştırma alanları-Karabağlar ve Konak ilçe sınırları.

3.2. Yöntem

Araştırma yöntemi konu ve sorunun tanımlanması, veri toplama, bulgular ve analiz, sonuç ve öneriler olmak üzere dört ana başlıktan oluşmaktadır (Şekil 3.2.1).

3.2.1. Konu ve sorunun tanımlanması

Bu evre, kavramsal araştırmanın gerçekleştirildiği aşama olup, aşağıdaki çalışmaları kapsamıştır.

■ Araştırma konusuna yönelik kavramsal ve kuramsal çerçeve araştırılmış, konuya ilişkin önceki çalışmaların incelenmesi sonucunda araştırmanın kapsamı ve içeriği belirlenmiştir.

Kentsel yerleşimlerde fiziksel yapılanma, kullanıcıların imgeleminde iki şekilde yer almakta olup bunlardan ilki doğal ve yapma çevre özelliklerinin bir bütün olarak etkisi, diğer bir deyişle yerleşim ölçeğinde oluşan genel algıdır. İkincisi ise, çalışma kapsamında **fiziksel kimlik kodları** olarak tanımlanan, doğal ve yapma çevre özellikleri içinden sıyrılarak kentle özdeşleşen, sembol olmuş öğelerin etkisidir.

Araştırmanın konusunu; incelenen alanlarındaki yapılanmanın bir bütün olarak oluşturduğu imgesel etkinin ortaya konulması ve kullanıcı üzerinde “olumlu” imgesel etki bırakan ya da iyileştirme çalışmalarıyla bu etkiyi oluşturma potansiyeline sahip olan fiziksel kimlik kodlarının saptanması oluşturmıştır.

■ Araştırmada izlenecek yöntem kurgulanmış ve yöntem evreleri belirlenmiştir.

3.2.2. Veri toplama

Araştırmada;

- ✓ Geçmiş dönemlere ait fiziksel kimlik kodlarını belirlemeye yönelik görüşme ve tarihsel yöntem,
- ✓ Uzman değerlendirmesiyle fiziksel kimlik kodlarının belirlenmesine yönelik gözlem yöntemi,

✓ Kullanıcı değerlendirmesiyle fiziksel kimlik kodlarının belirlenmesine yönelik anket yöntemi kullanılmasına karar verilmiştir.

Bu evre, araştırma yöntemi kapsamında verilerin sistemli bir biçimde toplandığı aşama olup, aşağıdaki çalışmaları kapsamaktadır;

■ Araştırma alanı olarak belirlenen Karabağlar ve Konak ilçelerine yönelik literatür taraması ve görüşmelerin yapılması, araştırma alanlarında tarihsel süreçte öne çıkan yapısal / öge ve mekansal değerleri saptamaya yönelik verilerin toplanması,

■ Gözlem formları ve kullanıcı anketlerinden oluşan veri toplama setlerinin içeriklerinin belirlenmesi ve formların kurgulanması,

■ Ön değerlendirme çalışmaları ve anket denemeleri yapılarak veri toplama setlerinin geçerliliğinin denetlenmesi, gerekli düzeltmelerin yapılması,

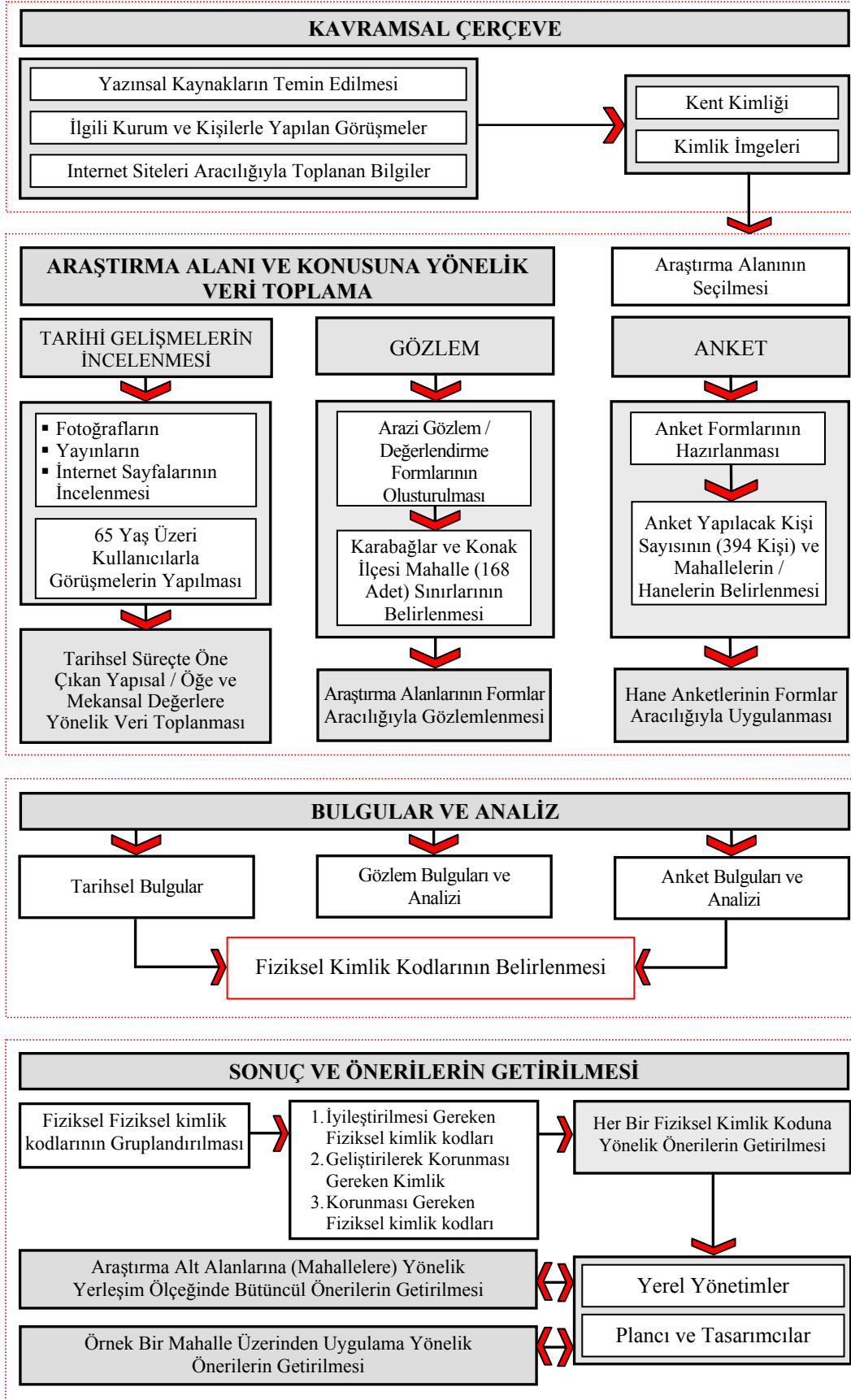
■ Gözlem çalışmalarının gerçekleştirileceği araştırma alt alanı olan Karabağlar ve Konak ilçeleri mahalle sınırlarının belirlenmesi ve gözlem çalışmalarının gerçekleştirilmesi,

■ Araştırma alanlarında kullanıcıyı temsil edecek anket katılımcılarının sayısının hesaplanması,

■ Anket çalışmalarının gerçekleştirileceği mahallelerin ve bu mahallelerdeki hanelerin rastlantısal yöntemle belirlenmesi ve anket çalışmalarının gerçekleştirilmesi.

Araştırmanın ilk aşaması olan görüşme ve tarihsel yöntemde; araştırma konusu ve kapsamına yönelik tüm yazınsal kaynaklar, internet adresleri ve fotoğraflar incelenmiş, araştırma alanlarında yaşayan önceki dönemlerdeki fiziksel kimlik kodlarını tanımlayabilen 65 yaş üzeri kullanıcılarla görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşaması olan gözlem formlarının hazırlanmasında konuya ilişkin literatür çalışmalarından elde edilen bilgilere ek olarak Lynch, 1981; Carr et al., 1992; Montgomery, 1998; Moughtin, 1999; Al-Kodmany, 2000; Kelly, 2001; Francis, 1987; Fukahori and Kubota, 2003; Kelly and Kelly, 2003; Özkan vd., 2003-b; Dawson, 2004; Hepcan vd., 2007; Sönmez et al., 2007 çalışmalarından yararlanılmıştır.

Şekil 3.2.1. Yöntem akış diyagramı.

Araştırma için özgün olarak 2 farklı gözlem formu hazırlanmış olup söz konusu formlar, Karabağlar ve Konak ilçelerinde bulunan tüm mahallelerde (168 adet) uygulanmıştır. Bu formlardan ilki araştırma alt alanları olan mahalleleri değerlendirmeye yönelik “**Algısal Değerlendirme**”, “**Sokak Dokusu Değerlendirmesi**”, “**Kimlik Tipi**” ve “**Notlar**” olmak üzere 4 ana başlıkta toplanmıştır. Araştırma alt alanlarında, fiziksel kimlik kodları arasına girebilecek potansiyelde olup incelenmesi gerekliliği belirlenen örnekler bulunması durumunda, “**Kamusal Dış Mekan**”, “**Tarihi Yapı / Öğe**” ve “**Modern Yapı / Öğe**”lere yönelik 3 yeni başlığa da yer verilmiştir (Çizelge 3.2.1). Belirlenen bu öğelerin aynı anda birden çok alt alanın sınırı içine girmesi durumunda ise, o alt alanlara ait çizelgelerde bu öğe sadece ismen belirtilmiş ancak değerlendirmesi alfabetik sıralamada yer alan ilk alt alanın çizelgesi içinde yapılmıştır.

Araştırma için özgün olarak hazırlanan ikinci gözlem formu ise Karabağlar ve Konak ilçeleri sınırları içinde yer alan “**cadde ve bulvarları**” değerlendirmeye yönelik olup, cadde / bulvar sınırlarının tanımlanması ve cadde / bulvar dokusunun değerlendirmesi olmak üzere 2 ana bölümden oluşmaktadır (Çizelge 3.2.2).

Gözlem formunda belirtilen tüm maddeler, 1 ile 5 arasında puanlanarak rakamsal bir saptama yapılmıştır. Buna göre 1 puan çok başarısız, 2 puan başarısız, 3 puan ne olumlu ne de olumsuz (orta / nötr), 4 puan başarılı, 5 puan çok başarılı olacak şekilde değerlendirilmiştir. İncelenen maddenin, mahalle sınırlarında bulunmaması durumunda ise ‘yok’ ibaresi kullanılarak, değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Araştırma alt alanlarının olumlu imgesel etki sağlayabilmesi için 10 ölçüt belirlenmiş olup “**Algısal Değerlendirme**”; bakımlı, canlı, dikkat çekici, estetik, ferah, güvenli, okunabilir, planlı, yaşanabilir ve yeşil olma durumuna göre yapılmıştır.

Çizelge 3.2.1. Gözlem formu - I (mahalle) örneği.

ALGISAL DEĞERLENDİRME			
Bakımlı	Güvenli	Kimlik Tip(ler)i ☐ Kentsel ☐ Turistik ☐ Kırsal ☐ Sanayi ☐ Ticari ☐ Rekreasyonel ☐ Tarihi	
Canlı	Okunabilir		
Dikkat Çekici	Planlı		
Estetik	Yaşanabilir		
Ferah	Yeşil		
Notlar:			
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ			
Yaya Erişim Ağı	Canlı Donatı Elemanları		
Yapı Cepheleri	Görsel Karmaşa Düzeyi		
Cansız Donatı Elemanları	İmgesel Etki		
KAMUSAL DIŞ MEKAN DEĞERLENDİRMESİ			
Bakımlılık	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik		
Canlı Donatı Elemanları	Güvenlik		
Cansız Donatı Elemanları	Tasarımsal Bütünlük		
Dışarıdan Algılanabilirlik	İmgesel Etki		
Erişim	Dikkat Çeken Özellik:		
Etkin Mekansal Kullanım	Olumsuz Çevre Etkeni:		
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ			
Algılanabilirlik	Dikkat Çeken Özellik:		
Anıtsal Düzey			
Bakımlılık	Olumsuz Çevre Etkeni:		
İmgesel Etki			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ			
Algılanabilirlik	Dikkat Çeken Özellik:		
Anıtsal Düzey			
Tarihi Özelliğini Koruma	Olumsuz Çevre Etkeni:		
İmgesel Etki			

Çizelge 3.2.2. Gözlem formu – II (cadde / bulvar) örneği.

(Cadde / Bulvar Adı)	(Cadde / Bulvar Adı)
Bulunduğu İlçe/ler:	Bulunduğu İlçe/ler:
Bulunduğu Mahalle/ler:	Bulunduğu Mahalle/ler:
Yaya Erişim Ağı	Yaya Erişim Ağı
Yapı Cepheleri	Yapı Cepheleri
Cansız Donatı Elemanları	Cansız Donatı Elemanları
Canlı Donatı Elemanları	Canlı Donatı Elemanları
Görsel Karmaşa Düzeyi	Görsel Karmaşa Düzeyi
İmgesel Etki	İmgesel Etki

Araştırma alt alanının (mahalle) “**bakımlı**” kabul edilebilmesi için;

- ✓ Yapıların bakımlı olması,
- ✓ Cansız donatıların bakımlı olması,
- ✓ Canlı donatıların bakımlı olması (mevcut ise),
- ✓ Sokak dokusunun temiz olması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) “**canlı**” kabul edilebilmesi için;

- ✓ Bilinçli olarak belirli bir amaç doğrultusunda monotonluk hissini kırarak biçimde planlanmış ve tasarlanmış olması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) “**dikkat çekici**” kabul edilebilmesi için;

- ✓ Benzerlerinden farklı olduğunu hissettirecek bir özellik kazandırırken, güvensizlik algısı yaratmayacak özellik/ler bulundurmaması yönleri incelenmiştir.

Bu değerlendirmede, dikkat çekici özellik ile dikkat çekici öge arasındaki fark göz önünde bulundurulmuştur. Dikkat çekici özellik, alt alanda var olan yalnızca bir noktasal mekan, yapı veya yapı ögesi olarak değil, incelenen alana bir farklılık kazandıracak niteliksel ve / veya niceliksel durum olarak değerlendirilmiştir. Ancak dikkat çekici ögeler topluluğunun araştırma alanına hakim olması durumunda, bunun bir özelliğe dönüştüğü kabul edilmiştir. Saptanan dikkat çekici öğelerin her biri ise, ayrı ayrı araştırmanın temel konusu olan fiziksel kimlik kodlarını oluşturmuştur.

Araştırma alt alanı (mahalle) “**estetik**” ölçütü açısından;

- ✓ Yapıların,
- ✓ Cansız donatı elemanlarının,
- ✓ Canlı donatı elemanlarının (mevcut ise) estetik olması yönleriyle incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) “**ferah**” kabul edilebilmesi için;

- ✓ Mekansal açıklık ve mekansal kapalılığın kullanıcıyı yapı baskısından koruyacak oranda olması,
- ✓ Sokak / cadde ve bulvar genişliklerinin standartlara uygun olması,
- ✓ Yapı yüksekliklerinin insan ölçeğine uygun olması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) “**güvenli**” kabul edilebilmesi için;

- ✓ Yapılanmanın tehditkar olmayan, gerilim yaratmayacak özelliklere sahip olması,

✓ Yerleşik düzende yaşayan kullanıcıların, geçici kullanıcılara karşı tehdit oluşturmaması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) **“okunabilir”** kabul edilebilmesi için;

- ✓ Planlı bir yapılanmaya sahip olması,
- ✓ Görsel karmaşanın olmaması,
- ✓ Ferah olması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) **“planlı”** kabul edilebilmesi için;

- ✓ Yaya ulaşımına sahip olması,
- ✓ Taşıt ulaşımına sahip olması,
- ✓ Yapıların birbiri ve çevresiyle uyumlu olması,
- ✓ Açık ve kapalı kamusal mekanlar ile sosyal tesislerin, planlama ve tasarım ölçütlerine uygun olarak oluşturulmuş olması yönleri incelenmiştir.

Bu özellikler incelenerek görsellik ve kullanım açıdan düzen algısının ne kadar sağlanmış olduğu değerlendirilmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) temel ihtiyaçları karşılayarak **“yaşanabilir”** kabul edilebilmesi için;

- ✓ Yaya erişiminin sağlanmış olması,
- ✓ Taşıt ulaşımının sağlanmış olması,
- ✓ Güvenli bir yaşam alanına sahip olması,
- ✓ Bakımlı bir yaşam alanına sahip olması yönleri incelenmiştir.

Araştırma alt alanının (mahalle) **“yeşil”** kabul edilebilmesi için;

- ✓ Noktasal, çizgisel ve yüzeysel yeşil alanlara sahip olması,
- ✓ Yapıların cephe ve bahçelerinde yeşil dokuya yer verilmiş olması,
- ✓ Yeşil alanların homojen olarak tüm araştırma alt alanına yayılmış olması yönleri incelenmiştir.

Her biri 1 – 5 puan arasında değerlendirilen 10 adet algısal değerlendirme maddesine göre, araştırma alt alanı sınırları içinde yer alan yapılanmanın olumlu imgesel etki sağlama yönünde başarı durumu hesaplanmıştır. Buna göre 0 – 20 puan arası ‘çok başarısız’, 21 – 40 puan arası ‘başarısız’, 41 – 60 puan arası ‘orta / nötr’, 61 – 80 arası ‘başarılı’ ve 81 – 100 puan arası ‘çok başarılı’ olarak değerlendirilmiştir.

Gözlem çalışmasının “**Sokak Dokusu Değerlendirmesi**” bölümünde araştırma alanı sınırları içinde erişilebilen tüm sokaklar ile “**Cadde / Bulvar Değerlendirmesi**” bölümünde araştırma alanı sınırları içinde belirlenen 105 adet cadde / bulvar değerlendirilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tüm sokak, cadde ve bulvarlar yaya erişim ağı, yapı cepheleri, cansız donatı elemanları, canlı donatı elemanları, görsel karmaşa ve imgesel etki yönleriyle incelenmiş olup, başarı durumu değerlendirmesi için belirlenen ölçütler aşağıda sıralanmıştır.

“**Yaya Erişim Ağı**” maddesinde öncelikle yaya erişiminin kesintisiz biçimde tüm mahalleyi kapsayıp kapsamadığı değerlendirilmiştir. Yaya erişim ağı varlığının tespiti durumunda kaldırımların,

- ✓ Standartlara uygun genişlikte olması,
- ✓ Standartlara uygun yükseklikte olması,
- ✓ Zemin kaplama malzemelerinin uygun özellikte ve bakımlı olması,
- ✓ Kullanılabilirliğinin kesintiye uğratılmamış olması, diğer bir deyişle canlı ya da cansız donatı elemanları yanı sıra hiçbir öğeyle işgal edilmemiş olması yönleri değerlendirilmiştir.

Kesintiye uğramış, yer yer var olan kaldırım uygulamalarının bir erişim ağı oluşturmadığı kabulüyle; yaya erişim ağı varlığının belirlenemediği durumlarda ‘yok’ ibaresi kullanılarak değerlendirme yapılmamıştır.

“**Yapı Cepheleri**”nin incelenmesinde;

- ✓ Tasarım öğe ve ilkelerinin, doğru ve yerinde kullanılarak estetik ölçütlere göre tasarlanmış ve inşa edilmiş olması,
- ✓ Kat yüksekliklerinin birbiriyle uyumlu olması,
- ✓ Yapı parselleri ve yapıların düzen içerisinde olması,
- ✓ İlan panoları, klima vb. öğelerle görsel karmaşa yaratılmamış olması,
- ✓ Bakımlı olması yönleri değerlendirilmiştir.

“**Cansız Donatı Elemanları**”nın incelenmesinde;

- ✓ Standartlara uygun olması,
- ✓ Bakımlı olması,
- ✓ Estetik olması,
- ✓ Orijinal örnekler sergilemesi yönleri değerlendirilmiştir.

“**Canlı Donatı Elemanları**” incelemesine öncelikle yol ağaştırmasına yer verilip verilmediğinin tespiti ile başlanmış olup, mevcut olmadığı durumlarda

‘yok’ ibaresi kullanılmıştır. Mevcut olması durumunda ise başarı düzeyi incelenmiş olup;

- ✓ Uygun türde olması,
- ✓ Dikim yerinin uygun olması,
- ✓ Bakımlı ve sağlıklı olması,
- ✓ Olumlu etki katacak nicelikte olması yönleri değerlendirilmiştir.

“Görsel Karmaşa”nın incelenmesinde karmaşa düzeyi;

- ✓ Yapıların,
- ✓ Cansız donatı elemanlarının,
- ✓ Canlı donatı elemanlarının (mevcut ise),
- ✓ Mekansal kullanım tiplerinin, görsel karmaşa oluşturmaması yönleriyle değerlendirilmiştir.

“İmgesel Etki”nin incelenmesinde;

- ✓ Sokak, cadde / bulvarlardaki yapılanmanın, kullanıcının imgesel algısı üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkisi değerlendirilmiştir.

Araştırma alt alanlarına yönelik alınan **notlarda** yer verilen bilgiler aşağıda açıklanmaktadır.

- Yapı alanı, yeşil alan ve atıl alanlar Kent Rehberi, Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerden alınan 2009 yılı verileri ile uydu görüntülerine göre hesaplanmış olup yüzde dağılımları ortaya konulmuştur. Bu hesaplama çalışmalarında

- yapı alanları; yapılar ve yapı malzemeleriyle kaplı tüm zeminleri,
- yeşil alanlar; park alanları içinde ayrılmış yeşil alanları, mezarlıkları ve ağaçlandırılmış alanları,
- atıl alanlar; herhangi bir işleve sahip olmayan alanları kapsamaktadır.

✓ Dikkat çekici olumlu özelliklerin mevcut olup olmadığı, mevcut ise bunların neler olduğu saptanmıştır.

✓ Parklar (tüm tipleri), meydanlar, yaya yolları / bölgeleri araştırılmış; bu kamusal dış mekanlardan örneklerin mevcut olup olmadığı belirlenmiştir.

✓ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örneklerin mevcut olup olmadığına yer verilmiştir.

✓ İmgesel algıda öne çıkan belirgin bir durumun tanımlanmasına yönelik saptamalar yapılmıştır.

“Kimlik Tipi” incelemesinde mahalle genelinde algılanan çeşitli kimlik türleri belirlenmiş; 1 puan çok az, 5 puan çok fazla olmak üzere 1 - 5 puan arasında değerlendirilmiştir.

Araştırma alanlarında fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde belirlenen **“Kamusal Dış Mekanların”** incelenmesinde bakımlılık, canlı donatı elemanları, cansız donatı elemanları, güvenlik ve imgesel etki daha önce açıklanan değerlendirme yönleriyle incelenmiştir. Bunların yanı sıra;

“Erişim” durumu;

- ✓ Yaya erişiminin,
- ✓ Taşıt erişiminin yeterli olması yönleriyle değerlendirilmiştir.

“Etkin Mekansal Kullanım” durumu;

- ✓ Alan kullanım kararlarının doğru olması,
- ✓ Mekansal organizasyonun yerinde olması,
- ✓ Öngörülen program elemanlarına göre alansal dağılımın dengeli olması yönleriyle değerlendirilmiştir.

“Dışarıdan Algılanabilirlik” durumu; görsel erişimin yeterli olması yönüyle değerlendirilmiştir.

“Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik” durumu;

- ✓ Algılanabilir olması,
- ✓ Erişimin yeterliliği,
- ✓ Farklı yaş gruplarından kullanıcıya yönelik öğelere yer verilmiş olması,
- ✓ Mekanın etkin kullanılmış olması yönleriyle değerlendirilmiştir.

“Tasarımsal Bütünlük” durumu; mekandaki yapısal ve bitkisel öğerin dengeli, tasarım öge ve ilkeleri doğrultusunda tasarlanmış olması yönleriyle değerlendirilmiştir.

Ayrıca **“Dikkat Çeken Özellik”** ve **“Olumsuz Çevre Etkeni”** başlıklarına yönelik saptamalar yapılmıştır.

Araştırma alanlarında fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde belirlenen **“Modern Yapılar / Öğeler”** ile **“Tarihi Yapılar / Öğeler”**; tasarım öge ve ilkelerinin yerinde kullanılarak inşa edilmesi sonucunda

kazandıkları özelliklerle çevredeki yapılanmadan ayırt edilebilme durumlarına göre “**algılanabilirlik**”, odak noktası oluşturabilme durumlarına göre “**anıtsal düzey**”, olumlu ya da olumsuz imgesel etki oluşturmaları durumlarına göre “**imgesel etki**” yönleriyle değerlendirmiştir. Bu incelemelerin yanı sıra modern yapılar için “**bakımlılık**” ve tarihi yapılar için “**tarihi özelliğini koruma**” durumu değerlendirilmiştir. Ayrıca belirlenen bu öğelere yönelik “**dikkat çeken özellikler**” ve “**olumsuz çevre etkenleri**”ne yönelik saptamalar yapılmıştır.

Yöntemin bir diğer aşaması olan anket formlarının hazırlanmasında konuya ilişkin literatür çalışmalarından elde edilen bilgilere ek olarak Lynch, 1960; Nasar, 1997; Aguiar, 2002; Pol et al., 2002; Baloglu and Love, 2005; Talen and Shah, 2007; Malkoç, 2008 çalışmalarından yararlanılmıştır.

Anket çalışmalarının kullanıcı anketi uygulanacak kişi sayısının belirlenmesinde, aşağıdaki *oransal örnek hacmi formülü*nden yararlanılmış (Newbold, 1995) ve % 95 olasılık ile % 5 hata payı esas alınmıştır.

$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)\sigma^2px + p(1-p)}$	Formülde; n = örnek hacmi, N = ana kitledeki hane halkı sayısı, p = örneğe girecek kullanıcıların oranı, σ^2px = oranın varyansıdır.
--	---

*Örnek büyüklüğünün mümkün olduğu kadar büyük olmasını sağlamak için $p(1-p)$ çarpımında en büyük değeri verecek olan $p=0.50$ değeri kabul edilmiştir.

Hesaplama 2007 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre Konak merkez ilçe nüfusu 847.409 (TUİK, 2007) “Ana Kitledeki Hane Halkı Sayısı (N)” olarak kullanılmış ve hesaplama sonucunda anket uygulanacak kullanıcı sayısı 394 olarak belirlenmiştir.

Anket formunun uygulanacağı mahalle sayısının hesaplanmasında, *oransal örnek hacmi formülü*nden yararlanılmış (Newbold, 1995) ve % 95 olasılık ile % 5 hata payı esas alınmıştır. Hesaplanan 113 mahalle, rastlantısal yolla belirlenmiştir (Şekil 3.2.2). Anket çalışması yapılan mahalleler ile sayılarına (Çizelge 3.2.3) ve (Çizelge 3.2.4)’te yer verilmiştir.

Çizelge 3.2.4. Konak ilçesinde anket yapılan mahalleler ve uygulanan anket sayıları.

1. Kadriye	Aziziye	Güneşli	Kahramanlar	Mecidiye	Tan
3	3	5	7	2	1
19 Mayıs	Ballıkuyu	Güney	Kemal Reis	Mimar Sinan	Tınaztepe
2	4	3	2	4	2
2. Kadiye	Barbaros	Güngör	Kestelli	Mirali	Turgut Reis
3	3	2	1	2	2
Akarcalı	Çahabey	Güzelyalı	Kılıçreis	Mithatpaşa	Uğur
3	3	9	4	4	3
Akdeniz	Çankaya	Güzelyurt	Kocatepe	Murat Reis	Ulubatlı
1	7	1	4	9	2
Akın Simav	Cengiz Topel	Hasan Özdemir	Kosova	Namık Kemal	Vezirağa
3	1	2	3	1	1
Ali Reis	Çınarlı	Hilal	Kubilay	Odunkapı	Yeşildere
3	1	1	3	1	2
Alsancak	Çimentepe	Hurşidiye	Kültür	Pazaryeri	Yeşiltepe
2	2	1	5	2	2
Altay	Dolaplıkuyu	İmariye	Millet	Piri Reis	Yıldz
1	1	4	2	6	1
Altıntaş	Emir Sultan	İsmet Kaptan	Levent	Yenişehir	Zafer Tepe
4	2	1	2	1	4
Atilla	Göztepe	Kadifekale	M. Ali Akman	Sakarya	Zeybek
7	8	4	5	3	1
TOPLAM : 194					

Araştırmada uygulanan anket formlarında, ilk olarak katılımcıların demografik özelliklerinin belirlendiği sorular hazırlanmıştır. Araştırma alanına yönelik algısal değerlendirmelerin ve görüşlerin sorgulandığı **çoktan seçmeli** ve **açık uçlu sorulara** yer verilmiş; formda özellikle açık uçlu sorulara ağırlık verilerek, imgesel sorgulamayı hedefleyen anket formunun yönlendirici olmamasına özen gösterilmiştir (Çizelge 3.2.5).

Anket formu 6 adet demografik özelliklerin sorgulandığı, 5 adet çoktan seçmeli ve 11 adet açık uçlu tipte olmak üzere toplam 22 adet sorudan oluşmaktadır.

Çizelge 3.2.5. Anket formu örneği.

Kullanıcıya İlişkin Genel Bilgiler

1. Cinsiyet 2. Yaş
3. Eğitim Durumunuz 4. Mesleğiniz
5. Yaşadığınız Mahalle 6. Konak ilçesinde Yaşama Süreniz
7. Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, 1'den 5'e kadar puan vererek Konak ilçesini yansıtacak şekilde değerlendiriniz. Değerlendirilmemiş ifade bırakmayınız.
(1 çok kötü / 2 kötü / 3 orta / 4 iyi / 5 çok iyi)

	Güvenli	Ferah	Planlı	Estetik	Anlaşılır	Bakımlı	Temiz	Yeşil	Hareketli	Dikkat çekici
Değerlendirme										

8. Aşağıdaki kimlik tiplerini Konak ilçesini yansıtacak şekilde 0-5 arasında puanlayınız.

■ Kentsel	0	1	2	3	4	5	■ Kırsal	0	1	2	3	4	5
■ Tarihi	0	1	2	3	4	5	■ Ticari	0	1	2	3	4	5
■ Turistik	0	1	2	3	4	5	■ Sanayi/Endüstri	0	1	2	3	4	5
■ Rekreasyonel	0	1	2	3	4	5	■ Diğer (belirtiniz)	0	1	2	3	4	5

9. Konak ilçesine sizi bağlayan nedir ?
10. Konak ilçesinde geçmişe dair özlediğiniz bir şey var mı?
11. Konak ilçesi sınırlarını belirtiniz.
12. Düzenli olarak kullandığınız bir cadde var mı? Varsa neresidir?
- Ulaşım türünüz nedir? ■ Otobüs ■ Metro ■ Servis ■ Kendi Aracımla
13. İstanbul denilince Taksim Meydanı, Boğaz Köprüsü; Ankara denilince Anıtkabir, Kuğulu Park vb. mekanlar akla gelmektedir. “Konak ilçesi” denilince aklınıza ilk gelen 5 mekan ya da yapı nedir?
14. Konak ilçesinde aklınıza ilk gelen 5 semt (mahalle,bölge vb.) neresidir?
15. Sizce Konak ilçesinin merkezi neresidir?
16. Konak ilçesinde bir arkadaşınızla buluşacak olsaydınız nerede randevu verirdiniz?

Çizelge 3.2.5. Anket formu örneği (Devam).

17. Konak ilçesine yönelik değişiklik yapabilseniz, aşağıdaki gruplardan 2’şer tane seçmek üzere tercih edeceğiniz ilk 4 değişiklik ne olurdu?

a. Fiziksel Değişiklikler

- Telefon ve elektrik tellerinin yer altına alınması
- Dükkanlara ait ilan panolarının iyileştirilmesi
- Yol ağaçlandırmasının yaygınlaştırılması
- Kullanılabilir kaldırımların oluşturulması
- Kaldırım döşemelerinin iyileştirilmesi
- Yönlendirme levhalarının arttırılması
- Çöp toplama elemanlarının iyileştirilmesi
- Yapı dış cephelerinin iyileştirilmesi
- Heykel ve çeşme gibi öğelerin ilçede daha çok kullanılması
- Diğer.....

b. Yönetmelik Değişiklikler

- İlçedeki yapılaşma artışının engellenmesi
- Gecekondulaşmaya izin verilmemesi
- Kent içi ulaşımın iyileştirilmesi
- Tarihi mekanların ve yapıların korunması
- Gündüz ve gece güvenlik sorununun yok edilmesi
- Çevre kirliliğinin yok edilmesi
- Araçların yol üzerine park etmesine izin verilmeyerek otopark alanlarının oluşturulması
- Park, meydan, trafiğe kapalı caddeler vb. mekanların arttırılması
- Diğer.....

18. Misafirinizi “Konak ilçesinde gezdirmek amacıyla nerelere götürürdünüz?”

19. Sizce Konak ilçesinin en çok kullanılan “parkı” neresidir?

▪ Adnan Süvari Parkı	▪ Karafatma Parkı
▪ Bahribaba Parkı	▪ M. Yüce Sonkart Parkı
▪ Cici Park	▪ Peker Parkı
▪ Gn.Asım Gündüz Parkı	▪ Susuzdede Parkı
▪ Güzelyalı Parkı	▪ Tanju Okan Parkı
▪ İhsan Alyanak Parkı	▪ Yaşar Aksoy Parkı
▪ Kadifekale Rekreasyon	▪ Diğer

20. Sizce Konak ilçesinin en çok kullanılan “meydanı” neresidir?

- Cumhuriyet Meydanı
- Gündoğdu Meydanı
- Konak Meydanı
- Diğer.....

Çizelge 3.2.5. Anket formu örneği (Devam).

21. Aşağıdaki tabloda bulunan boşlukları, ilgili mekanı yansıtacak şekilde doldurunuz.

		Aklınıza ilk gelen nedir?	En çok beğendiğiniz fiziksel özellik nedir?	Beğenmediğiniz fiziksel özellik nedir?	Mekanı 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
PARK	Adnan Süvari Parkı					
	Bahribaba Parkı					
	Cici Park					
	Gn.Asım Gündüz Parkı					
	Güzelyalı Parkı					
	İhsan Alyanak Parkı					
	Kadifekale Rek. Alanı					
	Karafatma Parkı					
	Kültürpark (İzmir Fuarı)					
	M. Yüce Sonkart Parkı					
	Peker Parkı					
	Susuzdede Parkı					
	Tanju Okan Parkı					
	Yaşar Aksoy Parkı					
	Diğer.....					
MEYDAN	Cumhuriyet Meydanı					
	Gündoğdu Meydanı					
	Konak Meydanı					
	Diğer.....					

Çizelge 3.2.5. Anket formu örneği (Devam).

21. Aşağıdaki tabloda bulunan boşlukları, ilgili mekanı yansıtacak şekilde doldurunuz (Devam).

YAYA YOLU / BÖLGESİ		Aklınıza ilk gelen nedir?	En çok beğendiğiniz fiziksel özellik nedir?	Beğenmediğiniz fiziksel özellik nedir?	Mekan 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
	Kemeraltı					
	I. Kordon					
	Kıbrıs Şehitleri Cad.					
	Mimar Kemalettin Cad.					
	Alsancak Sevgi Yolu					
	Dario Moreno Sokağı					
	Diğer.....					

22. a. Sizce Konak ilçesinin “**alışveriş**” amaçlı en çok kullanılan cadde / bulvarı hangisidir?
- b. Sizce Konak ilçesinin “**yürüyüş**” amaçlı en yoğun kullanılan cadde / bulvarı hangisidir?
- c. Sizce Konak ilçesinin “**tarihi özellikleri**” ile en çok öne çıkan cadde / bulvarı hangisidir?

CADDE		Aklınıza ilk gelen nedir?	En çok beğendiğiniz fiziksel özellik nedir?	Beğenmediğiniz fiziksel özellik nedir?	Mekan 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
	<i>Alışveriş Caddesi</i>					
	<i>Yürüyüş Caddesi</i>					
	<i>Tarihi Caddesi</i>					

- d. Konak ilçesinin **en az** beğendiğiniz caddesi hangisidir? Neden?

3.2.3. Bulgular ve analiz

Bu evre, elde edilen verilerin ilgili bilgisayar programları aracılığıyla dijital ortama aktarılarak analiz edildiği aşama olup, aşağıdaki çalışmaları kapsamaktadır;

- Tarihsel yöntem sonucunda belirlenen eski dönemlere ait bulgular derlenmiş,
- Gözlem çalışmaları sonucunda elde edilen veriler Excel 7.0 programında bilgisayar ortamına aktarılmış, yüzde oranları ve aritmetik ortalamaları hesaplanarak analiz edilmiş,
- Ayrıca elde edilen gözlem bulguları Geomedia 6.0 programı yardımıyla işlenerek, bulguların mekansal sorgulamaları gerçekleştirilmiş,
- Fiziksel kimlik kodları belirlenerek analiz edilmiş,
- Anket sorularına verilen cevaplar, SPSS. V.13.0 (Statistical Packages For Social Sciences) programı aracılığıyla bilgisayar ortamına aktarılmış, yüzde oranları ve aritmetik ortalamaları hesaplanarak, çapraz sorgulamalar yapılmıştır.

3.2.4. Sonuç ve öneriler

Bu aşama; bulguların değerlendirilerek araştırma konusuna yönelik bütüncül bir yaklaşımla sonuca varıldığı ve önerilerin geliştirildiği aşama olup, aşağıdaki çalışmaları kapsamaktadır;

- Araştırma alanı olan ilçelerdeki yapılanmanın, kullanıcıların imgesel algısı üzerinde olumlu ve olumsuz etki yaratan özellikleri değerlendirilmiş; geleceğe yönelik öneriler oluşturulmuş,
- Fiziksel kimlik kodlarının tarihsel süreç içerisindeki değişimi değerlendirilmiş, geçmişten günümüze yaşanan değişim temel alınarak geleceğe yönelik önerilerde bulunulmuş,
- Fiziksel kimlik kodu olarak belirlenen kamusal dış mekanlar, tarihi yapılar / öğeler, modern yapılar / öğeler;

✓ “İyileştirilerek korunması gereken fiziksel kimlik kodları” olumlu potansiyeline eş değer olumsuz yanları da mevcut olan ve iyileştirilmesi gerekenler,

✓ Geliştirilerek korunması gereken fiziksel kimlik kodları” olumsuz bir özelliği olmamasına rağmen bazı olumlu özellikleri yetersiz olup geliştirilmesi gerekenler,

✓ “Korunması gereken fiziksel kimlik kodları” mevcut hali ile korunması gerekenler olarak tanımlanan kategorilere ayrılarak, önerilerde bulunulmuştur.

- Araştırma alt alanlarından bir örnek belirlenerek, uygulama ölçeğinde öneriler geliştirilmiştir.

4. BULGULAR VE ANALİZ

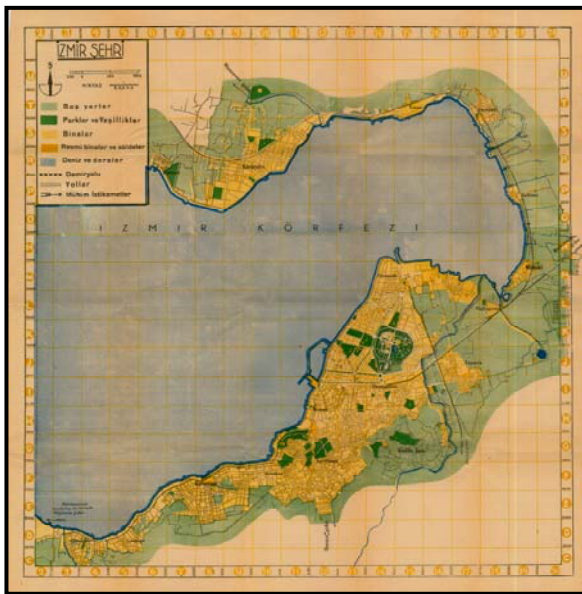
İzmir kenti tarihi mekan ve yapılarına yönelik pek çok örnek belirlenmiş ancak araştırma kapsamında en çok öne çıkanlar incelemeye alınmıştır.

4.1. Bulgular

4.1.1. Tarihsel yöntemle elde edilen bulgular

İzmir kentinin M.Ö. 3000 dolaylarında kurulmuş olup yaklaşık 5000 yaşında (Umar, 2000) olduğu düşünülmektedir. Helenistik dönemde (yaklaşık M.Ö. 500 yılları) İzmir'in İyon kentlerinde gözüken temel kuruluş özelliklerini gösterdiği görülmektedir. Aşağıda liman, arkasında yerleşme, yukarıda akropol ve deniz ticareti bunlardan birkaçıdır. Daha sonraları Kadifekale kenti koruyucu bir unsur olarak ortaya çıkmış, eteklerine bir tiyatro ve bir gymnasium yapılmıştır. Roma döneminde aşağı kısımlarda devlet agorası olarak kullanılan ve halen Agora olarak bilinen bir mekan ortaya çıkmıştır. Bu mekanlar birbirine gizli geçitlerle bağlanmıştır (Karataş, 2001).

XVI. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak İzmir Doğu ticaretinin en önemli merkezlerinden ve liman kentlerinden biri haline gelmiştir. Kent yangın, deprem, salgın hastalıklardan kaynaklanan büyük felaketleri çabucak atlatmış ve kısa sürede kendini toplayarak tarihsel gelişimini sürdürmüştür (Kasaba, 1994; Arıkan, 2001) (Şekil 4.1.1).

Şekil 4.1.1. İzmir kentinin 1941 yılına ait planı (Apikam, 2006).

Konak semti ve meydanı hem aktivite yoğunluğu, hem de tüm İzmir'den varılan / ulaşılan son nokta olma ve tüm İzmir'e ulaşmak için yola çıkılan ilk nokta olma özelliğini yıllarca koruyarak, "İzmir'in merkezi" olmayı başarmıştır. İzmir kadar büyük ve kalabalık bir başka kentte tüm yoğunluğun Konak gibi bir tek bölgeye yığıldığı bir başka örneği bulmak çok zordur (Ürük, 2001).

Tarihi gelişimi çok eski yıllara dayanan ve pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan İzmir kentinin tarihi sürecinde öne çıkan mekan ve yapılar tarihsel yöntemle araştırılmış, elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1.1. Kadifekale

İskender'in Anadolu'ya çıkışı ve Pers egemenliğine son vermesi üzerine bölgede Helenistik dönem başlamıştır (M.Ö. 334-133). Helenler beraberlerinde kendi şehircilik anlayışlarına uygun şehirleşme projesiyle gelmişler; Efes, Bergama, Rodos, İskenderiye gibi zamanın ticarette ve liman işletmesinde ileri gitmiş şehirleri ile boy ölçüşebilecek bir şehir kurmak istemişlerdir. Ancak bir şehrin eski İzmir'de kurulması hem konum hem de alanın küçüklüğü nedeniyle imkansız olduğundan İskender, bugün Kadifekale olarak bilinen Pagos Tepesi ve eteklerine yeni şehri kurmayı düşünmüştür. Efsaneye göre; İzmir'e gelen Büyük İskender, o zaman ormanla kaplı "Pagos Tepesi" denilen Kadifekale'de Nemesis Kutsal alanında avlanırken bir ara ulu bir çınarın altında uykuya dalar. Rüyasında gördüğü iki Nemesis, İskender'den yepyeni bir İzmir kentini uyuduğu tepenin eteklerinde kurmasını ister. Uykusundan uyanan İskender, Klaros'un Apollon kahinine gördüğü rüyayı anlatarak fikrini sorar. Kahin rüyayı tek bir cümlede yorumlar, "kutsal Meles Çayı kenarındaki Pagos Tepesi eteklerinde yerleşecek İzmirli, eskisinden dört kez daha mutlu olacaklardır" (Soykan ve Emekli, 2003).

Kadifekale, bu kehanetten yola çıkılarak M.Ö. IV. yüzyılda kurulan yeni kentin Helenistik ve Roma dönemindeki akropolü ve günümüze kadar ulaşmayı başarmış görkemli kalesi olmuştur (Ürük, 2010).

Kadifekale, Büyük İskender'in generallerinden Lysimachos tarafından yaptırılmış ve böylece İzmir yabancı kavimlerin saldırılarından da korunmuştur. Roma, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde onarım gören kalenin günümüzde görülen duvarlarının önemli bölümü Orta Çağ'a aittir. M.Ö. III. yüzyıl yapımı olan kale surları içinde Bizanslılardan kalma sarnıç ve depolar

bulunmaktadır. Vaktiyle körfeze bakan kuzey yamacında bir amfi tiyatro ve batıya bakan tepelerin yamacında stadyum bulunmaktaysa da zamanla bu yapılar, genellikle "başka yapılarda kullanılmak üzere" taşları sökülerek yok edilmiştir (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.2).

4.1.1.2. Agora

İzmir'in Agorası, Büyük İskender tarafından yeniden kurdurulan kentin iskan sahası Kadifekale'nin kuzey yamacından, şimdiki adı ile Namazgah Mahallesi'ndedir. Eskiden Türk Mezarlığı olan Agora kalıntıları, yüzyıllardır yarısı açıkta duran mermer sütunların ilgi çekmesi sonucu ortaya çıkmıştır (Konak Belediyesi, 2010-b)

İzmir, M.S. 178 yılında müthiş bir deprem sonucu yerle bir olmuştur. Kalıntıları bulunan Agora'nın, M.S. 178 yılında büyük bir depremle İzmir'in yerle bir olmasından sonra İmparator Marcus Aurelius'un yardımlarıyla yeniden inşa edildiği tespit edilmiştir. İmparatorun eski eşi Küçük Faustina bu tarihten sonra Anadolu'da vefat etmiş ve Agora'da Küçük Faustina'nın maskının üzerinde yer aldığı bir kemer bulunmuştur. Bu büst günümüzde de Agora'yı süslemektedir (Konak Belediyesi, 2010-b).

İzmir Agora'sı bir ticari Agora değil, aksine bir devlet Agorası'dır. Yani devletin kontrolündeki bir kurumdur. Ticari Agoralarda bulunmayan bir Bazilika'nın ve içinde mahkeme salonlarının bulunuşu ve 28 adet dükkanın devletin emtia ve donanımını korumakla ilgili bulunması, bu yapının İzmir'deki Roma Bürokrasisi için son derece önemli bir yer olduğunu belgelemektedir. Balıkesirli Aristeides'e göre, Agora aynı zamanda dini bir hüviyet taşımaktadır (Konak Belediyesi, 2010-b).

İzmir Agorası, günümüzde turistlerin büyük ilgisini çeken bir yapı olarak, yarı yarıya gün ışığına çıkarılmış görüntüsü ile İzmir'i süslemektedir. Agora'nın çevresinde daha nice Eski İzmir kalıntılarının bulunduğu tahmin edilmektedir (Konak Belediyesi, 2010-b) (Şekil 4.1.3).

4.1.1.3. Sarı Kışla

Osmanlı İmparatorluğun yönetiminde XIX. yüzyıl başlarında görülen idari reformu yenileri izlemiştir. Fakat değişimin en önemli halkasını hiç şüphesiz,

1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması oluşturmuştur. Yeniçerilerin Osmanlı merkezi iktidarı üzerindeki belirleyici etkisi taşrada da kendini hissettiriyor ve yöneticilerin onların baskısından şikayetçi oldukları yüzyıllardır biliniyordu. İzmir ise, yeniçerilerin kent yönetimine en çok müdahale ettiği yerlerin başında geliyordu (Yılmaz, 2003).

Günümüze sadece adı kalmış olan Sarı Kışla'nın yapımına, Sultan II. Mahmud'un 15 Haziran 1826 tarihinde Yeniçeri Ocağını kaldırıp, Asakir-i Mansure-i Muhammediye adlı modern askeri örgütlenmeyi kurduğu aşamada bizzat padişah emri ile görevlendirilen İzmir muhafızı Kelami Hasan Paşa, şehrin mimarlarından ve mühendis halifesi Mahmut Efendi ve kadı efendinin ön çalışmaları sonucu başlanmıştır (Ürük, 2001).

1826 yılında İzmir muhafızı Hasan Paşa ve İzmir kadısına yazılan emirde, kışlanın yapılması için gerekli hazırlıkların tamamlanması, özellikle deniz kenarında bir yer seçilmesi isteniyordu. Deniz kıyısında kışla yapılabilecek büyüklükte bir arsa bulunmadığından, pek çok ticarethane ve evin satın alınarak yıkılması, denizin doldurulması ve açılacak bölgede kışla binasının yapılması kararlaştırılmıştır. Bugün Konak Meydanı olarak bilinen alanın 1826 yılından önceki durumunu görme şansı olsaydı, Sarı Kışla'nın yerleştirildiği sahada 10 sabun atölyesi, büyük bir tuzhane, 4 kahvehane, 3 manav dükkanı, 3 meyhane, çeşitli vakıf dükkanları, 44 odalı bir Yahudi hane ve bazı evlerden oluşan bir doku ile karşılaşılacaktır (Yılmaz ve Yetkin, 2002).

Cüsseli yapının temelinde yer alan taşların bir bölümü Kadifekale'den ve çevresindeki antik yapı kalıntılarından getirilmiş, Sarı Kışla'nın yapıldığı doldurma alanda temel atılmadan önce zemine çok sayıda ağaç kazık çakılmıştır. İzmir Metrosu'nun Konak alanında yapılan kazı çalışmaları sırasında ortaya çıkan bu kazıklardan biri birkaç yıl önce İzmir Kent Arşivi'ne konmuştur (Ürük, 2001).

Yoğun çalışmalar sonrasında 1829 yılında ünlü Sarı Kışla tamamlanarak, faaliyete girmiş (Yılmaz ve Yetkin, 2002), ancak 1930'ların sonlarından itibaren işlevini gittikçe yitirmiştir. Hem hızla gelişen İzmir'in yeni yapılanması karşısında şehrin en önemli geçiş alanı durumuna gelen Konak alanını tıkar bir durum almış, hem de İzmir çevresinde yeni yapılan askerî tesisler bu oldukça yaşlı binanın önemini yitirmesine neden olmuştur. Bu durum sonucunda İzmir Belediyesi ile Milli Savunma Bakanlığı anlaşır ve belediyenin inşa ettiği Komutanlık Binası, Ordu Evi, Askerlik Şubesi ile yeni Kışla binaları karşılığında 17 Mart 1955

tarihinde belediyeye teslim edilmesini takip eden gün Sarı Kışla'nın tahliyesine başlanmıştır. Kışlanın yıkımı uzun zaman tüm İzmir'in gündemindeki en önemli olay olmuştur. 1955 yılı Kasım ayında Sarı Kışla'dan geriye koskoca bir alan kalmış ve zaman geçirilmeden Bahri Baba Parkı önünden Gümrük önüne uzanan yeni caddenin yapımına başlanmıştır. İzmir tarihinde, temelinin atılışından yıkıldığı zamana kadar hizmet verdiği 128 yıl boyunca önemli yer tutan Sarı Kışla, yıkımından sonra geçen yaklaşık elli yıl boyunca şantiye görünümünde kalan Konak alanının, sonradan deniz doldurularak kazanılan kısımlar dışında, tamamı ile SSK Blokları'nın bulunduğu adayı da içine alan bir araziye sahip olmuştur (Ürük, 2001) (Şekil 4.1.4).

4.1.1.4. Hükümet Konağı

Günümüzdeki Hükümet Konağı yerinde bulunan ve Katipzade Konağı olarak bilinen ahşap yapı vali konağı olarak kullanılmış, bölgenin "Konak" adıyla anılmasına bu eski konak neden olmuştur (Ürük, 2009).

"Devlet dairelerinin bir çatı altında toplanmasını" sağlanmak için uygun bir binanın mutlaka yapılmasının gerektiği düşüncesiyle iyice harap hale gelen Katipzade Konağı yıktırılarak, 1868 yılında yeni Hükümet Konağı'nın yapımına başlanmıştır. Yapının planları Fransız mühendis Rufo tarafından hazırlanmış, bu nedenle İzmir'de Napoli tarzıyla döşenen ilk kaldırım, günümüzdeki Anafartalar Caddesi'nin bu konak yanında kalan giriş bölümünde uygulanmıştır (Ürük, 2009).

1872 yılında tamamlanan ve 1919 yılında İzmir'in işgalini ve 1922 yılında kurtuluşu yaşayan Hükümet Konağı 1970 yılında yanmış ve tamamen yıkılsa da, ana bina aslına sadık kalınarak onarılmıştır. Ancak çevresindeki binalar yıkılarak yerlerine günümüzde de kullanılan çok katlı hizmet binaları yapılmıştır. Günümüzde bu binalarda başta Konak Kaymakamlığı ve İzmir Emniyet Müdürlüğü olmak üzere birçok kuruluş hizmet vermektedir (Ürük, 2009).

1868 - 1872 yılları arasında inşa edilen Hükümet Konağı, mimari özelliğinden çok, Kurtuluş Savaşı'ndaki ve İzmir'in kurtuluşundaki yeriyle önemli tarihi bir yapıdır. 9 Eylül 1922'de Türk ordusunun kente girip Hükmet Konağı'na çekilen Türk Bayrağı görüntüsü, adeta kurtuluş savaşının zaferle sonuçlanmasıyla özdeşleşmiştir. 1970 yılında yanan Hükümet Konağı, 1980'den sonra cepheleri orijinaline çok yakın olarak yeniden inşa edilmiştir (İBB, 2010-a) (Şekil 4.1.5).

4.1.1.5. Saat Kulesi

İmparatorluğun değişik kentlerinde yükselen saat kulelerinin mimarisi ve işlevinin taşıdığı anlam farkı, o dönemin insanları tarafından bilinmektedir. Saatin görüntüsünde hem zaman hem de iktidarın izlendiğini, dönemin şairlerinden Fani Efendi'nin Adana Saat Kulesi için yazdığı mısralar son derece veciz ve estetik bir dille anlatmıştır. Diyor ki Fani Efendi: Bir muazzam eserdir ki misli yok, naziri yok / Zahiren saat çalar, manen hükümet seslenir. Aynı değerlendirme İzmir Saat Kulesi için de geçerli olmuştur. İzmir Saat Kulesi Konak Önü veya Kışla Meydanı olarak bilinen alanın ortasına yakın bir yerde, yaklaşık bir yıl süren bir yapım sürecinden sonra II. Abdülhamid'in Osmanlı tahtına çıkışının 25.yıldönümü kutlamaları çerçevesinde, 1 Eylül 1901 tarihinde törenler ve şenliklerle açılmıştır (Yılmaz, 2003).

Saat Kulesi, İzmir'in güzel çirkin, acı tatlı, sevinçli, üzgün XX. yüzyılda yaşadığı her güne tanık olmuştur. Ne var ki bu anıt, 1 Şubat 1974 tarihinde İzmir'de yaşanan 5.2 şiddetindeki depremde zarar görmüş ve kulenin saat kadrantları üzerindeki son kat yıkılmıştır. İnşa edilirken kesme taşlar arasına demir ve bakır lehimlenerek yapılan ana gövde ise depremlere dayanmıştır. Yıkılan kısım yaklaşık iki yıllık süre içinde onarılarak eski haline getirilmiştir (İBB, 2010-b) (Şekil 4.1.6).

4.1.1.6. Konak Meydanı

1826 yılında Yeniçeri Ocağı kaldırılınca, İzmir'e kışla yapılması gündeme gelen tasarıların başında yer almış, İstanbul'dan gönderilen planda ön görülen kışla için 32.000 metrekare büyüklüğünde bir arsaya gereksinim bulunduğu ortaya çıkmıştır. Belirlenen istimlaklarla kazanılan alan, gereksinim duyulan arsa için yeterli gelmeyince, denize yaklaşık olarak 13 metre genişliğinde dolgu yapılmasına karar verilmiştir (Yılmaz, 2003; Malkoç, 2008).

XIX. yüzyıl ortalarından itibaren, devlet sitesinin ortasında olağan kamusal merkezi belirleyen Hükümet Konağı, Sarı Kışla ve Saat Kulesi'nden oluşan yapılara, yakın çevresinde yerleşen diğer binalar eklenmiştir. Bunların en erken tarihli olanı Gureba-yı Müslümin Hastanesi olmuştur. Osmanlı Devleti'nin uyguladığı Millet Sistemi gereği her cemaatin, kilise, hastane gibi kendilerine ait hizmet binalarını yaptırma hakları bulunuyordu. Diğer Osmanlı kentleri gibi İzmir'de de bu haklar erken tarihlerden itibaren kullanılıyordu ve her cemaatin bir

hastanesi olmasına rağmen, sadece Müslümanların mevcut değildi. Bu gerekçenin belirtildiği bir fermana bağlı olarak, İzmir Müslümanları için hastane inşaatı girişimi 1849 yılında gündeme geldi. Damlacık Deresi'nin kıyısında Müslüman mezarlıklarının karşısında ve yine aynı cemaatin mahallelerinin başladığı yerde hastane inşasına başlanmış, 1851 yılında eksikler olmasına rağmen açılışı yapılarak hizmete alınmıştır (Yılmaz, 2003).

Hastanenin hemen alt tarafında ise, Aydın Vilayeti Hapishanesi yaptırılmıştır. Hapishaneler Osmanlı İmparatorluğu'na, Avrupa'yla aynı dönemde giren kurumlardır. XIX. yüzyıl başlarında Avrupa devletlerinde işkencenin önlenmesi için oluşan kamuoyu baskısının da etkisiyle, cezaların bedene ödetilmesi anlayışından, suçluların toplumdan ayrılarak özel bir mekanda cezalarını çekmeleri sonunda, topluma yeniden kazandırılmaları esasına dayalı infaz sistemine geçişi simgeliyordu. Bu konuda başta Fransa, İngiltere olmak üzere, Avrupa devletlerinin almış olduğu kararları, Osmanlı Devleti de kabul etti ve imparatorluğun vilayet merkezlerinde hapishaneler yapılmaya başlandı. İzmir'in ilk hapishanesi Cezayir Hanı olmuştur. Bugün yerinde İl Özel İdaresi binası bulunan hanın üst kat odaları mahkum koğuşları, alt kat odaları ise zaptiye koğuşlarına tahsis edilmiştir. Avluda kurulan çadırlardan birisi revir, diğeri ise kantin işlevi görmektedir. Hapishanenin hemen yan tarafında ise, İzmir Milli Kütüphanesi ve Elhamra Sineması yerini almıştır. Böylece hastane, hapishane ve kütüphane, Sarı Kışla binasını çevreleyen duvarın dibindeki tramvay hattı üzerine sıralanmışlardır. Binaların bulunduğu cadde Hükümet Konağı'nın Kemeraltı girişine açılan cümle kapısına çıkıyor, oradan denize doğru dönüp Konak Meydanı'na ulaşıyordu (Yılmaz, 2003).

Cumhuriyet'in ilanından sonra bu meydana İzmir Belediye Meclisi kararıyla "Atatürk Meydanı" adı verilmiştir. Bu adın verildiği tarihte Hükümet Konağı, Sarı Kışla ve depolarla çevrili olup merkezinde de Saat Kulesi'nin bulunduğu küçük meydanın denize açık yönünde Konak İskelesi bulunmaktadır (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.7).

İzmir Belediyesi ve Milli Savunma Bakanlığı'nın anlaşması kapsamında, 1955 yılında belediye tarafından Milli Savunma Bakanlığı adına inşa edilen binaların tamamlanarak bakanlığa teslim edilmiş ve belediyeye geçen Sarı Kışla binası da yıktırılarak kısa bir zaman içinde de meydanın düzenlenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu hedefle Londra, New York ve Rio de Janerio belediyelerine başvurulmuş, ulusal bir yarışma açılmış; fakat yarışmayı kazanan

projelerin hiçbirini uygulanmamıştır. 1970-1980 yılları arasında meydan uzun bir dönem toplu taşıma araçları terminali olma görevini üstlenmiştir (İBB, 2004; Altuğ, 2004).

Umuma açık bir bahçe tasarımı ile başlayan süreçte Konak, yüzyıla yaklaşan bir süreyi bir türlü umuma ait olamayan mekanlarla yaşadıkdan sonra günümüze gelmiş (Orhan, 2004; Malkoç, 2008) ve Yılmaz'a (2003) göre yeni proje böyle bir süreç sonunda ortaya çıkmıştır (Malkoç, 2008).

Konak Meydanı ve çevresi ile ilgili bugünkü düzenlemenin tasarım çalışmaları Nisan 2002'de başlamış, uygulaması 2003 yılında gerçekleştirilmiştir. Proje alanı, Eski Konak Meydanı, Cumhuriyet Bulvarı ve çevresi, yeşil alanlar ve kıyı kullanım alanı olmak üzere işlevsel olarak farklılık gösteren dört bölümde ele alınmıştır (Ege Mimarlık, 2004; Malkoç, 2008).

4.1.1.7. Yalı (Konak) Camii

XVIII. yüzyılda yapıldığı dönemde deniz kenarında bulunduğu için Yalı ismini alan bu camii, Ayşe Hatun ismiyle de anılmaktaydı. Caminin yapım tarihi hakkında 1755 ve 1774 olmak üzere iki farklı tarih ileri sürülmektedir. Ancak XVIII. yüzyıla ait olan bu eseri, İzmirli Ayşe Hatun, deniz kıyısındaki medresesinin avlusuna Kütahya çinileriyle bezeli, tek minareli zarif biçimde yaptırmıştır (Yılmaz ve Yetkin, 2002).

Valilik binası, inşaat tamamlandığında önünde yer alan küçük camiyle bütünleşmiş; cami, sanki vilayet memurlarının ve işlerini takip etmek için Hükümet Konağı'na gelenlerin ibadetleri düşünülerek inşa edilmiş gibi bir fonksiyon kazanmıştır. Aslında, bölge kamusal merkez olarak gelişmeye başlamadan önce yapılan cami, böylelikle merkezin en eski unsuru olma özelliğine kavuşmuştur (Yılmaz, 2003) (Şekil 4.1.8).

4.1.1.8. İlk Kurşun Anıtı

Yunan Ordusu'nun İzmir'i işgali sırasında, denizden karaya çıkan düşman askerlerine karşı ilk kurşunu sıkarak, Türk direnişinin ilk örnek davranışını gösteren ve ardından şehit olan Gazeteci Hasan Tahsin adına dikilen heykel-anıt onu ilk kurşunu sıkarken göstermektedir (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.9).

Konak Meydanı'nda, İzmir Büyükşehir Belediye binası önündeki bu anıt İzmir Gazeteciler Cemiyeti tarafından Heykeltıraş Turgut Pura'ya yaptırılmış ve 1974 yılında Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk tarafından açılmıştır. Konak Meydanı'nda 2003 yılında gerçekleştirilen proje kapsamında bulunduğu noktadan yaklaşık 20 metre deniz yönüne alınmıştır (Ürük, 2009).

4.1.1.9. Kemeraltı

Mezarlıkbaşı semtinden Konak Meydanı'na kadar uzanan geniş bir bölgeyi içine alan tarihi bir ticaret alanıdır (Şekil 4.1.10). Çarşının bugün ana caddesini oluşturan Anafartalar Caddesi, geniş bir kavis çizmektedir. Bu kavis, caddenin geçen yüzyıllarda var olan iç limanın etrafını dolaşmış olmasından kaynaklanmaktadır. Liman, zamanla ağzına doğru dolmaya başladığından, yeni yerleşim ve ticaret sahaları açılmış ve buralar yeni binalarla değerlendirilmiştir. Bu çarşı ilk yıllarda, kısmen tonozlu, kiremit örtülü, yan sokakları ve arastalarıyla bir kapalı çarşı görünümünde olup yakın yıllara kadar, Şadırvanaltı Camii'den Havra Sokağı'na kadar devam eden sokakların üstü örtülüdür. Çarşı, Kemeraltı adını bu bölümünün üstünün kapalı olması özelliğinden almıştır. Çarşıya dik olarak açılan bugünkü küçük sokakların bir bölümünün üstü de yine beşik tonozlarla örtülüdür ve bunlara açılan diğer ara sokaklarla birlikte arastalar oluşmaktadır. Çarşı içinde pek çok han yer almaktadır (Soykan ve Emekli, 2003).

929. Sokak, halk arasında Havra Sokağı olarak anılmaktadır. Çarşının en hareketli bölgelerinde birisi olup çevresindeki havraların yanı sıra yakın zamana kadar meyhaneleriyle ünlü olan bu sokak, Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana İzmir'in balık ve sebze pazarı olmuştur (Ürük, 2009).

4.1.1.10. Kızlarağası Hanı

İzmir'in ticari etkinliklerinin başlaması üzerine, XVIII. yüzyıldan itibaren denize yakın ticaret bölgesinde hanlar inşa edilmeye başlanmış, hanlar İzmir'in Osmanlı - Türk çehresini yansıtan yapılar olmuştur (Yılmaz ve Yetkin, 2002).

Bu binalardan günümüze kalan örnekler son derece azdır. Günümüzde restore edildikten sonra önemli bir merkez haline gelen Kızlarağası Hanı, 1744 yılında Sultan I. Mahmut'un isteği üzerine Kızlarağası Hacı Beşir Ağa tarafından yaptırılmış, iki katlı dört kapılı bir handır (Erkal, 1996).

Kızlarağası Hanı, İzmir'deki hanların en büyüğü ve en görkemlisidir. Anıtsal bir özelliğe sahip olduğu gibi, mimari özelliği bakımından tek örnek olması Osmanlı hanları arasında ona özgünlük kazandırmıştır. Kızlarağası Hanı'nın inşa kitabesindeki tarihe göre 1744' te inşa edildiği kesin olarak anlaşılmaktadır. 1745 yılında heyelan nedeniyle Han cephesinde önemli derecede çökme ve yıkılmalar olmuşsa da Han derhal onarılmıştır (Erkal, 1996).

1778 tarihinde meydana gelen yer sarsıntısından, Han büyük ölçüde hasara uğramış, 1779 yılında ikinci defa onarılmıştır. Han daha sonraki yıllarda da deprem ve yangın badireleri atlatmıştır (Erkal, 1996).

Kızlarağası Han'ının diğer Osmanlı hanlarıyla başlıca benzerliği, çarşılı ve avlulu hanlar düzeninde olmasından ibarettir. Han'ın zamanında ticari açıdan İzmir'in en merkezi yerine (liman ağzına) yapılmış olması, ne denli önemli bir işlevi yüklendiğinin göstergesidir. İzmir'in ekonomik hayatında bu derece önemli olan Han 1778 yılında ticari kapasitesinin zirvesine ulaşmış ve bu tarihten XIX. yüzyılın son çeyreğine kadar yüz yıl süreyle bu parlak dönemini sürdürmüştür (Erkal, 1996) (Şekil 4.1.11).

4.1.1.11. Kültürpark

Batı Avrupa'da fuarlar XIX. yüzyılın ikinci yarısında yaygınlaşmaya başlamış; Avrupa devletlerinin tanıtım ve ulusal ekonomilerine katkı sağlamak için katıldıkları, hatta rakipleriyle yarışma ortamı olarak değerlendirdikleri bir araç haline gelmiştir. Osmanlı Devleti 1851'de Londra'da düzenlenen ilk fuardan itibaren bütün organizasyonlara katılmakla birlikte, kendi topraklarında benzer bir organizasyon gerçekleştirememiştir. İmparatorluğun en önemli limanı ve ticaret kenti olan İzmir'de 1911 yılında "Umumi Sergi" düzenlenmesi gündeme gelmişse de sonuç alınamamıştır (Serçe vd., 2003).

1922 sonrası ticari niteliği sarsılmış ve yangınla tükenmiş olan İzmir'in yeniden kalkınması ve eski konumuna ulaşması için arayışlar içine girilmiştir. Arayış sürecinde, Türkiye'nin ekonomik gelişimi ve kalkınması için izlenecek yolun saptanması; Lozan Konferansı'nın devam ettiği günlerde Batı Dünyasına da mesaj verilmesi için bir iktisat kongresi toplanması kararlaştırılmıştır. Kongrenin, İzmir'de düzenlenmesi ise, alınan kararın bir parçası olmuştur (Serçe vd., 2003).

Kongre sırasında düzenlenen çalışmaların başarılı geçmesi üzerine Mustafa Kemal “İzmir’i fuarlar şehri yapınız” direktifiyle bu çalışmaların ileriki yıllarda tekrarlanması yolunda görüşler oluşmuşsa da (Serçe vd., 2003), bu etkinliğin yinelenmesi 1927 yılına kadar gerçekleştirilememiştir (Altuğ, 2009).

1927 yılında gerçekleştirilen ilk fuara “9 Eylül sergisi” adıyla 72 yabancı ve 263 ulusal firmanın katılımı sağlanmıştır. Takip eden yıl katılımcı firmaların sayısı 155 yabancı, 360 ulusal olmak üzere artış göstermiştir. Ancak “9 Eylül sergisi” tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yaşanan ekonomik kriz nedeniyle 1933’e kadar tekrarlanamamıştır (Aksoy ve Özgünel, 2001; Serçe vd., 2003; Yılmaz 2007).

1933 yılında tekrarlanan sergi ulusal nitelikte gerçekleştirilmiş. 1936 yılında ise “9 Eylül sergisi” ulusal bir sergi olma niteliğini, şehirdeki konumunu ve ismini “kültürpark” olarak değiştirmiştir (Aksoy ve Özgünel, 2001; Serçe vd. 2003; Yılmaz 2007).

Günümüzde İzmir’in akciğeri olarak kabul gören Kültürpark, yangın yerlerinin imar edilmesi ve toplumun hayatında çağdaş değişimler yaratılması için tasarlanmıştır. Kültürpark düşüncesi ilk kez 1933 yılında İzmir Futbol Heyeti Başkanı olarak Moskova şehrine giden ve buradaki şehir parkını gezen Suat Yurtkoru tarafından dile getirilmiştir (Serçe vd., 2003).

Öneriye sıcak bakan Behçet Uz, Kültürpark kurulmasını şehir meclisine sunarak onay almış ve park yeri olarak daha önce kabul edilmiş saha da 360.000 metrekareye çıkartılmıştır. 1934 yılında Kültürpark için bir rapor hazırlayan Suat Yurtkoru’nun raporunda şu görüşler yer almıştır: “Kültürpark, İzmir halkının hava ve güneş alma ihtiyacını, sağlığını, bedeni zevkini tatmin ve aynı zamanda inkılap ve kültür bakımından yeni nesle faydalı olacak şekilde tanzim edilecektir.” Ayrıca raporda Kültürpark içinde yer alacak müzeler, spor tesisleri, kültürel mekanlar, eğlence merkezleri, çocuk oyun alanları, havuzlar, paraşüt kulesi ve hayvanat bahçesine varıncaya kadar bütün tesisler tek tek tanımlanmıştır. Bu rapor Kültürpark planına temel olmuş ve enkaz kaldırma çalışmalarına 1934 yılında başlanmıştır. Ancak bu kadar geniş sahadaki enkazı kaldırmak son derece zor bir iş olup, 1934 yılının 2. yarısında başlayan enkaz kaldırma çalışmaları, 1935 yılının sonunda tamamlanabilmiş (Serçe et al, 2003).

Dokuz ay süren çalışmalarla, Kültürpark'a belediye fidanlığında yetiştirilen binlerce ağaç ve çiçek fidanı dikilmiş, bir kısım parklar düzenlenmiş, kapılar hazırlanmış, gazino, havuz, garaj, tuvalet gibi tesislerin inşaatları tamamlanmış ve içinde Enternasyonal İzmir Fuarı'nın açılabilceği hale gelmiştir. Kültürpark, yapımı için önemli destek veren Başbakan İsmet İnönü'nün açılışını yaptığı, 1 Eylül 1936'daki törenle hizmete alınmıştır (Serçe vd., 2003) (Şekil 4.1.12).

Kültürpark açılışından sonra kültürel, sportif ve eğlence tesisleriyle sürekli zenginleştirilmiş, İzmir'lilerin ve Ege'lilerin gündelik yaşantısında vazgeçilmez bir yer edinmiştir. Kültürpark bünyesinde düzenlenen fuarlarla İzmir, Türkiye'nin dışa açılan kapısı olmuş, fuarlar ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlarken, fuara gelen yabancı ülkeler sayesinde, kentliler dünyada yaşanan çağdaş gelişmeleri de yakından izleyerek, kendilerini yetiştirme fırsatını elde etmişlerdir (Serçe vd., 2003).

4.1.1.12. Kordon

1860'lı yıllara kadar İzmir'de düzenli liman ve rıhtım bulunmamaktadır. Bu durum, gemilerin yükleme ve boşaltma işlemlerinde güçlük yarattığı gibi, kaçakçılığa da büyük çapta olanak sağladığından gümrük gelirlerinde önemli kayıplara yol açmaktadır. 1860'lı yılların ortalarında demiryolu hatlarının işletmeye açılması ile yörenen gelen malların akışının hızlanması ve artması nedeniyle, büyük tonajlı gemilerin rahatça yanaşıp, yükleme boşaltma yapabilecekleri bir rıhtıma ihtiyaç duyulmuştur. 1867'de J. Charnaud, A. Baker ve G. Guerracino adlı İngiliz tüccarların kuracakları kumpanyaya Rıhtım inşaatının imtiyazı verilmiştir. Şirket 1869'da inşaatla başlamış ve rıhtımın önemli bir bölümü, 1876 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır. İngilizler'in Alsancak Garı'nı kurmaları, ardından Gümrük önünden Alsancak'a kadar Rıhtım yapılması ve rıhtıma tramvay hattının döşenmesi, İngilizler'i ticari ilişkilerde ön plana çıkarmıştır. Birinci Kordon'a döşenen tramvay hatlarıyla gündüzleri yolcular taşınırken, geceleri tramvay hattında çalışan tren katarları, Alsancak Garı'na gelen malları Birinci Kordon'dan geçirmek suretiyle İzmir Limanına taşıyarak, gemilere yüklenmesine yardımcı olmuştur (Yılmaz ve Yetkin, 2002) (Şekil 4.1.13).

4.1.1.13. Cumhuriyet Meydanı ve Atatürk Anıtı

1922 yangını sonrasında İzmir'in imar çalışmaları içinde en önemli kazanımlarından birisi, hiç kuşkusuz Cumhuriyet Meydanı ve bu meydana yer

alan Atatürk anıtıdır. 1925 yılında yapımı tasarlanan meydan ve anıt, ancak 1929 yılında projelendirilmiş ve İtalyan heykeltıraş Canonica'ya ısmarlanmışsa da, ekonomik bunalım nedeniyle ancak 1932'de dönemin belediye başkanı Behçet Uz'un çabalarıyla tamamlanabilmiştir (Yılmaz ve Yetkin, 2002) (Şekil 4.1.14).

4.1.1.14. Vakıflar Bankası Binası (Çatalkaya Hanı)

Günümüzde Vakıflar Bankası olarak hizmet veren, Fevzi Paşa Bulvarı girişinde sağ köşede bulunan bina, Mimar Kemal Bey tarafından 1931 yılında Çatalkaya adını taşıyan bir iş hanı olarak yapılmıştır. İzmir'in imar çalışmaları sırasında yapılan bina, erken Cumhuriyet döneminin 1. Milli Mimari akımının ve Art Deco stiline özelliklerini taşımaktadır (Yılmaz ve Yetkin, 2002) (Şekil 4.1.15).

4.1.1.15. Osmanlı Bankası Binası

Osmanlı Bankası'nın İzmir Şube binası olarak yapılan bina, Fevzi Paşa Bulvarı girişinde sol köşede bulunmaktadır. Özgün bir mimarisi olan eser, İzmir'de erken Cumhuriyet dönemi binalarının önde gelenlerindendir (Yılmaz ve Yetkin, 2002).

1926'da Mimar G. Mongeri tarafından yapılan İzmir Osmanlı Bankası, 1. Milli Mimari Dönemi yapılarındandır. Camlı tavanlı banka holü, cephe süslemeleri ve üstü kapalı bir teras olarak projelendirilmiş olan en üst katıyla yapı, aynı mimara ait olan ve Ankara'da bulunan Osmanlı Bankası'nın bir benzeridir. Teras katı, sonraki yıllarda yapının mimari karakterine yabancı kalan doğramalar ile kapatılmış, özgün projede bankayla birlikte tasarlanmış olan komşu parseldeki iş hanı ise sonradan yıkılarak yerine bir şube binası inşa edilmiştir. Banka kapısı da son yıllarda yıkılarak değiştirilmiştir (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.16).

4.1.1.16. Ziraat Bankası Binası

Gazi Bulvarı üzerinde yer alan Ziraat Bankası binası, 1930 yılında yapılmıştır (Yetkin ve Yılmaz, 2010). Hem 1. Milli Mimari, hem de Art Deco stillerinden izler taşıyan bu yapı, camlı tavanlı banka holü, özel bir duvar sistemi olan kasa dairesi ve ağır kapıları ile banka mimarisinin ilginç örneklerindendir (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.17).

4.1.1.17. Borsa Sarayı Binası

İzmir'in dünya ekonomisiyle bütünleşen bir ticaret kenti olmasından ötürü, modern iktisadi kurumlarla erken tanıştığı bilinmektedir. Borsa da bunlardan birisidir. Yürütülen çalışmaların olgunlaşması, yasal çerçevenin hazırlanması ve özel borsaların faaliyetten men edilmesinden sonra 1892 yılında kurulmuştur. Uzun süre farklı binalarda hizmet veren kurum, 1928 yılında tamamlanan ve teslim alınarak "Borsa Sarayı" adıyla hizmete sokulan binasında faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır (Ürük, 2009).

Temeli 25 Kasım 1926 tarihinde atılan İzmir Borsa Sarayı'nın mimarı, dönemin en ünlü isimlerinden Tahsin Sermet Bey'dir. Aynı zamanda Milli Kütüphane ve İzmir Milli Sineması binalarının da mimarı ve müteahhiti olan Tahsin Sermet Bey, Borsa Sarayı'nın 1,5 yıl gibi çok kısa bir sürede tamamlanmasını sağlamış, binanın resmi açılışı ise 23 Temmuz 1928 günü gerçekleştirilmiştir (Arkitera, 2006) (Şekil 4.1.18).

4.1.1.18. İzmir Milli Kütüphane ve Elhamra Sineması

Türkiye'nin Milli adını taşıyan ilk Kütüphanesi olan İzmir Milli Kütüphanesi, İttihat ve Terakki Fırkası'nın çabalarıyla 1912 yılında okumuş, kültürlü Türk gençlerinin yetiştirilmesi amacıyla, Beyler Sokağındaki Salepçizade Konağının selamlık bölümünde hizmete girmiştir. Bugünkü binasının yapımına 1922'den sonra başlanarak, 1926 yılında Elhamra Sineması tamamlanarak hizmete açılmış, kütüphane binası ise 1933 yılında tamamlanabilmiştir. Bu anıt eserin projesi Mimar Tahsin Sermet Bey tarafından Neo-Klasik tarzda hazırlanmıştır (Yılmaz ve Yetkin, 2002) (Şekil 4.1.19).

4.1.1.19. Turizm Müdürlüğü Binası

1891'de kurulan İzmir Ticaret Borsası, 1919'a kadar yapıda etkinliğini sürdürmüş, işgalden sonra 1921'de ise Yunan Milli Bankası'nın kullanımına ayrılmıştır. 1922'den sonra İzmir Merkez Postanesi ve Paket Postanesi olan yapı, halen İzmir Turizm Bölge Müdürlüğü (Ürük, 2009) olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.1.20).

İzmir'deki XIX. yüzyıl sonu XX. yüzyıl başı kagir mimarisinin tipik bir örneği olan yapının özellikle dövme demir parmaklık ve korkulukları ile kapı saçağı Art Nouveau stilindedir (Ürük, 2009).

4.1.1.20. Etnografya Müzesi

Müze olarak İzmir kent merkezindeki ikinci önemli müzeyi oluşturduğu gibi, müze binası da tarihsel bir özellik taşımaktadır (Şekil 4.1.21). Bina, XVIII. yüzyıl sonlarında Neoklasik tarzda inşa edilmiş, 1831 yılında vebalılara mahsus St. Roch Hastanesi olarak hizmet vermiş, 1845 yılında Fransızlar tarafından onarılarak fakir Hristiyan ailelerin bakımına tahsis edilmiştir. 1985-1987 yıllarında restore edilerek Etnografya Müzesi olarak teşhire hazırlanmıştır. Müze binası, zemin kat ile birlikte üç katlı olup, teşhir iki kattadır. Eserler İzmir ve yöresinin XIX. yüzyıldaki sosyal yaşamından kesitler vermektedir (Soyan ve Emekli, 2003).

4.1.1.21. İzmir Atatürk Lisesi

1888 yılında yanan eski adliye binasında, bugünkü valilik binasının bulunduğu bölgede öğretime başlanmış (İzmir Atatürk Lisesi, 2009-a), işgalden sonra ise bu yapı Adliye'ye tahsis edilmiştir (Ürük, 2009).

Yunan işgalinden kurtulduktan bir süre sonra Mekteb-i Sultani adını alan bu eğitim kurumu, 1925'den sonra Rum Gündüzlü Kız Okulu'na taşınmıştır. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra İzmir Erkek Lisesi ve İzmir Birinci Erkek Lisesi olarak anılan okul, 1942'de İzmir Atatürk Lisesi adını almıştır (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.22).

4.1.1.22. Asansör

İzmir'in Karataş semtinde, Mithatpaşa Caddesi'nden yaklaşık 40 metre yükseklikteki Halil Rıfat Paşa Caddesine çıkmak için, 1907'de İzmir tüccarlarından Nesim Levi tarafından yaptırılmıştır. 1942 yılında bir başka işadamı Şerif Remzi Reyent'e devredilen asansör, 1977 yılında belediyeye bağışlanmıştır (Yetkin ve Yılmaz, 2010). Önceleri su ile çalışan asansör 1985 yılında belediye tarafından elektrikle çalışır hale getirilmiştir (İBB, 2010-c) (Şekil 4.1.23).

Asansör'ün Halil Rıfat Paşa Caddesi'ne ulaştığı yerde demir konsollar ile taşınan ahşap bir balkon bulunmaktadır. Balkonun dökme demir korkuluklarının o dönemde İzmir ve İstanbul'da çok sık kullanılan motifleri taşıması ilgi çekicidir. Kule, taş olan ilk bölümden sonra tuğla olarak yükselmekte ve balkona kadar iki

kademede ufalmaktadır. Balkon üzerinde kalan bölüm ise daha ufaktır. Günümüzde Asansör'e Dairo Marino Sokağı'ndan geçilerek girilmekte, Asansör'ün yanındaki park ise Yaşar Aksoy Parkı ismini taşımaktadır (Ürük, 2009).

1992 yılında restore ettirilen tarihi asansör halen İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından bir eğlence, kültür ve dinlence mekanı olarak çalıştırılmakta ve kentin önemli bir turistik durağı olma özelliğini taşımaktadır. Asansör'ün girişindeki Dario Moreno Sokağı'nın iki yanındaki evler de bölgeye ayrı bir özellik katmaktadır (İBB, 2010-c).

4.1.1.23. Kızılçullu Su Kemerleri

Kızılçullu (Paradiso) Mevkiinde bulunan Melez Çayı üzerindeki su kemerleri İzmir'e Aydın yönünden girişte dikkati çekmektedir. İzmir Kadifekale ve çevresinde kurulan ilk şehre su taşımak amacı ile MÖ. 133 - MS.395 yıllarında, İmparator Agutus döneminde Romalılar tarafından yaptırılmıştır (İzmirde Yaşam, 2010) (Şekil 4.1.24).

Gaius Sextillius Pollio Aquaduct'ü olarak da tanınan bu su kemerleri kesme taştan ve tuğladan iki sıra halinde olup, duvarların işlenmesinde Roma harcı kullanılmıştır. Harcın içerisine büyük ölçüde yumurta akı katılmış, böylece kemerlerin dayanıklılığı sağlanmıştır. Kemerleri Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar da onararak kullanmış, günümüze iyi bir durumda gelebilmiştir (İzmirde Yaşam, 2010).

4.1.1.24. Basmane

Basmane, XX. yüzyıl'ın ilk yarısına kadar Yahudilerin de Türklerle birlikte yoğun olarak yaşadıkları bir bölgedir. Kurtejo da denilen ve genelde bir avluya açılan tek odalı yerleşim birimlerinden oluşan Yavutanelerden (Yahudi evleri) bazıları harap da olsa günümüze kadar ulaşmıştır (Vikipedia, 2010) (Şekil 4.1.25).

Basmane Senti adını XVIII. yüzyıl'ın ilk yarısında burada kurulan basma fabrikasından almıştır. İzmirli bir Ermeni tüccar 1740 yılında İstanbul'a giderek basma ve yazma işiyle ilgili saraydan izin almış; kadın başörtüleri ile yazmalara çiçekli desenlerin basıldığı ve ilk elli yılda oldukça başarılı işletilen bu kurum sonraları İsviçre'de üretilen yazmaların rekabetiyle sarsılmıştır. Basma fabrikası

binası ve arazisi İzmir - Kasaba demiryolu ve istasyonunun yapımı için istimlak edilmiştir (Ürük, 2009).

4.1.1.25. Oteller Sokağı

Basmane Semti'nin ünlü sokaklarının başında gelmektedir. XIX. yüzyılda Cuma Tekkesi olarak bilinen alandan başlayan bu sokak Cumhuriyet öncesi "Dibek" ve "Evliyazade" adlarıyla da anılmıştır. Oteller Sokağı adını günümüzde bu sokağı kesen uzunlu kısıklı birkaç sokağın oluşturduğu ve eski konutlardan bozma otellerin bulunduğu bölgenin neredeyse tamamı için kullanılır olmuştur. Sokakta yer alan otellerin birçoğunun çok sayıda müşterisi özellikle Afrika kökenli yabancılardır. Özellikle şehirlerarası otobüs garajının semtten taşınması nedeniyle 1980'lerden itibaren önemini yitirmeye başlayan ancak 2005 yılında yeniden düzenlenen Oteller Sokağı ilginç dokusu, farklı insan tipleri ile renkli bir bölgedir (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.26).

4.1.1.26. Pasaport İskelesi

1867'de başlayan İzmir Limanı inşaatının bir bölümünü oluşturan Pasaport Rıhtımı, 1876'da Fransız Guiffroy Şirketi tarafından ve İngiliz mühendislerin projelerine göre bitirilmiştir. 1884'de kurulan İzmir Körfezi Osmanlı Vapurları Hamidiyye Anonim Şirketi Karşıyaka, Alaybey, Osmanzade, Turan, Bayraklı, Pasaport, Konak, Karataş, Salhane ve Göztepe Vapur İskeleleri arasında 8 gemilik filo ile hizmet vermiştir (Ürük, 2009).

Günümüzde Pasaport İskelesi ise örneklerine Cumhuriyet'in ilk yıllarında rastladığımız, Osmanlı ve Selçuklu Mimarlığı'ndan esinlenen 1. Milli Mimari stilindedir (Ürük, 2009).

Robert Wilkin adlı İzmirde yaşayan İngiliz tüccar ile dört ortağı 1855'de İzmir - Aydın demiryolu için imtiyaz talebi ile Osmanlı Hükümeti'ne başvurmuş ve 1856'da imzalanan sözleşme ile bu imtiyazı almıştır. 1857'de şirket el değiştirmiş ve "İzmir'den Aydın'a Osmanlı Demiryolu" adını almıştır. 1857'de Vali Mustafa Paşa döneminde temeli atılan demiryolunun başlangıcında yer alan Alsancak (o günkü adıyla Puma) Garı, 1858'de hizmete açılmıştır (Ürük, 2009) (Şekil 4.1.27).

4.1.1.27. Dönertaş Sebili

Anafartalar Caddesi ve 945 Sokak kesişiminde konumlanan sebil, köşesindeki sütunun dönmesinden dolayı bu adı almıştır. 1814 yılında yapılan sebilin sahibinin Osmanzade Seyyid İsmail Rahmi Efendi olduğu sanılmaktadır (Soykan ve Emekli, 2003).

Dörtgen planlı sebilin üstü kubbeli olup, alaturka kiremit kaplıdır. Her iki sokak cephesinde birer pencere ile 945 Sokakta hazneye giriş sağlayan kapısı bulunmaktadır. İki pencere arasında ve köşeye konan, süslü başlıklı, geçmişte dönen yuvarlak mermer sütun cephenin çarpıcı bir öğesidir. Mermer kaplı cephe, bitkisel motifler, manzara ve hat bezemeler ile süslenmiştir (Soykan ve Emekli, 2003) (Şekil 4.1.28).

4.1.1.28. Alsancak Camii

Hocazade Ahmet Ragıp Üzümcü tarafından yaptırılmıştır. Mimar Fahri Nişi'nin eseri olup Ekim 1948'de başlayan inşaat 1950 yılı Aralık ayında tamamlanarak ibadete açılmıştır. Osmanlı Devleti döneminde Gayr-i Müslimlerin meskun olduğu şimdiki Alsancak bölgesinde Müslümanların ibadethanesi bulunmuyordu. Bu nedenle bölge yeniden imar faaliyetleri geçirirken oluşan mahallelerin ibadethane ihtiyacını karşılamak için yaptırılmıştır (Yılmaz, 2007) (Şekil 4.1.29).

Şekil 4.1.2. Kadifekale (Smyrna, 2010).

Şekil 4.1.3. Agora (Smyrna, 2010).

Şekil 4.1.4. Sarı Kışla (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.8. Yalı Camii (Atay, 1998).

Şekil 4.1.5. Hükümet Konağı (Atay, 1998).

Şekil 4.1.9. İlk Kurşun Anıtı

Şekil 4.1.6. Saat Kulesi (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.10. Kemeraltı (Serçe vd., 2003).

Şekil 4.1.7. Konak Meydanı (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.11. Kızlarağası Hanı (İzmir Foto, 2010).

Şekil 4.1.12. Kültürpark (Serçe vd., 2003).

Şekil 4.1.16. Osmanlı Bankası (Rehberim, 2010).

Şekil 4.1.13. Kordon (Bulepoint, 2010-a).

Şekil 4.1.17. Ziraat Bankası (Wowturkey, 2010-a).

Şekil 4.1.14. Cumhuriyet Meydanı (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.18. Borsa Sarayı (Apikam, 2010).

Şekil 4.1.15. Vakıflar Bankası (Rehberim, 2010).

Şekil 4.1.19 Milli Kütüphane (Atay, 1998).

Şekil 4.1.20. Turizm Müdürlüğü (Konak-Der, 2010).

Şekil 4.1.24. Kızılçullu Su Kemeleri (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.21. Etnografya Müzesi (Wowturkey, 2010-b).

Şekil 4.1.25. Basmane (Bluepoint, 2010-b).

Şekil 4.1.22. İzmir Atatürk Lisesi (İzmir Atatürk Lisesi,

Şekil 4.1.26. Oteller Sokağı (Wowturkey, 2010-c).

Şekil 4.1.23. Tarihi Asansör (Yılmaz, 2007).

Şekil 4.1.27. Pasaport İskelesi (İBB, 2010-d).

Şekil 4.1.28. Dönertaş Sebili (İzmirde, 2010).

Şekil 4.1.29. Alsancak Camii (Yılmaz, 2007).

4.1.2. Gözlem çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular

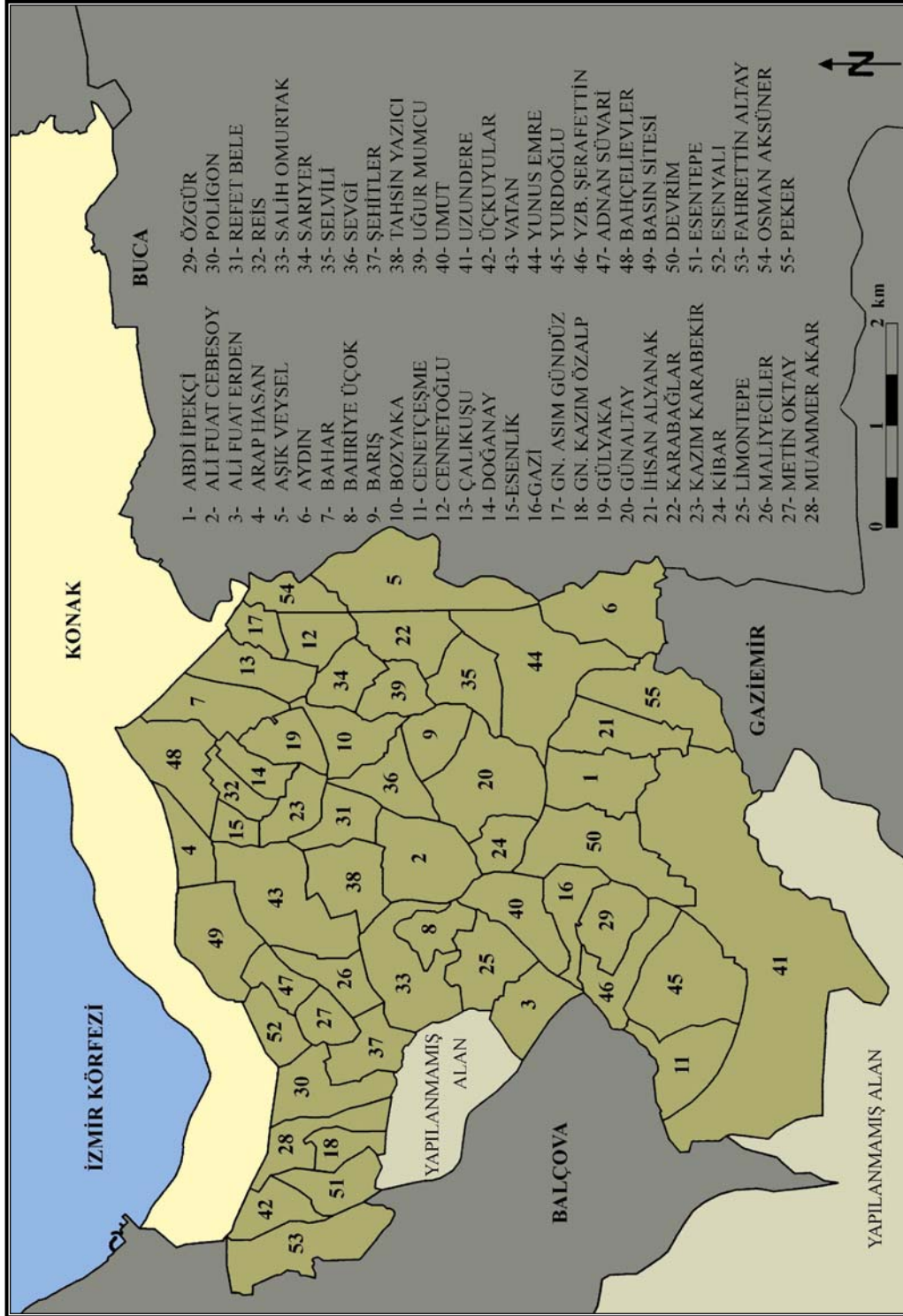
Veri toplama çalışmalarının ikinci aşamasında, araştırma alanı olan Karabağlar ve Konak ilçeleri önceden hazırlanmış gözlem formları eşliğinde 168 adet mahalle alt ölçeğinde incelenmiştir.

4.1.2.1. Karabağlar ilçesi

Birinci araştırma alanı olan Karabağlar ilçesi sınırları içinde bulunan 55 adet mahalle (araştırma alt alanı) şu şekilde sıralanmaktadır; Abdi İpekçi, Adnan Süvari, Ali Fuat Cebesoy, Ali Fuat Erden, Arap Hasan, Aşık Veysel, Aydın, Bahar, Bahçelievler, Bahriye Üçok, Barış, Basın Sitesi, Bozyaka, Cennetçeşme, Cennetoğlu, Çalikuşu, Devrim, Doğanay, Esenlik, Esentepe, Esenyalı, Fahrettin Altay, Gazi, General Asım Gündüz, General Kasım Özalp, Gülyaka, Günaltay, İhsan Alyanak, Karabağlar, Kazım Karabekir, Kibar, Limontepe, Maliyeciler, Metin Oktay, Muammer Akar, Osman Aksüner, Özgür, Peker, Poligon, Refet Bele, Reis, Salih Omurtak, Sarıyer, Selvili, Sevgi, Şehitler, Tahsin Yazıcı, Uğur Mumcu, Umut, Uzundere, Üçkuyular, Vatan, Yunus Emre, Yurtoğlu ve Yüzbaşı Şerafettin (Şekil 4.1.30).

Şekil 4.1.31 ve Şekil 4.1.76 arasında alfabetik sırada değerlendirme formlarında yer verilen 46 adet mahallede fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde kamusal dış mekan, tarihi ya da modern yapılardan örnekler gözlenmezken; Adnan Süvari, Bahçelievler, Basın Sitesi, Devrim, Esentepe, Esenyalı, Fahrettin Altay, Osman Aksüner ve Peker Mahallerinde bu potansiyelde 10 adet kamusal dış mekan ve 1 adet tarihi yapı belirlenmiştir. Araştırma kapsamında fiziksel kimlik kodları barındırdığı belirlenen 9 adet

mahalleye ise yine alfabetik sıraya göre Şekil 4.1.77 ile Şekil 4.1.85 arasında yer verilmiştir.

Şekil 4.1.30. Karabağlar ilçesi mahalle sınırları.

* Şekil 4.1.30’da aktarılan ilçe planında her mahalleye verilen numara ile şekil açıklamalarında (KA) ön takısıyla oluşturulmuş olan araştırma alanı numaraları aynıdır.

ABDİ İPEKÇİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (2) Kırsal (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 44.8'inin yapısal, % 55.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu gözlenirken, yeşil alana rastlanmamıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.31. Abdi İpekçi Mahallesi değerlendirme formu (KA - 1 no'lu araştırma alt alanı).

ALİ FUAT CEBESÖY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 58.5'inin yapısal, % 0.4'ünün yeşil ve % 41.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.32. Ali Fuat Cebesoy Mahallesi değerlendirme formu (KA - 2 no'lu araştırma alt alanı).

ALİ FUAT ERDEN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (2) Kırsal (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 45.9'unun yapısal, % 1.3'ünün yeşil ve % 52.7'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.33. Ali Fuat Erden Mahallesi değerlendirme formu (KA - 3 no'lu araştırma alt alanı).

ARAP HASAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 94.5'inin yapısal, % 5.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları			2
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi			3
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki			3
					

Şekil. 4.1.34. Arap Hasan Mahallesi değerlendirme formu (KA - 4 no'lu araştırma alt alanı).

AŞIK VEYSEL MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2
	Canlı	1	Okunabilir	1
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1
	Estetik	1	Yaşanabilir	1
	Ferah	2	Yeşil	1
				Kimlik Tipi
				Kentsel (5)
				Ticari (5)
➤ Mahallenin % 98.2'sinin yapısal, % 1.8'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok	
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1	
				

Şekil 4.1.35. Aşık Veysel Mahallesi değerlendirme formu (KA - 5 no'lu araştırma alt alanı).

AYDIN MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3
	Canlı	1	Okunabilir	2
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1
	Estetik	1	Yaşanabilir	2
	Ferah	3	Yeşil	2
				Kimlik Tipi
				Kentsel (5)
➤ Mahallenin % 84.4'ünün yapısal, % 15.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1	
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2	
				

Şekil 4.1.36. Aydın Mahallesi değerlendirme formu (KA - 6 no'lu araştırma alt alanı).

BAHAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Bakımlı	2	Güvenli	3		
	Canlı	1	Okunabilir	2		
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1		
	Estetik	1	Yaşanabilir	2		
	Ferah	2	Yeşil	1		
➤ Mahallenin % 96.9'unun yapısal, % 3.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.						
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ						
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok			
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2			
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2			
						

Şekil 4.1.37. Bahar Mahallesi değerlendirme formu (KA - 7 no'lu araştırma alt alanı).

BAHRİYE ÜÇÖK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	4	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 95.2'inin yapısal, % 4.8'inin atıl alanlardan oluştuğu, yeşil alanın mevcut olmadığı saptanmıştır. Yapılanmanın dağınık düzende tüm mahalleye yayılmış olmasına ve yeşil alana rastlanmamasına rağmen yapılar arasındaki mesafenin fazla, yapı yüksekliklerinin az olmasının ferahlık hissini güçlendirdiği belirlenmiştir. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.38. Bahriye Üçok Mahallesi değerlendirme formu (KA - 8 no'lu araştırma alt alanı).

BARIŞ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.9'unun yapısal, % 1.8'inin yeşil ve % 4.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

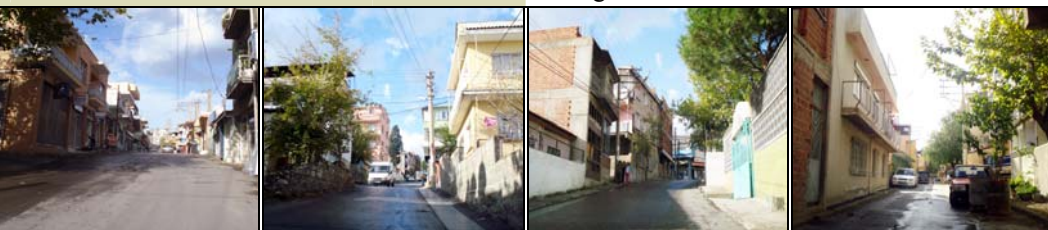
Şekil 4.1.39. Barış Mahallesi değerlendirme formu (KA - 9 no'lu araştırma alt alanı).

BOZYAKA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.0'ünün yapısal, % 0.5'inin yeşil ve % 6.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.40. Bozyaka Mahallesi değerlendirme formu (KA - 10 no'lu araştırma alt alanı).

CENNETÇEŞME MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (2) Kırsal (3)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	4	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 69.0'unun yapısal, % 0.7'sinin yeşil ve % 30.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.41. Cennetçeşme Mahallesi değerlendirme formu (KA - 11 no'lu araştırma alt alanı).

CENNETOĞLU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.2'sinin yapısal, % 0.7'sinin yeşil ve % 6.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.42. Cennetoğlu Mahallesi değerlendirme formu (KA - 12 no'lu araştırma alt alanı).

ÇALIKUŞU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 96.9'unun yapısal, % 3.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.43. Çalığışu Mahallesi değerlendirme formu (KA - 13 no'lu araştırma alt alanı).

DOĞANAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 95.1'inin yapısal, % 4.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		3	Görsel Karmaşa Düzeyi		3
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		3
					

Şekil 4.1.44. Doğanay Mahallesi değerlendirme formu (KA - 14 no'lu araştırma alt alanı).

ESEN LİK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 92.2'sinin yapısal, % 7.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		3	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.45. Esenlik Mahallesi değerlendirme formu (KA - 15 no'lu araştırma alt alanı).

GAZİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 96.2'sinin yapısal, % 1.6'sının yeşil ve % 2.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

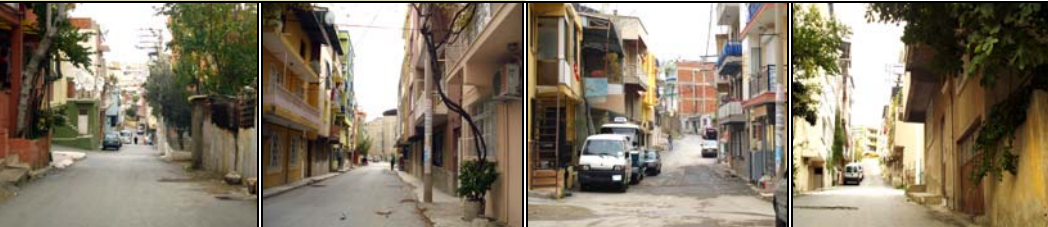
Şekil 4.1.46. Gazi Mahallesi değerlendirme formu (KA - 16 no'lu araştırma alt alanı).

GN. ASIM GÜNDÜZ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 87.9'unun yapısal, % 12.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.47. Gn. Asim Gündüz Mahallesi değerlendirme formu (KA-17 no'lu araştırma alt alanı).

GN. KAZIM ÖZALP MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 70.4'ünün yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 29.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin bir bölümünde gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.48. Gn. Kazım Özalp Mahallesi değerlendirme formu (KA - 18 no'lu araştırma alt alanı).

GÜLYAKA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 93.3'ünün yapısal, % 1.5'inin yeşil ve % 5.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.49. Gülyaka Mahallesi değerlendirme formu (KA - 19 no'lu araştırma alt alanı).

GÜNALTAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 85.4'ünün yapısal, % 3.2'sinin yeşil ve % 11.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.50. Güneş Mahallesi değerlendirme formu (KA - 20 no'lu araştırma alt alanı).

İHSAN ALYANAK MAHL.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	4	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 87.1'inin yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 12.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede ileri düzeyde güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.51. İhsan Aliyank Mahallesi değerlendirme formu (KA - 21 no'lu araştırma alt alanı).

KARABAĞLAR MAHL.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (4)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 96.8'ini yapısal, % 0.7'sinin yeşil ve % 2.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.52. Karabağlar Mahallesi değerlendirme formu (KA - 22 no'lu araştırma alt alanı).

KAZIM KARABEKİR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 85.2'sinin yapısal, % 10.0'unun yeşil ve % 4.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasına rastlanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.53. Kazım Karabekir Mahallesi değerlendirme formu (KA - 23 no'lu araştırma alt alanı).

KİBAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 79.1'inin yapısal, % 2.0'sinin yeşil ve % 18.9'unun atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici bir özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

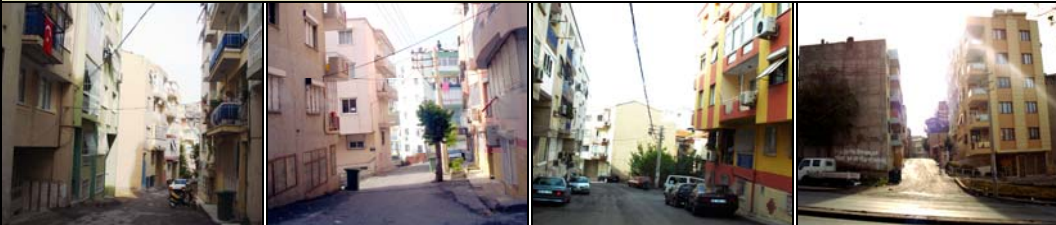
Şekil 4.1.54. Kibar Mahallesi değerlendirme formu (KA - 24 no'lu araştırma alt alanı).

LİMONTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	4	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 73.7'sinin yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 26.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.55. Limontepe Mahallesi değerlendirme formu (KA - 25 no'lu araştırma alt alanı).

MALİVECİLER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 54.7'inin yapısal, % 5.5'inin yeşil ve % 39.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaştırılmasına rastlanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.56. Maliyeciler Mahallesi değerlendirme formu (KA - 26 no'lu araştırma alt alanı).

METİN OKTAY MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3
	Canlı	1	Okunabilir	2
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1
	Estetik	1	Yaşanabilir	2
	Ferah	1	Yeşil	1
				Kimlik Tipi Kentsel (5)
➤ Mahallenin % 99.2'sinin yapısal, % 0.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok	
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2	
				

Şekil 4.1.57. Metin Oktay Mahallesi değerlendirme formu (KA - 27 no'lu araştırma alt alanı).

MUAMMER AKAR MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4
	Canlı	3	Okunabilir	3
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3
	Estetik	3	Yaşanabilir	3
	Ferah	1	Yeşil	4
				Kimlik Tipi Kentsel (5)
➤ Mahallenin % 97.7'sinin yapısal, % 2.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	2	Canlı Donatı Elemanları	3	
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3	
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3	
				

Şekil 4.1.58. Muammer Akar Mahallesi değerlendirme formu (KA - 28 no'lu araştırma alt alanı).

ÖZGÜR MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	1	Güvenli	3	
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 79.3'ünün yapısal, % 0.3'ünün yeşil ve % 20.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasına rastlanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.59. Özgür Mahallesi değerlendirme formu (KA - 29 no'lu araştırma alt alanı).

POLİGON MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	3	Güvenli	4	
	Canlı	2	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 65.3'ünün yapısal, % 6.3'ünün yeşil ve % 28.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. (Yüzde değerleri hesaplanırken askeri tesisler göz ardı edilmiştir.) ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.60. Poligon Mahallesi değerlendirme formu (KA - 30 no'lu araştırma alt alanı).

REFET BELE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	<u>Kimlik Tipi</u> Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 73.3'ünün yapısal, % 7.9'unun yeşil ve % 18.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasına rastlanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.61. Refet Bele Mahallesi değerlendirme formu (KA - 31 no'lu araştırma alt alanı).

REİS MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	2	

➤ Mahallenin % 98.5'inin yapısal, 1.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır.

➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir.

➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.

➤ Ordu Caddesi'nin doğusunda kalan bölümde yapılanmanın planlı bir yapıda olmasına karşın, batısındaki bölümde yapılanmanın plansız olduğu gözlenmiştir.

SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ			
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3

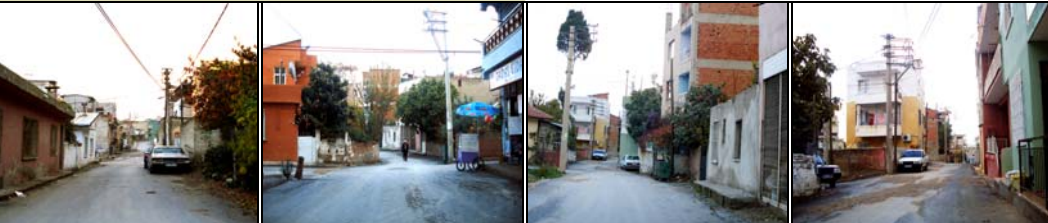
Şekil 4.1.62. Reis Mahallesi değerlendirme formu (KA - 32 no'lu araştırma alt alanı).

SALİH OMURTAĞ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 75.4'ünün yapısal alan, % 12.4'ünün yeşil ve % 12.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.63. Salih Omurtak Mahallesi değerlendirme formu (KA - 33 no'lu araştırma alt alanı).

SARIYER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu gözlenirken, yeşil alan bulunmadığı belirlenmemiştir. ➤ Kamusal mekana rastlanmayan mahallede, mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.64. Sarıyer Mahallesi değerlendirme formu (KA - 34 no'lu araştırma alt alanı).

SELVİLİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 85.3'ünün yapısal, % 4.3'ünün yeşil ve % 10.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.65. Selvili Mahallesi değerlendirme formu (KA - 35 no'lu araştırma alt alanı).

SEVGİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 79.3'ünün yapısal, % 4.6'sının yeşil ve % 16.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır.					
➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir.					
➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.66. Sevgi Mahallesi değerlendirme formu (KA - 36 no'lu araştırma alt alanı).

ŞEHİTLER MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	2	Güvenli	2	
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 48.7'sinin yapısal, % 24.8'inin yeşil ve % 26.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmayan mahallede, mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.67. Şehitler Mahallesi değerlendirme formu (KA - 37 no'lu araştırma alt alanı).

TAHSİN YAZICI MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	2	Güvenli	3	
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 74.4'ünün yapısal, % 2.6'sının yeşil ve % 23.0'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Yapılanmanın dağınık düzende tüm mahalleye yayılmış olmasına ve yeşil alana rastlanmamasına rağmen yapılar arasındaki mesafenin fazla, yapı yüksekliklerinin az olmasının ferahlık hissini güçlendirdiği belirlenmiştir. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.68. Tahsin Yazıcı Mahallesi değerlendirme formu (KA - 38 no'lu araştırma alt alanı).

UĞUR MUMCU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	<u>Kimlik Tipi</u> Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 94.9'unun yapısal, % 5.1'inin atıl alanlarla kaplandığı, yeşil alan bulunmadığı belirlenmiştir. ➤ Kamusal mekana rastlanmayan mahallede, mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		

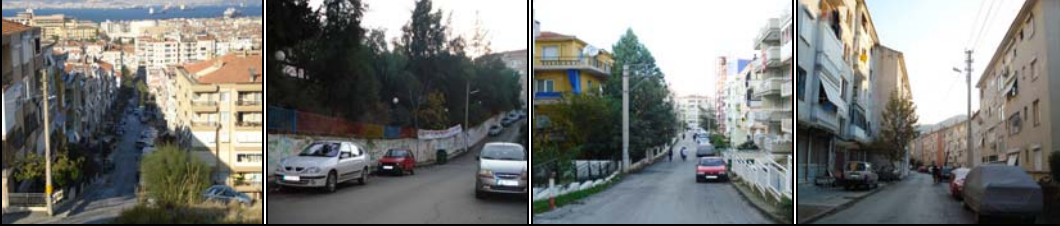
Şekil 4.1.69. Uğur Mumcu Mahallesi değerlendirme formu (KA - 39 no'lu araştırma alt alanı).

UMUT MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 91.2'sinin yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 8.7'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmayan mahallede, mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		

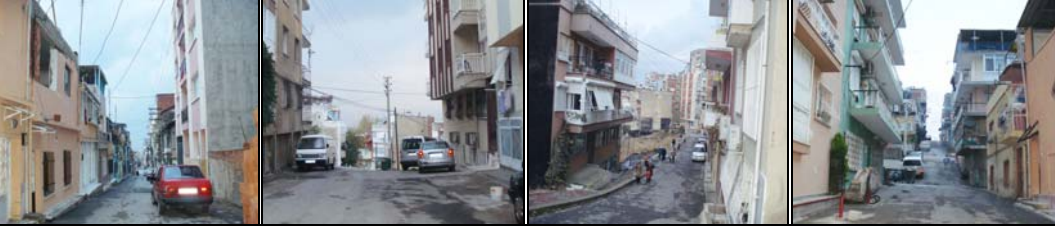
Şekil 4.1.70. Umut Mahallesi değerlendirme formu (KA - 40 no'lu araştırma alt alanı).

UZUNDERE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (1) Kırsal (4)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	5	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 14.1'inin yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 85.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmayan mahallede, mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa		3
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

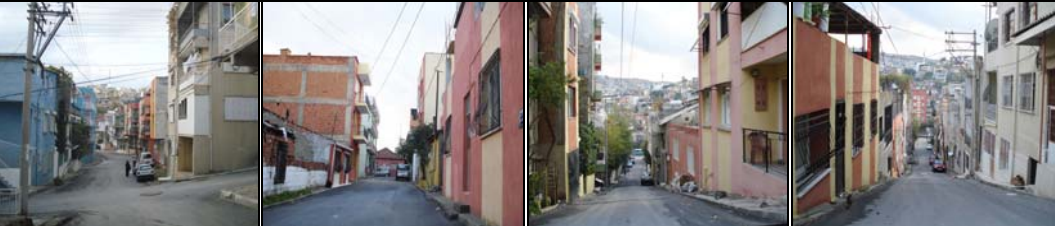
Şekil 4.1.71. Uzundere Mahallesi değerlendirme formu (KA - 41 no'lu araştırma alt alanı).

ÜÇKUYULAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 99.0'unun yapısal, % 1.0'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		2
Yapı Cepheleri		3	Görsel Karmaşa Düzeyi		3
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		3
					

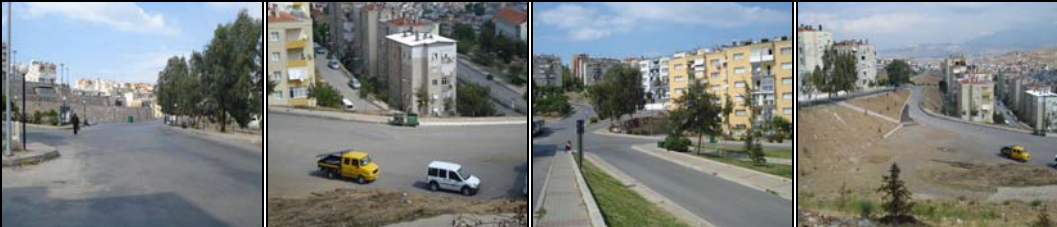
Şekil 4.1.72. Üçkuyular Mahallesi değerlendirme formu (KA - 42 no'lu araştırma alt alanı).

VATAN MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 72.8'inin yapısal, % 3.8'inin yeşil ve % 23.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.73. Vatan Mahallesi değerlendirme formu (KA - 43 no'lu araştırma alt alanı).

YUNUS EMRE MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.0'unun yapısal, % 1.0'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.74. Yunus Emre Mahallesi değerlendirme formu (KA - 44 no'lu araştırma alt alanı).

YURTOĞLU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	4	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 48.1'inin yapısal, % 6.5'inin yeşil ve % 45.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Yapılanmanın dağınık düzende tüm mahalleye yayılmış olmasına ve yeşil alana rastlanmamasına rağmen yapılar arasındaki mesafenin fazla, yapı yüksekliklerinin az olmasının ferahlık hissini güçlendirdiği belirlenmiştir. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		3
Cansız Donatı Elemanları		3	İmgesel Etki		3
					

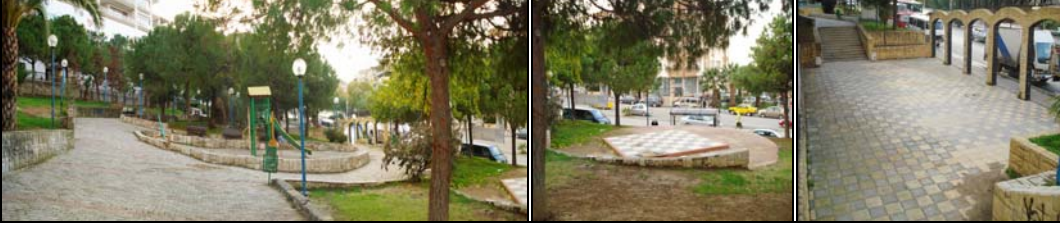
Şekil 4.1.75. Yurtoğlu Mahallesi değerlendirme formu (KA - 45 no'lu araştırma alt alanı).

Yzb. ŞERAFETTİN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
	➤ Mahallenin % 99.4'ünün yapısal, % 0.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.76. Yzb. Şerafettin Mahallesi değerlendirme formu (KA - 46 no'lu araştırma alt alanı).

ADNAN SÜVARİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 67.9'unun yapısal, % 16.4'ünün yeşil ve % 15.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / ADNAN SÜVARİ PARKI					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	4		
Dışarıdan Algılanabilirlik	4	İmgesel Etki	5		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

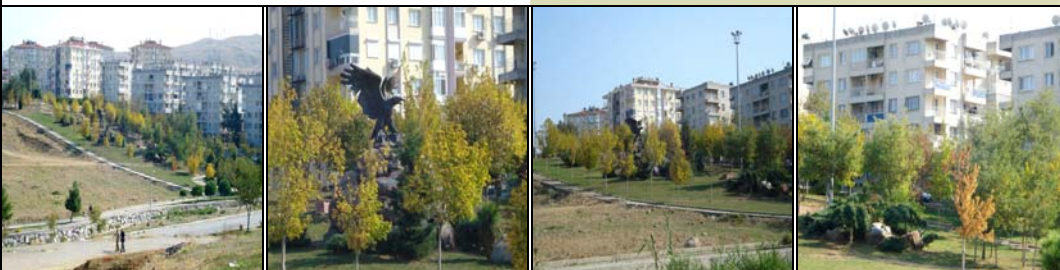
Şekil 4.1.77. Adnan Süvari Mahallesi değerlendirme formu (KA - 47 no'lu araştırma alt alanı).

BAHÇELİEVLER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 90.1'inin yapısal, % 9.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	3		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KARAFATMA PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl: Karafatma Dağı (Topoğrafya)			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / ADNAN KAHVECİ PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	3		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.78. Bahçelievler Mahallesi değerlendirme formu (KA - 48 no'lu araştırma alt alanı).

BASIN SİTESİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 94.7'sinin yapısal, % 5.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	3		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / TANJU OKAN PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	4	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / HASAN TAHSİN PARKI					
Bakımlılık	1	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	2	İmgesel Etki	2		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Çocuk Oyun Alanı			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

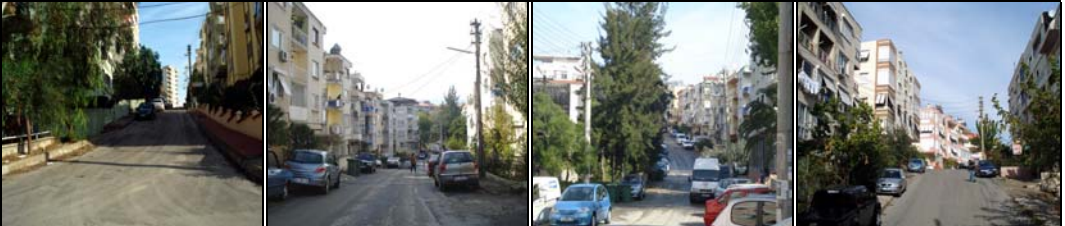
Şekil 4.1.79. Basın Sitesi Mahallesi değerlendirme formu (KA - 49 no'lu araştırma alt alanı).

DEVİRİM MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 54.6'sının yapısal, % 4.4'ünün yeşil ve % 41.0'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaştırılmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KARTAL PARKI					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Bitki Örtüsü, Plastik Öge			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.80. Devrim Mahallesi değerlendirme formu (KA - 50 no'lu araştırma alt alanı).

ESENTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	4	
➤ Mahallenin % 74.2'sinin yapısal, % 22.6'sının yeşil ve % 3.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir. ➤ Mahalle genelinde planlı bir yaya erişimi gözlenmezken, 46/24 sk. boyunca oluşturulmuş yaya yolunun erişimde ve imgesel etkide önemli derecede olumlu katkıya sahip olduğu belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	2		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / 75. YIL PARKI					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.81. Esentepe Mahallesi değerlendirme formu (KA - 51 no'lu araştırma alt alanı).

ESENİYALİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
	➤ Mahallenin % 87.9'unun yapısal, % 12.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	2		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / GN. ASIM GÜNDÜZ PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	4	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.82. Esenyali Mahallesi değerlendirme formu (KA - 52 no'lu araştırma alt alanı).

FAHRETTİN ALTAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	4	
➤ Mahallenin % 62.8'inin yapısal, % 11.0'inin yeşil ve % 26.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	2		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / HAYDAR MERT PARKI ve YAYA BÖLGESİ					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	4		
Dışarıdan Algılanabilirlik	4	İmgesel Etki	5		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü, Yaya Yolu – Park İlişkisi			
Etkin Mekansal Kullanım	5	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.83. Fahrettin Altay Mahallesi değerlendirme formu (KA - 53 no'lu araştırma alt alanı).

OSMAN AKSÜNER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 86.4'ünün yapısal, % 2.5'inin yeşil ve % 11.1'inin atıl kaplandığı saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte kamusal mekanlardan ve modern yapı / öğelerden örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok		Canlı Donatı Elemanları	Yok	
Yapı Cepheleri	1		Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
Cansız Donatı Elemanları	1		İmgesel Etki	1	
					
TARİHİ YAPI DEĞERLENDİRMESİ / KIZILÇULLU TARİHİ SU KEMERLERİ					
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özellik, Tarihi Doku			
Tarihi Özelliğini Koruma	3	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	4	Çevre Yapılaşmanın Baskısı, Güvensiz Çevre			
* Tarihi Su Kemerleri'nin yarısı Osman Aksüner Mahallesi'nde yer alırken diğer yarısı da Buca İlçesi İnkılap Mahallesi'nde yer almaktadır.					

Şekil 4.1.84. Osman Aksüner Mahallesi değerlendirme formu (KA - 54 no'lu araştırma alt alanı).

PEKER MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 68.8'inin yapısal, % 3.6'sının yeşil ve % 27.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / PEKER PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	3		
Erişim	2	Dikkat Çeken Özellik: Kent Manzarası			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Güvensiz Çevre, Ulaşım			
					

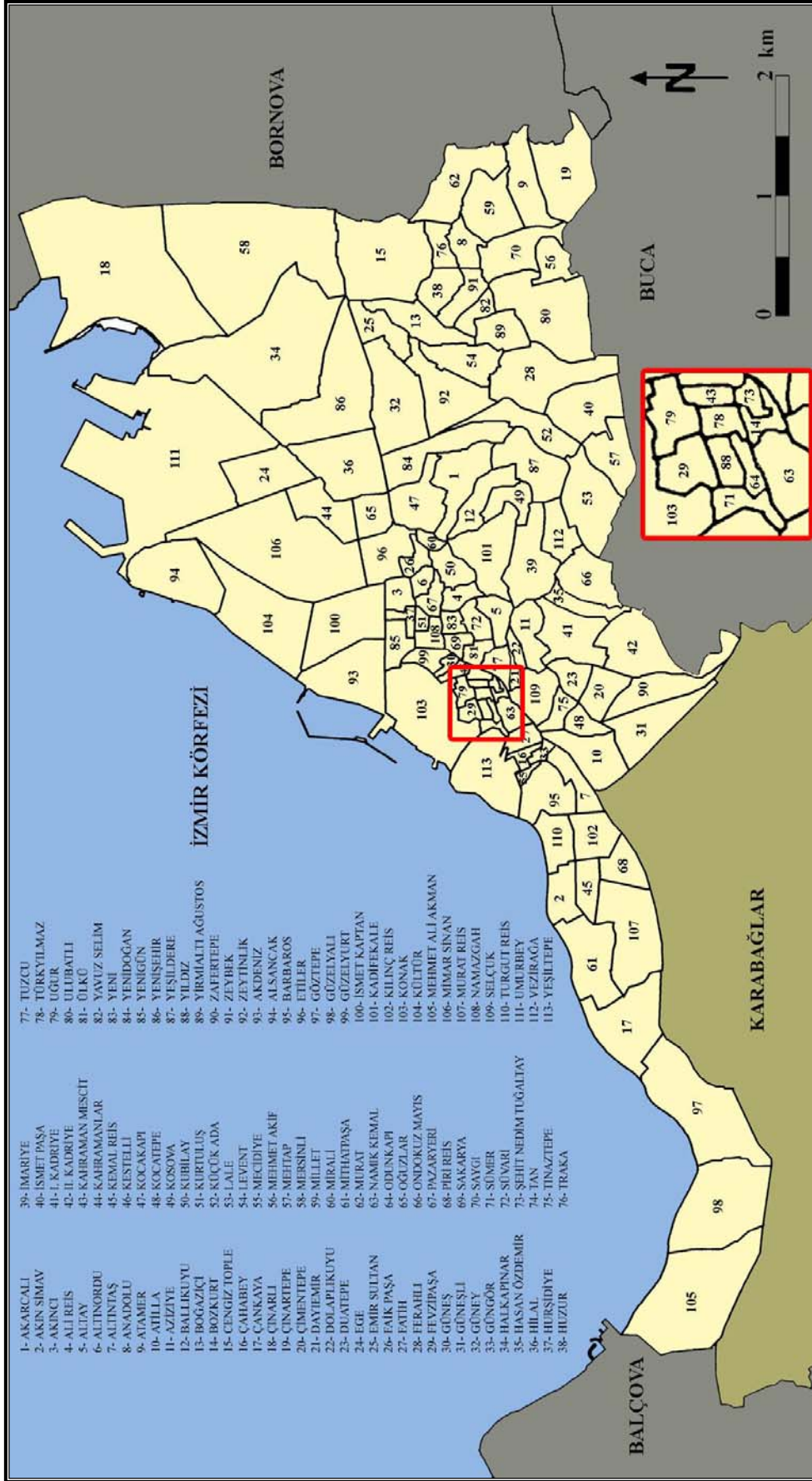
Şekil 4.1.85. Peker Mahallesi değerlendirme formu (KA - 55 no'lu araştırma alt alanı).

4.1.2.2. Konak ilçesi

İkinci araştırma alanı alt birimlerini oluşturan, Konak ilçesi sınırları içinde bulunan 113 adet mahalle şu şekilde sıralanmaktadır (Şekil 4.1.86); Akarcalı, Akdeniz, Akın Simav, Akıncı, Ali Reis, Alsancak, Altay, Altınordu, Altıntaş, Anadolu, Atamer, Atilla, Aziziye, Ballıkuyu, Barbaros, Boğaziçi, Bozkurt, Cengiz Topel, Çahabey, Çankaya, Çınarlı, Çınartepe, Çimentepe, Dayıemir, Dolaplıkuyu, Duatepe, Ege, Emir Sultan, Etiler, Faik Paşa, Fatih, Ferahlı, Fevzipaşa, Göztepe, Güneş, Güneşli, Güney, Güngör, Güzelyalı, Güzelyurt, Halkapınar, Hasan Özdemir, Hilal, Hurşidiye, Huzur, İmariye, İsmet Kaptan, İsmet Paşa, Kadifekale, I. Kadriye, II. Kadriye, Kahraman Mescit, Kahramanlar, Kemal Reis, Kestelli, Kılıç Reis, Kocakapı, Kocatepe, Konak, Kosova, Kubilay, Kurtuluş, Küçük Ada, Kültür, Lale, Levent, Mehmet Ali Akman, Mecidiye, Mehmet Akif, Mehtap, Mersinli, Millet, Mimar Sinan, Mirali, Mithatpaşa, Murat, Murat Reis, Namazgah, Namık Kemal, Odunkapı, Oğuzlar, Ondokuz Mayıs, Pazaryeri, Piri Reis, Sakarya, Saygı, Selçuk, Sümer, Süvari, Şehit Nedim Tuğaltay, Tan, Tınaztepe, Trakya, Turgut Reis, Tuzcu, Türkyılmaz, Uğur, Ulubatlı, Umurbey, Ülkü, Vezirağa, Yavuz Selim, Yeni, Yenidoğan, Yenigün, Yenişehir, Yeşildere, Yeşiltepe, Yıldız, Yirmialtı Ağustos, Zafertepe, Zeybek, Zeytinlik.

Şekil 4.1.87 ve Şekil 4.1.178 arasında alfabetik sırada değerlendirme formlarına yer verilen 92 adet mahallede fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde kamusal (dış) mekan, tarihi ya da modern yapılardan örnekler gözlenmezken; Akdeniz, Alsancak, Barbaros, Etiler, Göztepe, Güzelyalı, Güzelyurt, İsmet Kaptan, Kadifekale, Kılıç Reis, Konak, Kültür, Mehmet Ali Akman, Mimar Sinan, Namazgah, Selçuk, Umurbey, Murat Reis, Turgut Reis, Vezirağa ve Yeşiltepe Mahallerinde fiziksel kimlik kodları arasına girebilecek potansiyelde 25 adet kamusal (dış) mekan, 24 adet tarihi yapı / öge ve 7 adet modern yapı / öge belirlenmiştir. Araştırma kapsamında fiziksel kimlik kodları barındırdığı belirlenen 21 adet mahalleye ise yine alfabetik sıraya göre Şekil 4.1.179 ile Şekil 4.1.199 arasında yer verilmiştir.

* Şekil 4.1.86’da aktarılan ilçe planında her mahalleye verilen numara ile şekil açıklamalarında (KO) ön takısıyla oluşturulmuş olan araştırma alanı numaraları aynıdır.

Şekil 4.1.86. Konak ilçesi mahalle sınırları.

AKARCALI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.7'sinin yapısal, % 6.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmış, yeşil alana rastlanmamıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik de belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı gözlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.87. Akarcı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 1 no'lu araştırma alt alanı).

AKIN SİMAV MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 94.4'ünün yapısal, % 5.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Gözlenen kamusal mekanlar arasında Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde belirlenmiştir. Alanın eş büyüklükte olmayan parçalarının 9 farklı mahallenin sınırları içinde yer aldığı gözlenmiş olup, benzer özellikler sergilemesi nedeniyle tümüne yönelik değerlendirme Göztepe mahallesinde yapılmıştır. Mahallede gözlenen mimari yapılar içinde fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı belirlenmiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. Belirlenen tek seyir terasının ise bakımsız durumda olduğu ve hiçbir donatı elemanına yer verilmediği saptanmıştır. ➤ Mahallede belirlenen az sayıdaki tarihi yapının çok bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.88. Akın Simav Mahallesi değerlendirme formu (KO - 2 no'lu araştırma alt alanı).

AKINCI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	3	<u>Kimlik Tipi</u> Kentsel (5) Ticari (5) Tarihi (3)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	2	
	Estetik	3	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	

➤ Mahallenin % 98.2'sinin yapısal, % 1.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır.

➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir.

➤ Çok sayıdaki tarihi yapının bulunduğu Oteller Sokağı'nın mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı, ancak otel olarak kullanılan bu yapıların restorasyon çalışmalarına rağmen yeterli düzeyde bakımlı olmadıkları gözlenmiştir.

➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması gözlenmiştir.

SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ			
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	2
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3

Şekil 4.1.89. Akıncı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 3 no'lu araştırma alt alanı).

ALİ REİS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu gözlenmiştir. Ayrıca mahallede belirlenen az sayıdaki tarihi yapının çok bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ İleri düzeyde güvensiz olduğu belirlenen mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.90. Ali Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 4 no'lu araştırma alt alanı).

ALTAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 77.0'sinin yapısal, % 1.7'sinin yeşil ve % 21.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen az sayıda tarihi yapının çok bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.91. Altay Mahallesi değerlendirme formu (KO - 5 no'lu araştırma alt alanı).

ALTINORDU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (3)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra kentsel fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Pek çok bölümde taşıt girişini imkansız kılacak darlıkta sokaklar saptanmış, bu durumun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu gözlenmiştir. Ayrıca belirlenen çok sayıda tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları saptanmıştır. Genel olarak mahallede yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız olduğu gözlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.92. Altınordu Mahallesi değerlendirme formu (KO - 6 no'lu araştırma alt alanı).

ALTINTAŞ MAHL.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.0'ının yapısal, % 1.0'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.93. Altıntaş Mahallesi değerlendirme formu (KO - 7 no'lu araştırma alt alanı).

ANADOLU MAHL.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 98.2'sinin yapısal, % 1.8'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde ağaçlandırma saptanmıştır. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.94. Anadolu Mahallesi değerlendirme formu (KO - 8 no'lu araştırma alt alanı).

ATAMER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 70.9'unun yapısal, % 22.9'unun yeşil ve % 6.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

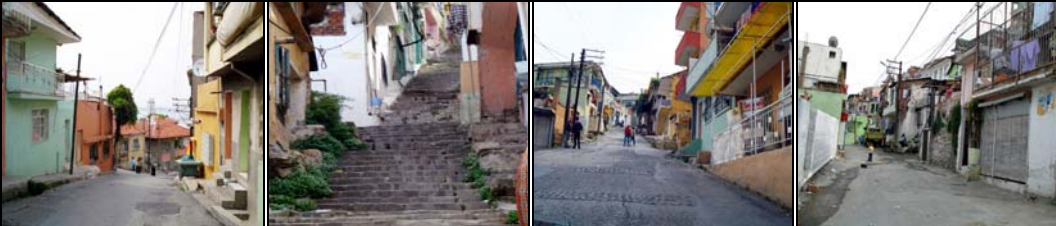
Şekil 4.1.95. Atamer Mahallesi değerlendirme formu (KO - 9 no'lu araştırma alt alanı).

ATILLA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.8'inin yapısal, % 1.2'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.96. Atilla Mahallesi değerlendirme formu (KO - 10 no'lu araştırma alt alanı).

AZİZİYE MAH..		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
	➤ Mahallenin % 94.5'inin yapısal, % 5.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alacak potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.97. Aziziye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 11 no'lu araştırma alt alanı).

BALLIKUYU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	4	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
	➤ Mahallenin % 95.5'inin yapısal, % 4.5'inin atıl alanlardan oluştuğu ve yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. Rampa ile çözümlenen caddelerde ise, taşıtla ulaşımın yer yer imkansız olacak düzeyde zor olduğu gözlenmiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.98. Ballıkuyu Mahallesi değerlendirme formu (KO - 12 no'lu araştırma alt alanı).

BOĞAZİÇİ MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2
	Canlı	1	Okunabilir	2
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1
	Estetik	1	Yaşanabilir	2
	Ferah	2	Yeşil	2
				Kimlik Tipi
				Kentsel (5)
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alanın bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan örnekler de gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması gözlenmiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1	
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2	
				

Şekil 4.1.99. Boğaziçi Mahallesi değerlendirme formu (KO - 13 no'lu araştırma alt alanı).

BOZKURT MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1
	Canlı	1	Okunabilir	1
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1
	Estetik	1	Yaşanabilir	1
	Ferah	1	Yeşil	1
				Kimlik Tipi
				Kentsel (5)
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alanın bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen az sayıdaki tarihi yapının çok bakımsız durumda olması nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdukları gözlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ				
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok	
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1	
				

Şekil 4.1.100. Bozkurt Mahallesi değerlendirme formu (KO - 14 no'lu araştırma alt alanı).

CENGİZ TOPEL MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 42.4'ünün yapısal, % 38.5'inin yeşil ve % 19.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların, fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Yol ağaçlandırması olmamasına rağmen, ev bahçelerinde ve kamusal alanlarda gözlenen yeşil alanlarla mahallede bitkisel materyalin orta düzeyde olumlu etkisi gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.101. Cengiz Topel Mahallesi değerlendirme formu (KO - 15 no'lu araştırma alt alanı).

ÇAHA BEY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 97.3'ünün yapısal, % 2.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Mahallede belirlenen çok az sayıdaki tarihi yapının çok bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Hakim olan sessiz ve sakin ortamın güvenlik değerlendirmesini olumlu etkilediği saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.102. Çahabey Mahallesi değerlendirme formu (KO - 16 no'lu araştırma alt alanı).

ÇANKAYA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (1)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 94.4'ünün yapısal, % 5.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümünün burada olduğu belirlenmiş olup, tüm yaya yoluna tümüne yönelik genel değerlendirme Göztepe mahallesinde yapılmıştır. Mimari yapılardan fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek örnekler belirlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların bir kısmının sahip olduğu bakımlı yapı sayesinde olumlu imgesel etki sağladığı, ancak geri kalan kısmının bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.103. Çankaya Mahallesi değerlendirme formu (KO - 17 no'lu araştırma alt alanı).

ÇINARLI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 87.2'sinin yapısal, % 0.3'ünün yeşil ve % 12.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Liman Bölgesinin bir bölümü burada bulunmakta olup, bölgeye ticari bir kimlik kazandırmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.104. Çınarlı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 18 no'lu araştırma alt alanı).

ÇINARTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 68.7'sinin yapısal, % 31.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde ol ağaçlandırması saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		2	Canlı Donatı Elemanları		2
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		3
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		3
					

Şekil 4.1.105. Çınartepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 19 no'lu araştırma alt alanı).

ÇİMENTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.4'ünün yapısal, % 0.6'sının ise yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.106. Çimentepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 20 no'lu araştırma alt alanı).

DAYİEMİR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Rampa ile çözümlenen caddelerde ise taşıtla ulaşımın yer yer imkansız olacak düzeyde zor olduğu gözlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.107. Dayiemir Mahallesi değerlendirme formu (KO - 21 no'lu araştırma alt alanı).

DOLAPLIKUYU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.108. Dolaplıkuyu Mahallesi değerlendirme formu (KO - 22 no'lu araştırma alt alanı).

DUATEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.109. Duatepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 23 no'lu araştırma alt alanı).

EGE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.4'ünün yapısal, % 0.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok			Yok	
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.110. Ege Mahallesi değerlendirme formu (KO - 24 no'lu araştırma alt alanı).

EMİR SULTAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 79.3'ünün yapısal, % 20.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.111. Emir Sultan Mahallesi değerlendirme formu (KO - 25 no'lu araştırma alt alanı).

FAİK PAŞA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.5'inin yapısal, % 1.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça bakımsız bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.112. Faik Paşa Mahallesi değerlendirme formu (KO - 26 no'lu araştırma alt alanı).

FATİH MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.0'inin yapısal, % 2.0'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.113. Fatih Mahallesi değerlendirme formu (KO - 27 no'lu araştırma alt alanı).

FERAHLI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.2'sinin yapısal, % 0.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.114. Ferahlı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 28 no'lu araştırma alt alanı).

FEVZİPAŞA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 94.5'inin yapısal, % 5.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen az sayıdaki tarihi yapıların bakımsız durumda olması nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.115. Fevzipaşa Mahallesi değerlendirme formu (KO - 29 no'lu araştırma alt alanı).

GÜNEŞ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen az sayıdaki tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.116. Güneş Mahallesi değerlendirme formu (KO - 30 no'lu araştırma alt alanı).

GÜNEŞLİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 88.2'sinin yapısal, % 8.7'sinin yeşil ve % 3.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	2	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		

Şekil 4.1.117. Güneşli Mahallesi değerlendirme formu (KO - 31 no'lu araştırma alt alanı).

GÜNEY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.6'sının yapısal, % 0.8'inin yeşil ve % 5.6'sının atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		

Şekil 4.1.118. Güney Mahallesi değerlendirme formu (KO - 32 no'lu araştırma alt alanı).

GÜNGÖR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)	
	Canlı	1	Okunabilir	1		
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1		
	Estetik	1	Yaşanabilir	2		
	Ferah	1	Yeşil	1		
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.						
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ						
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok	
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2	
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2	
						

Şekil 4.1.119. Gungör Mahallesi değerlendirme formu (KO - 33 no'lu araştırma alt alanı).

HALKAPINAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)	
	Canlı	1	Okunabilir	2		
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2		
	Estetik	1	Yaşanabilir	2		
	Ferah	3	Yeşil	1		
➤ Mahallenin % 90.6'sının yapısal, % 0.9'unun yeşil ve % 8.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.						
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ						
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1	
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2	
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2	
						

Şekil 4.1.120. Halkapınar Mahallesi değerlendirme formu (KO - 34 no'lu araştırma alt alanı).

HASAN ÖZDEMİR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz etki oluşturduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

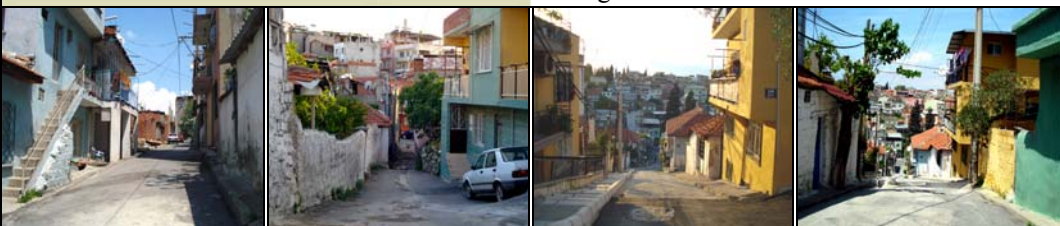
Şekil 4.1.121. Hasan Özdemir Mahallesi değerlendirme formu (KO - 35 no'lu araştırma alt alanı).

HİLAL MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 86.3'ünün yapısal, % 13.7'sinin ise yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz etki oluşturduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.122. Hilal Mahallesi değerlendirme formu (KO - 36 no'lu araştırma alt alanı).

HURŞİDİYE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz etki oluşturduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.123. Hurşidiye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 37 no'lu araştırma alt alanı).

HUZUR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.6'sının yapısal, % 1.4'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz etki oluşturduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.124. Huzur Mahallesi değerlendirme formu (KO - 38 no'lu araştırma alt alanı).

İMARİYE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 91.9'unun yapısal, % 8.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra mahallede yeşil alan yüzdesini oluşturan Şehitlik belirlenmiştir. Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.125. İmarîye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 39 no'lu araştırma alt alanı).

İSMET PAŞA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.126. İsmet Paşa Mahallesi değerlendirme formu (KO - 40 no'lu araştırma alt alanı).

I. KADRIYE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.127. I. Kadriye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 41 no'lu araştırma alt alanı).

II. KADRIYE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 86.7'sinin yapısal, % 3.0'ünün yeşil ve % 10.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.128. II. Kadriye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 42 no'lu araştırma alt alanı).

KAHRAMAN MAESCİT MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME					
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (3)		
	Canlı	1	Okunabilir	1			
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1			
	Estetik	1	Yaşanabilir	1			
	Ferah	1	Yeşil	1			
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen tarihi yapıların oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırmasına rağmen bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.							
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ							
Yaya Erişim Ağı		Yok		Canlı Donatı Elemanları		Yok	
Yapı Cepheleri		1		Görsel Karmaşa Düzeyi		1	
Cansız Donatı Elemanları		1		İmgesel Etki		1	
							

Şekil 4.1.129. Kahraman Mescit Mahallesi değerlendirme formu (KO - 43 no'lu araştırma alt alanı).

KAHRAMANLAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME					
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)		
	Canlı	2	Okunabilir	2			
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2			
	Estetik	2	Yaşanabilir	3			
	Ferah	2	Yeşil	2			
➤ Mahallenin % 93,0'ünün yapısal, % 7,0'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.							
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ							
Yaya Erişim Ağı		3		Canlı Donatı Elemanları		2	
Yapı Cepheleri		2		Görsel Karmaşa Düzeyi		2	
Cansız Donatı Elemanları		3		İmgesel Etki		3	
							

Şekil 4.1.130. Kahramanlar Mahallesi değerlendirme formu (KO - 44 no'lu araştırma alt alanı).

KEMAL REİS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

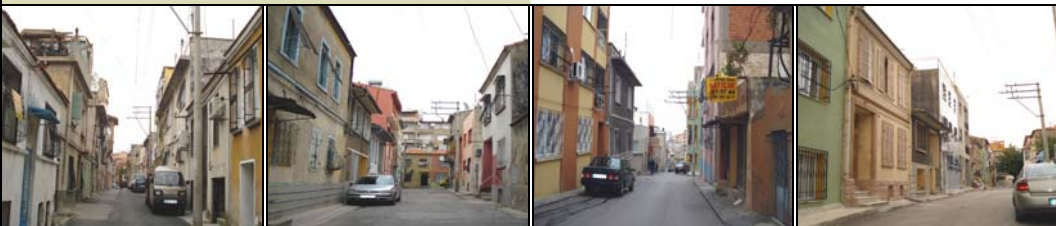
Şekil 4.1.131. Kemal Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 45 no'lu araştırma alt alanı).

KESTELLİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3) Tarihi (2)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıdaki tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırmasına rağmen bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdukları gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.132. Kestelli Mahallesi değerlendirme formu (KO - 46 no'lu araştırma alt alanı).

KOCAKAPI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 86.1'inin yapısal, % 13.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.133. Kocakapi Mahallesi değerlendirme formu (KO - 47 no'lu araştırma alt alanı).

KOCATEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.134. Kocatepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 48 no'lu araştırma alt alanı).

KOSOVA MAHL.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik de belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanmadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.135. Kosova Mahallesi değerlendirme formu (KO - 49 no'lu araştırma alt alanı).

KUBILAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok az sayıda tarihi yapının bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri gözlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanmadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.136. Kubilay Mahallesi değerlendirme formu (KO - 50 no'lu araştırma alt alanı).

KURTULUŞ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3) Tarihi (3)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 92.0'sinin yapısal, % 8.0'inin atıl alanlardan oluştuğu ve yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıda tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırmasına rağmen bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel algıya neden oldukları gözlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, sokakların uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımının çok zor ya da yer yer imkansız olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

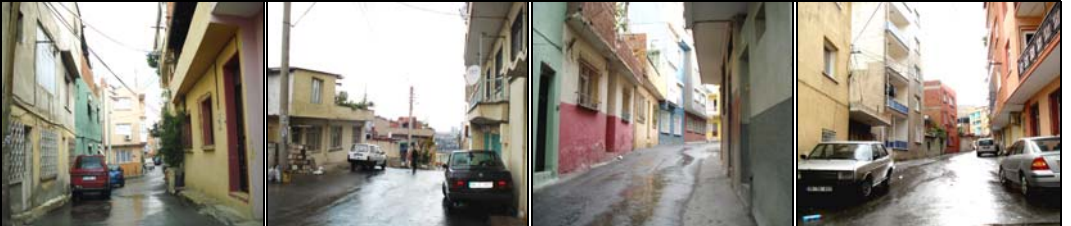
Şekil 4.1.137. Kurtuluş Mahallesi değerlendirme formu (KO - 51 no'lu araştırma alt alanı).

KÜÇÜK ADA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 95.4'ünün yapısal, % 4.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik de belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.138. Küçük Ada Mahallesi değerlendirme formu (KO - 52 no'lu araştırma alt alanı).

LALE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (2)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 84.2'sinin yapısal, % 10.7'sinin yeşil ve % 5.1'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.139. Lale Mahallesi değerlendirme formu (KO - 53 no'lu araştırma alt alanı).

LEVENT MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.9'unun yapısal, % 0.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.140. Levent Mahallesi değerlendirme formu (KO - 54 no'lu araştırma alt alanı).

MECİDİYE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. Ayrıca bazı bölümlerde taşıtla ulaşımı oldukça zorlaştıran eğimde rampalar ve dar sokaklar da belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.141. Mecidiye Mahallesi değerlendirme formu (KO - 55 no'lu araştırma alt alanı).

MEHMET AKİF MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 89.7'sinin yapısal, % 0.5'inin yeşil ve % 9.8'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.142. Mehmet Akif Mahallesi değerlendirme formu (KO - 56 no'lu araştırma alt alanı).

MEHTAP MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (4) Kırsal (1)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 98.0'inin yapısal, % 2.0'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.143. Mehtap Mahallesi değerlendirme formu (KO - 57 no'lu araştırma alt alanı).

MERSİNLİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 89.3'ünün yapısal, % 10.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır. ➤ Atatürk Stadyumu'nun yanı sıra açık ve kapalı spor sahaları belirlenmiştir. ➤ Mahallede bulunan 1. Sanayi Sitesi'nin oldukça bakımsız ve plansız yapıda olduğu ve mahalleye ticari bir kimlik kattığı gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		2	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.144. Mersinli Mahallesi değerlendirme formu (KO - 58 no'lu araştırma alt alanı).

MİLLET MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

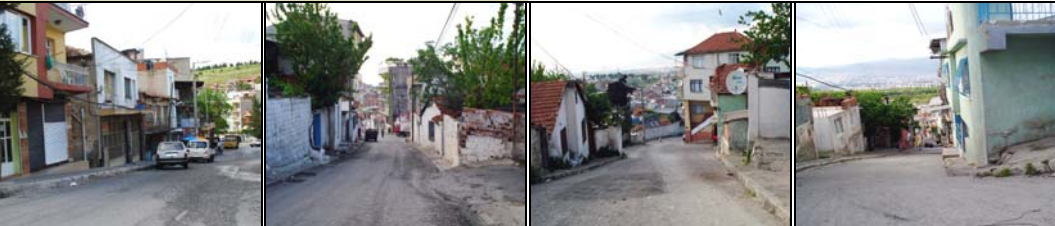
Şekil 4.1.145. Millet Mahallesi değerlendirme formu (KO - 59 no'lu araştırma alt alanı).

MİRALİ MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.146. Mirali Mahallesi değerlendirme formu (KO - 60 no'lu araştırma alt alanı).

MİTHATPAŞA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (2)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 89.4'ünün yapısal, % 10.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Gözlenen kamusal mekanlar arasında Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde belirlenmiştir. Alanın eş büyüklükte olmayan parçalarının 9 farklı mahallenin sınırları içinde yer aldığı gözlenmiş olup, benzer özellikler sergilemesi nedeniyle tümüne yönelik olarak değerlendirme Göztepe Mahallesi'nde yapılmıştır. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıları oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırmasına rağmen bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.147. Mithatpaşa Mahallesi değerlendirme formu (KO - 61 no'lu araştırma alt alanı).

MURAT MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.9'unun yapısal, % 1.1'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.148. Murat Mahallesi değerlendirme formu (KO - 62 no'lu araştırma alt alanı).

NAMIK KEMAL MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 78.1'inin yapısal, % 21.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.149. Namık Kemal Mahallesi değerlendirme formu (KO - 63 no'lu araştırma alt alanı).

ODUNKAPI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. Ayrıca dikkat çekici bir özellik de belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanmadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.150. Odunkapı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 64 no'lu araştırma alt alanı).

OĞUZLAR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (4)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 94.3'ünün yapısal, % 5.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.151. Oğuzlar Mahallesi değerlendirme formu (KO - 65 no'lu araştırma alt alanı).

ONDOKUZ MAYIS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 85.2'sinin yapısal, % 2.4'ünün yeşil ve % 12.4'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.152. Ondokuz Mayıs Mahallesi değerlendirme formu (KO - 66 no'lu araştırma alt alanı).

PAZARYERİ MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	1	Güvenli	1	
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 97.4'ünün yapısal, % 2.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıdaki tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırmasına rağmen bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ İleri düzeyde güvensiz olduğu belirlenen mahallenin bazı bölümlerinde numaralandırılmış olmasına rağmen sokakların yeterli genişlikte olmadığı, bu nedenle de taşıt kullanımına imkan tanımadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

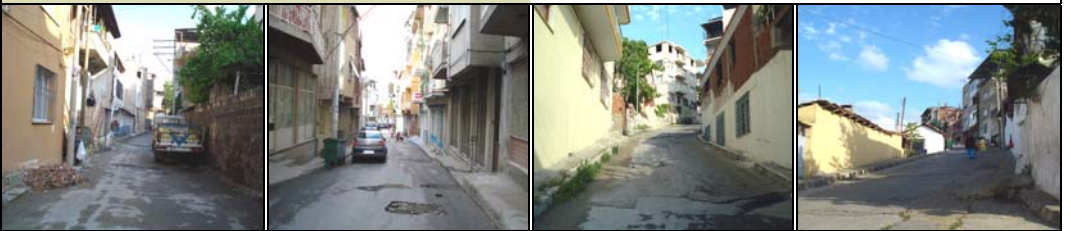
Şekil 4.1.153. Pazaryeri Mahallesi değerlendirme formu (KO - 67 no'lu araştırma alt alanı).

PİRİ REİS MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	3	Güvenli	4	
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 97.4'ünün yapısal, % 2.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede çok kısıtlı bir bölümde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					

Şekil 4.1.154. Piri Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 68 no'lu araştırma alt alanı).

SAKARYA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.155. Sakarya Mahallesi değerlendirme formu (KO - 69 no'lu araştırma alt alanı).

SAYGI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.6'sının yapısal, % 0.4'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.156. Saygi Mahallesi değerlendirme formu (KO - 70 no'lu araştırma alt alanı).

SÜMER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	<u>Kimlik Tipi</u> Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.157. Sümer Mahallesi değerlendirme formu (KO - 71 no'lu araştırma alt alanı).

SÜVARİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 95.1'inin yapısal, % 4.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen az sayıdaki tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.158. Süvari Mahallesi değerlendirme formu (KO - 72 no'lu araştırma alt alanı).

ŞEHİT NEDİM TUĞALTAY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (3)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıda tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.159.Şehit Nedim Tuğaltay Mahallesi değerlendirme formu (KO-73 no'lu araştırma alt alanı).

TAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıda tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ İleri düzeyde güvensiz olduğu belirlenen mahallenin bazı bölümlerinde sokak numarası olmasına karşın, yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlenmesi ve / veya uygun olmayan genişlikte olması nedeniyle bu bölümlerde taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.160. Tan Mahallesi değerlendirme formu (KO - 74 no'lu araştırma alt alanı).

TINAZTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.161. Tınaztepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 75 no'lu araştırma alt alanı).

TRAKYA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.5'inin yapısal, % 0.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		1	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		3	İmgesel Etki		2
					

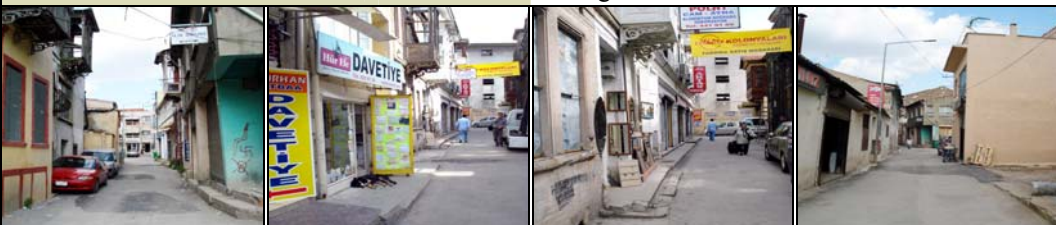
Şekil 4.1.162. Trakya Mahallesi değerlendirme formu (KO - 76 no'lu araştırma alt alanı).

TUZCU MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.163. Tuzcu Mahallesi değerlendirme formu (KO - 77 no'lu araştırma alt alanı).

TÜRKYILMAZ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (2)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallenin çoğu bölümünde gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen tarihi yapıların oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.164. Türkyılmaz Mahallesi değerlendirme formu (KO - 78 no'lu araştırma alt alanı).

UĞUR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (2)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.165. Uğur Mahallesi değerlendirme formu (KO - 79 no'lu araştırma alt alanı).

ULUBATLI MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 88.3'ünün yapısal, % 7.5'inin yeşil ve % 4.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici özellik kazandıracak potansiyelde olduğu ancak değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın yer taşıyla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. Rampa ile çözümlenen caddelerde ise taşıyla ulaşımın yer yer imkansız olacak düzeyde zor olduğu gözlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		1
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		2	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.166. Ulubatlı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 80 no'lu araştırma alt alanı).

ÜLKÜ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (2)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıda tarihi yapıların oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.167. Ülkü Mahallesi değerlendirme formu (KO - 81 no'lu araştırma alt alanı).

YAVUZ SELİM MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.168. Yavuz Selim Mahallesi değerlendirme formu (KO - 82 no'lu araştırma alt alanı).

YENİ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 93.7'sinin yapısal, % 6.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallede belirlenen tarihi yapıların da bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. ➤ Mahallenin pek çok bölümünde taşıt girişini imkansız kılacak darlıkta sokaklar saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.169. Yeni Mahallesi değerlendirme formu (KO - 83 no'lu araştırma alt alanı).

YENİDOĞAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 97.7'sinin yapısal, % 2.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yer ağaçlandırması saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları			1
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi			2
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki			2
					

Şekil 4.1.170. Yenidoğan Mahallesi değerlendirme formu (KO - 84 no'lu araştırma alt alanı).

YENİGÜN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	3	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olduğu bu nedenle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdukları belirlenmiştir. ➤ Mahallenin 2 bölümden oluştuğu gözlenmiştir. Bir bölümde yaya ağı gözlenmezken, diğer bölümü tarihi Kemeraltı alışveriş bölgesinin bir parçası olup yaya bölgesi olarak belirlenmiştir. Yaya bölgesinin özellikleri benzerlik gösterip, Konak Mahallesi tablosunda incelenmiştir. Ayrıca bu bölgenin mahalleye dikkat çekici bir özellik kazandırdığı saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	3	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					

Şekil 4.1.171. Yenigün Mahallesi değerlendirme formu (KO - 85 no'lu araştırma alt alanı).

YENİŞEHİR MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	2	Güvenli	1	
	Canlı	1	Okunabilir	1	Kentsel (5)
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	Ticari (3)
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 84.2'sinin yapısal, % 0.1'inin yeşil ve % 15.7'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					

Şekil 4.1.172. Yenişehir Mahallesi değerlendirme formu (KO - 86 no'lu araştırma alt alanı).

YEŞİLDERE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (3) Kırsal (2)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 63.5'inin yapısal, % 0.3'ünün yeşil ve % 36.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmazken ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. Ayrıca dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca mahallenin ileri düzeyde güvensiz olduğu da saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Yol ağaçlandırması olmamasına rağmen, ev bahçelerinde ve kamusal alanlarda gözlenen yeşil alanlar ile mahallede canlı donatı elemanlarını orta düzeyde olumlu imgesel etkisi gözlenmektedir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.173. Yeşildere Mahallesi değerlendirme formu (KO - 87 no'lu araştırma alt alanı).

YILDIZ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olduğu bu nedenle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdıkları belirlenmiştir. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		1	Görsel Karmaşa Düzeyi		1
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		1
					

Şekil 4.1.174. Yıldız Mahallesi değerlendirme formu (KO - 88 no'lu araştırma alt alanı).

YİRMİALTI AĞUSTOS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'ünün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.175. Yirmialtı Ağustos Mahallesi değerlendirme formu (KO - 89 no'lu araştırma alt alanı).

ZAFERTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 96.3'ünün yapısal, % 3.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde mimari yapılardan da örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.176. Zafertepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 90 no'lu araştırma alt alanı).

ZEYBEK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 98.4'ünün yapısal, % 1.6'sının yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.177. Zeybek Mahallesi değerlendirme formu (KO - 91 no'lu araştırma alt alanı).

ZEYTİNLİK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 87.1'inin yapısal, % 12.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen kamusal mekanların ve mimari yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		Yok	Canlı Donatı Elemanları		Yok
Yapı Cepheleri		2	Görsel Karmaşa Düzeyi		2
Cansız Donatı Elemanları		1	İmgesel Etki		2
					

Şekil 4.1.178. Zeytinlik Mahallesi değerlendirme formu (KO - 92 no'lu araştırma alt alanı).

AKDENİZ MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5) Tarihi (3)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 96.1'inin yapısal alanla kaplandığı, % 3.9'unun yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan, 5 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte modern yapılardan örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olduğu bu nedenle tarihi özelliklerini koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdukları belirlenmiştir. Ancak fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen tarihi yapıların mahalleye Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik kazandırdığı ve bakımlı yapıda oldukları belirlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / MİMAR KEMALETİN CAD.-YAYA BÖLGESİ					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Cansız Donatı Elemanları			
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil.4.1.179. Akdeniz Mahallesi değerlendirme formu (KO - 93 no'lu araştırma alt alanı).

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / CUMHURİYET MEYDANI			
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	5
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	5
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Deniz İlişkisi, Plastik Öge	
Etkin Mekansal Kullanım	5	Olumsuz Çevre Etkeni: Trafik	
* Meydanın bir bölümü Akdeniz, diğer bölümü ise Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır.			
			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / BORSA SARAYI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / T.C. ZİRAAT BANKASI BİNASI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / DENİZCİLİK İŞLETMELERİ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / İL TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ BİNASI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel ve Renk Özelliği	
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / PASAPORT VAPUR İSKELESİ			
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	İşlevsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Koruma	2	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	2	Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	

Şekil.4.1.179. Akdeniz Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / KONAK PİER			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Deniz İlişkisi	
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Trafik Baskısı	

Şekil.4.1.179. Akdeniz Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

ALSANCAK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 92.2'sinin yapısal, % 7.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 3 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılardan örnekler olmadığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede tarihi yapılar belirlenmiş olup, bakımsız durumda olmaları ve tarihi özelliklerini koruyamamaları nedeniyle olumsuz imgesel etki oluşturdıkları gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	2		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KIBRIS ŞEHİTLERİ CADDESİ					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	1	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Eğlence+Alışveriş Merkezi			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların Baskısı			
					

Şekil.4.1.180. Alsancak Mahallesi değerlendirme formu (KO - 94 no'lu araştırma alt alanı).

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / ALİ ÇETİNKAYA BULVARI YAYA YOLU

Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	3
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Plastik Öge	
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların Baskısı	

* Yaya yolunun bir bölümü Alsancak, diğer bölümü ise Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır.

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / GÜNDOĞDU MEYDANI

Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4
Canlı Donatı Elemanları	Yok	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	4
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Plastik Öge (Cumhuriyet Ağaç Anıtı), Deniz İlişkisi	
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	

* Meydanın bir kısmı Alsancak, diğer kısmı ise Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır.

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / İ. KORDON REKREASYON ALANI

Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	5
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	5
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Deniz İlişkisi, Yaya Bölgesi	
Etkin Mekansal Kullanım	5	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	

* Rekreatyon alanının bir bölümü Alsancak, diğer bölümü ise Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır.

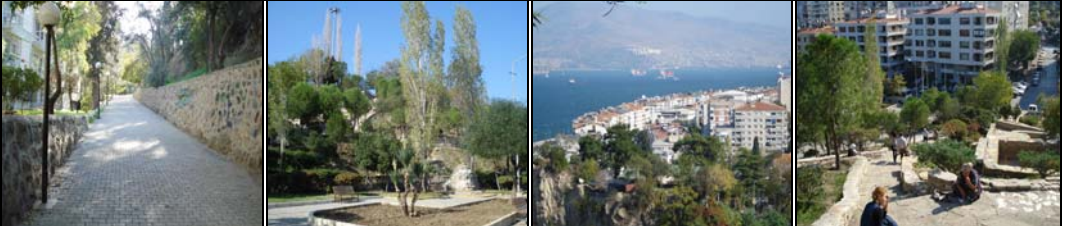
Şekil 4.1.180. Alsancak Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

BARBAROS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	2	
	➤ Mahallenin % 91.3'ünün yapısal, % 8.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılardan örnekler olmadığı gözlenmiştir. Ayrıca Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümü gözlenmiş olup alana yönelik genel değerlendirme Göztepe Mahallesi tablosunda yapılmıştır. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / ZEKİ MÜREN PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	2	İmgesel Etki	4		
Erişim	3	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların Baskısı			
					

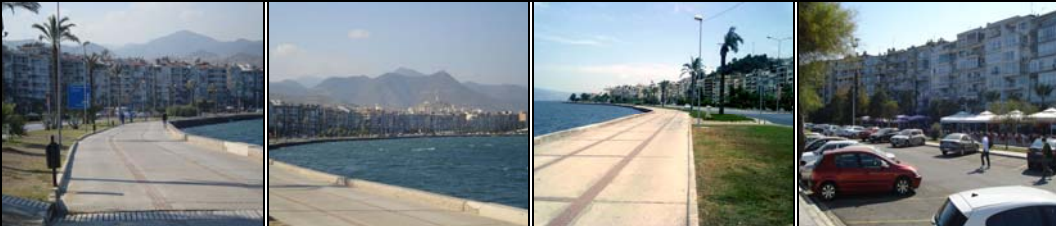
Şekil 4.1.181. Barbaros Mahallesi değerlendirme formu (KO - 95 no'lu araştırma alt alanı).

ETİLER MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (3) Tarihi (2)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.2'sinin yapısal, % 0.8'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde tarihi yapılardan 1 adet örnek gözlenmiştir. Ayrıca Mimar Sinan Mahallesi tablosunda değerlendirilen 9 Eylül Meydanı'nın bir bölümünün de bu mahallede yer aldığı saptanmıştır. ➤ Belirlenen tarihi yapıların çok bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdikleri belirlenmiştir. Ancak mahallede saptanan Basmane Garı bakımlı yapısıyla olumlu imgesel etki sağlayan ve tarihi özelliğiyle fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek bir yapı olarak belirlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / BASMANE GARI					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Trafik Baskısı, Güvensiz Çevre			

Şekil 4.1.182. Etiler Mahallesi değerlendirme formu (KO - 96 no'lu araştırma alt alanı).

GÖZTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 95.0'inin yapısal, % 5.0'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan ve 1 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte modern yapılardan örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların çok bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etki oluşturdukları belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / SUSUZDEDE PARKI					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Bitki Örtüsü, Manzara Özelliği			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların Baskısı			
					

Şekil 4.1.183. Göztepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 97 no'lu araştırma alt alanı).

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / MUSTAFA KEMAL SAHİL BLV. YAYA YOLU			
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	4
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Deniz İlişkisi, Palmiyeler	
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Trafik Baskısı	
* Yaya yolu 9 farklı mahalle sınırı içinde yer almaktadır. Bu mahalleler; Mehmet Ali Akman, Güzelyalı, Göztepe, Çankaya, Mithatpaşa, Akın Simav, Turgut Reis, Barbaros, Yeşiltepe.			
			
TARİHİ YAPI DEĞERLENDİRMESİ/ANADOLU APARTMANI (İZMİR'İN İLK APARTMANI)			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Tasarım, Tarihi Doku	
Tarihi Özelliğini Koruma	2	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Çevre Yapıların ve Trafiğin Baskısı	

Şekil 4.1.183. Göztepe Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

GÜZELYALI MAH.	ALGISAL DEĞERLENDİRME				Kimlik Tipi
	Bakımlı	3	Güvenli	4	
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	3	
	➤ Mahallenin % 89.2'sinin yapısal, % 10.8'inin ise yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan ve 1 adet modern yapı gözlenmiştir. Ayrıca Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümü gözlenmiş olup alana yönelik genel değerlendirme Göztepe mahallesinde yapılmıştır. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır. ➤ Yüksek eğim nedeniyle sokak numarası olmasına karşın merdivenle çözümlenmiş sokaklar belirlenmiştir.				

Şekil 4.1.184. Güzelyalı Mahallesi değerlendirme formu (KO - 98 no'lu araştırma alt alanı).

SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ			
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3
			
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / GÜZELYALI PARKI			
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	4
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Bitki Örtüsü, Çocuk Oyun Alanı	
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların ve Trafik Baskısı	
			
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / GÖZTEPE TÜRK DENİZCİLERİ ANITI			
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2
Canlı Donatı Elemanları	2	Güvenlik	4
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2
Dışarıdan Algılanabilirlik	2	İmgesel Etki	3
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Plastik Öğe	
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	
			
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / GÜZELYALI ÜST GEÇİDİ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Tasarım	
Bakımlılık	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Yok	

Şekil 4.1.184. Güzelyalı Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

GÜZELYURT MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	2	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	2	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	2	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 100'nün yapısal alandan oluştuğu, yeşil alan bulunmadığı saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Plansız ve bakımsız yapıda olmasına karşın tarihi özelliği nedeniyle önemini koruyan ve alışveriş özelliğiyle öne çıkan, fiziksel kimlik kodları arasında da yer alabilecek Havra Sokağı bu mahalle sınırları içinde belirlenmiştir. ➤ Mahallede belirlenen çok sayıdaki tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı ancak bu yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiye neden oldukları gözlenmiştir. ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / AYAKKABICILAR SİTESİ ÇEVRESİ YAYA BÖLGESİ					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	1	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	2	İmgesel Etki	3		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Cansız Donatı Elemanları			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

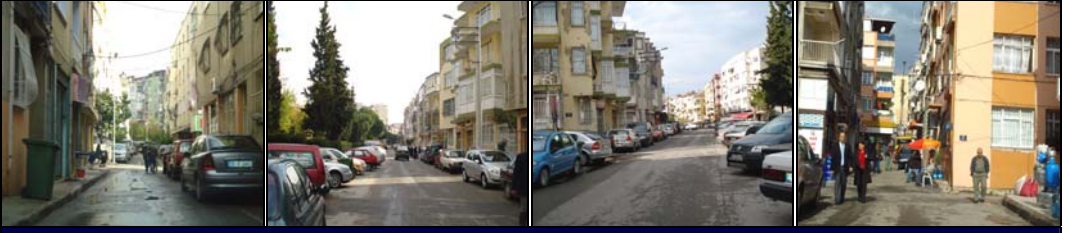
Şekil 4.1.185. Güzelyurt Mahallesi değerlendirme formu (KO - 99 no'lu araştırma alt alanı).

İSMET KAPTAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 91.4'ünü yapısal, % 2.6'sının yeşil ve % 6.0'sının atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Mahallede belirlenen tek kamusal mekanın fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde olduğu ve 2 adet modern yapının da aynı potansiyelde olduğu gözlenmiştir. Ayrıca Mimar Sinan Mahallesi tablosunda değerlendirilen modern öğelerin belirlendiği Montrö ve 9 Eylül Meydanlarının bir bölümünün de bu mahallede yer aldığı belirlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	3	Canlı Donatı Elemanları	3		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / ALSANCAK SEVGİ YOLU (ŞEVKET ÖZÇELİK SOK.)					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Palmiyeler, Stantları			
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / EFES OTELİ					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği, Bahçe Tasarımı			
Bakımlılık	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Çevre Yapıların ve Trafikğin Baskısı			
					
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / HİLTON OTELİ					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Boyutu			
Bakımlılık	3	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	4	Çevre Yapıların ve Trafikğin Baskısı			
					

Şekil 4.1.186. İsmet Kaptan değerlendirme formu (KO – 100 no'lu araştırma alt alanı).

KADİFEKALE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 82.00'sinin yapısal, % 5.7'sinin yeşil ve % 12.3'ünün atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin değerlendirilemediği belirlenmiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin büyük bölümünde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KADİFEKALE REKREASYON ALANI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	3		
Erişim	1	Dikkat Çeken Özl.: Manzara Özelliği, Tarihi Surlar			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Güvensiz Çevre, Ulaşım			
					

Şekil 4.1.187. Kadifekale Mahallesi değerlendirme formu (KO - 101 no'lu araştırma alt alanı).

KILINÇ REİS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	2	
	➤ Mahallenin % 96.3'ünün yapısal, % 3.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırmasının yapılmış olduğu saptanmıştır.				
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	1	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / İHSAN ALYANAK PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.188. Kılınç Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 102 no'lu araştırma alt alanı).

KONAK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (5) Ticari (5)
	Canlı	4	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	1	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 85.3'ünün yapısal % 14.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan, 4 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte modern yapılardan örnekler gözlenmemiştir. ➤ Mahallede belirlenen yaya bölgesi dokusu dikkat çekici bir özellik olarak belirlenmiştir. Ayrıca belirlenen tarihi yapıların oluşturduğu dokunun da dikkat çekici olduğu; bu yapıların bir kısmının bakımlı yapısıyla olumlu imgesel etkiyi pekiştirdiği, diğer kısmının ise bakımsız yapısı nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadığı ve olumsuz imgesel etkiye neden olduğu gözlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	3	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KEMERALTI					
Bakımlılık	2	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5		
Canlı Donatı Elemanları	1	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	4	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl: Tarihi Alışveriş Yaya Bölgesi			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					

Şekil 4.1.189. Konak Mahallesi değerlendirme formu (KO - 103 no'lu araştırma alt alanı).

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KONAK MEYDANI ve YAKIN ÇEVRESİ			
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	3
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	3
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.: Saat Kulesi, Kent Merkezi	
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Trafik Baskısı	
			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / SAAT KULESİ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması	
Tarihi Özelliğini Korumu	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Yok	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / HÜKÜMET KONAĞI			
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması	
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Yok	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / HİSARÖNÜ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Korumu	3	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Yok	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / KIZLARAĞASI HANI			
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Korumu	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Yok	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / KONAK (YALI) CAMİİ			
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması	
Tarihi Özelliğini Korumu	3	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	3	Çevre Yapıların Baskısı	

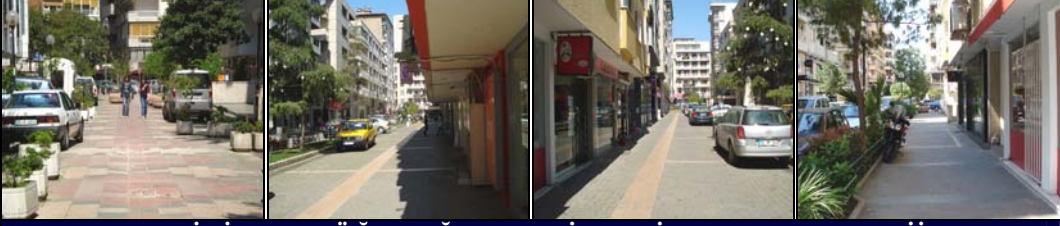
Şekil 4.1.189. Konak Mahallesi değerlendirme formu (KO - 103 no'lu araştırma alt alanı) (Devam).

TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / İZMİR DEVLET OPERA ve BALE BİNASI			
Algılanabilirlik	3	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	3	Çevre Yapıların Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / VAKIFLAR BANKASI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması	
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Çevre Yapıların ve Trafığın Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / İLK KURŞUN ANITI			
Algılanabilirlik	3	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Yok	
Tarihi Özelliğini Korumu	3	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	3	Yok	

Şekil 4.1.189. Konak Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

KÜLTÜR MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (2) Rekreasyon (3)
	Canlı	4	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	4	Yaşanabilir	4	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 93.3'ünün yapısal, % 6.7'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan, 1 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte modern yapılardan örnekler gözlenmemiştir. Ayrıca Akdeniz mahallesinde değerlendirilen Cumhuriyet Meydanının bir bölümü, Alsancak mahallesinde değerlendirilen Ali Çetinkaya Bulvarının, Gündoğdu Meydanının ve I. Kordon Rekreasyon Alanının bir bölümü, Mimar Sinan mahallesinde değerlendirilen Lozan, Montrö ve 9 Eylül Meydanlarının bir bölümünün de bu mahalle sınırları içinde yer aldığı gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	3	Canlı Donatı Elemanları	3		
Yapı Cepheleri	4	Görsel Karmaşa Düzeyi	4		
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	4		

Şekil 4.1.190. Kültür Mahallesi değerlendirme formu (KO - 104 no'lu araştırma alt alanı).

KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / DOMİNİK SEVGİ YOLU			
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	5
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	4	Tasarımsal Bütünlük	4
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Yok	
Etkin Mekansal Kullanım	4	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	
			
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / 1386 ve 1382 SOKAK -YAYA YOLLARI			
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	4
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	5
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl.:Alışveriş-Eğlence Merkezi	
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	
			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ALSANCAK CAMİİ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Çevre Yapıların Baskısı	
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / İZMİR ATATÜRK LİSESİ			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği	
Tarihi Özelliğini Korumu	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Çevre Yapıların ve Trafiğin Baskısı	

Şekil 4.1.190. Kültür Mahallesi değerlendirme formu (KO - 104 no'lu araştırma alt alanı) (Devam).

MEHMET ALİ AKMAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	3	
	Estetik	3	Yaşanabilir	4	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 94.7'sinin yapısal, % 5.3'ünün yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Yüzde değerleri hesaplanırken mahallede bulunan askeri tesisler gözardı edilmiştir.) ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde olan Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümü gözlenmiş olup, alana yönelik genel değerlendirme Göztepe Mahallesi tablosunda yapılmıştır. Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde modern yapılardan 1 adet örnek belirlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı		2	Canlı Donatı Elemanları		3
Yapı Cepheleri		3	Görsel Karmaşa Düzeyi		4
Cansız Donatı Elemanları		3	İmgesel Etki		4
					
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ADNAN SAYGUN KÜLTÜR ve SANAT MER.					
Algılanabilirlik		5	Dikkat Çeken Özellik:		
Anıtsal Düzey		5	Biçimsel Özelliği		
Bakımlılık		5	Olumsuz Çevre Etkeni:		
İmgesel Etki		5	Çevre Yapıların ve Trafik'in Baskısı		

Şekil 4.1.191.Mehmet Ali Akman Mahallesi değerlendirme formu (KO -105 no'lu araştırma alt alanı).

MİMAR SİNAN MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	3	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (1) Rekreasyon (5)
	Canlı	4	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	4	Planlı	4	
	Estetik	4	Yaşanabilir	4	
	Ferah	3	Yeşil	4	
➤ Mahallenin % 64.8'inin yapısal, % 34.2'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan, 3 adet modern yapı belirlenmiştir. ➤ Mahallede belirlenen Kültürpark alanının gerek nitelik gerekse de nicelik yönleriyle, dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik kazandırdığı gözlenmiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olduğu, bir çoğu resmi yapı olarak kullanılan bu yapıların tarihi özelliklerini koruyamadığı ve olumlu imgesel etkilerinin zayıf olduğu gözlenmiştir.					

Şekil 4.1.192. Mimar Sinan Mahallesi değerlendirme formu (KO - 106 no'lu araştırma alt alanı).

SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ			
Yaya Erişim Ağı	3	Canlı Donatı Elemanları	3
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
Cansız Donatı Elemanları	3	İmgesel Etki	4
			
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / KÜLTÜRPARK			
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	4
Cansız Donatı Elemanları	5	Tasarımsal Bütünlük	4
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	5
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü	
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok	
			
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / LOZAN MEYDANI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Plastik Öge Tasarımı	
Bakımlılık	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Yok	
* Mimari öge bir kısmı Mimar Sinan , diğer kısmı ise Kültür Mahallesi'nde yer almaktadır.			
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / MONTRÖ MEYDANI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Plastik Öge Tasarımı	
Bakımlılık	4	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	4	Yok	
* Mimari öge Mimar Sinan, Kültür ve İsmet Kaptan Mahalleri'nde yer almaktadır.			
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / 9 EYLÜL MEYDANI			
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:	
Anıtsal Düzey	4	Plastik Öge Tasarımı	
Bakımlılık	5	Olumsuz Çevre Etkeni:	
İmgesel Etki	5	Yok	
* Mimari öge Mimar Sinan, Etiler ve İsmet Kaptan Mahalleri'nde yer almaktadır.			

Şekil 4.1.192. Mimar Sinan Mahallesi değerlendirme formu (Devam).

MURAT REİS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	3	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	2	
	Estetik	2	Yaşanabilir	2	
	Ferah	2	Yeşil	2	
➤ Mahallenin % 98.5'inin yapısal, % 1.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan belirlenmiş olup, aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler gözlenmemiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallenin kısıtlı bir bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır ➤ Mahallenin çok kısıtlı bir bölümünde yol ağaçlandırması belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	1		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	3		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / YÜCE SONKURT PARKI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	3		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Çevre Yapıların Baskısı			
					

Şekil 4.1.193. Murat Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 107 no'lu araştırma alt alanı).

NAMAZGAH MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5) Tarihi (4)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.0'unun yapısal, % 1.0'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Belirlenen tek kamusal mekanın ve modern yapıların fiziksel kimlik kodları arasında yer alacak nitelikte olmadığı gözlenmiş, kazı alanı olan Antik Agora'nın tarihi dokusuyla fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde olduğu belirlenmiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. Ayrıca belirlenen çok sayıdaki tarihi yapının oluşturduğu dokunun mahalleye dikkat çekici özellik kazandırdığı, ancak bakımsız durumda olmaları nedeniyle, tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiye oluşturdıkları gözlenmiştir. ➤ Mahallenin pek çok bölümünde sokak numarası olmasına karşın, taşıt girişini imkansız kılacak darlıkta sokaklar saptanmıştır. ➤ Mahallenin ileri düzeyde güvensiz olduğu belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ANTİK AGORA (KAZI ALANI)					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Arkeolojik kazı alanının, sergilediği önemli tarihi eserler ile yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çektiği gözlenmiştir.			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Güvensiz Çevre, Çevresindeki Yoğun Yapılaşma			

Şekil 4.1.194. Nazıgah Mahallesi değerlendirme formu (KO - 108 no'lu araştırma alt alanı).

SELÇUK MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	2	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	1	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 91.5'inin yapısal, % 8.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Mahallede yer alan tek kamusal mekanın fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde olduğu ancak aynı nitelikte mimari yapılarından örnekler olmadığı belirlenmiştir. ➤ Dikkat çeken olumlu bir özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin ileri düzeyde güvensiz olduğu belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / CİCİ PARK					
Bakımlılık	2	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	2	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Güvensiz Çevre			
					

Şekil 4.1.195. Selçuk Mahallesi değerlendirme formu (KO - 109 no'lu araştırma alt alanı).

TURGUT REİS MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	2	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	1	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 95.8'inin yapısal, % 1.5'inin yeşil ve % 2.7'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 2 adet kamusal mekan ve 1 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte modern yapılardan örnekler gözlenmemiştir. Belirlenen diğer tarihi yapıların ise bakımsız durumda olduğu saptanmıştır. Ayrıca Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümü burada olup alana yönelik genel değerlendirme Göztepe Mahallesi tablosunda yapılmıştır. ➤ Kent manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin yeterince değerlendirilemediği saptanmıştır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / YAŞAR AKSOY PARKI					
Bakımlılık	2	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	3	Güvenlik	3		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	2		
Dışarıdan Algılanabilirlik	5	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Kent Manzarası			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / DARİO MORENO SOKAĞI					
Bakımlılık	3	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	2		
Canlı Donatı Elemanları	4	Güvenlik	5		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özl: Manolyalar, Tarihi Yapılar			
Etkin Mekansal Kullanım	3	Olumsuz Çevre Etkeni: Yok			
					
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / TARİHİ ASANSÖR					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	3	Biçimsel Özelliği, Manzarası, Aydınlatması			
Tarihi Özelliğini Korumu	4	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Yok			

Şekil 4.1.196. Turgut Reis Mahallesi değerlendirme formu (KO - 110 no'lu araştırma alt alanı).

UMURBEY MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	2	Kimlik Tipi Kentsel (5) Ticari (5)
	Canlı	1	Okunabilir	2	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	2	
	Ferah	3	Yeşil	1	
➤ Mahallenin % 99.8'inin yapısal, % 0.2'sinin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan, 1 adet modern yapı ve 1 adet tarihi yapı örneği gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Belirlenen tarihi yapıların bir bölümü bakımlı özellikleriyle olumlu imgesel etki sağlarken, geri kalan kısmının bakımsız yapısı nedeniyle olumsuz imgesel etki oluşturduğu gözlenmiştir. ➤ Liman Bölgesinin bir bölümü burada bulunmakta olup, bölgeye ticari bir kimlik kazandırmaktadır.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	2		
					
MODERN YAPI/ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / TOPRAK MAHSÜLLERİ OFİSİ SİLOLARI					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	2	Renk Özelliği			
Bakımlılık	3	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	4	Yok			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ALSANCAK GARI					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	4	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Trafik Baskısı			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / TARİHİ HAVA GAZI FABRİKASI					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Aydınlatması			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Trafik Baskısı			

Şekil 4.1.197. Umurbey Mahallesi değerlendirme formu (KO - 111 no'lu araştırma alt alanı).

VEZİRAĞA MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	1	Güvenli	1	Kimlik Tipi Kentsel (2) Kırsal (3)
	Canlı	1	Okunabilir	1	
	Dikkat Çekici	1	Planlı	1	
	Estetik	1	Yaşanabilir	1	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 65.5'inin yapısal, % 34.5'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Kamusal mekana rastlanmamasının yanı sıra fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde ladet modern yapı ve ladet tarihi yapı örneği gözlenmiştir. ➤ Dikkat çekici olumlu bir fiziksel özellik belirlenmemiştir. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmıştır. ➤ Mahallenin bazı bölümlerinde yüksek eğim nedeniyle sokakların merdivenle çözümlendiği, bu bölümlerde sokak numarası olmasına karşın taşıtla ulaşımın sağlanamadığı saptanmıştır. ➤ Mahallede oldukça güvensiz bir ortamın varlığı belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	Yok		
Yapı Cepheleri	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1		
Cansız Donatı Elemanları	1	İmgesel Etki	1		
					
MODERN YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ATATÜRK MASKİ					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Biçimsel Özelliği, Boyutu			
Bakımlılık	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Güvensiz Çevre			
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / TARİHİ SU KEMERLERİ					
Algılanabilirlik	5	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	4	Tarihi Dokusu			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	4	Trafik Baskısı, Güvensiz Çevre			

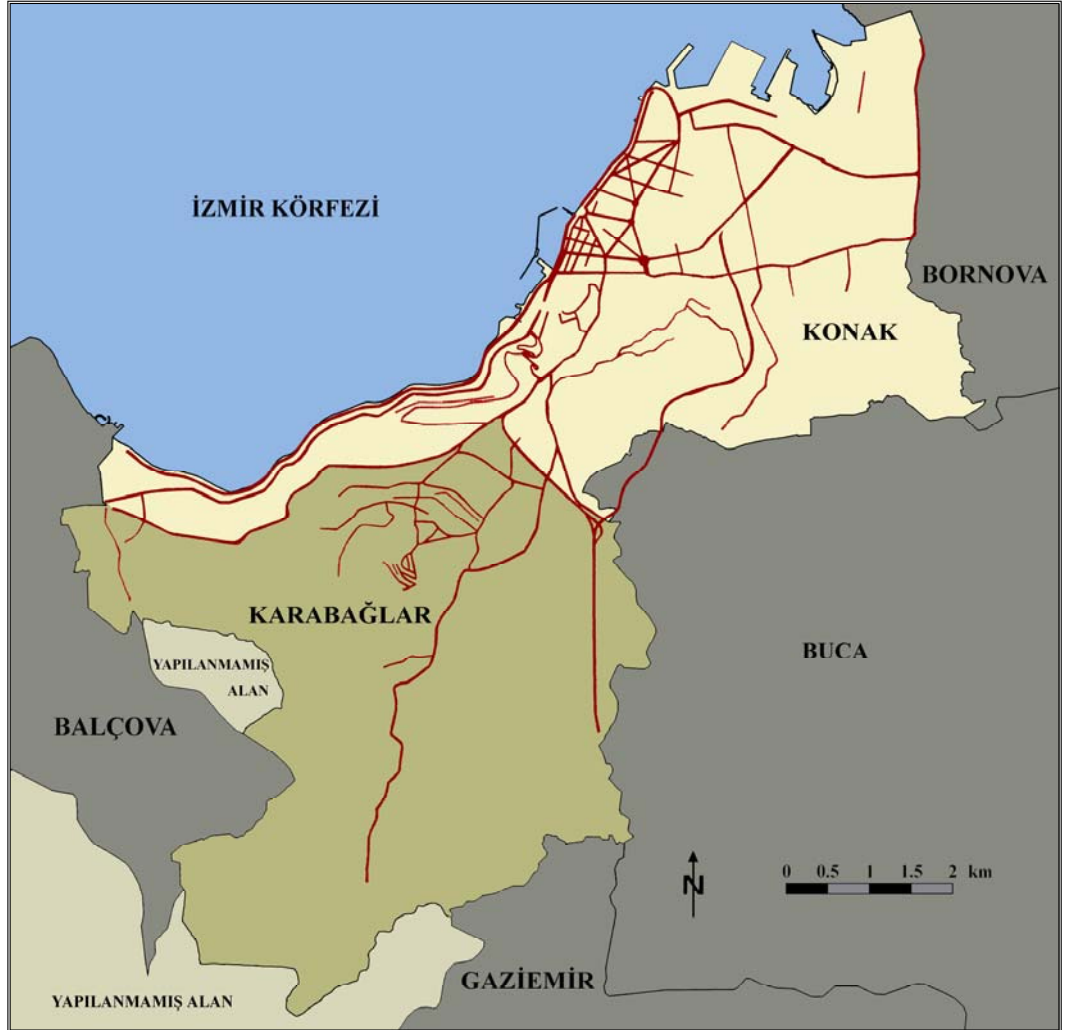
Şekil 4.1.198. Veziraga Mahallesi değerlendirme formu (KO - 112 no'lu araştırma alt alanı).

YEŞİLTEPE MAH.		ALGISAL DEĞERLENDİRME			
	Bakımlı	2	Güvenli	4	Kimlik Tipi Kentsel (5)
	Canlı	3	Okunabilir	3	
	Dikkat Çekici	3	Planlı	1	
	Estetik	3	Yaşanabilir	3	
	Ferah	3	Yeşil	3	
➤ Mahallenin % 86.1'inin yapısal, % 13.9'inin yeşil alanlardan oluştuğu saptanmıştır. ➤ Fiziksel kimlik kodları arasında yer alabilecek potansiyelde 1 adet kamusal mekan, 1 adet tarihi yapı belirlenmiş olup, aynı nitelikte günümüz yapılarından örnekler gözlenmemiştir. Ayrıca mahallede Mustafa Kemal Bul. Yaya Yolu'nun bir bölümü gözlenmiş olup alana yönelik genel değerlendirme Göztepe Mahallesi tablosunda yapılmıştır. ➤ Kent ve deniz manzarası belirlenmiş olup, dikkat çekici bu olumlu özelliğin yeterince değerlendirilemediği saptanmıştır. ➤ Mahallede gözlenen yapılanmanın ileri düzeyde plansız ve bakımsız oluşunun olumsuz imgesel etkiye neden olduğu saptanmış olmasına karşın benzer yapıdaki tüm diğer mahallelerden farklı olarak hakim olan sessiz ortamın huzurlu bir etki yarattığı saptanmıştır. Bu durumun da mahallenin güvenlik değerlendirmesini olumlu etkilediği gözlenmiştir. ➤ Mahallede belirlenen tarihi yapıların bakımsız durumda olmaları nedeniyle tarihi özelliklerini yeterince koruyamadıkları ve olumsuz imgesel etkiyi pekiştirdiği belirlenmiştir.					
SOKAK DOKUSU DEĞERLENDİRMESİ					
Yaya Erişim Ağı	Yok	Canlı Donatı Elemanları	3		
Yapı Cepheleri	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2		
Cansız Donatı Elemanları	2	İmgesel Etki	4		
					
KAMUSAL MEKAN DEĞERLENDİRMESİ / BAHRİBABA PARKI					
Bakımlılık	4	Günlük Yaşama Dahil Olabilirlik	3		
Canlı Donatı Elemanları	5	Güvenlik	4		
Cansız Donatı Elemanları	3	Tasarımsal Bütünlük	3		
Dışarıdan Algılanabilirlik	3	İmgesel Etki	4		
Erişim	5	Dikkat Çeken Özellik: Bitki Örtüsü			
Etkin Mekansal Kullanım	2	Olumsuz Çevre Etkeni: Trafik Baskısı			
					
TARİHİ YAPI / ÖĞE DEĞERLENDİRMESİ / ETNOGRAFYA MÜZESİ					
Algılanabilirlik	4	Dikkat Çeken Özellik:			
Anıtsal Düzey	5	Tarihi Dokusu			
Tarihi Özelliğini Koruma	5	Olumsuz Çevre Etkeni:			
İmgesel Etki	5	Yok			

Şekil 4.1.199.Yeşiltepe Mahallesi değerlendirme formu (KO - 113 no'lu araştırma alt alanı).

4.1.2.3. Karabağlar ve Konak ilçesi cadde ve bulvarları

Gözlem çalışmaları ve İzmir Büyükşehir Belediyesi kent rehberinden belirlenen, Karabağlar ve Konak ilçesi sınırları içinde bulunan toplam 105 adet cadde ve bulvar incelenmiş olup (Şekil 4.1.200), alfabetik sırayla değerlendirme formu Şekil 4.1.201’de aktarılmıştır.

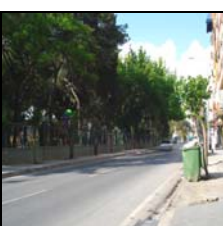
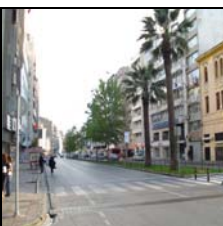

Şekil 4.1.200. Araştırma alanları sınırı içinde belirlenen cadde / bulvar dağılımı.

ADALET CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Mehmet Akif, Ulubatlı		
Yaya Erişim Ağı	1	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y	
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	
İmgesel Etki	2	
ADEM YAVUZ CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Murat		
Yaya Erişim Ağı	1	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
İmgesel Etki	1	
AKDENİZ CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz		
Yaya Erişim Ağı	4	
Yapı Cepheleri	3	
Cansız Donatı Elemanları	2	
Canlı Donatı Elemanları	2	
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	
İmgesel Etki	3	
AKINCILAR CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Kahramanlar		
Yaya Erişim Ağı	2	
Yapı Cepheleri	2	
Cansız Donatı Elemanları	2	
Canlı Donatı Elemanları	3	
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	3	
ALİ ÇETİN KAYA BULVARI		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Alsancak, Kültür, Mimar Sinan		
Yaya Erişim Ağı	3	
Yapı Cepheleri	3	
Cansız Donatı Elemanları	3	
Canlı Donatı Elemanları	3	
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	
İmgesel Etki	3	

ALİ RIZA AVNİ BULVARI		
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		
Bulunduğu Mahalle/ler: Bahçelievler		
Yaya Erişim Ağı	2	
Yapı Cepheleri	3	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	2	
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	2	
ANADOLU CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Çınarlı		
Yaya Erişim Ağı	2	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	1	
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	1	
ANAFARTALAR CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Akıncı, Altınordu, Etiler, Faik Paşa, İsmet Kaptan, Kurtuluş, Namazgah, Pazaryeri		
Yaya Erişim Ağı	Y	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
İmgesel Etki	1	
ARI CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Atamer		
Yaya Erişim Ağı	1	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	1	
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	1	
AŞIKLAR CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		
Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı		
Yaya Erişim Ağı	Y	
Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
İmgesel Etki	1	

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu.

ATATÜRK CADDESİ (1. BÖLÜM /I. KORDON)			BİRLEŞMİŞ MİLLETLER CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak			Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, Alsancak, Kültür			Bulunduğu Mahalle/ler: Yeşiltepe		
Yaya Erişim Ağı	5		Yaya Erişim Ağı	3	
Yapı Cepheleri	3		Yapı Cepheleri	3	
Cansız Donatı Elemanları	4		Cansız Donatı Elemanları	4	
Canlı Donatı Elemanları	4		Canlı Donatı Elemanları	4	
Görsel Karmaşa Düzeyi	5		Görsel Karmaşa Düzeyi	4	
İmgesel Etki	5		İmgesel Etki	4	
ATATÜRK CADDESİ (2. BÖLÜM)			BOĞAZIÇI CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak			Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Umurbey, Mimar Sinan, Alsancak			Bulunduğu Mahalle/ler: Boğaziçi, Yavuz Selim, Zeybek, Huzur, Cengiz Topel		
Yaya Erişim Ağı	3		Yaya Erişim Ağı	Y	
Yapı Cepheleri	3		Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	3		Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y		Canlı Donatı Elemanları	1	
Görsel Karmaşa Düzeyi	3		Görsel Karmaşa Düzeyi	1	
İmgesel Etki	3		İmgesel Etki	1	
BALLIKUYU CADDESİ			BOZKURT CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak			Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Akarcalı, Ballıkuyu, Yeşildere			Bulunduğu Mahalle/ler: Kahramanlar, Mimar Sinan		
Yaya Erişim Ağı	Y		Yaya Erişim Ağı	3	
Yapı Cepheleri	1		Yapı Cepheleri	2	
Cansız Donatı Elemanları	1		Cansız Donatı Elemanları	3	
Canlı Donatı Elemanları	Y		Canlı Donatı Elemanları	3	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1		Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	1		İmgesel Etki	3	
BARBAROS CADDESİ			CUMHURİYET BULVARI		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak			Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Ferahlı, Levent			Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, Alsancak, Kültür		
Yaya Erişim Ağı	1		Yaya Erişim Ağı	4	
Yapı Cepheleri	2		Yapı Cepheleri	3	
Cansız Donatı Elemanları	1		Cansız Donatı Elemanları	3	
Canlı Donatı Elemanları	Y		Canlı Donatı Elemanları	3	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1		Görsel Karmaşa Düzeyi	4	
İmgesel Etki	1		İmgesel Etki	4	
BARIŞ CADDESİ			ÇAMLIK CADDESİ		
Bulunduğu İlçe/ler: Konak			Bulunduğu İlçe/ler: Konak		
Bulunduğu Mahalle/ler: Saygı			Bulunduğu Mahalle/ler: Atamer, Çınartepe		
Yaya Erişim Ağı	Y		Yaya Erişim Ağı	2	
Yapı Cepheleri	1		Yapı Cepheleri	1	
Cansız Donatı Elemanları	1		Cansız Donatı Elemanları	1	
Canlı Donatı Elemanları	Y		Canlı Donatı Elemanları	1	
Görsel Karmaşa Düzeyi	1		Görsel Karmaşa Düzeyi	2	
İmgesel Etki	1		İmgesel Etki	1	

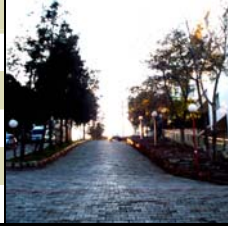
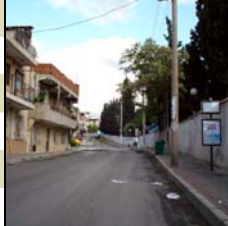
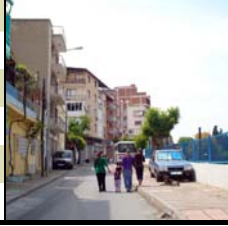
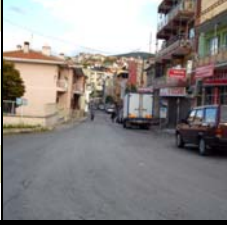
Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

ÇANKAYA CADDESİ		EMİRLER CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Anadolu, Millet, Murat, Trakya		Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Yavuz Sultan	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
DİCLE CADDESİ		ENERJİ CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Çınartepe		Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
DR. FAİK MUHİTTİN ADAM CADDESİ		ERDAL YAKLAV CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Kestelli, Konak		Bulunduğu Mahalle/ler: Ali Fuat Cebesoy	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
DR. MUSTAFA ENVER CADDESİ		ESKİ İZMİR CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Kültür		Bulunduğu Mahalle/ler: Uzundere, Yzb. Şerafettin, Devrim, Özgür, Gazi, Umut, Kibar, A. Fuat Cebesoy, Günaltay, Sevgi, Refet Bele, Bozyaka	
Yaya Erişim Ağı	4	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	1
Görsel Karmaşa Düzeyi	4	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	4	İmgesel Etki	2
			
DR. REFİK SAYDAM BULVARI		EŞREFPAŞA CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Mimar Sinan, İsmet Kaptan		Bulunduğu Mahalle/ler: Kocatepe, Atilla, Namık Kemal, Selçuk, Bozkurt, Tuzcu, Ş. Nedim Tuğaltay, Ülkü, Kestelli, Güneş, Sakarya, Güzelyurt, Namazgah	
Yaya Erişim Ağı	4	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	4	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	4	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	4	İmgesel Etki	1
			

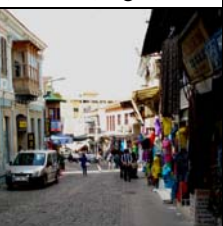
Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

FATİN RÜŞTÜ ZORLU CADDESİ		GAZİ BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı		Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, İsmet Kaptan	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	2	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	4
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	4
FARUK AKAR KARASU CADDESİ		GAZİ CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Vatan		Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Anadolu, Saygı, Ulubathı, Yavuz Sultan, Zeybek	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
FATİH CADDESİ		GAZİ OSMAN PAŞA BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Çınarlı, Mersinli, Umurbey		Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, İsmet Kaptan	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	4
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	4
FEVZİPAŞA BULVARI		GAZİ OSMAN PAŞA CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, Konak, Akıncı, Yenigün, İsmet Kaptan, Hurşidiye		Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Yavuz Selim	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	4	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	1
GAZETECİ HASAN TAHSİN CADDESİ		GAZİLER CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Bahçelievler, Arap Hasan, Basın Sitesi		Bulunduğu Mahalle/ler: Oğuzlar, Yenidoğan, Güney, Mersinli, Cengiz Topel, Yenişehir	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	1

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

GÜRSEL AKSEL BULVARI		HAKİMİYET CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar, Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Mehmet Ali Akman, Muammer Akar, Üçkuyular		Bulunduğu Mahalle/ler: Mahmet Akif	
Yaya Erişim Ağı	2	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	1
			
GÜNEŞ CADDESİ		HALİDE EDİP ADIVAR CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar, Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Çınarteppe		Bulunduğu Mahalle/ler: Gn. Asım Gündüz, Zafertepe, Çalkuşu, Bahar, Güneşli, Atilla, Bahçelievler	
Yaya Erişim Ağı	2	Yaya Erişim Ağı	3
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	2	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	3
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	2
			
GÜRÇEŞME CADDESİ		HALİL RIFAT PAŞA CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Küçük Ada, Zeytinlik		Bulunduğu Mahalle/ler: Sümer, Çahabey, Yeşiltepe	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	2
			
GÜZELYURT CADDESİ		HALİT ZİYA BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Mehmet Akif, Saygı, Ulubatlı		Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	1
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	2
			
HACI ALİ EFENDİ CADDESİ		HIZIR REİS CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Akarcalı, Kocakapı		Bulunduğu Mahalle/ler: Anadolu, Millet	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

HÜRRİYET BULVARI		KILINÇ REİS CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: İsmet Kaptan		Bulunduğu Mahalle/ler: Ulubatlı	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	2	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	1
			
İNÖNÜ CADDESİ		KIZILAY CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar, Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Altıntaş, Kılınç Reis, Bahçelievler, Piri Reis, Arap Hasan, Murat Reis, Basın Sitesi, Çankaya, Göztepe, Esenyalı, Poligon, Güzelyalı, Muammer Akar, Üçkuyular, M. Ali Akman		Bulunduğu Mahalle/ler: Kültür	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	2	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	2
			
İSMET PAŞA CADDESİ		KÜLTÜR CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Kazım Karabekir		Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	2
			
İŞÇİLER CADDESİ		LEVENT CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Ege, Umurbey		Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Levent	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
KESTELLİ CADDESİ		LİMAN CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Konak, Kestelli, Uğur, Tan		Bulunduğu Mahalle/ler: Umurbey	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	Y
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	1
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	3
			

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

MAHMUT ESAT BOZKURT CADDESİ		MİTHATPAŞA CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler:	
Bulunduğu Mahalle/ler: Alsancak		Bulunduğu Mahalle/ler: Yeşiltepe, Barbaros, Turgut reis, Akın Simav, Mithatpaşa, Çankaya, Göztepe, Güzelyalı, M. Ali Akman	
Yaya Erişim Ağı	2	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	2	Canlı Donatı Elemanları	2
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	4
MEHMETÇİK BULVARI		MIZRAKLI CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Esentepe, Fahrettin Altay, Üçkuyular		Bulunduğu Mahalle/ler: Esenlik, Kazım Karabekir, Esenlik	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	2	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	2
MELTEM CADDESİ		MUSTAFA KEMAL BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Trakya		Bulunduğu Mahalle/ler: Yeşiltepe, Barbaros, Turgut reis, Akın Simav, Mithatpaşa, Çankaya, Göztepe, Güzelyalı, M. Ali Akman	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	3
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	4
MEVLANA CADDESİ		MÜRSEL PAŞA BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı		Bulunduğu Mahalle/ler: Halkapınar, Umurbey, Hilal, Kahramanlar, Oğuzlar, Etiler, Mimar Sinan	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	3
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	3
MİMAR SİNAN CADDESİ		NADİR NADİ CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Mimar Sinan		Bulunduğu Mahalle/ler: Fevzi Paşa	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	2	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	3

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

NECATİ BEY BULVARI		PLEVNE CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz		Bulunduğu Mahalle/ler: Kültür	
Yaya Erişim Ağı	3	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	3	İmgesel Etki	1
ONDOKUZ MAYIS CADDESİ		POLAT CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: 26 Ağustos, Yavuz Sultan		Bulunduğu Mahalle/ler: Esenlik	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
ORDU CADDESİ		RAKIM ELKUTLU CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Vatan		Bulunduğu Mahalle/ler: Aziziye, Dolaplıkuyu, Selçuk, Tınaztepe	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
İRİ REİS CADDESİ		SAİM ÇIKRIKÇI CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Yavuz Selim, Zeybek		Bulunduğu Mahalle/ler: Gülyaka, Kazım Karabekir, Doğanay, Bahar, Bahçelievler	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	2
PLEVNE BULVARI		SAMSUN CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Kültür		Bulunduğu Mahalle/ler: Saygı, Millet	
Yaya Erişim Ağı	4	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	4	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	4	İmgesel Etki	1

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

SELİMİYE CADDESİ		ŞEHİT NİHAT BEY CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Trakya, Anadolu, Huzur, Zeybek		Bulunduğu Mahalle/ler: Mithatpaşa, Akın Simav, Turgut reis, Barbaros	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
ŞAİR EŞREF BULVARI		ŞEHİTLER CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Mimar Sinan, İsmet Kaptan		Bulunduğu Mahalle/ler: Halkapınar, Mersinli	
Yaya Erişim Ağı	4	Yaya Erişim Ağı	3
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	4	Canlı Donatı Elemanları	3
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	4	İmgesel Etki	3
			
ŞEHİT FETHİ BEY CADDESİ		ŞÜKRÜ SARAÇOĞLU CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz, Konak		Bulunduğu Mahalle/ler: Kılınç Reis, Piri Reis, Kemal Reis, Murat Reis	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	1	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	1
			
ŞEHİT MAHMUT TÜRKCAN CADDESİ		TALATPAŞA BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Trakya		Bulunduğu Mahalle/ler: Alsancak, Kültür	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	4
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	3
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	4
			
ŞEHİT NEVRES BULVARI		TOROS CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: İsmet Kaptan, Kültür		Bulunduğu Mahalle/ler: Mehmet Akif, Saygı, Ulubatlı	
Yaya Erişim Ağı	4	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	3	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	3	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	4	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	3	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	4	İmgesel Etki	1
			

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

TUNALIĞİL CADDESİ		VASIF ÇINAR BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Trakya		Bulunduğu Mahalle/ler: Kültür	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	4
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	3
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	4
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	4
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	4
			
TURGUT REİS CADDESİ		VATAN CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Zeybek, Huzur		Bulunduğu Mahalle/ler: Boğaziçi, Levent	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
			
TÜRBE CADDESİ		YEŞİLDERE CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar, Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Kazım Karabekir		Bulunduğu Mahalle/ler: 19 Mayıs, Vezirağa, Yeşildere, Akarcalı, Kocakapı	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	1
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	1
			
ULUÖNDER CADDESİ		YEŞİLLİK CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Doğanay, Reis, Esenlik Bahçelievler		Bulunduğu Mahalle/ler: Cennetoğlu, Osman Aksüner, Karabağlar, Aşık Veysel, Yunus Emre, Aydın	
Yaya Erişim Ağı	2	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	2	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	1
Görsel Karmaşa Düzeyi	2	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	2
			
VALİ KAZIM DİRİK CADDESİ		YİĞİTLER CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Konak		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Akdeniz		Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	1
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	3	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	2
			

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

YILDIZ CADDESİ		ZAYİMAĞA CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar	
Bulunduğu Mahalle/ler: Esenlik, Doğanay, Kazım Karabekir		Bulunduğu Mahalle/ler: Doğanay, Reis	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	2
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	2	İmgesel Etki	2
YUNUS EMRE CADDESİ		ZEYTİNLİK CADDESİ	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Tahsin Yazıcı		Bulunduğu Mahalle/ler: Güney	
Yaya Erişim Ağı	Y	Yaya Erişim Ağı	Y
Yapı Cepheleri	2	Yapı Cepheleri	1
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	1
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	Y
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	1
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	1
YURTSEVER CADDESİ		ZİYA GÖKALP BULVARI	
Bulunduğu İlçe/ler: Karabağlar		Bulunduğu İlçe/ler: Konak	
Bulunduğu Mahalle/ler: Refet Bele, Tahsin Yazıcı		Bulunduğu Mahalle/ler: Mimar Sinan	
Yaya Erişim Ağı	1	Yaya Erişim Ağı	2
Yapı Cepheleri	1	Yapı Cepheleri	3
Cansız Donatı Elemanları	1	Cansız Donatı Elemanları	2
Canlı Donatı Elemanları	Y	Canlı Donatı Elemanları	3
Görsel Karmaşa Düzeyi	1	Görsel Karmaşa Düzeyi	2
İmgesel Etki	1	İmgesel Etki	3

Şekil 4.1.201. Karabağlar-Konak ilçesi cadde ve bulvarların değerlendirme formu (Devam).

4.1.3. Anket çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular

Araştırmada veri toplama çalışmalarının üçüncü aşamasında, hazırlanmış olan anket formları, araştırma alanlarında önceden belirlenen mahalle ve hanelerde toplam 394 kullanıcıya uygulanmıştır.

Her kullanıcıya 3 tanesi çoktan seçmeli, 19 tanesi açık uçlu olmak üzere toplam 22 adet soru yöneltilmiş; katılımcıların ilk 20 soru ile 22. soruyu eksiksiz yanıtlamaları istenmiştir. 21. soruda ise gözlem çalışmalarıyla belirlenen mekanlar içinden anket katılımcılarının değerlendirebileceği 23 adet mekan sorgulanmış olup, bu mekanlardan bildiklerine yönelik soruları cevaplamaları istenmiştir. Anket çalışmasının yapıldığı tarihlerde araştırma alanı henüz “Konak” ve “Karabağlar” ilçeleri olarak ikiye ayrılmamış olduğundan, ankette hazırlanan

soruların tamamında geçen “Konak İlçesi” tanımlaması tüm araştırma alanını kapsamıştır.

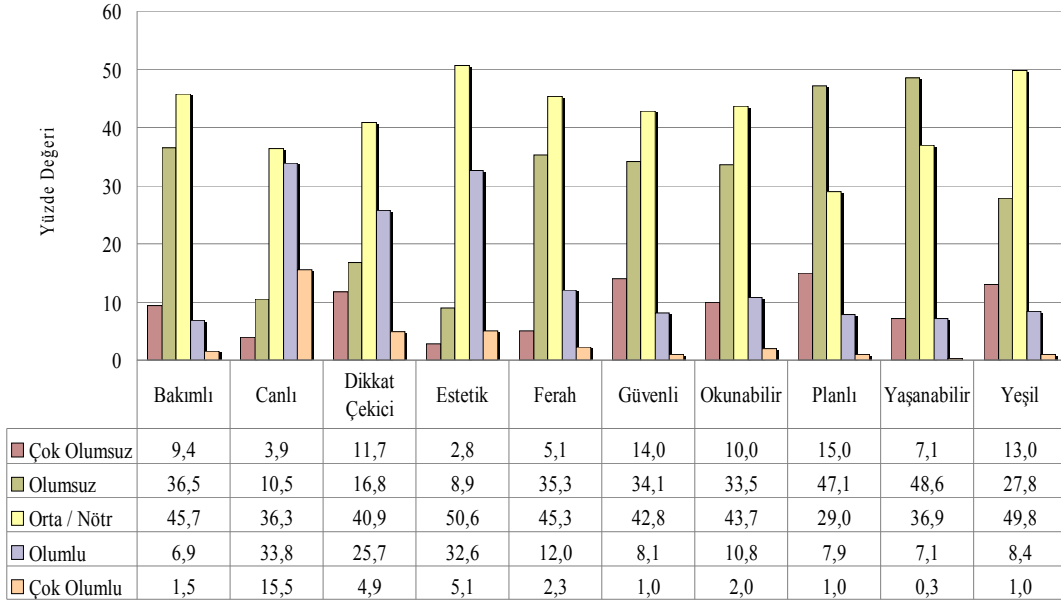
Ankete katılan kullanıcıların, % 51.1’i erkek, % 48.9’u kadın olup, yaş dağılımlarının % 27.6’sının 15-25 arasında, % 69.8’inin 26-64 arasında ve % 2.6’sının 65 ve üzerinde olduğu belirlenmiştir.

394 kullanıcıdan % 6.2’sinin bir öğrenim derecesine sahip olmadığı, % 15.4’ünün ilkokul, % 12.9’unun ortaokul, % 39.8’inin lise, % 24.7’sinin lisans mezunu olduğu ve % 1.0’inin ise lisans üstü eğitime sahip olduğu saptanmıştır.

Ankete katılan kullanıcıların meslekleri incelendiğinde % 11.0’inin kamu sektöründe, % 39.0’unun özel sektörde çalıştığı, % 10.5’inin öğrenci, % 9.4’ünün emekli, % 19.4’ünün ev hanımı olduğu ve % 10.7’sinin ise çalışmadığı belirlenmiştir. Bu dağılıma göre katılımcıların % 60.5’inin her gün düzenli olarak kullandığı bir yol güzergahı olduğu ve kenti düzenli olarak gözlemlediği belirlenmiş, % 39.5’inde ise belirli bir düzenin olmadığı saptanmıştır.

Kullanıcıların “Kaç yıldır Konak ilçesinde yaşama süreleri” sorgulandığında, % 3.5’inin 1 yıl, % 8.7’sinin 5 yıl, % 5.3’ünün 5-10 yıl, % 82.5’ünün 10 yıl ve üzeri süredir burada yaşadıkları belirlenmiş olup, 10 yıldan uzun süredir Konak’ta yaşayan katılımcıların fazlalığı dikkati çekmiştir.

Ankete katılan kullanıcıların “Konak ilçesini 1 puandan (çok olumsuz) 5 puana (çok olumlu) kadar bakımlı, canlı, dikkat çekici, estetik, ferah, güvenli, okunabilir, planlı, yaşanabilir, yeşil ifadelerini algılama durumlarına göre değerlendirmeleri istenmiş”, değerlendirme sonuçlarına Şekil 4.202’de yer verilmiştir. Kullanıcıların Konak ilçesine yönelik değerlendirmesinde “planlı” ve “yaşanabilir” ölçütlerinde en fazla yüzdeyi başarısız saptaması alırken, tüm diğer ölçütlerde orta / nötr değerlendirmesi en fazla yüzdeyle belirtilen değerlendirme olarak belirlenmiştir. Değerlendirme sonuçlarında, kullanıcıların Konak ilçesini ağırlıklı olarak olumsuz ya da orta düzeyde değerlendirdiği saptanmıştır (Şekil 4.1.202).

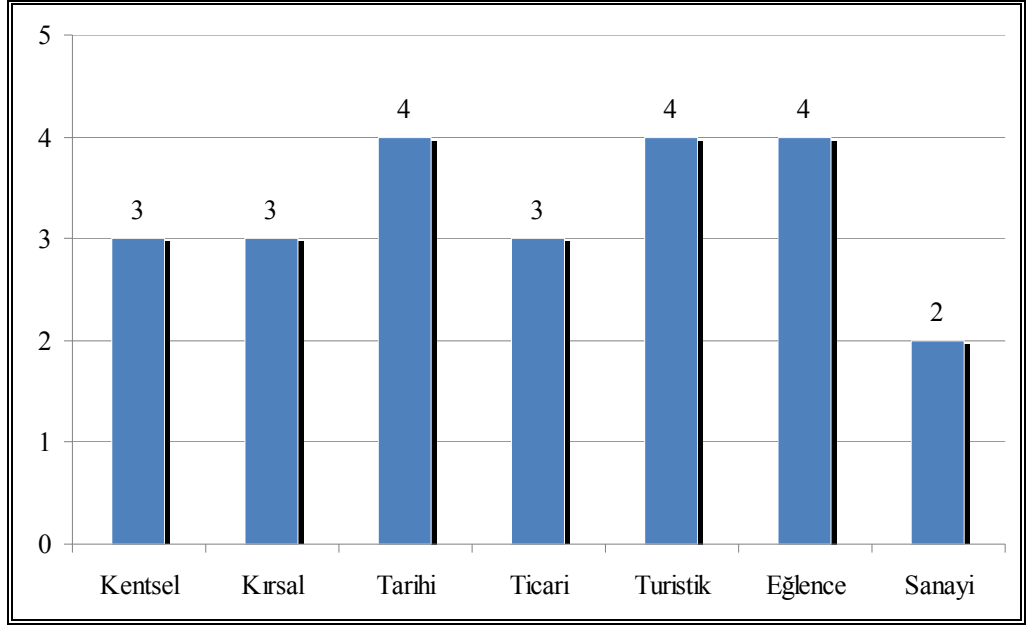
Şekil 4.1.202 Ankete katılan kullanıcıların algısal değerlendirmesi.

Ankete katılan kullanıcıların “Konak ilçesini kentsel, kırsal, tarihi, ticari, turistik, eğlenme/dinlenme, sanayi/endüstri kimlik tiplerini algılama durumlarına göre 1 puandan (çok az) 5 puana (çok fazla) kadar değerlendirmeleri istenmiştir”. Kimlik tipinin algılanmaması durumunda ise 0 puan verilmesi belirtilmiş, değerlendirme sonuçlarına Çizelge 4.1.1’de yer verilmiştir.

Çizelge 4.1.1. Ankete katılan kullanıcıların “kimlik tipi” değerlendirmesi.

Puan	Kentsel	Kırsal	Tarihi	Ticari	Turistik	Eğlenme/ Dinlenme	Sanayi / Endüstri
0	-	% 3.5	% 0.3	% 1.8	% 0.8	% 1.0	% 11.9
1	% 2.0	% 11.9	% 1.3	% 7.9	% 0.8	% 0.3	% 24.1
2	% 11.7	% 28.4	% 5.8	% 21.8	% 4.3	% 5.1	% 32.0
3	% 40.1	% 43.6	% 30.7	% 35.3	% 26.8	% 25.9	% 21.6
4	% 38.8	% 10.2	% 42.9	% 24.1	% 44.2	% 42.1	% 9.4
5	% 7.4	% 2.3	% 19.0	% 9.1	% 23.1	% 25.6	% 1.0

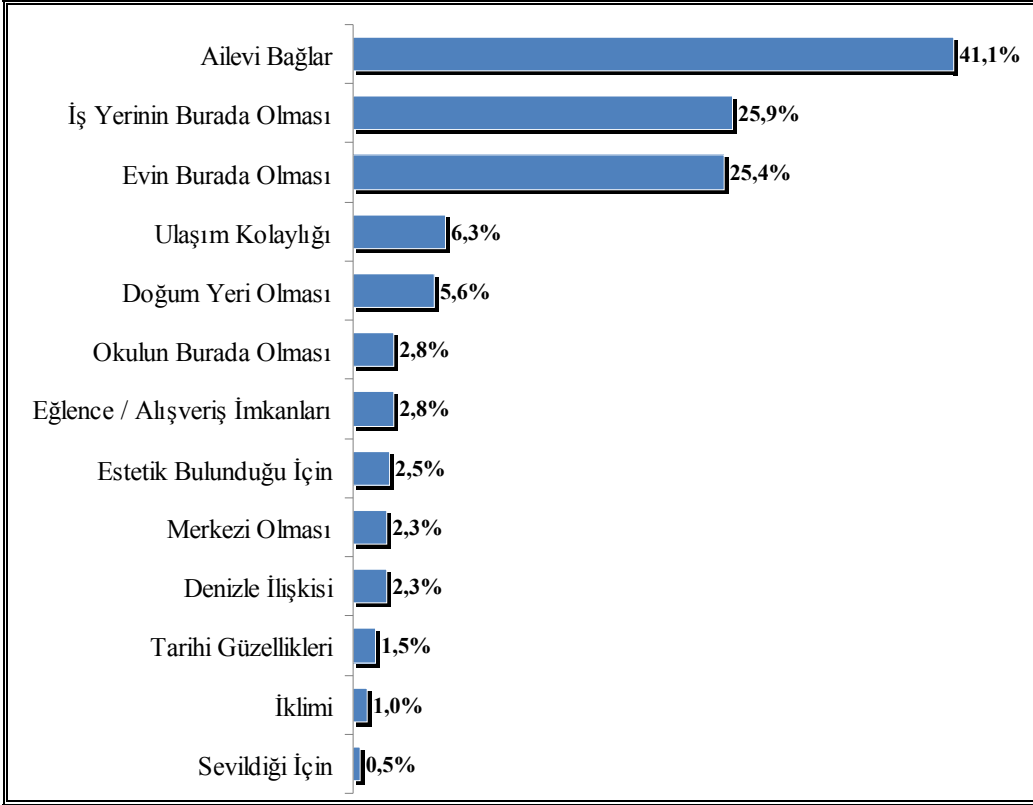
Veriler doğrultusunda kozmopolit bir yerleşim olan araştırma alanında kullanıcılara göre farklı kimlik tiplerinin algılandığı belirlenmiştir. Kullanıcıların tamamı Konak ilçesini kentsel bir yerleşim olarak tanımlarken, bunun yanı sıra katılımcıların % 96.5’ine göre araştırma alanının bazı bölgelerinde kırsal kimliğini halen sürdürdüğünü belirtilmiş. Ayrıca katılımcıların % 99.7’si tarihi, % 98.2’si ticari, % 99.2’si turistik, % 99.0’ı eğlenme / dinlenme ve % 88.1’i sanayi/endüstri kimliği olduğunu vurgulamıştır. Kullanıcı değerlendirmesinde öne çıkan puanlamaya göre Konak ilçesi kimlik tipleri değerlendirmesine Şekil 4.1.203’de yer verilmiştir.

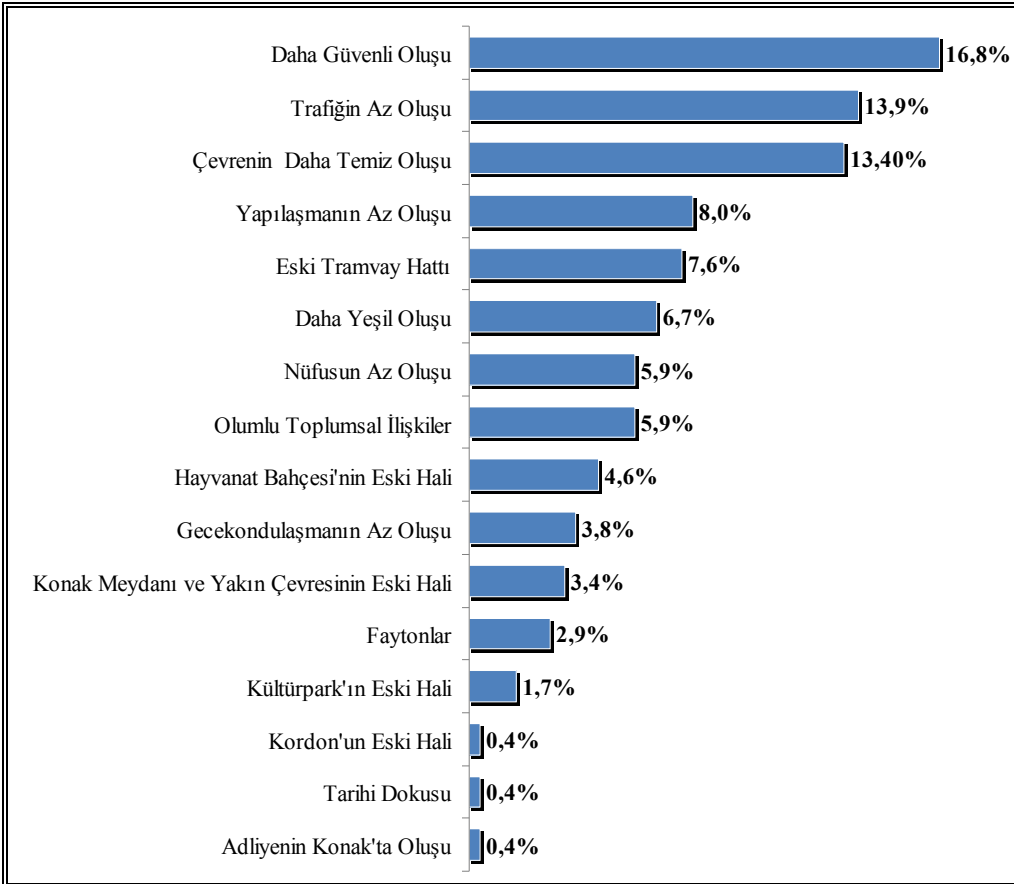
Şekil 4.1.203. Ankete katılan kullanıcıların kimlik değerlendirmesi.

“Konak ilçesine sizi bağlayan nedir?” şeklinde yöneltilen soruya verilen cevaplarda, ailevi bağlar % 41.1, iş yerinin Konak ilçesinde olması % 25.9, evin Konak İlçesi’nde olması % 25.4, ulaşım kolaylığı % 6.3 ve doğum yerinin Konak ilçesinde olması % 5.6 yüzdeleriyle ilk sıralarda yer almıştır (Şekil 4.1.204). Soruya verilen yanıtların tümü incelendiğinde, kullanıcıları araştırma alanına bağlayan sebeplerin “ailevi bağlar ve doğum yeri olması” gibi % 56.3’ünün psikolojik bağı olduğu belirlenirken, % 2.5’i bir sebep belirtmemiştir ki bu durumda olan kullanıcıların sadece alışkanlıkları nedeniyle bu bölgede yaşadıkları saptanmıştır. % 41.2’si ise araştırma alanının sağlamış olduğu fiziksel ve duyuşsal olanaklar nedeniyle tercih ettiğini belirtmiştir.

“Konak ilçesinde geçmişe dair özlediğiniz bir şey var mı?” sorusuna kullanıcıların verdiği yanıtlar arasında, daha güvenli oluşu % 16.8, trafiğin az oluşu % 13.9, çevrenin daha temiz oluşu % 13.4, yapılaşmanın az oluşu % 8.0 ve eski tramvay hattı % 7.6’lık oranla ilk sıralarda yer almıştır (Şekil 4.1.205).

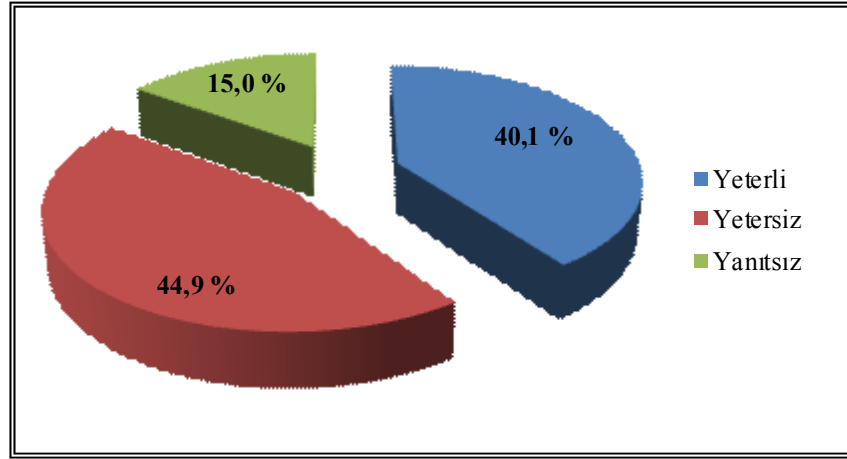

Şekil 4.1.204. Ankete katılan kullanıcıları Konak ilçesine bağlayan nedenler.

Şekil 4.1.205. Ankete katılan kullanıcıların Konak ilçesinde geçmişe dair özledikleri.

“Konak ilçesi sınırlarını belirtiniz” sorusuna yönelik verilen cevaplar doğrultusunda ankete katılan kullanıcıların farkındalık değerlendirmesi yapılmış; % 15.0’inin yanıtı bırakmış soruda sınırları tanımlamadığı belirlenmiştir. Kullanıcıların % 40.1’i cevaplarında ilçe sınırlarını yeterli düzeyde tanımlayabilirken, % 44.9’unda belirtilen cevapların yanlış olmamasına karşın yeterli olmadığı saptanmıştır (Şekil 4.1.206). Araştırma alanı sınırlarının tanımlanmasında Balçova ve Buca komşu ilçelerin yanı sıra en yoğun belirtilen röper noktaları / bölgeleri olarak Liman Bölgesi, Çevre Yolu, Fahrettin Altay Meydanı, deniz, Uzundere Mahallesi, Karabağlar Mahallesi belirlenmiştir.

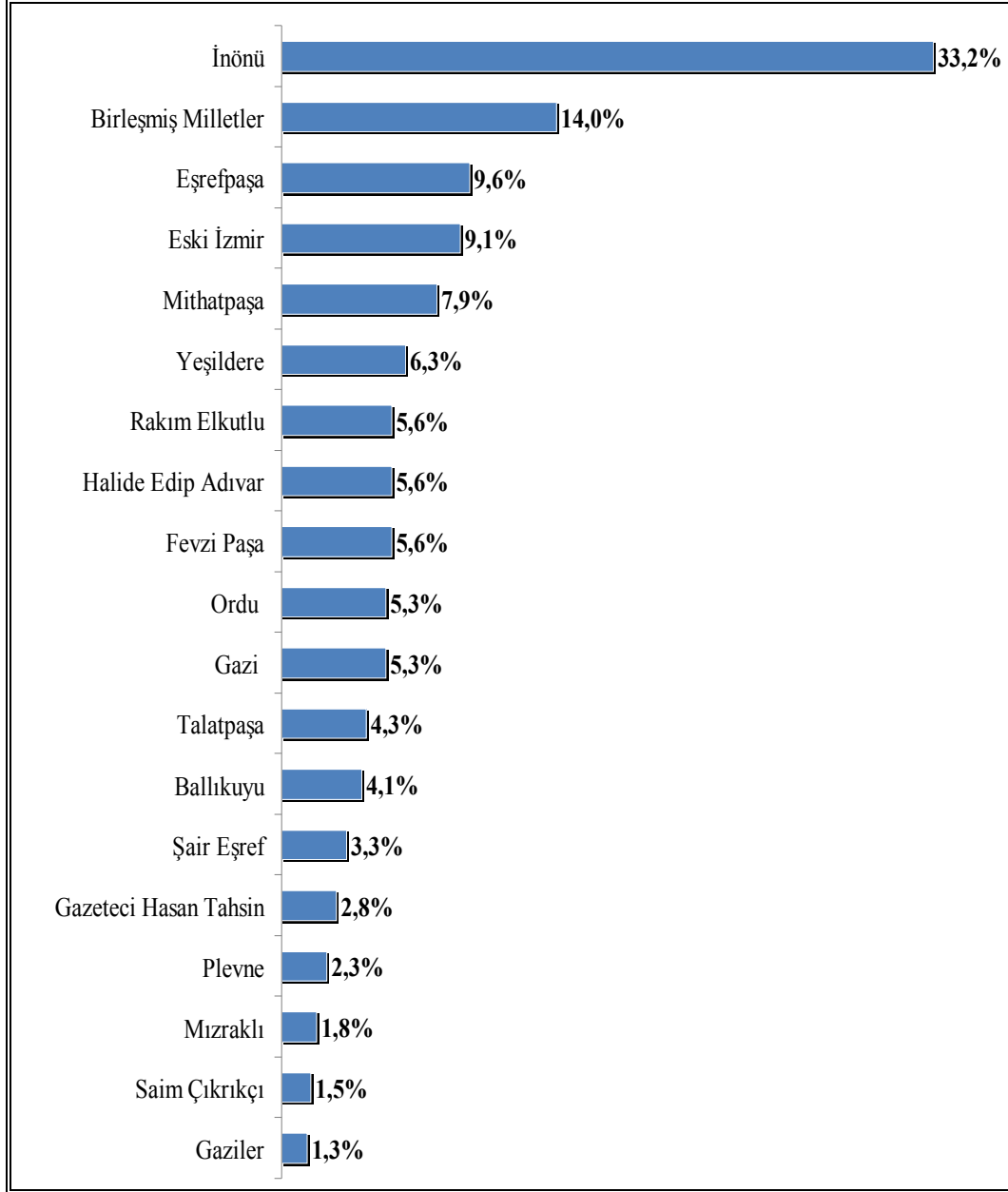
Şekil 4.1.206. Kullanıcıların araştırma alanı sınırlarına yönelik farkındalık durumu.

Ankete katılan kullanıcıların “Düzenli olarak kullandığınız bir cadde var mı? Varsa neresidir?” soruna yönelik verdikleri yanıtlar içinde % 1.0 üzerinde olanlar Şekil 4.207’de sıralamaya alınmıştır. Soruya verilen cevaplar arasında İnönü Caddesi (% 33.2) belirtilen diğer caddeler / bulvarlar arasında büyük bir farkla ilk sırada yer alırken; Birleşmiş Milletler Caddesi % 14.0, Eşrefpaşa Caddesi % 9.6, Eski İzmir Caddesi % 9.1 ve Mithatpaşa Caddesi’nin % 7.9 oranlarıyla takip eden caddeler olarak belirlenmiştir (Şekil 4.1.207).

Düzenli olarak kullanıldığı belirlenen cadde / bulvarların tümü incelendiğinde; % 65.7’si Konak İlçesi sınırlarında, % 25.7’si ise Karabağlar İlçesi’nde belirlenmiştir. % 8.6’sının ise hem Karabağlar hem de Konak İlçesi içinde yer aldığı saptanmıştır.

Ayrıca kullanıcıların “Ulaşım türünüz nedir?” sorusuna verdikleri cevaplar sonucunda, otobüs % 65.5, metro % 9.4 , servis % 5.8, kendi aracı % 18.5 ve yürüyerek % 0.9 oranında belirlenmiştir. Bu cevaplar doğrultusunda toplamda %

72.2 kullanıcının yürüyerek, otobüs veya servis ile ulaşımını sağladığı ve kullandığı güzergahta ulaşım süresince kesintisiz şekilde çevresini algılama fırsatına sahip olduğu saptanmıştır.

Şekil 4.1.207. Ankete katılan katılanların düzenli olarak kullandığı caddeler / bulvarlar.

“Konak İlçesi denilince aklınıza ilk gelen 5 mekan ya da yapı nedir?” sorusuna verilen yanıtlar içinde % 1.0 üzerinde olanlar Şekil 4.208’de sıralamaya alınmış ve Saat Kulesi % 89.1, Kemeraltı % 89.1, Kültürpark % 46.7, I. Kordon % 45.4, Konak Meydanı % 29.7 oranlarıyla ilk sıralarda yer almıştır (Şekil 4.1.208).

Ankete katılan kullanıcıların imgeleminde yer alan 61 adet mekan ve yapının tamamının Konak ilçesi sınırları içinde bulunduğu, Karabağlar ilçesinde ise bu tür bir örneğe rastlanmadığı belirlenmiştir.

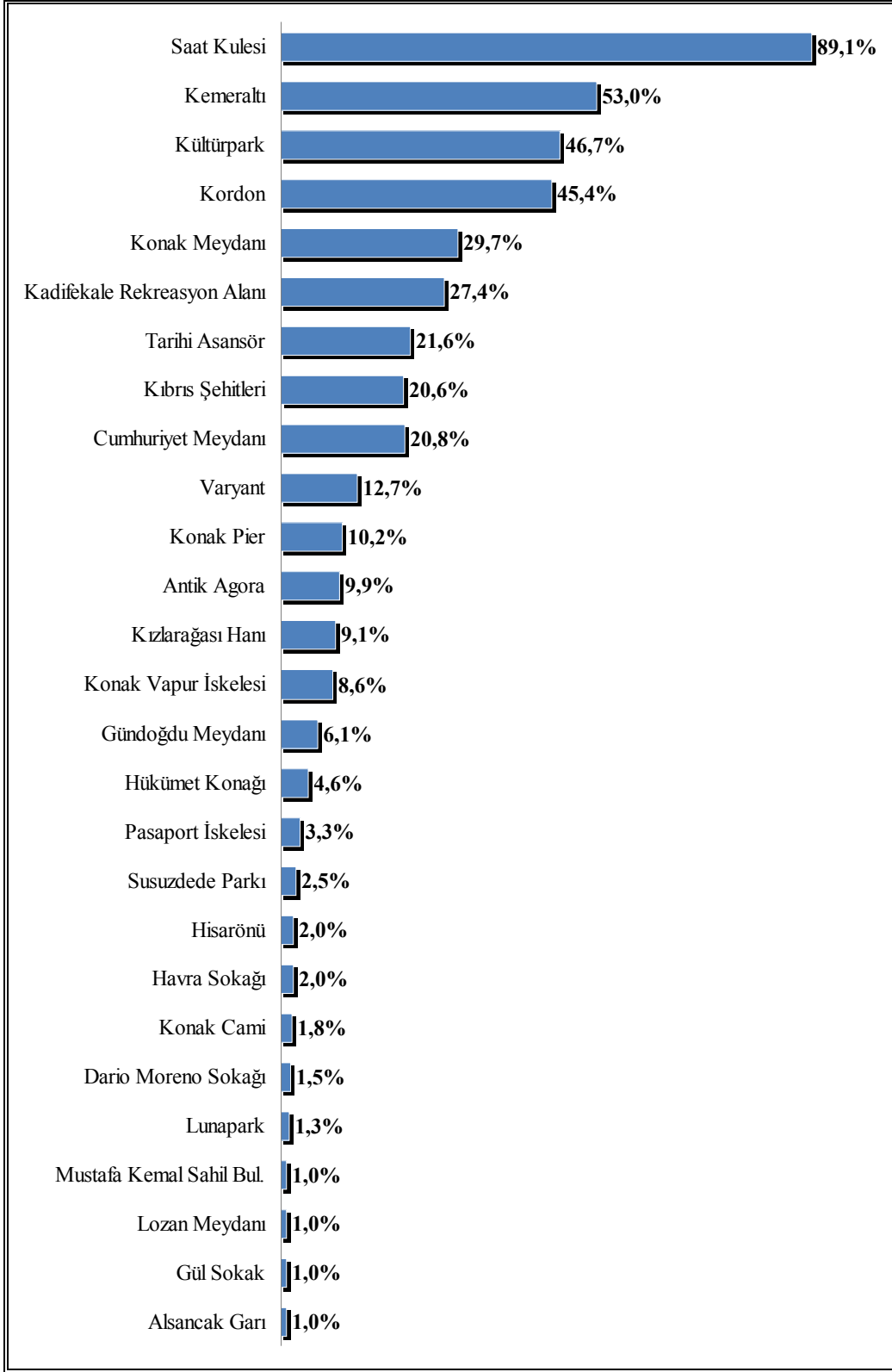
Kullanıcı cevaplarının tümünün gruplandırıldığında ise % 49.2'lik oranla en fazla “yapıların” hatırlandığı saptanmıştır. İmgesel algıda yer alan yapıların büyük oranda tarihi yapılar olduğu, günümüz yapılarından kısıtlı sayılarda örneğin belirtildiği saptanmıştır.

Belirtilen cevaplar arasında ikinci sırada % 32.8'lik oranla kamusal dış mekanlar olup, kendi içinde tiplerine göre incelendiğinde ise % 50.0'si yaya yolu / bölgesi, % 30.0'u park, % 15.0'i meydan ve % 5.0'i mezarlık olarak belirlenmiştir.

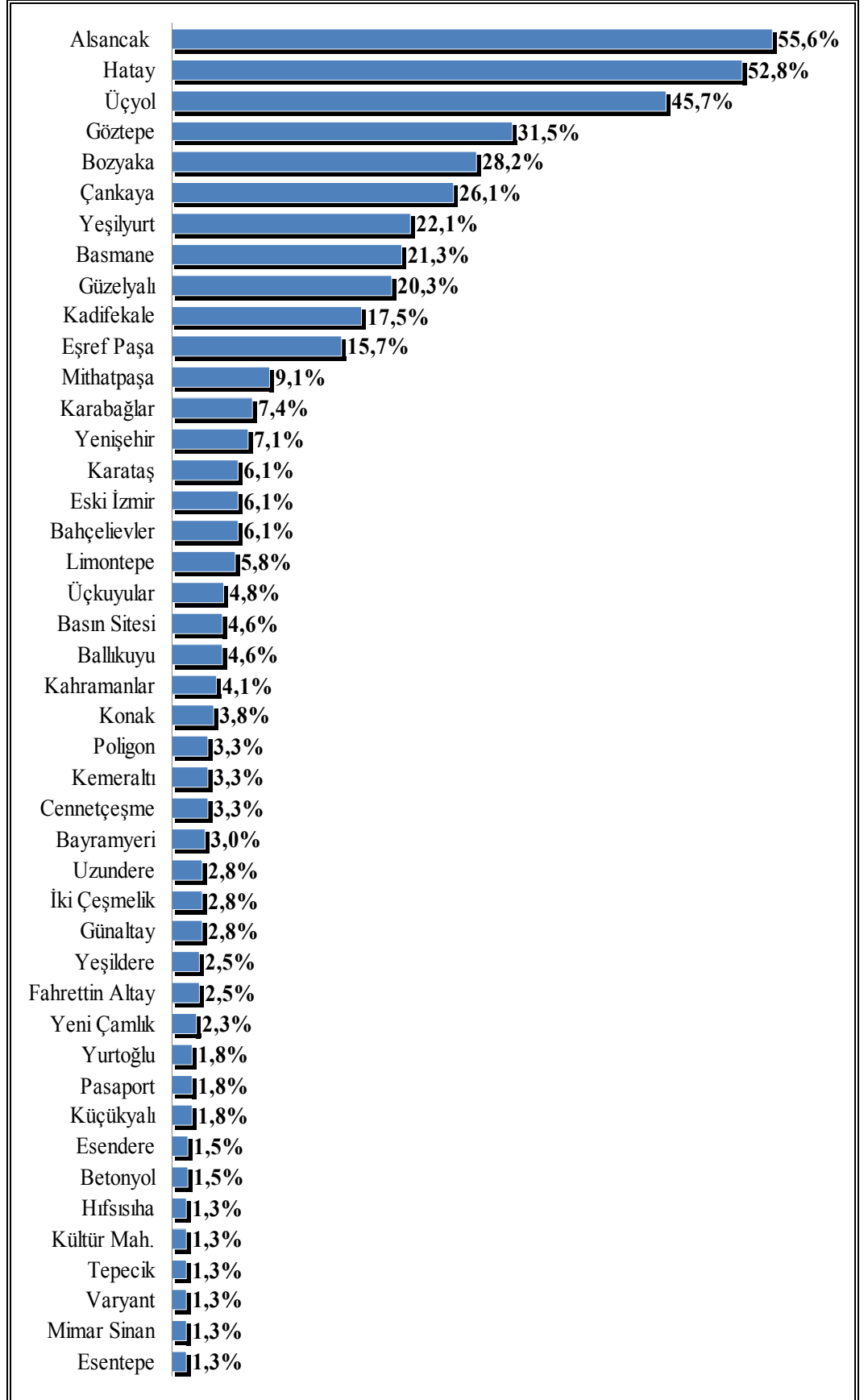
Üçüncü sırada kamusal dış mekanlardan sonra belirtilen, cevapların % 11.5'inin cadde / bulvar olduğu saptanmıştır. % 6.6 oranla son sırada yer alan yapı öğelerinden (plastik öğeler) sadece 4 adet saptanmış olmasına karşın, bu öğelerden birisi olan Saat Kulesi'nin imgesel algıda ilk sırada yer aldığı belirlenmiştir.

“Konak ilçesinde aklınıza ilk gelen 5 semt neresidir?” sorusuna katılımcıların verdikleri yanıtlar içinde % 1.0 üzerinde olanlar Şekil 4.209'da aktarılmıştır. Akla ilk gelen semtlerin araştırıldığı soruda, ankete katılan kullanıcıların imgeleminde öne çıkan bölgeler sorgulanmış olup, Alsancak % 55.6, Hatay % 52.8, Üçyol % 45.7, Göztepe % 31.5 ve Bozyaka % 28.2 oranlarıyla ilk sıralarda belirtilen bölgeler olarak belirlenmiştir (Şekil 4.1.209).

Saptanan bölgelerin tamamı incelendiğinde büyük bölümünün Konak ilçesi sınırlarında olduğu ve özellikle denize yakın bölgelerin ön planda yer aldığı gözlenmiştir. Tarihi özellikleriyle dikkat çeken Konak ve Kemeraltı bölgelerinin sadece % 3.8 (15 kişi) ve % 3.3 (13 kişi) oranlarıyla belirtilmiş olması dikkat çekici bir bulgu olarak saptanmıştır.

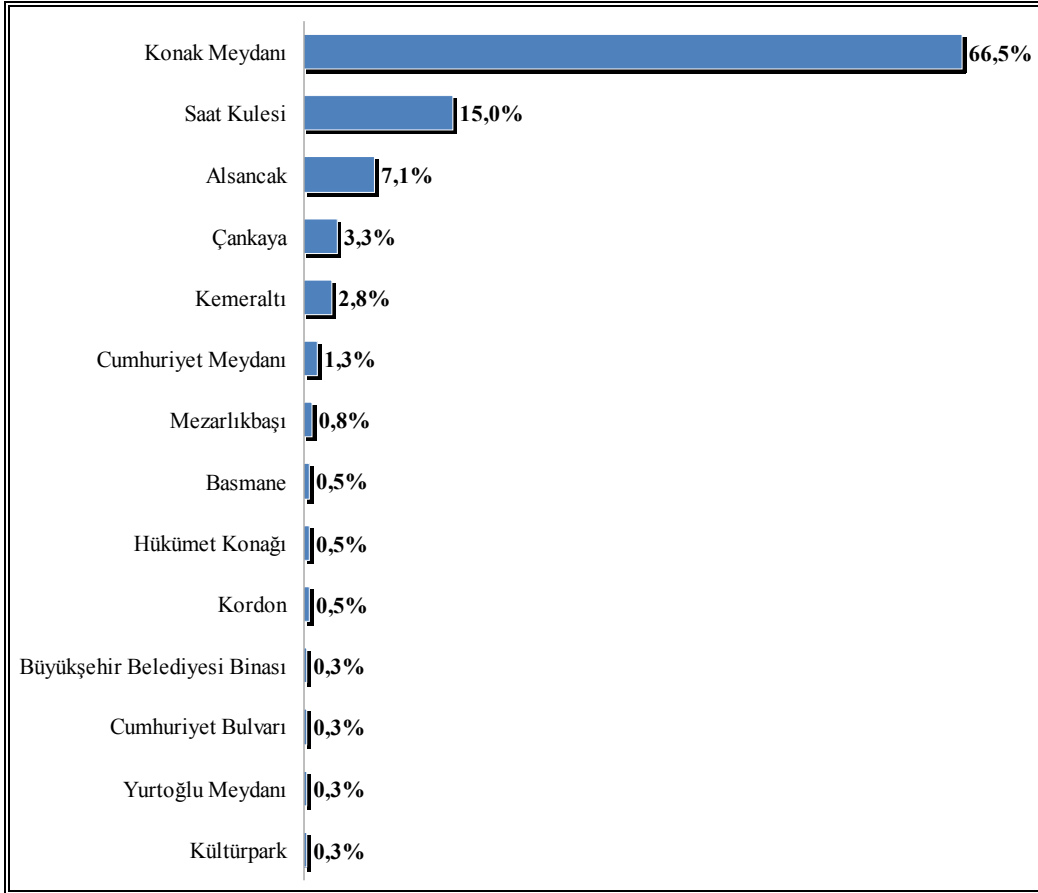
Şekil 4.1.208. Kullanıcıların aklına ilk gelen mekan / yapıların sıralanması.

Şekil 4.1.209. Ankete katılan kullanıcıların aklına ilk gelen semtlerin sıralaması.

“Sizce Konak ilçesinin merkezi neresidir?” sorusuna verilen yanıtlar içinde Konak Meydanı % 66.5, Saat Kulesi % 15.0, Alsancak % 7.1, Çankaya % 3.3, Kemeraltı % 2.8 oranlarıyla ilk sırayı alan mekanlar olarak belirlenmiştir (Şekil 4.1.210). Konak Meydanı, yakın çevresinde yer alan Saat Kulesi, Hükümet Konağı ve Büyükşehir Belediyesi Binası ile birlikte toplam % 82.3 oranla belirtilmiş olup; ankete katılan kullanıcıların çok baskın bir yüzdeyle Konak Meydanı ve yakın çevresini kent merkezi olarak tanımladığı belirlenmiştir.

Soruya verilen cevaplar incelendiğinde Alsancak, Çankaya, Kemeraltı ve Basmane gibi ticaret odaklı alışveriş bölgelerinin de kullanıcılar tarafından kent merkezi olarak tanımlandığı saptanmıştır.

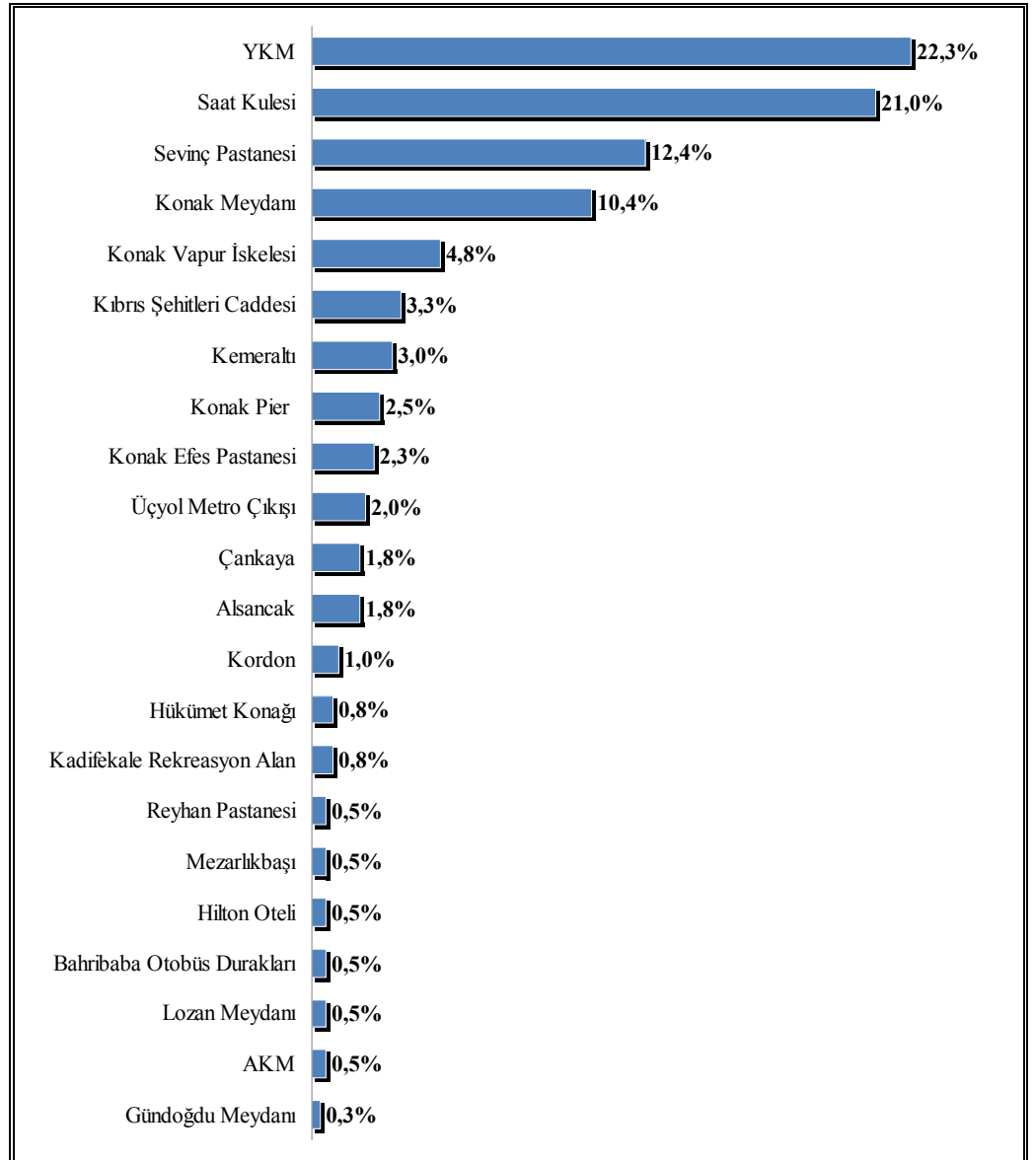

Şekil 4.1.210. Ankete katılan kullanıcıların ilçenin merkezi olarak tanımladığı mekanlar.

“Konak ilçesinde bir arkadaşınızla buluşacak olsaydınız nerede randevu verirdiniz?” şeklinde yöneltilen soruya verilen yanıtlar Şekil 4.1.211’de aktarılmıştır. Cevaplar arasında YKM % 22.3, Saat Kulesi % 21.0, Sevinç Pastanesi % 12.4, Konak Meydanı % 10.4 ve Konak Vapur İskelesi % 4.8 oranlarıyla ilk sırada yer alan mekanlar olarak belirlenmiştir.

Soru kapsamında belirlenen nirengi noktalarının tamamı incelendiğinde büyük bölümünün Konak ilçesi sınırlarında kaldığı ve tarihi ya da modern yapılardan oluştuğu gözlenmiştir. Nirengi noktası olarak belirtilen kamusal dış mekanların azlığı ve yapı öğelerinden (plastik öğe) sadece Saat Kulesi'nin belirtilmiş olması dikkat çekici bir bulgu olarak saptanmıştır.

Ankete katılan kullanıcılardan ilk akla gelen yerler / yapılar arasında çok az sayıda kişinin belirttiği YKM ve Konak Vapur İskelesi ile hiç belirtilmeyen Sevinç Pastanesi'nin, randevu noktası olarak saptanan nirengi noktaları arasında ilk sıralarda yer alması dikkat çekici bulunmuştur. Bu durumda nirengi noktaları ile imgesel algıda yer alan öğelerin örtüşmediği gözlenmiştir.

Şekil 4.1.211. Ankete katılan kullanıcıların buluşma mekanı olarak belirlediği yerler.

Ankete katılan kullanıcılara, önceden belirlenmiş olan öneriler arasından Konak ilçesinde yapmak isteyecekleri fiziksel ve yönetsel değişiklikleri seçmeleri istenmiştir. Kullanıcıların fiziksel değişiklikler arasında ilk sırada % 35.5 oranla “yapı dış cephelerinin iyileştirilmesini” belirttiği saptanmış; takiben “çöp toplama elemanlarının iyileştirilmesi” % 32.0, “yol ağaçlandırılmasının yaygınlaştırılması” % 30.5, “kullanılabilir kaldırımların oluşturulması” % 24.1, “kaldırım döşemelerinin iyileştirilmesi” % 22.6 oranlarıyla tercih edildiği belirlenmiştir (Şekil 4.1.212).

Şekil 4.1.212. Ankete katılan kullanıcıların belirlediği fiziksel değişiklikler.

Kullanıcıların belirlediği yönetsel değişiklikler arasında ilk sırayı % 38.1 oranla “kent içi ulaşımın iyileştirilmesi” yer alırken; bu tercihi takiben % 36.3’le “gecekondulaşmaya izin verilmemesi”, % 32.5’le “çevre kirliliğinin yok edilmesi”, % 26.4’le “gece ve gündüz güvenlik sorunun yok edilmesi” ve % 18.8’le “tarihi mekanların ve yapıların korunması” yer aldığı belirlenmiştir (Şekil 4.1.213).

Yönetsel değişiklikler arasında tarihi mekan ve yapıların korunmasının, kentsel yaşamın en temel problemlerinden olan otopark sorununun çözümlenmesi, kamusal dış mekanların artırılması ve yapılaşma hızının azaltılmasına yönelik tercihlere göre daha fazla belirtilmiş olması dikkat çekici bulunmuş, kullanıcıların ilçenin tarihini ne kadar çok önemseydiğini ortaya koymuştur.

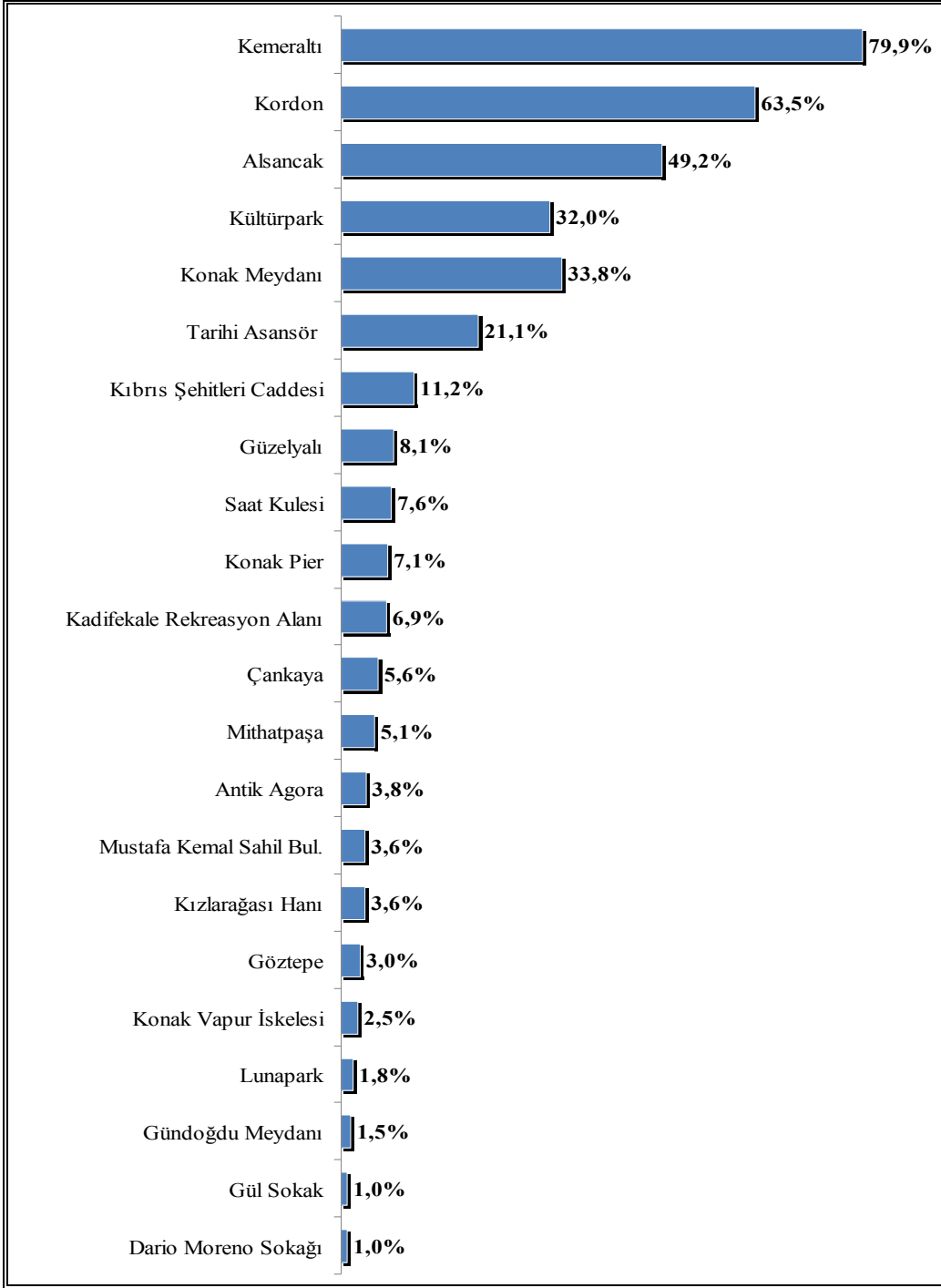

Şekil 4.1.213. Ankete katılan kullanıcıların belirlediği yönetsel değişiklikler.

Ankete katılan kullanıcılara “Misafirinizi Konak ilçesinde gezdirmek amacıyla nerelere götürürdünüz?” sorusuyla kullanıcılara göre araştırma alanındaki fiziksel kimlik kodlarının belirlenmesi hedeflenmiş, elde edilen cevaplar içinde % 1.0 oranından fazla belirtilenler Şekil 4.214’de aktarılmıştır. Yanıtlar arasında Kemeraltı’nın % 79.9, I. Kordon’un % 63.5, Alsancak’ın % 49.2, Kültürpark’ın ve Konak Meydanı’nın % 32.0, Tarihi Asansörün % 21.1 oranlarıyla ilk sıralarda yer aldığı saptanmıştır (Şekil 4.1.214).

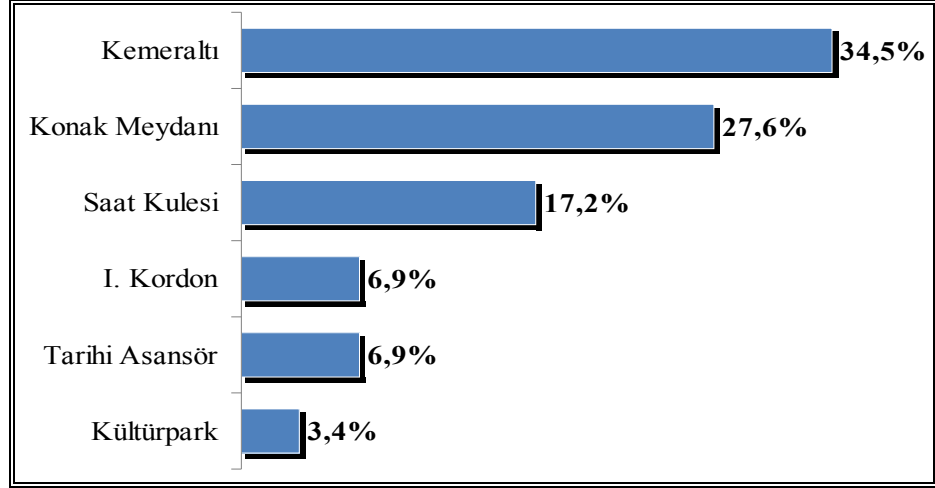
Soruya yönelik bulguların tümü incelendiğinde toplam 32 farklı cevap verildiği belirlenmiş olup; belirtilen tercihlerin % 49,9’unun kamusal dış mekan olduğu saptanmıştır. Kamusal dış mekan tiplerinin dağılımı incelendiğinde ise % 46.7’si yaya yolu / bölgesi, % 26.7’si park, % 20.0’si meydan ve % 6.7’si mezarlık olarak belirlenmiştir.

Tercih sıralamasında tarihi ve modern yapılar ikinci sırayı alırken; yapı tipleri içinde tarihi yapıların daha fazla tercih edildiği saptanmıştır. Kendine has özellikleriyle öne çıkan bölgelerin (semtlerin) ise üçüncü sırada % 28.1 oranıyla tercih edildiği; % 3.1’er oranla cadde ve tarihi öge tercihlerinin ise dördüncü ve beşinci sırada yer aldığı saptanmıştır.

Şekil 4.1.214. Ankete katılan kullanıcıların misafirlerini gezdirmek için seçtiği yerler.

Ankete katılan kullanıcıların, araştırma alanına yönelik ilk hatırladıkları mekan / yapı ile misafirlerini gezdirmek için ilk tercih ettikleri mekan / yapı uyumu incelendiğinde, sadece % 7.1 oranında katılımcıya ait tercihin örtüştüğü belirlenmiştir. Belirtilen örtüşmeyi sağlayanlar arasında, Kemeraltı % 34.5 oranıyla en yüksek yüzdeyle ilk sırada belirlenmiştir (Şekil 4.1.215).

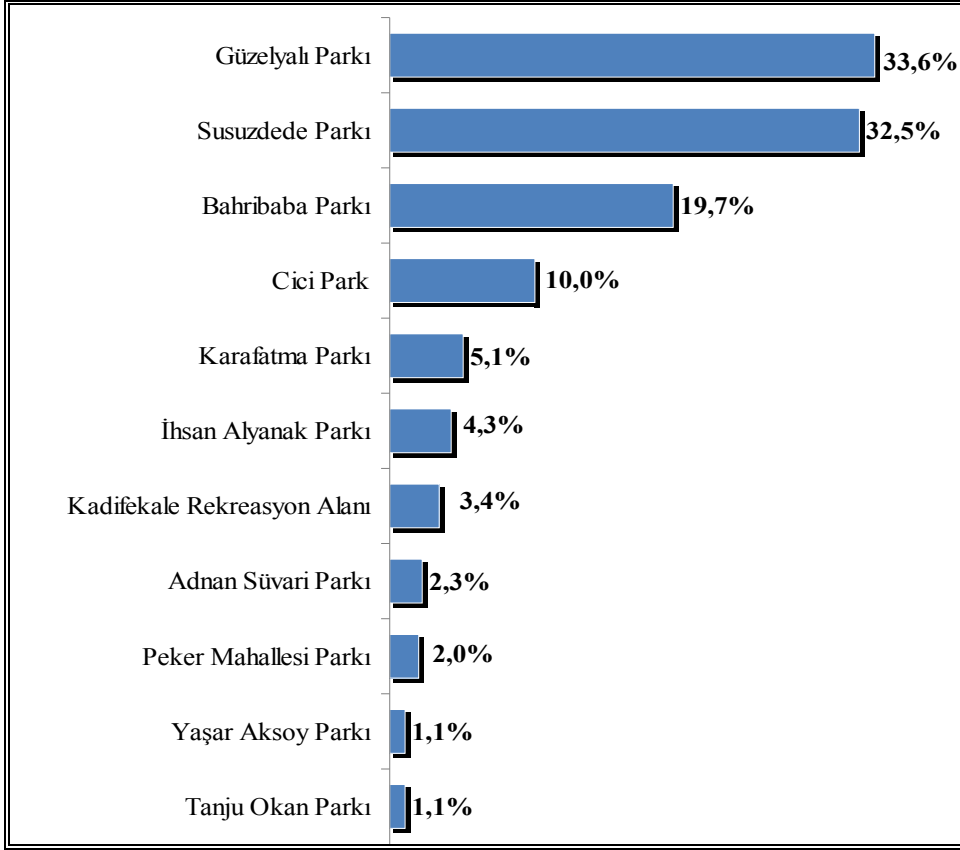
Şekil 4.1.215. İmgelemde ve olumlu imgesel etkisiyle birinci sırada yer alan mekanlar.

Katılımcıların araştırma alanlarına yönelik “akla ilk gelen mekan / yapılar” sorusuna verdikleri yanıtlar ile “misafirlerini götürmek için tercih ettikleri mekan / yapı”lar Çizelge 4.1.2’de karşılaştırılmıştır. Genel anlamda uyum gösteren cevaplar, 4 örnekte farklı belirtilme oranlarıyla dikkat çekmiştir. Saat Kulesi, Kadifekale, Kıbrıs Şehitleri Caddesi ve Cumhuriyet Meydanı katılımcıların akıllarına ilk gelen mekan / yapılar arasında yüksek oranda belirtmesine rağmen, misafirlerini götürmek için tercih etme oranlarının düşük olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.1.2. Katılımcıların “aklına ilk gelen” ve “misafirlerini götürmek için tercih ettikleri” mekan / yapı karşılaştırması.

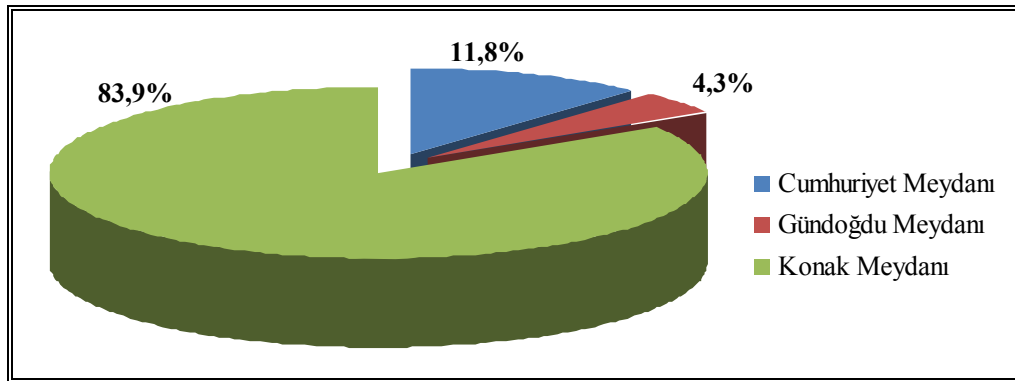
	“Aklınıza İlk Gelen Mekan/Yapı”	“Misafirinizi Götüreceğiniz Mekan/Yapı”
Saat Kulesi	% 89.1	% 7.6
Kadifekale	%27.4	% 6.9
Kıbrıs Şehitleri Cad.	% 20.6	%11.2
Cumhuriyet Meydanı	% 20.8	% 0.8

“Sizce Konak İlçesinin en çok kullanılan parkı neresidir?” çoktan seçmeli sorusuna yönelik, kullanıcıların değerlendirmelerine Şekil 4.1.216’da yer verilmiştir. Kültürpark’ın diğer örneklerden üstünlüğünün kabulüyle soru seçeneklerinde yer verilmezken, belirtilen cevaplar doğrultusunda Güzelyalı Parkı % 33.6, Susuzdede Parkı % 32.5, Bahribaba Parkı % 19.7, Cici Park % 10.0 ve Karafatma Parkı % 5.1 ilk sıralarda yer alan parklar olarak belirlenmiştir. Belirlenen parkların çok büyük oranda Konak İlçesi’nde yer aldığı belirlenmiştir.

Şekil 4.1.216. Ankete katılan kullanıcılara göre en çok kullanılan parklar.

“Sizce Konak İlçesinin en çok kullanılan meydanı neresidir?” çoktan seçmeli sorusuna yönelik, kullanıcıların değerlendirmelerine göre % 83.9 oranıyla Konak Meydanı ilk sırada yer almıştır (Şekil 4.1.217).

Şekil 4.1.217. Ankete katılan kullanıcılara göre en çok kullanılan meydanlar.

Ankete katılan kullanıcıların, ön gözlem çalışmalarıyla belirlenen mekanları değerlendirmeleri istenmiş, elde edilen bulgular Çizelge 4.1.3'te aktarılmıştır. Kullanıcıların mekanlara yönelik ilk hatırladıkları özellikler ile mekana yönelik beğendikleri özelliklerin büyük oranda örtüştüğü saptanmıştır. Beğenmedikleri

özellikle incelendiğinde ise “güvenlik sorunu” dışındaki diğer özelliklerin, mekana yönelik ilk hatırladıkları özellikler arasında yer almadığı belirlenmiştir.

Değerlendirilen tüm örneklerde, mekana yönelik en fazla hatırlanan ve beğenilen özelliğin “canlı donatı elemanları” olduğu, mekandaki “tasarımın” ve “cansız donatı elemanları”nın kısıtlı örnekte ilk hatırlanan ya da beğenilen özellik olarak belirtildiği saptanmıştır. Beğenilmeyen özellikler arasında mekanlara yönelik en fazla belirtilenler, “güvenli olmaması”, “bakımlı olmaması” ve “cansız donatı elemanlarının yetersizliği” olarak belirlenmiştir.

Değerlendirilen parklar arasında Güzelyalı Parkı, Külürpark ve Susuz Dede Parkı başarılı bulunmuş ve kullanıcılar misafirlerini buraya götürmek konusunda olumlu yanıt vermişlerdir. Ancak diğer park örnekleri başarısız ya da orta düzeyde değerlendirilmiş ve kullanıcıların misafirlerini bu mekanlara götürmek konusunda ağırlıklı olarak olumsuz yanıt verdiği saptanmıştır. Kullanıcıların, meydan ve yaya yolları / bölgelerini orta düzeyde ya da başarılı olarak değerlendirdiği ve misafirlerini buralara götürmek konusunda tümüne olumlu yanıt verdikleri belirlenmiştir.

Ankete katılan kullanıcılara “alışveriş, yürüyüş ve tarihi özellikleriyle” öne çıkan cadde / bulvarları tanımlamaları ve belirtilen cadde / bulvarlar bir önceki soruda sorgulanan mekanlar arasında yer almaması durumunda aynı değerlendirmeleri yapmaları istenmiştir.

Belirlenen cadde / bulvarlar arasında öne çıkanlar,

- “Alışveriş amaçlı” en çok kullanılan caddeler arasında % 83.5 oranıyla Kemeraltı ve % 9.0 oranıyla Kıbrıs Şehitleri Caddesi,

- “Yürüyüş amaçlı” en çok kullanılan caddelere arasında % 65.3 oranıyla I. Kordon olarak bilinen Atatürk Caddesi’nin sahil bandı bölümü ve % 16.8 oranıyla Mustafa Kemal Sahil Bulvarı,

- “Tarihi özellikleri” öne çıkan caddeler ise % 36.0 oranıyla Kemeraltı ve % 14.6 oranıyla Dario Moreno Sokağı olarak saptanmıştır.

Çizelge 4.1.3. Mekanlara yönelik değerlendirmeler (Devam).

Değerlendiren Kişi Sayısı	Aklınıza ilk gelen nedir?	Beğendiğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Beğenmediğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Mekanı 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
Kadifekale Rek. Alanı	- Çevresindeki gecekondulaşma - Kale surları - Manzara özelliği - Şehitlik - Restorasyon çalışmaları	- Kale - Çay bahçesi - Şehitlik - Manzara özelliği - Tarihi özelliği	- Bakımsız ve Plansız olması - Cansız donatı elemanlarının yetersiz olması - Güvenlik sorunu - Çevresindeki gecekondulaşma	1 puan : % 2.3 2 puan : % 12.8 3 puan : % 51.2 4 puan : % 25.6 5 puan : % 8.1	Evet : % 37.9 Hayır : % 62.1
Karafatma Parkı	- Dağlık yapısı - Pazar yeri olması - Spor tesisleri	- Manzara özelliği - Spor tesisleri - Büyük olması - Dingin ortamı	- Canlı ve cansız donatı elemanlarının yetersiz olması - Güvenlik sorunu - Bakımsız olması	1 puan : % 4.4 2 puan : % 29.7 3 puan : % 41.8 4 puan : % 17.6 5 puan : % 6.6	Evet : % 29.0 Hayır : % 71.0
Kültürpark	- Fuar - Lunapark - Hayvanat Bahçesi - Nikah Salonu - Canlı donatı elemanlarının zengin olması	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması - Lunapark - Hayvanat bahçesi - Büyük olması - Merkezi olması	- Plansız, dağınık olması - Aktif kullanılmaması - Güvelik sorunu - Yönlendirme levhalarının yetersiz olması	1 puan : - 2 puan : - 3 puan : % 19.5 4 puan : % 54.9 5 puan : % 25.6	Evet : % 99.3 Hayır : % 0.7
M. Yüce Sonkart Parkı	- Havuz - Heykeller	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması	- Cansız donatı elemanlarının bakımsız ve yetersiz olması	1 puan : - 2 puan : % 20.0 3 puan : % 66.7 4 puan : % 6.7 5 puan : % 6.7	Evet : % 13.3 Hayır : % 86.7
Peker Parkı	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması - Spor tesisleri	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması	- Cansız donatı elemanlarının yetersiz olması - Aydınlatmanın yetersiz olması - Bakımsız olması	1 puan : % 6.1 2 puan : % 3.0 3 puan : % 57.6 4 puan : % 33.3 5 puan : % 0.0	Evet : % 26.5 Hayır : % 73.5
Susuzdede Parkı	- Türbe - Güvenlik sorunu (Falcılar) - Manzara özelliği - Merdivenler	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması - Manzara özelliği	- Bakımsız olması - Güvenlik sorunu - Merdivenlerin çok olması - Cansız donatı elemanlarının yetersiz olması	1 puan : - 2 puan : % 3.8 3 puan : % 34.3 4 puan : % 44.2 5 puan : % 17.7	Evet : % 76.4 Hayır : % 23.6

Çizelge 4.1.3. Mekanlara yönelik değerlendirmeler (Devam).

	Değerlendiren Kişi Sayısı	Aklınıza ilk gelen nedir?	Begendiğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Begemediğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Mekan 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
P A R K	Tanju Okan Parkı	% 12.4 (49 Kişi)	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması - Güvenlik sorunu	- Canlı donatı elemanlarının zengin olması - Dingen ortamı	1 puan : % 4.3 2 puan : % 21.7 3 puan : % 63.0 4 puan : % 10.9 5 puan : -	Evet : % 8.5 Hayır : % 91.5
	Yaşar Aksoy Parkı	% 4.6 (18 Kişi)	- Tarihi asansör - Dinlenme noktası	- Canlı donatı elemanları - Huzurlu ortamı	1 puan : - 2 puan : % 21.4 3 puan : % 57.1 4 puan : % 14.3 5 puan : % 7.1	Evet : % 21.4 Hayır : % 78.6
M E Y D A N	Cumhuriyet Meydanı	% 77.4 (305 Kişi)	- Atatürk heykeli - Deniz - Tören, kutlama ve mitingler - Çevresindeki oteller	- Yüzlüğünün büyük olması - Atatürk heykeli - Denize yakın ve merkezi olması - Ferah olması	1 puan : - 2 puan : % 0.7 3 puan : % 22.8 4 puan : % 64.8 5 puan : % 11.7	Evet : % 95.0 Hayır : % 5.0
	Gündoğdu Meydanı	% 71.1 (280 Kişi)	- Heykel - Kafeler - Deniz - Tören, kutlama ve mitingler	- Denize yakın olması - Ferah olması - Merkezi olması - Büyük bir mekan olması - Çevresindeki eğlence mekanları	1 puan : - 2 puan : % 0.4 3 puan : % 15.6 4 puan : % 72.0 5 puan : % 12.1	Evet : % 97.7 Hayır : % 2.3
Y A Y L A U	Konak Meydanı	% 82.5 (325 Kişi)	- Hükümet Konağı - Konak Camii - Saat Kulesi - Vapur İskelesi - Güvercinler	- Saat Kulesi - Hükümet Konağı - Merkezi olması - Tarihi olması - Havuz	1 puan : % 0.3 2 puan : - 3 puan : % 18.6 4 puan : % 55.8 5 puan : % 25.2	Evet : % 98.3 Hayır : % 1.7
	Alsancak Sevgi Yolu	% 30.5 (120 Kişi)	- Kitap ve takı sergileri - Palmiyeler	- Kitap ve takı sergileri - Palmiye ağaçları - Trafiğe kapalı olması - Düzenli olması	1 puan : - 2 puan : % 0.9 3 puan : % 48.2 4 puan : % 41.2 5 puan : % 9.6	Evet : % 78.1 Hayır : % 21.9

Çizelge 4.1.3. Mekanlara yönelik değerlendirmeler (Devam).

Değerlendiren Kişi Sayısı	Aklınıza ilk gelen nedir?	Beğendiğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Beğemediğiniz fiziksel özellikleri nelerdir?	Mekanı 5 puan üzerinden değerlendiriniz.	Misafirlerinizi buraya götürür müsünüz?
Dario Moreno Sokağı % 56.6 (223 Kişi)	- Tarihi Asansör ve manzarası - Tarihi yapılar	- Tarihi Asansör ve manzarası - Tarihi yapılar	- Bakımsız olması - Kısa ve dar olması - Güvenlik sorunu - Yapısal etkinin fazla olması	1 puan : - 2 puan : % 0.5 3 puan : % 16.3 4 puan : % 52.6 5 puan : % 30.6	Evet : % 99.5 Hayır : % 0.5
Kemeraltı % 94.2 (371 Kişi)	- Alışveriş mekanları - Havra Sokağı - Kızlarağası Hanı - Tarihi Yapılar - Kalabalık	- Alışveriş mekanlarının çok çeşitli olması - Tarihi yapılar - Havra Sokağı - Kızlarağası Hanı - Hisar Camii	- Bakımsız ve plansız olması - Dar sokaklar - Güvenlik sorunu - Kalabalık	1 puan : - 2 puan : % 0.6 3 puan : % 30.4 4 puan : % 44.1 5 puan : % 24.9	Evet : % 98.9 Hayır : % 1.1
I. Kordon % 85.8 (338 Kişi)	- Deniz - Yürüyüş yolu - Kafeler - Çim alanlar	- Çim alanlar - Denize yakın olması - Ferah ve sakin ortamı - Kafeler - Yürüyüş yolu	- Bank ve çöp kutularının yetersiz olması - Çevresindeki yapılar - Zemin kaplama malzemeleri	1 puan : % 0.3 2 puan : % 0.6 3 puan : % 12.5 4 puan : % 63.4 5 puan : % 23.1	Evet : % 99.1 Hayır : % 0.9
Kıbrıs Şehitleri Caddesi % 60.4 (238 Kişi)	- Alışveriş ve eğlence mekanlarının çok çeşitli olması - Sevinç Pastanesi	- Alışveriş ve eğlence mekanlarının çok çeşitli olması - Merkezi olması - Temiz olması	- Zemin kaplama malzemesi - Güvenlik sorunu - Dar olması - Çevresindeki yüksek yapılar	1 puan : % 0.4 2 puan : % 3.5 3 puan : % 32.6 4 puan : % 50.2 5 puan : % 13.2	Evet : % 91.1 Hayır : % 8.9
Mimar Kemalattin Caddesi % 31.0 (122 Kişi)	- Tekstil mağazaları	- Tekstil mağazaları - Tarihi yapılar - Trafike kapalı olması - Bakımlı olması - Zemin kaplama malzemeleri	- Otopark sorunu - İlan panoları - Yapısal etkinin fazla olması	1 puan : % 2.7 2 puan : % 6.2 3 puan : % 46.0 4 puan : % 39.8 5 puan : % 5.3	Evet : % 72.8 Hayır : % 27.2
Mustafa Kemal Sahil Bulvarı %15.2 (60 Kişi)	- Deniz - Balık tutan kullanıcılar - Yürüyüş yapmak	- Denize yakın olması - Çay bahçeleri	- Ağaçların yetersiz olması - Yer döşemeleri - Bankların bakımsız ve yetersiz olması	1 puan : - 2 puan : - 3 puan : % 19.1 4 puan : % 72.3 5 puan : % 8.5	Evet : % 98.0 Hayır : % 2.0

Y A Y A / B Ö L G E S i

Kullanıcılara “Konak ilçesinin en az beğendiğiniz caddesi hangisidir? Neden?” sorusu yöneltilmiş, elde edilen bulgular arasında öne çıkanlar Çizelge 4.1.4’te aktarılmıştır.

Çizelge 4.1.4. Ankete katılan kullanıcıların olumsuz değerlendirdiği cadde / bulvarlar.

		Değerlendiren Kişi Sayısı	Olumsuz Değerlendirilme Sebebi
OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLEN CADDE / BULVAR	Eşrefpaşa Caddesi	% 33.1 (115 Kişi)	- Güvenlik sorunu - Kaldırımların yetersiz, bakımsız, altyapısının bozuk olması - Yoğun trafik baskısı altında olması - Cadde üzerindeki yapıların bakımsız durumda olması
	İnönü Caddesi	% 17.0 (59 Kişi)	- Metro çalışmaları - Yoğun trafik baskısı altında olması - Yoğun yapısal baskı altına olması
	Mimar Kemalettin Caddesi	% 5.8 (20 Kişi)	- Gürültü sorunu olması - Yoğun yaya kullanımı olması - Temizlik sorunu
	Eski İzmir Caddesi	% 4.9 (17 Kişi)	- Güvenlik sorunu - Aydınlatmanın yetersiz olması - Kaldırımların yetersiz, bakımsız, altyapısının bozuk olması
	Ballıkuyu Caddesi	% 4.3 (15 Kişi)	- Güvenlik sorunu - Aydınlatmanın yetersiz olması - Dar olması - Çevresindeki gecekonduların bakımsız görüntüsü - Yapılanmanın plansız olması
	Ordu Caddesi	% 4.3 (15 Kişi)	- Bakımsız - Kaldırımların yetersiz, bakımsız, altyapısının bozuk olması
	Yeşildere Caddesi	% 3.5 (12 Kişi)	- Güvenlik sorunu - Çevresindeki gecekonduların bakımsız görüntüsü - Yoğun trafik baskısı altında olması

4.2. Analiz

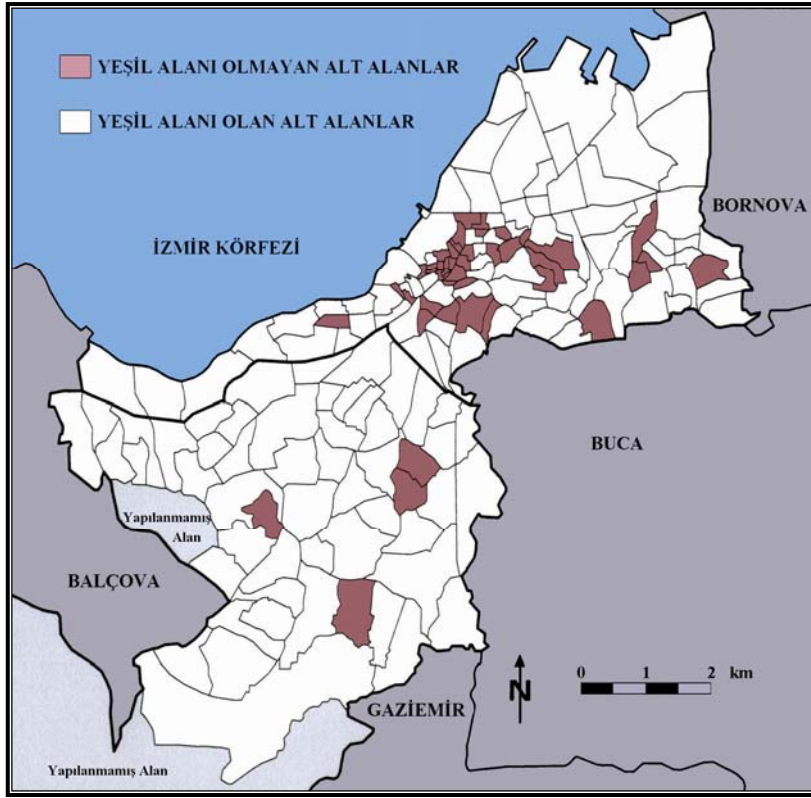
4.2.1. Araştırma alanları genel analizi

168 adet araştırma alt alanının incelendiği Karabağlar ve Konak ilçeleri genelinin % 80.2'sinin yapısal alan, % 5.3'ünün yeşil alan ve % 14.5'inin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Araştırma alanları incelendiğinde yapısal alanlar ile yeşil alanların orantısız dağılımı ve dolayısıyla yapısal baskının egemenliği dikkat çekmiştir.

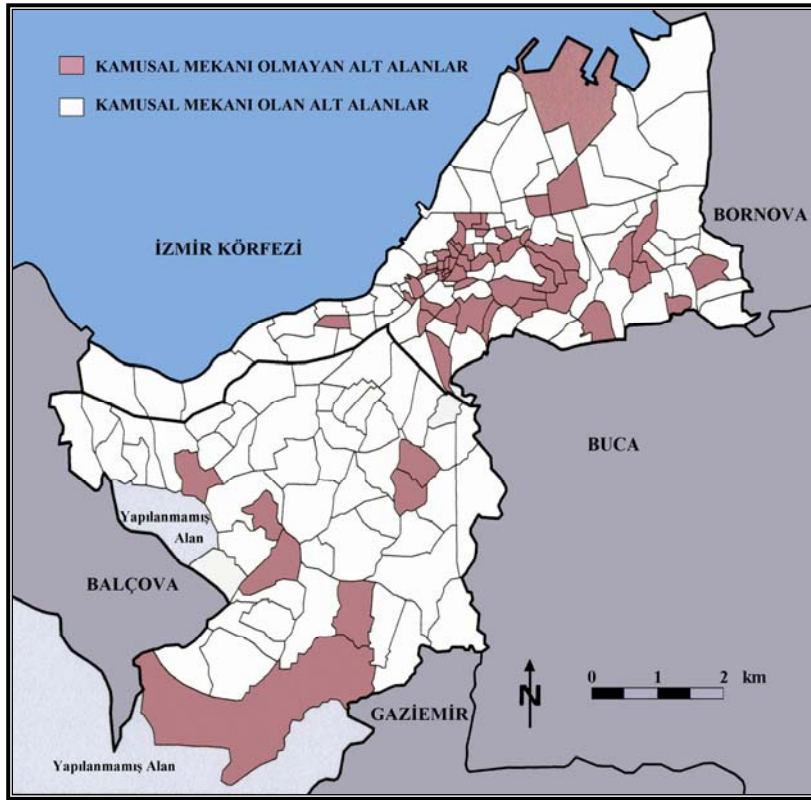
Araştırma alanları **yeşil alanlar** varlığı yönüyle değerlendirildiğinde; kentsel yerleşimlerde olumlu imgesel etki sağlayabilecek önemli öğelerden olan, yüksek katlı yapılaşmayı insan ölçeğine indirmek ve kentliyi doğayla buluşturmak gibi önemli işlevleri olan yeşil alanların araştırma alanları kapsamında standartların oldukça altında olduğu gözlenmiştir. Yeşil alanların yetersizliğinin yanı sıra, yeşil alanı hiç bulunmayan araştırma alt alanlarının varlığı oldukça dikkat çekici bulunmuştur. Araştırma alt alanlarının % 26.2'sinde yeşil alan bulunmadığı ve bu alanların özellikle Konak İlçesinde yer alan Kemeraltı Bölgesi ile Yeşildere Yolu arasında kalan gecekondu bölgeleri olduğu belirlenmiştir (Şekil 4.2.1).

Araştırma alanları **kamusal dış mekanlar** yönüyle incelendiğinde; kentsel yerleşimler üzerindeki imgesel etkisi yanı sıra, toplumsal yaşam açısından da pek çok öneme sahip kamusal mekanların nicelik ve nitelik açısından yetersizliği belirlenmiştir. Araştırma alt alanlarından % 35.1'inde rekreasyonel aktivitelere imkan tanıyan her hangi bir kamusal mekan bulunmazken, % 64.9'unda mevcut olduğu saptanmıştır. Ayrıca kamusal mekan varlığı belirlenen araştırma alt alanlarının % 33.0'ünde, mekan sayısının sadece “bir” ile sınırlı olduğu belirlenmiştir. Kamusal mekan belirlenemeyen alt alanların özellikle Konak İlçesinde Kemeraltı Bölgesi ile Yeşildere Yolu arasında kalan gecekondu bölgelerinde yoğunlaştığı gözlenmiştir (Şekil 4.2.2).

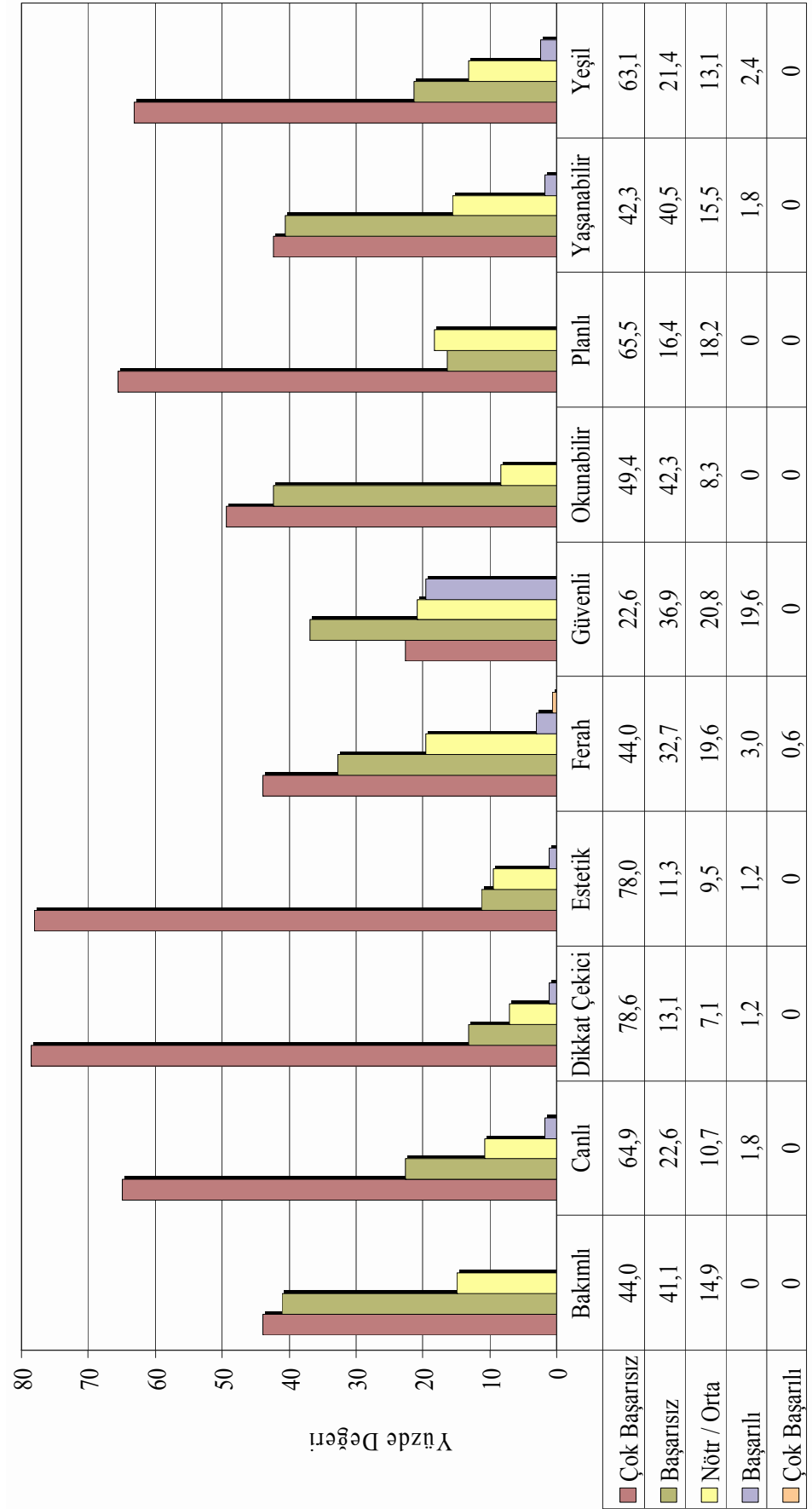
Araştırma alanları algısal yönelik değerlendirilmiş; bakımlı, canlı, dikkat çekici, estetik, ferah, güvenli, okunabilir, planlı, yaşanabilir ve yeşil olma düzeyleri incelenmiştir (Şekil 4.2.3).

Şekil 4.2.1. Yeşil alanı bulunmayan araştırma alt alanlarının dağılımı.

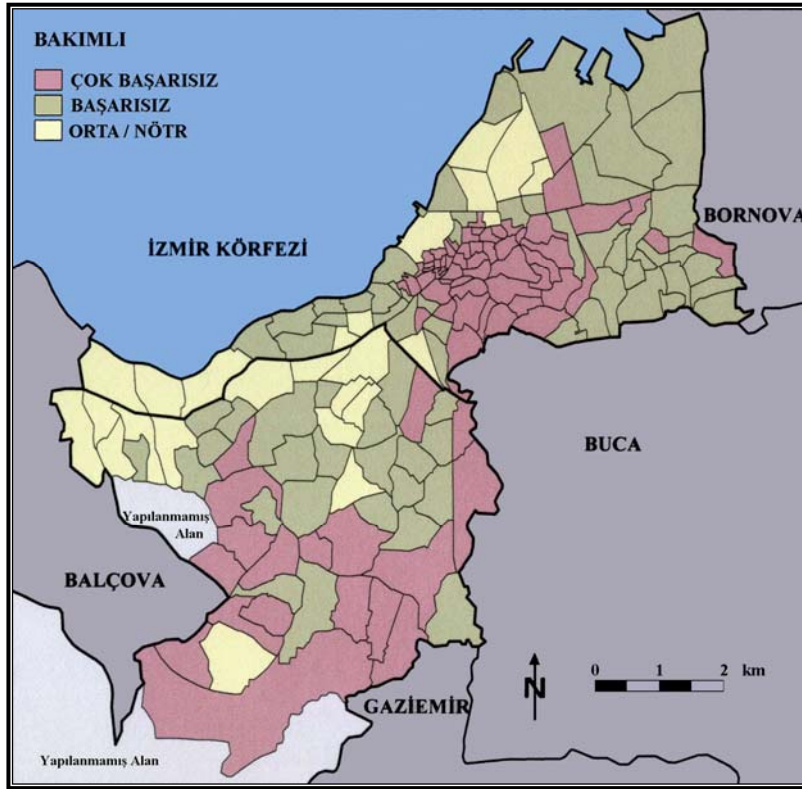
Şekil 4.2.2. Kamusal mekânı bulunmayan araştırma alt alanlarının dağılımı.

Şekil 4.2.3. Araştırma alt alanlarının genel algısal değerlendirme sonuçları.

Araştırma alanlarının % 85.1 oranının **bakımsız** olduğu, bakımlılık durumu olumlu değerlendirilen hiç bir araştırma alt alanına rastlanmadığı belirlenmiştir. Yapıların, canlı ve cansız donatı elemanlarının bakımsız durumda olmaları yanı sıra, çevre kirliliği açısından da sorunların yaşandığı araştırma alt alanlarının, özellikle Konak İlçesi sınırları içinde baskın olduğu gözlenmiştir.

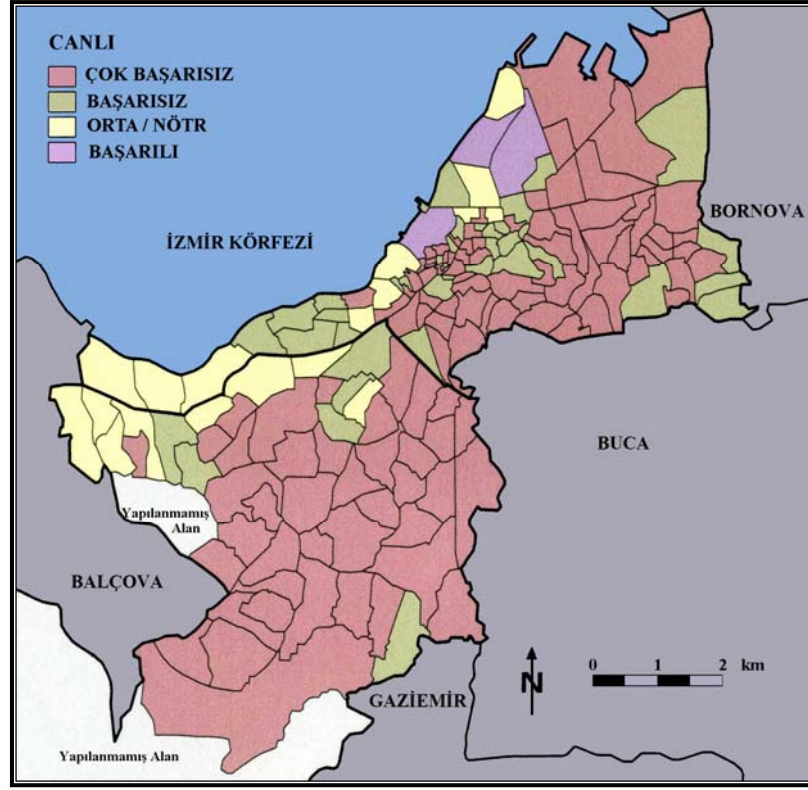
Ayrıca Karabağlar ilçesinin gelişme aşamasındaki güneydoğu bölümünde yer alan araştırma alt alanlarının da bakımlılık açısından çok başarısız durumda oldukları belirlenmiştir (Şekil 4.2.4). Öte yandan Çankaya, Mithatpaşa, Akın Simav ve Turgut Reis mahallelerinin bakımlılık açısından başarısız değerlendirilmesi dikkat çekici bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır. Olumlu imgesel etki sağlamada önemi olan ve anket çalışmalarında en fazla kullanılan caddeler arasında ilk sıralarda belirlenen Mithatpaşa Caddesi arkasında yer alan yapılanmanın bakımsız durumda olması dikkat edilmesi gereken bir bulgu olarak öne çıkmıştır.

Şekil 4.2.4. Araştırma alt alanlarının “bakımlılık” düzeyi dağılımı.

Araştırma alanlarının bilinçli olarak, belirli bir amaç doğrultusunda monotonluk hissini kırarak biçimde planlanıp ve tasarlanarak, **canlı** yerleşimler oluşturma durumunun % 87.5 oranıyla olumsuz yönde olduğu gözlenmiştir. Her

iki ilçede de deniz kıyısından uzaklaştıkça yapılanmanın monotonlaştığı belirlenmiştir (Şekil 4.2.5).

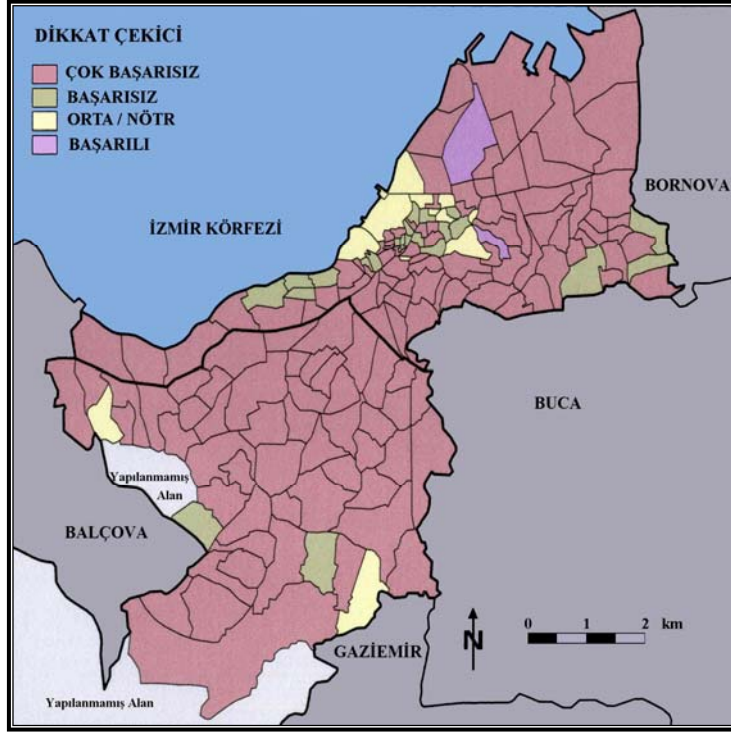

Şekil 4.2.5. Araştırma alt alanlarının “canlılık” düzeyi dağılımı.

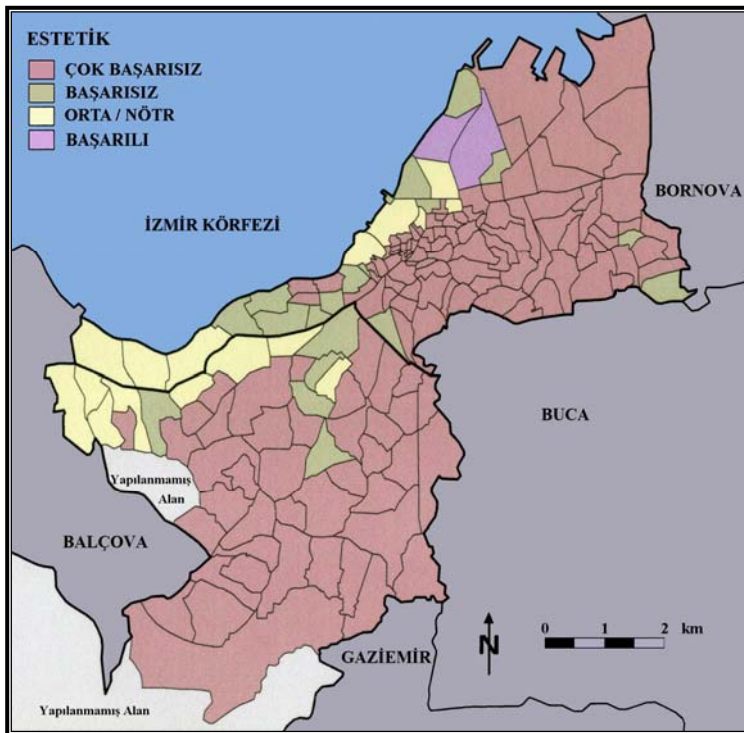
Kent / deniz manzarası, tarihi yapılar ile Kemeraltı ve Kültürpark Bölgeleri; benzerlerinden farklı olduğunu hissettirecek bir özellik kazandırırken, güvensizlik algısı yaratmayacak, yerleşimleri **dikkat çekici** kılacak özellikler olarak belirlenmiştir. Araştırma alt alanlarının % 21.4’ünde belirlenen bu özellikler ağırlıklı olarak Konak İlçesi sınırlarında görülmüş, Karabağlar ilçesinde ise sadece 4 adet alt alanda dikkat çekici özellik belirlenmiştir (Şekil 4.2.6).

Araştırma alt alanlarında belirlenen kent/deniz manzarası potansiyelini değerlendirmeye yönelik sadece Göztepe, Peker, Turgut Reis, Kadifekale Mahallerinde toplam 4 adet kamusal mekan oluşturulduğu, ancak bu mekanlar dışında diğer alt alanların gerek planlama gerekse tasarım açısından yapılanmasında mevcut potansiyellerinin değerlendirilemediği belirlenmiştir. Sadece Konak ilçesinde belirlenen tarihi yapıların ise çoğunun oldukça bakımsız durumda olması, zaman içinde önemini yitirerek kaybolan benzerleriyle aynı duruma düşeceklerini düşündürmüştür. Anket çalışmalarında belirlenen kullanıcı imgeleminde yer alan öğeler arasında tarihi yapıların kısıtlı oranda belirlenmesi bu düşüncüyü desteklemiştir.

Araştırma alanlarından sadece Konak İlçesinde 2 alt alan (Kültür ve Mimar Sinan Mahalleleri), yapılar ve donatı elemanları açısından **estetik** bulunurken; prestij bölgesi kabul edilen araştırma alanı kuzeyinde denize yakın bölgelerdeki alt alanlar ise, başarısız ya da orta düzeyde değerlendirilmiştir. Her iki ilçede de iç bölgelerin tamamı estetik açıdan çok başarısız olarak belirlenmiştir (Şekil 4.2.7).

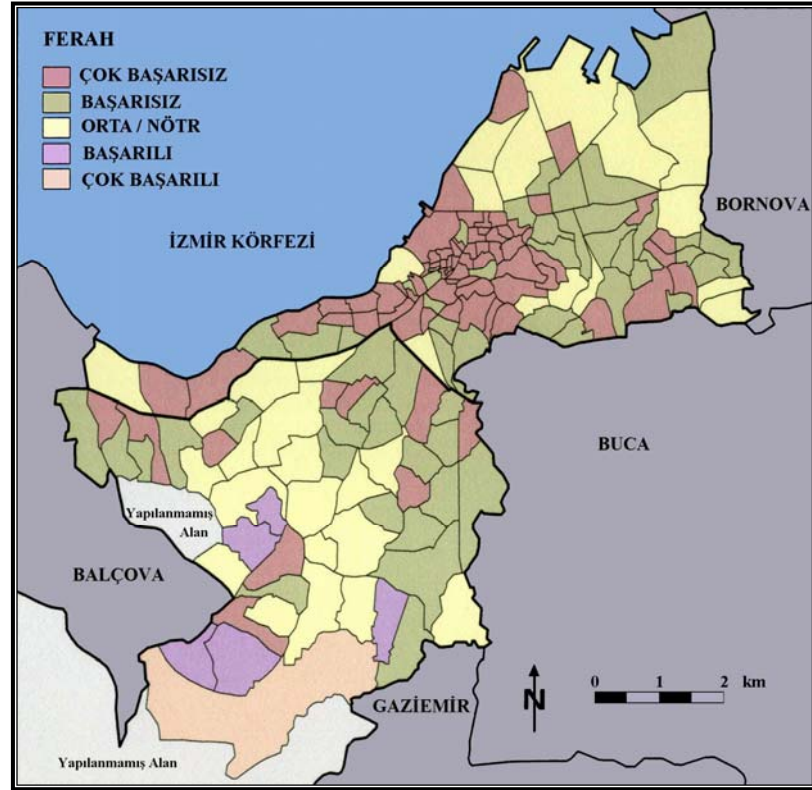

Şekil 4.2.6. Araştırma alt alanlarının “dikkat çekicilik” düzeyi dağılımı.

Şekil 4.2.7. Araştırma alt alanlarının “estetik” düzeyi dağılımı.

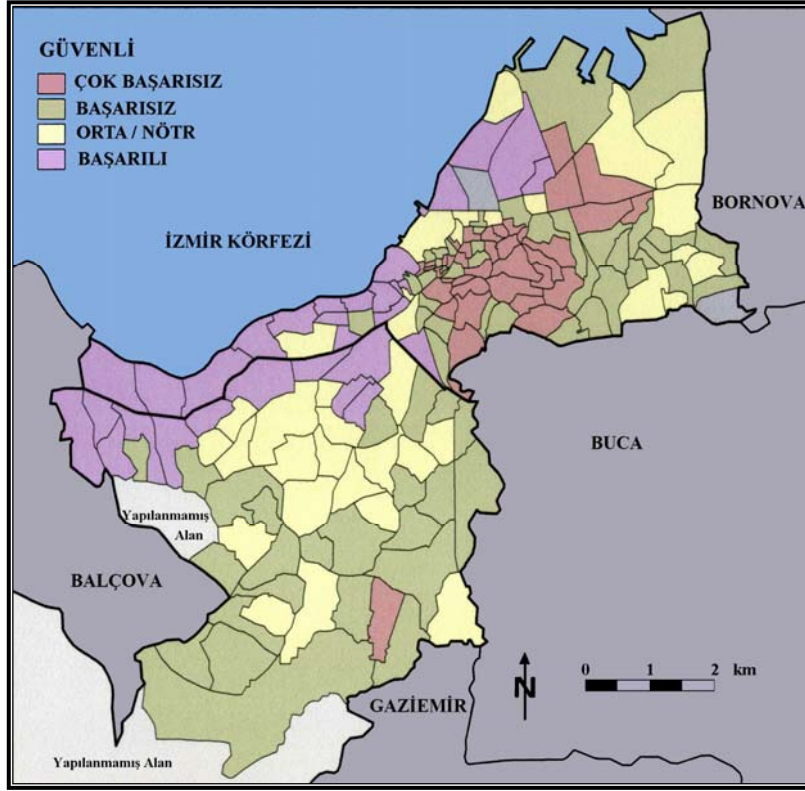
Araştırma alt alanlarının % 76.7'sinin **ferah** olmadığı, bu alanlardaki yapı baskısının olumsuz imgesel etkisi gözlenmiştir. Yoğun ve çarpık yapılaşma yanı sıra dar sokaklar nedeniyle sıkışık yapıdaki alt alanların Konak ilçesinde daha yaygın olduğu belirlenmiştir. Gelişmekte olan Karabağlar ilçesinde ise çarpık kentleşmeye rağmen; henüz yapılaşmanın sınırlı olduğu bölgeler ile geniş sokaklar ve alçak yapıların olduğu bölgelerde yapı baskısının orta ve olumlu düzeyde olduğu belirlenmiştir (Şekil 4.2.8).

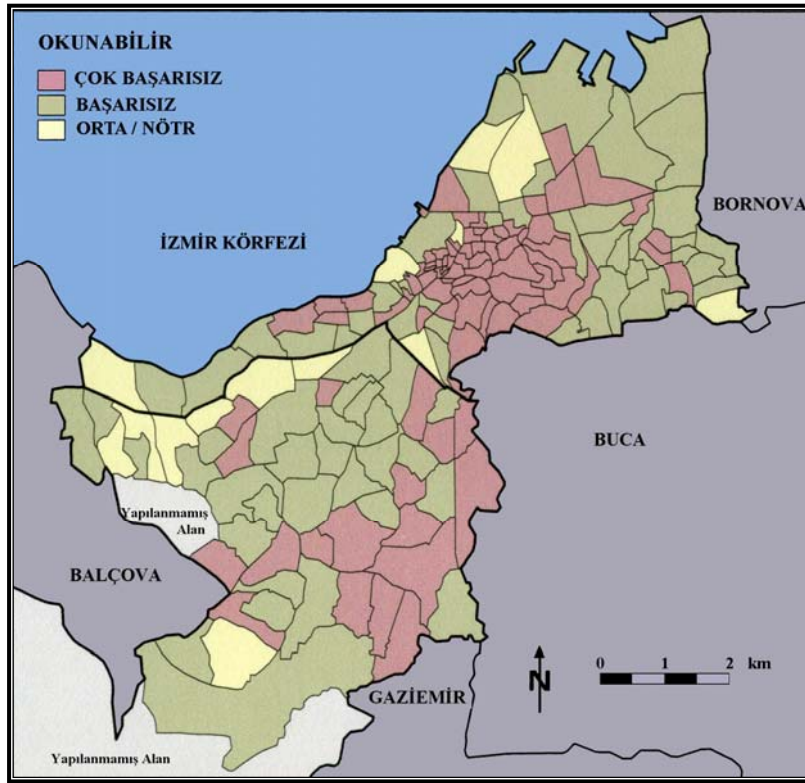
Şekil 4.2.8. Araştırma alt alanlarının “ferahlık” düzeyi dağılımı.

Güvenlik algısı incelendiğinde, araştırma alanlarının % 59.5'inin olumsuz yönde olduğu gözlenirken; araştırma alanı kuzeyinde denize yakın alt alanlarda güvenlik değerlendirmesinin başarılı olduğu belirlenmiştir (Şekil 4.2.9). Araştırma alanlarının % 22.6'sında ileri düzeyde güvensizlik algısının egemen olduğu ve bu alanların özellikle Konak İlçesinde Kemeraltı Bölgesi ile Yeşildere Caddesi arasında yer alan gecekondu bölgelerinde yoğunlaştığı gözlenmiştir.

İmgesel algının temel kavramlarından biri olan **okunabilirlik** düzeyi incelendiğinde; araştırma alanlarının % 91.7'sinin olumsuz yönde olduğu belirlenmiş, her iki ilçede de başarılı bir alt alana rastlanmamıştır (Şekil 4.2.10).

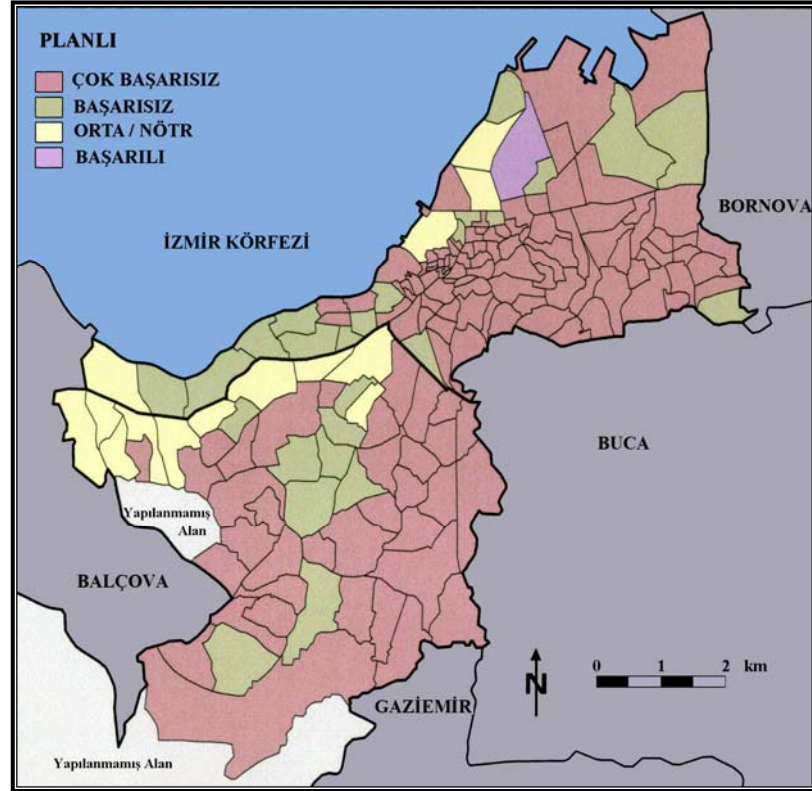

Şekil 4.2.9. Araştırma alt alanları 'güvenlik' düzeyi dağılımı.

Şekil 4.2.10. Araştırma alt alanları 'okunabilirlik' düzeyi dağılımı.

Gerek görsel gerekse de kullanım açısından düzen algısının ne kadar sağlandığı değerlendirilmiş ve araştırma alanlarının % 81.9'unun **plansız** olduğu saptanmıştır. Tarihsel süreci uzun yıllara dayalı Konak ilçesinde plansızlık sorununun çözümlenmesinin zorluğu yanı sıra gelişmekte olan Karabağlar ilçesinde de bu sorunun devam etmesi ve yeni yapılanmakta olan ilçe alt alanlarının da plansız oluşu dikkat çekici bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır (Şekil 4.2.11).

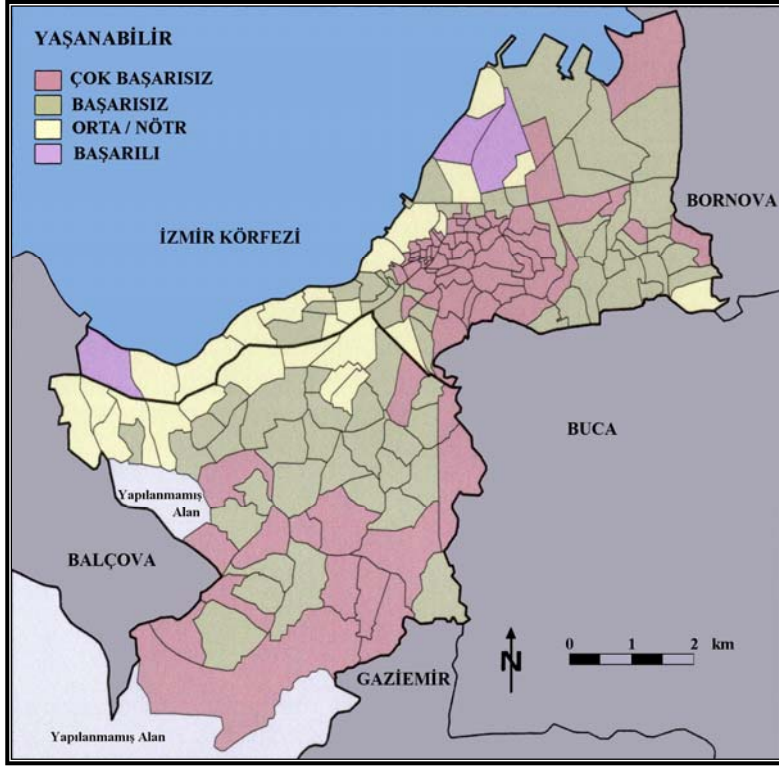

Şekil 4.2.11. Araştırma alt alanları “planlılık” düzeyi dağılımı.

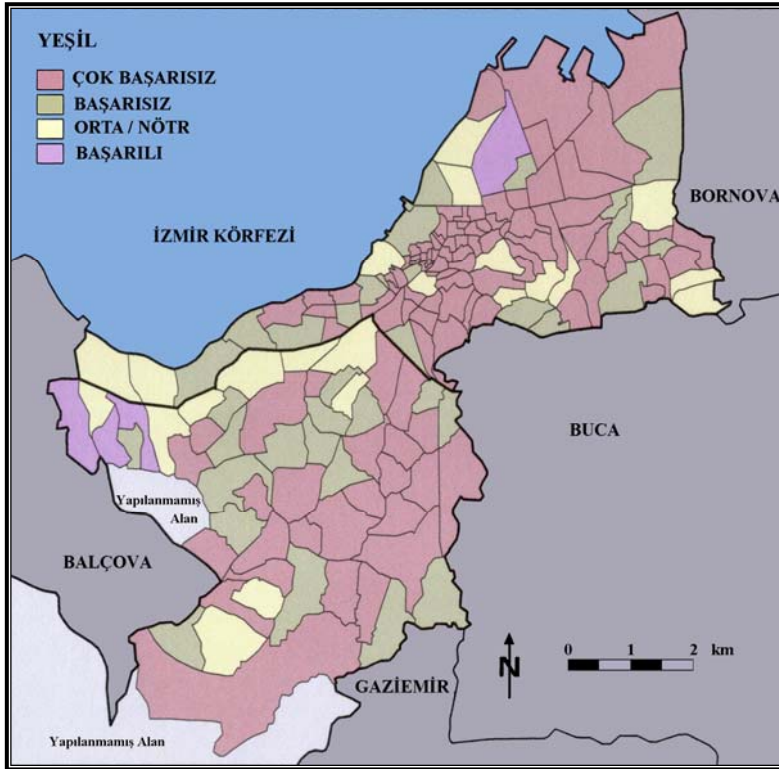
Temel yaşamsal gereksinimlerin sorgulandığı **yaşanabilirlik** kavramına yönelik % 82.8 oranında olumsuz yönde değerlendirme yapılmıştır. Temel yaşam ihtiyaçlarının dahi karşılanamadığı bir yapılanmada, olumsuz imgesel etkinin arttığı belirlenmiştir (Şekil 4.2.12).

Araştırma alanlarında yeşil alanlar, yapı cepheleri ve yapı bahçeleri bitkilendirmesiyle sağlanan **yeşil** algısının, % 84.5 oranında olumsuz yönde olduğu belirlenmiştir. Bu sorunun araştırma alt alanlarında, canlı donatı elemanlarının gerek yetersiz olması gerekse de alan içinde homojen dağılmamasından kaynaklandığı saptanmıştır. Sadece 4 alt alanda (Mimar Sinan, Esentepe, Fahrettin Altay, Muammer Akar Mahalleri) belirlenen olumlu algının,

her iki ilçede de yanlış planlama ve uygulama kararları nedeniyle yeterince sağlanamadığı gözlenmiştir (Şekil 4.2.13).

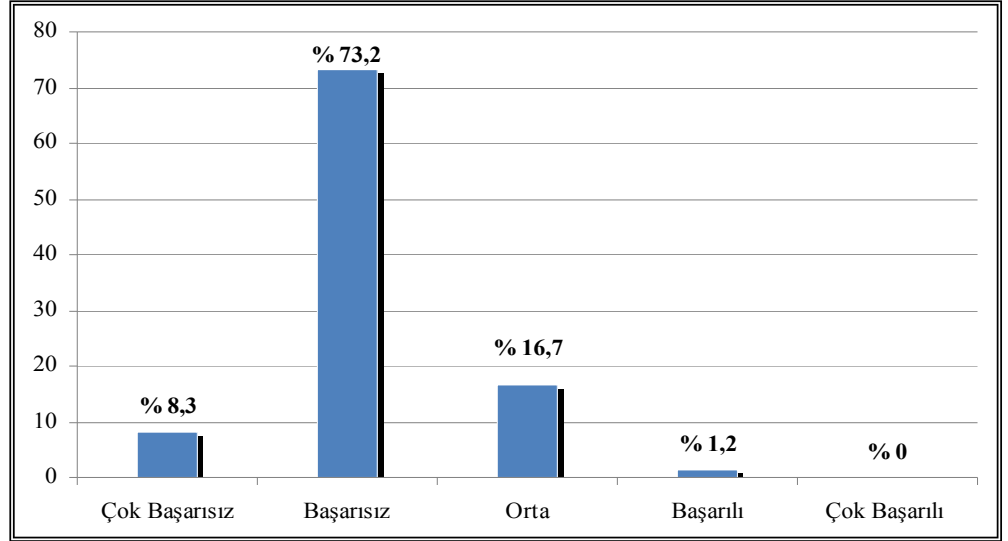

Şekil 4.2.12. Araştırma alt alanları “yaşanabilirlik” düzeyi dağılımı.

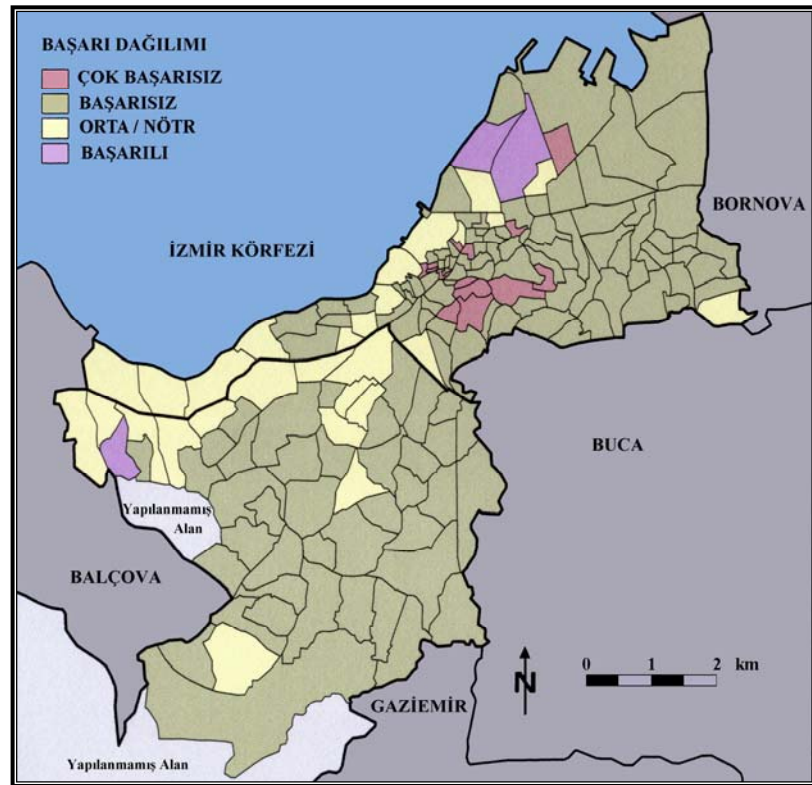

Şekil 4.2.13. Araştırma alt alanları “yeşil” düzeyi dağılımı.

Gözlem çalışmalarıyla elde edilen algısal değerlendirme bulguları doğrultusunda, araştırma alt alanları sınırı içindeki tüm yapılanmanın **olumlu imgesel etki sağlama başarısı** hesaplanmış, % 81.5'inin başarı durumunun olumsuz olduğu belirlenmiştir (Şekil 4.2.14). Sadece % 1.2'lik bölümün “başarılı” (Esentepe, Kültür, Mimar Sinan Mahalleleri) olarak olumlu etkiye sahip olduğu saptanırken, “çok başarılı” değerlendirilen bir alana ise rastlanmamıştır (Şekil 4.2.15).

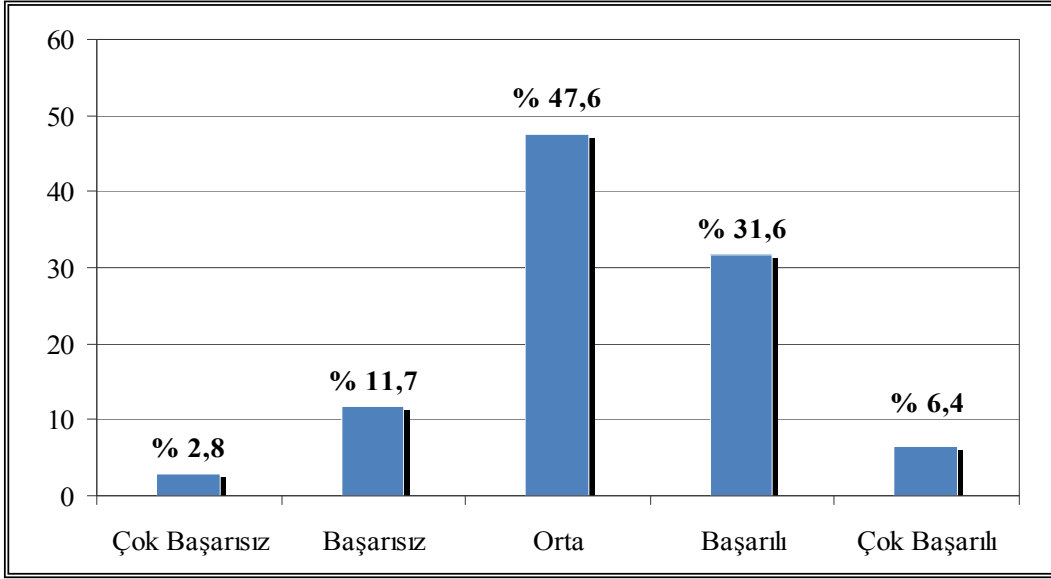

Şekil 4.2.14. Gözlemlerle belirlenen, olumlu imgesel etki sağlayabilme başarı yüzdesi dağılımı.

Şekil 4.2.15. Gözlemlerle belirlenen olumlu imgesel etki sağlayabilme başarısının mekansal dağılımı.

Ankete katılan kullanıcıların, araştırma alanına yönelik olarak **olumlu imgesel etki sağlayabilme başarı durumunu** % 47.6 oranıyla orta düzeyde değerlendirdiği belirlenmiştir (Şekil 4.2.16). Ayrıca kullanıcıların % 14.5'i başarı durumunu olumsuz, % 38.0'i ise olumlu değerlendirdiği belirlenmiştir. Gözlem ve anket çalışmalarından elde edilen bulgular karşılaştırıldığında, her iki değerlendirme kümesinde de araştırma alanına yönelik başarı düzeyinin yeterli seviyede olmadığı saptanmıştır.

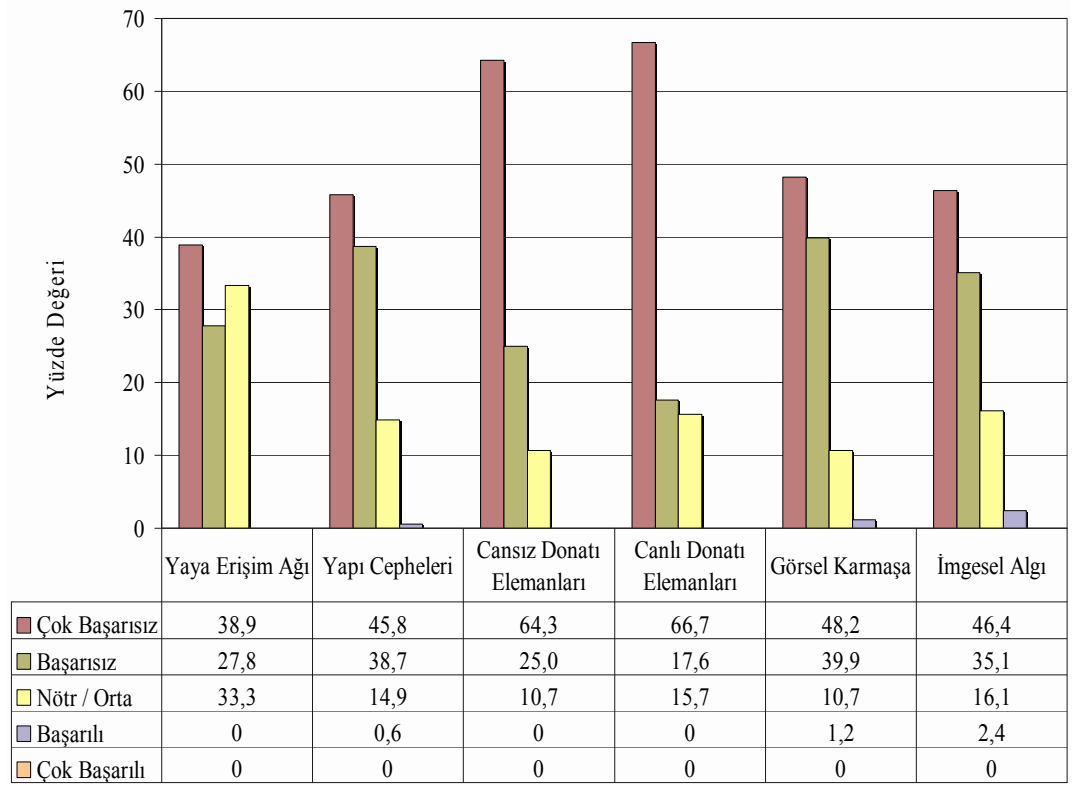
Şekil 4.2.16. Ankete katılan kullanıcılara göre olumlu imgesel etki sağlayabilme başarı dağılımı.

Araştırma alt alanlarında algısal değerlendirmede önem taşıyan **sokak dokusu** incelenmiş; yaya erişim ağı, yapı cepheleri, cansız donatı elemanları, canlı donatı elemanları, görsel karmaşa ve imgesel etki'ye yönelik değerlendirme bulguları Şekil 4.2.17'de aktarılmıştır.

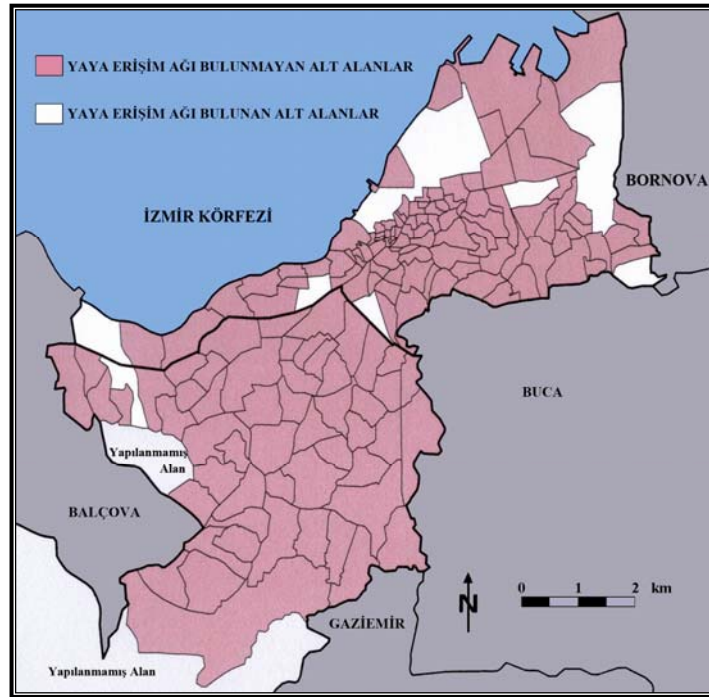
Araştırma alanları **yaya erişim ağı** yönüyle değerlendirildiğinde; sadece % 10.7'sinde mevcut olduğu belirlenmiş, mevcut olan alt alanlarda ise olumlu yönde değerlendirilen bir örneğe rastlanmamıştır (Şekil 4.2.18).

Yapı cepheleri değerlendirmesinde sadece bir alt alan (Kültür Mahallesi) olumlu bulunmuştur. Araştırma alanının İzmir Körfezi ve Balçova ilçesine yakın bölgelerinde orta düzeyde belirlenen alt alanların yanı sıra, her iki ilçede de başarısız ve çok başarısız alanların % 84.5 oranıyla baskın olduğu belirlenmiştir (Şekil 4.2.19). Yapı cephelerinde gözlenen karmaşa ve bakımsızlık ile estetik kriterlere uygun inşa edilmemiş olmasının, olumsuz imgesel etkinin sebepleri olduğu gözlenmiştir. Ankete katılan kullanıcıların fiziksel değişiklikler önerileri

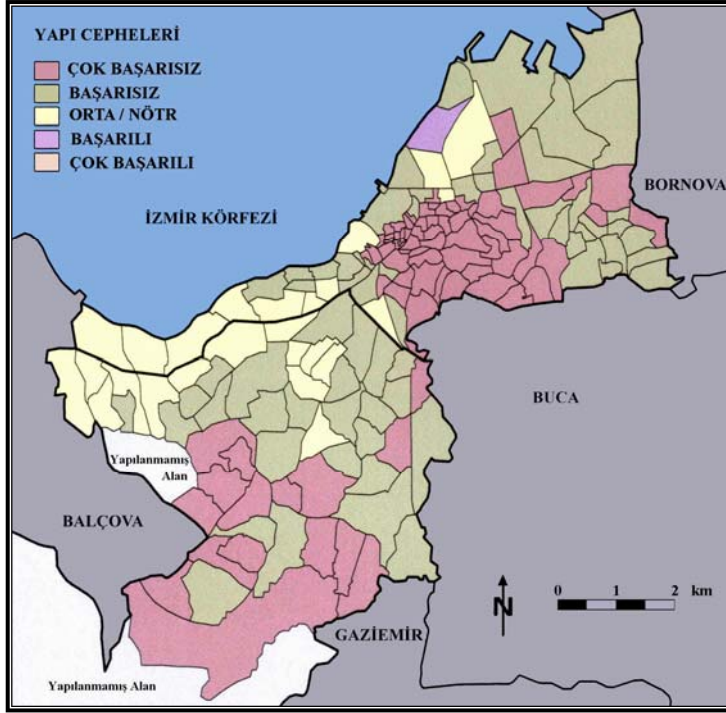
içinde ilk sırada yer verdikleri “yapı dış cephelerinin iyileştirilmesi” tercihi, yapı cephelerinin olumsuz durumunun ve kullanıcı üzerinde oluşturduğu olumsuz imgesel etkinin önemini ortaya koymuştur.

Şekil 4.2.17. Araştırma alanları sokak dokusu değerlendirmesi.

Şekil 4.2.18. Araştırma alt alanlarında “yaya erişim ağı” bulunma durumu.

Şekil 4.2.19. Araştırma alt alanlarında “yapı cepheleri” değerlendirmesi.

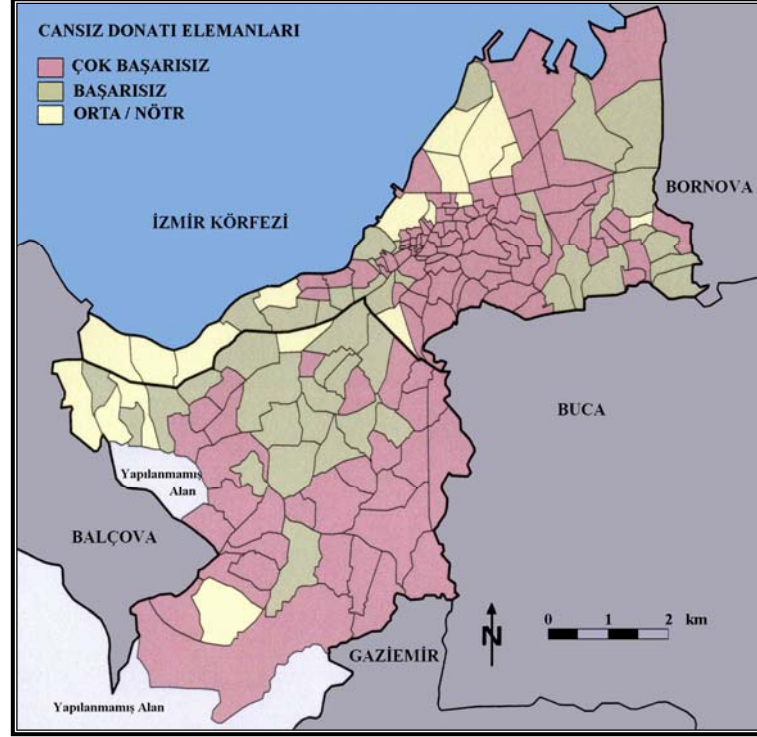
Araştırma alt alanlarında **cansız donatı elemanlarının** % 89.3 oranında olumsuz düzeyde olduğu, olumlu imgesel etki yaratacak orijinal ve estetik elemanlar kullanılmamasının yanı sıra mevcut elemanların da bakımsız durumda oldukları belirlenmiştir (Şekil 4.2.20). Anket çalışmalarında sorgulanan park, meydan ve yaya yolları / bölgelerine yönelik kullanıcıların beğenmedikleri özellikleri arasında en fazla belirtilen “cansız donatı elemanlarının bakımsız ve yetersiz olması” yanıtı, bu olumsuz durumun kullanıcılar için de çok önemli olduğunu göstermiştir.

Canlı donatı elemanları araştırma alt alanlarının sadece % 30.4’lük bir bölümünde gözlenmiştir (Şekil 4.2.21). Bu alt alanlarda ise planlı bir düzen içinde var olmadığı belirlenen canlı donatı elemanları, başarısız ya da orta düzeyde değerlendirilmiştir. Bu durumda kısıtlı bir bölgede, kısıtlı düzeyde belirlenen canlı donatı elemanlarının da olumlu imgesel etkiye oluşturmada yetersiz kaldığı gözlenmiştir.

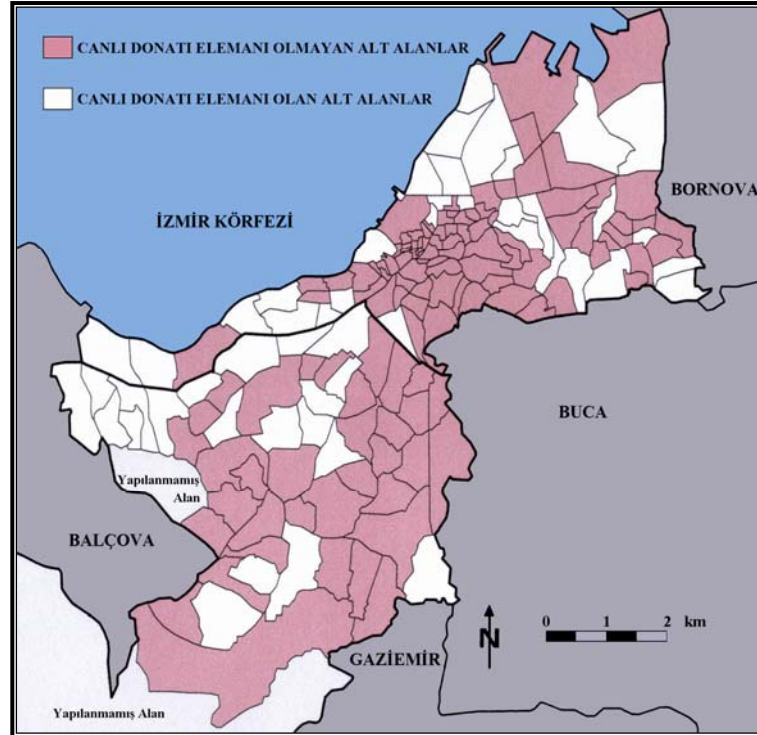
Araştırma alt alanlarının % 88.1’inde **görsel karmaşanın** olumsuz yönde belirlendiği, sadece 1 alt alanda (Kültür Mahallesi) görsel karmaşa yaşanmadığı saptanmıştır (Şekil 4.2.22).

Sokak dokusuna yönelik belirlenen tüm değerlendirmeler sonucunda, alt alanların % 81.5’inde mevcut olan dokunun olumsuz **imgesel etki** oluşturduğu,

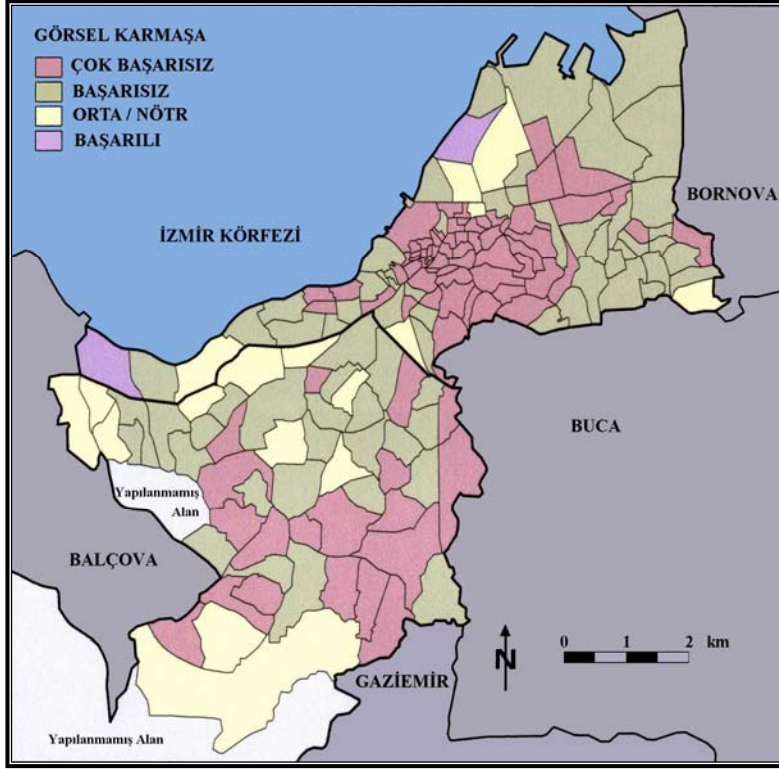
olumlu etkiye sahip olan kesimin ise sadece % 2.4 oran ile Konak İlçesinde yer alan 4 alt alanla (Kültür, Mimar Sinan, Yeşiltepe, Mehmet Ali Akman Mahalleleri) sınırlı kaldığı belirlenmiştir (Şekil 4.2.23).

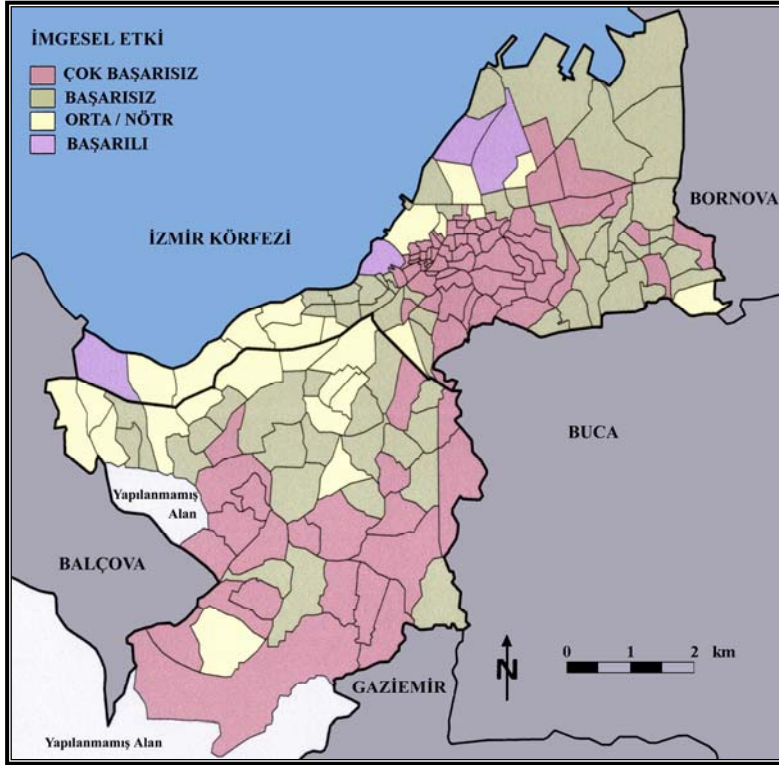
Şekil 4.2.20. Araştırma alt alanlarında “cansız donatı elemanları” değerlendirmesi.

Şekil 4.2.21. Araştırma alt alanlarında “canlı donatı elemanı” bulunma durumu.

Şekil 4.2.22.Araştırma alt alanlarında “görsel karmaşa” düzeyi dağılımı.

Şekil.4.2.23.Araştırma alt alanlarında sokak dokusunun “imgesel etki” değerlendirilmesi.

4.2.2. Karabağlar ilçesi analizi

55 adet araştırma alt alanı incelenen Karabağlar ilçesinin % 70.7'sinin yapısal, % 4.0'ünün yeşil ve % 25.2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Yapısal alanın ağırlıkta gözlemlendiği ilçedeki araştırma alt alanlarından % 7.3'ünde **yeşil alan** ve % 12.7'sinde rekreasyonel aktivitelere olanak tanıyacak **kamusal dış mekanın** bulunmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kamusal mekan varlığı belirlenen araştırma alt alanlarının % 22.9'unda, mekan sayısının sadece “bir” ile sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. İlçede toplumsal paylaşım ve olumlu imgesel etki oluşturma yönünde önemi bilinen, yeşil alan ve kamusal alanların eksikliği belirlenmiştir.

Tüm araştırma alt alanlarında kentsel kimlik algısı ön plana çıkarken, ilçenin gelişmekte olan bölgelerinde kırsal kimlik algısı da belirlenmiştir.

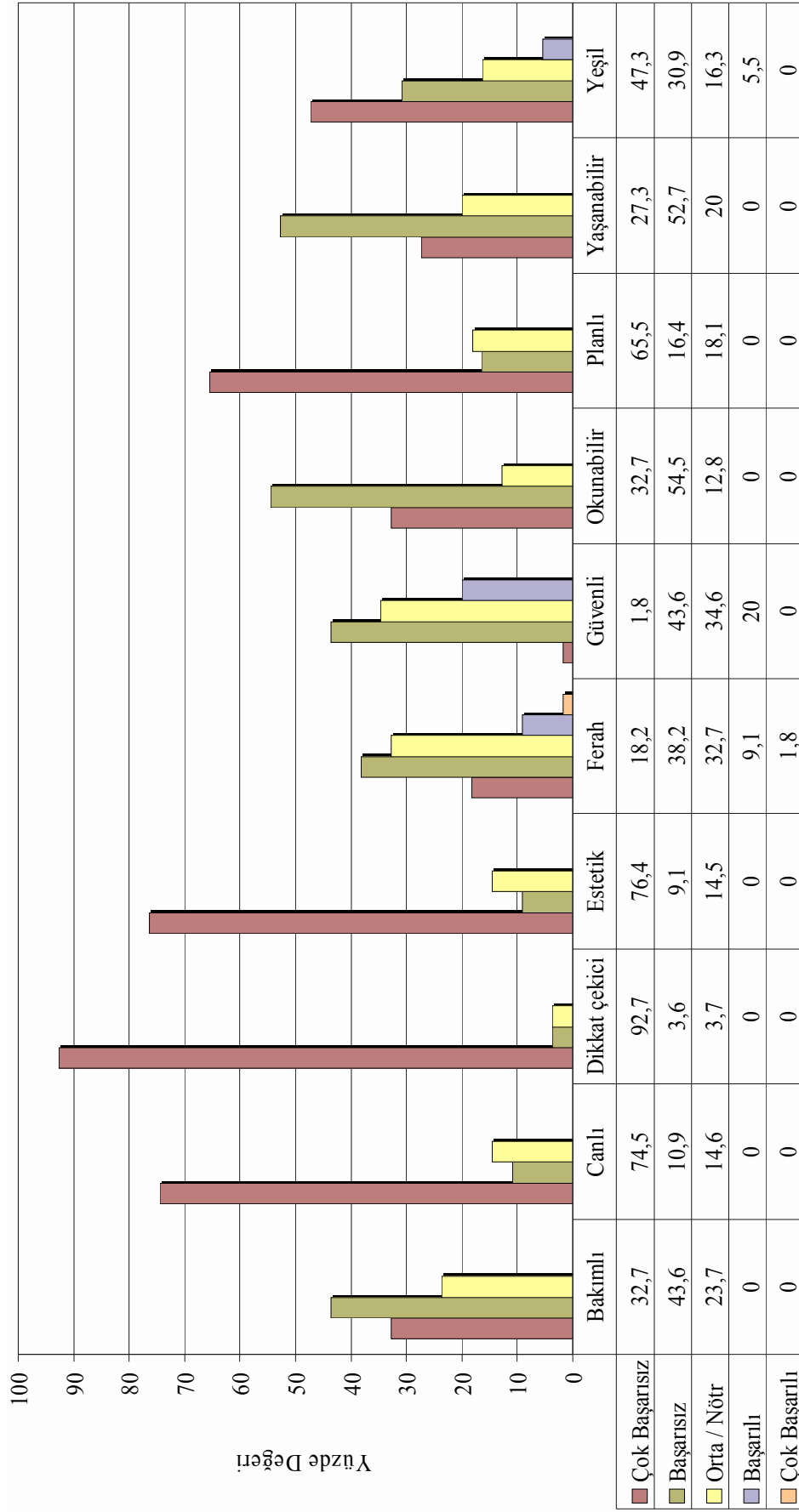
Algısal değerlendirme başlığı altında incelenen bakımlı, canlı, dikkat çekici, estetik, ferah, güvenli, okunabilir, planlı, yaşanabilir ve yeşil olma durumuna yönelik bulgular analiz edilmiş ve elde edilen istatistiksel veriler Şekil 4.2.24'de aktarılmıştır.

İlçe alt alanlarında canlı, dikkat çekici, estetik, planlı, yeşil olma algısal ölçütlerinin “çok başarısız” olduğu öne çıkmıştır.

Araştırma alt alanlarının sadece % 7.2'sinde **dikkat çekici** özellik belirlenmiş, bu özelliğin kent ve / veya deniz manzarası olduğu gözlemlenmiştir. Belirlenen bu potansiyelin sadece 1 alt alan (Peker Mahallesi) dışında, doğru planlama kararlarıyla değerlendirilemediği ve dolayısıyla olumlu imgesel etki oluşturma yönündeki potansiyelinin atıl kaldığı saptanmıştır.

İlçe alt alanlarının % 81.9'unun **plansız** olduğu belirlenmiş; sokak numarası olmasına karşın araştırma alt alanlarının % 5.5'inde, taşıt yollarının merdivenle çözümlendiği pek çok sokak örneği gözlemlenmiştir.

İlçe alt alanlarının % 36.4'üne yönelik oluşan imgesel algıda ileri düzeyde plansız ve bakımsız yapılanmanın öne çıktığı belirlenmiştir. Ayrıca 1 adet alt alanda (İhsan Alyanak Mahallesi) ileri düzeydeki güvensiz koşullar imgesel algıda öne çıkan diğer özellik olarak saptanmıştır.

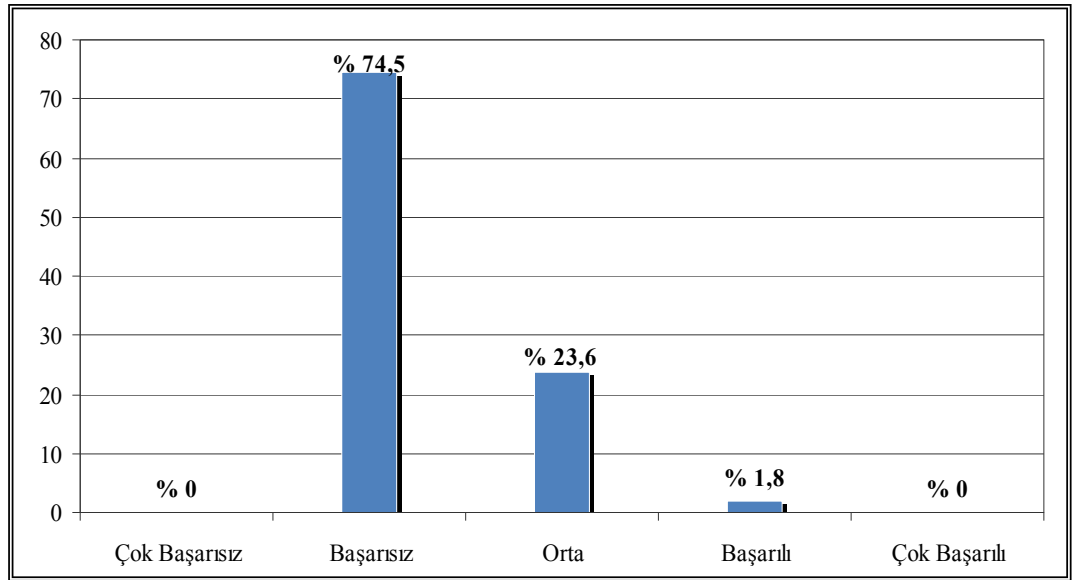
Şekil 4.2.24. Karabağlar İlçesi algısal değerlendirme sonuçları.

İlçe alt alanlarına yönelik algısal değerlendirmelerin büyük bölümünde olumsuzluk öne çıkarken, olumlu yöndeki saptamaların oldukça kısıtlı olduğu gözlenmiştir. Ayrıca hiçbir ölçüte yönelik çok başarılı bir değerlendirmenin olmaması dikkat çekici bulunmuştur.

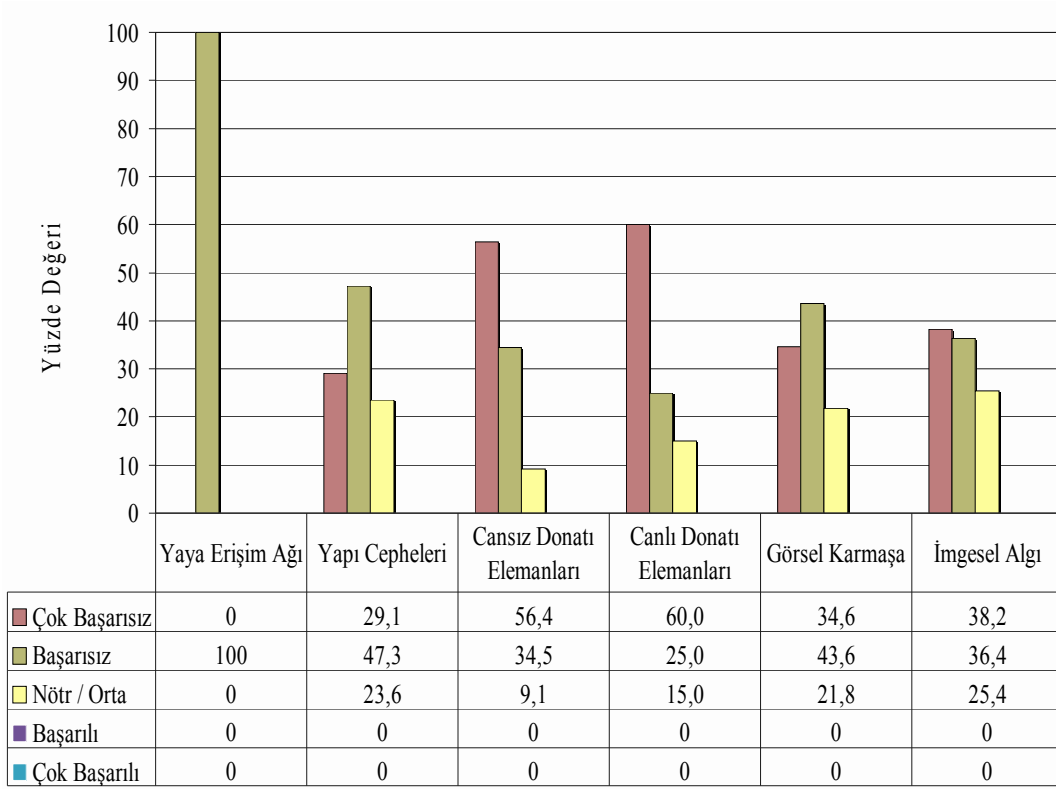
Algısal değerlendirme bulguları doğrultusunda, alt alanlar sınırı içindeki tüm yapılanmanın olumlu **imgesel etki** oluşturma başarısı hesaplanmış, % 74.5'inin başarısız olduğu belirlenmiştir. Sadece % 1.8'lik bölümün başarılı olarak olumlu etkiye sahip olduğu saptanmış; çok başarılı ve çok başarısız değerlendirilen bir alan gözlenmemiştir (Şekil 4.2.25).

İlçedeki sokak dokusuna yönelik elde edilen bulgulara yönelik analiz değerleri Şekil 4.2.26'da aktarılmaktadır.

Yaya erişim ağının ilçedeki araştırma alt alanlarının % 98.2'sinde bulunmadığı, gözlenen % 1.8'lik (Muammer Akar Mahallesi) alanda ise yaya erişim ağının değerlendirme kriterlerine göre başarısız durumda olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, mevcut tek örneğin de standartların altına kalması nedeniyle ilçe genelinde yaya erişim ağının yetersizliği belirlenmiştir.

Şekil 4.2.25. Karabağlar İlçesi imgesel etki oluşturma başarı yüzdesi dağılımı.

Şekil 4.2.26. Karabağlar İlçesi sokak dokusu değerlendirmesi.

İlçe alt alanlarının büyük bölümünde **yapı cepheleri** ile **cansız donatı elemanları** olumsuz yönde değerlendirilmiş, olumlu hiç bir örneğe rastlanmamıştır.

Canlı donatı elemanları ilçe alt alanlarının sadece % 36,4'lük bir bölümünde gözlenmiş, ancak olumlu yönde değerlendirilen bir alt alana rastlanmamıştır. Bu nedenle canlı donatı elemanlarının olumlu imgesel etkiye oluşturmada yetersiz kaldığı gözlenmiştir.

Sokak dokusuna yönelik tüm değerlendirmeler sonucunda, alt alanların % 74,6'sında mevcut olan dokunun olumsuz **imgesel etki** oluşturduğu belirlenmiş, olumlu yönde etkiye sahip bir alana rastlanmamıştır.

4.2.3. Konak ilçesi analizi

113 adet araştırma alt alanı incelenen Konak ilçesinin % 90,2'sinin yapısal alan, % 6,6'sının yeşil alan ve % 3,2'sinin atıl alanlardan oluştuğu saptanmıştır. Yoğun yapısal baskı altında olan ilçedeki araştırma alt alanlarının % 34,5'inde **yeşil alan** ve % 44,2'sinde rekreasyonel aktivitelere imkan tanıyacak herhangi bir **kamusal dış mekanın** bulunmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kamusal mekan varlığı

belirlenen araştırma alt alanlarının % 39.7'sinde ise, mekan sayısının sadece “bir” ile sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu veriler; ilçenin sosyalleşme ve olumlu imgesel etki sağlamada önem taşıyan yeşil alanlar ve kamusal mekanlar yönüyle oldukça yetersiz durumda olduğunu göstermiştir.

Tüm araştırma alt alanlarında kentsel kimlik algısı ön plana çıkarken aynı zamanda ilçede tarihi, ticari ve rekreasyonel kimlik algısı da belirlenmiştir.

Algısal değerlendirmeye yönelik elde edilen bulguların analizi ve yüzde hesaplamaları Şekil 4.2.27'de aktarılmıştır.

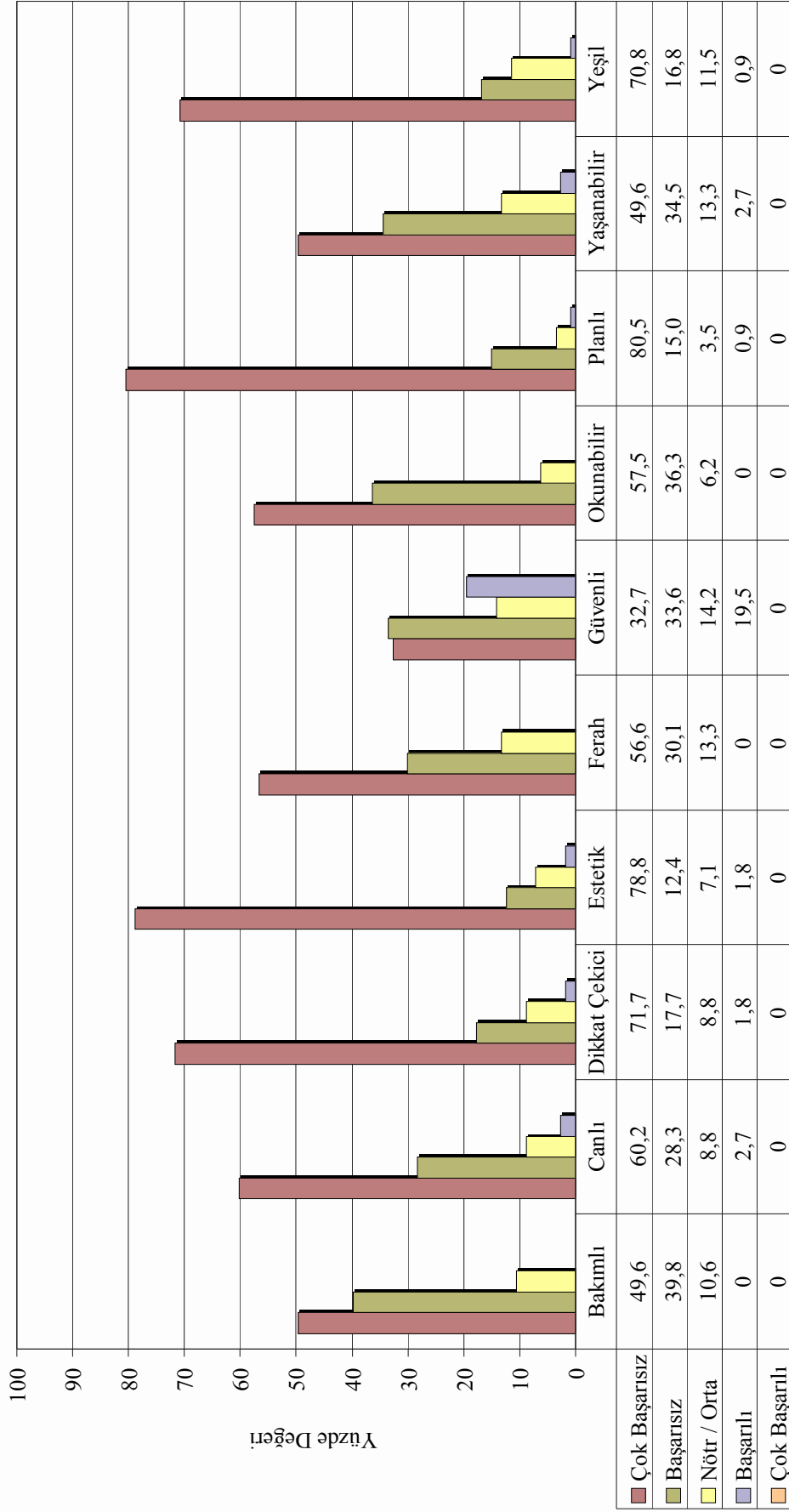
İlçe alt alanlarının % 71.7'sinin **dikkat çekici** özelliğe sahip olmadığı; bu alanların onları benzerlerinden ayıracak, özgün kılacak özellikleri taşımadığı gözlenmiştir. Dikkat çekici özelliklerin belirlendiği % 28.3'lük alt alanda, bu özelliklerin Kemeraltı Bölgesi, Kültürpark Bölgesi, tarihi yapılar ve kent / deniz manzarası olduğu gözlenmiştir.

İlçe alt alanların % 37.2'sinde tarihi yapılardan örnekler gözlenmiştir. Bu örneklerden % 13.3'ü dikkat çekici özellik oluştururken, geri kalanların nicelik ve nitelik yönleriyle bu özelliği sağlayamadığı belirlenmiştir. Tarihi yapıların bulunduğu alt alanlardan % 90.5'ininde ise yapıların bakımsız durumda olduğu saptanmıştır.

Dikkat çekici özellik olarak belirlenen kent / deniz manzarasının, sadece 3 alt alanda (Göztepe, Kadifekale ve Turgut Reis Mahallesi) toplam 3 kamusal mekan dışında, doğru planlama ve tasarım kararlarıyla değerlendirilemediği ve çoğu zaman kullanıcının algılamasının dahi oldukça güçleştiği, bu özelliğin olumlu etkisinden yararlanılamadığı saptanmıştır.

İlçe alt alanlarının % 91.2'sinin **estetik** açıdan olumsuz yönde değerlendirilmesi, canlı ve cansız donatıların yanı sıra yapılar yönünden de estetik kriterlere uygun olmayan yerleşimlerin inşa edildiğini göstermiştir.

İmgesel algının en temel gereksinimi olan **okunabilirlik** düzeyi incelendiğinde; % 93.8'inde olumsuz yönde değerlendirme yapıldığı, bu durumda ise alt alanların büyük çoğunda okunabilirlik açısından sorun yaşandığı, algılanamayan bir yerleşimin ise olumlu imgesel etki oluşturamayacağının göz ardı edildiği belirlenmiştir.

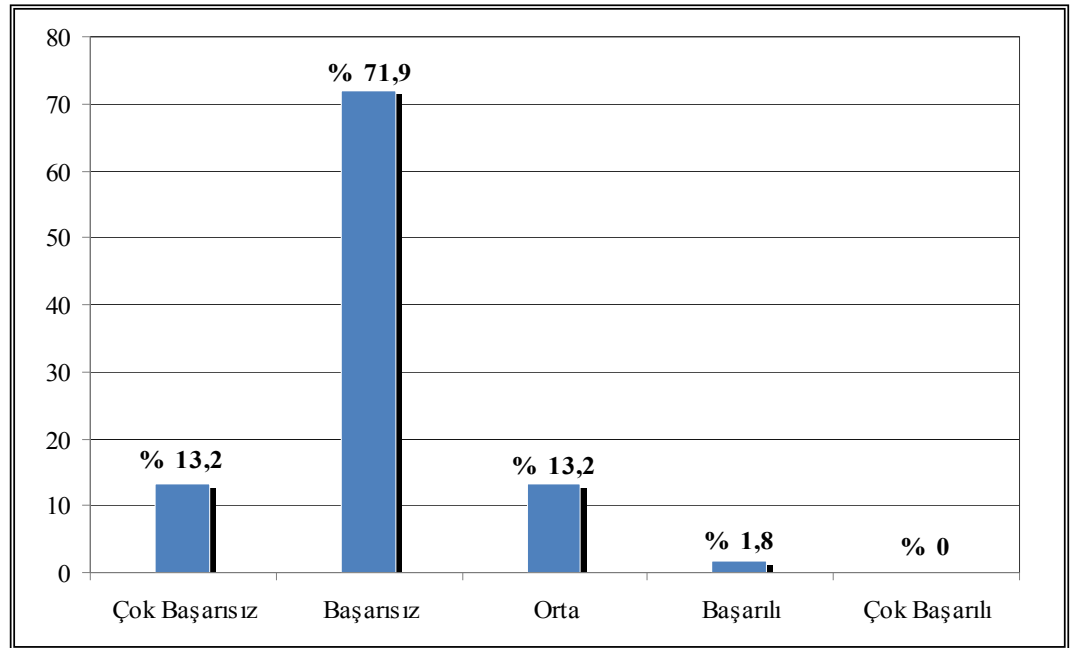
Şekil 4.2.27. Konak ilçesi algısal değerlendirme sonuçları.

Planlı bir yapılanmaya sahip olma durumu incelendiğinde; % 95.5'inin olumsuz yönde değerlendirildiği belirlenmiştir. İlçe alt alanlarında sokak numarası olmasına karşın % 69.0'unda taşıt yollarının merdivenle, dar ya da standartların çok üzerinde eğimli sokaklarla çözümlendiği pek çok örnek gözlenmiştir.

İlçe alt alanlarının % 54.0'üne yönelik oluşan imgesel algıda ileri düzeyde plansız ve bakımsız yapılanmanın öne çıktığı belirlenmiştir. Ayrıca % 32.7'sinde belirlenen ileri düzeydeki güvensiz koşullar, imgesel algıda öne çıkan diğer özellik olarak saptanmıştır.

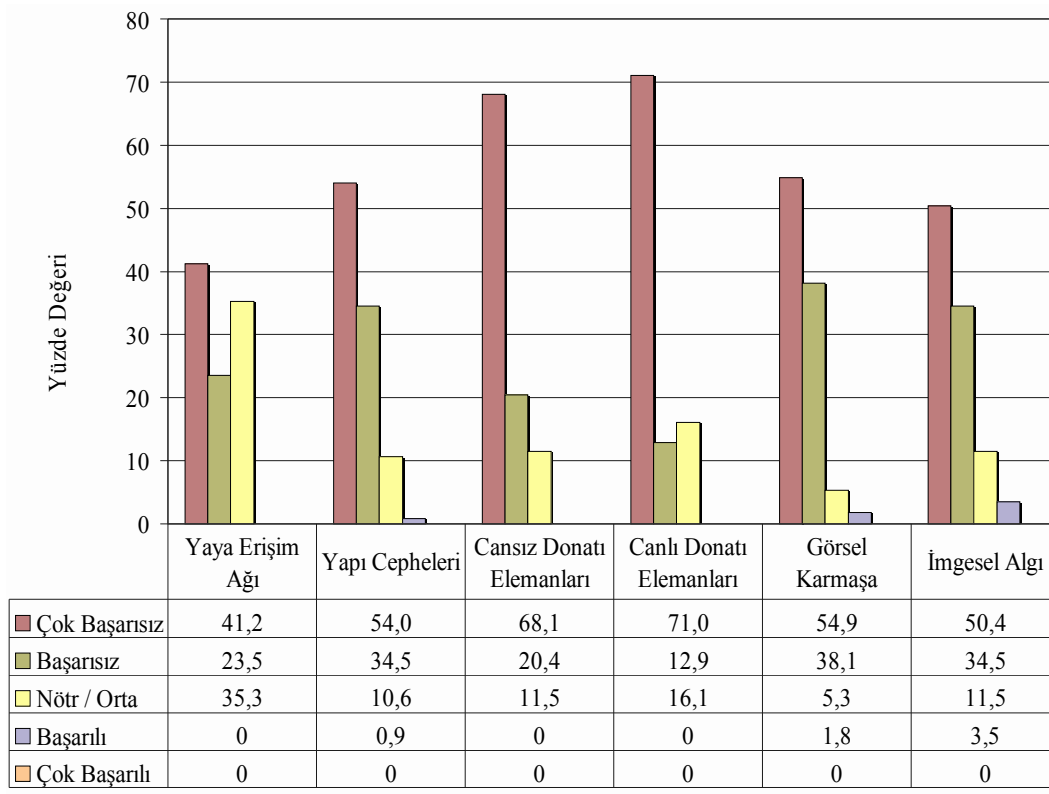
İlçe alt alanlarına yönelik **algısal değerlendirmede**; güvenlik dışındaki tüm ölçütlerde en yüksek yüzdeye çok başarısız değerlendirmesinin sahip olması ve tüm alt başlıklarda çok başarılı bulunan bir değerlendirmenin olmaması dikkat çekici bulunmuştur. İncelemelerin tamamında olumsuzluk yönündeki değerlendirmelerin öne çıkmasının yanı sıra olumluluk yönündeki saptamaların ise oldukça kısıtlı olması dikkat çekmiştir.

Algısal değerlendirme bulguları doğrultusunda, araştırma alt alanları sınırı içindeki tüm yapılanmanın **olumlu imgesel etki sağlama başarısı** hesaplanmış, % 85.1'in başarısız yönde olduğu belirlenmiştir. Sadece % 1.8'lik bölümün başarılı olarak olumlu etkiye sahip olduğu, çok başarılı değerlendirilen bir alana rastlanmadığı belirlenmiştir (Şekil 4.2.28).

Şekil 4.2.28. Konak ilçesi imgesel etki oluşturma başarı yüzdesi dağılımı.

İlçedeki **sokak dokusuna** yönelik elde edilen bulgulara yönelik analiz değerleri Şekil 4.2.29’da aktarılmaktadır.

Şekil 4.2.29. Konak ilçesi sokak dokusu değerlendirmesi.

Araştırma alt alanlarının sadece % 15.0’inde **yaya erişim ağının** mevcut olduğu saptanmış, mevcut olan bu alt alanlarda ise olumlu değerlendirilen hiçbir örneğe rastlanmamıştır. Yapı cepheleri ile cansız donatı elemanlarının incelenmesinde, çok başarılı bir örnek belirlenmemiş, bu ölçütlere yönelik değerlendirmelerin büyük oranda olumsuz yönde olduğu gözlenmiştir.

Canlı donatı elemanları ilçedeki araştırma alt alanlarının sadece % 27.4’lük bir bölümünde gözlenmiştir. Bu alanlarda ise sistematik olarak var olmadığı belirlenen canlı donatı elemanlarına yönelik olumlu yönde değerlendirilen bir alt alana rastlanmamıştır.

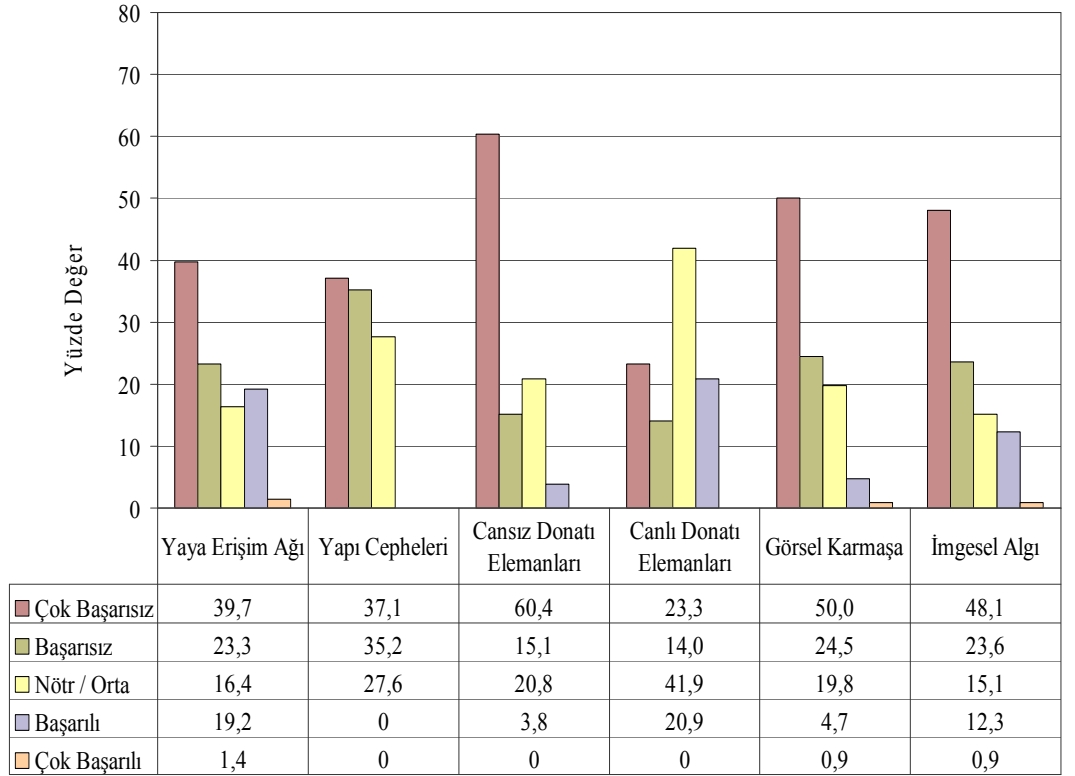
Alt alanların % 93.0’ünde **görsel karmaşanın** olumsuz düzeyde yaşandığı saptanmıştır.

Sokak dokusuna yönelik belirlenen tüm değerlendirmeler neticesinde, alt alanların % 84.5’inde mevcut olan dokunun olumsuz **imgesel etkiye** neden

olduğu, olumlu etkiye sahip olan kesimin ise sadece % 3.5 ile sınırlı kaldığı belirlenmiştir.

4.2.4. Cadde ve bulvarların analizi

Araştırma alanlarında ana aksı oluşturan ve imgesel etkisi önemli taşıyan cadde ve bulvarlar incelenmiş, elde edilen bulgular değerlendirilmiştir (Şekil 4.2.30).

Şekil 4.2.30. Cadde ve bulvarların değerlendirmesi.

Cadde / bulvarların % 31.4'ünde **yaya erişim ağı**nın mevcut olmadığı, % 68.6'sında ise mevcut olduğu belirlenmiştir. Belirlenen yaya erişim ağlarının ise sadece % 20.6'sı olumlu yönde, % 63.0'ü ise olumsuz yönde değerlendirilmiştir.

Bu veriler doğrultusunda kesintisiz ve standartlara uygun yaya sirkülasyonunun mevcut olması gereken ana aksların, çok kısıtlı oranda olumlu örnek içerdiği belirlenmiştir. Çok başarılı olarak belirlenen tek yaya erişim ağı Atatürk Caddesi'nin sahil bandı (I. Kordon) bölümünde belirlenmiştir. Sahil bandının devamı olan Mustafa Kemal Sahil Bulvarı ise yaya erişim ağı bakımından başarılı olarak değerlendirilmiştir. Araştırma alanında başarılı olarak değerlendirilen diğer örneklerin ise sadece Konak ilçesi sınırlarında ve büyük

bölümü araştırma alanı kuzeyinde, İzmir Körfezine yakın konumda belirlenmiştir. Karabağlar İlçesinde ise olumlu değerlendirilen bir örneğe rastlanmamıştır.

İncelenen cadde / bulvarlar arasında **yapı cepheleri** bakımından olumlu değerlendirilen bir örneğe rastlanmamıştır. Özellikle sahil bandında gözlenen yapı cephelerinin Atatürk Caddesi boyunca orta düzeyde, Mustafa Kemal Sahil Bandı boyunca ise başarısız durumda olması dikkat çekici bir bulgu olarak belirlenmiştir. Prestij bölgesi olarak kabul edilen bölgelerde yer alan Mithatpaşa, Şehit Fethi Bey, Mahmut Esat Akıncılar ve İnönü Caddelerinde yapı cephelerinin başarısız, Dr. Mustafa Enver Caddesi, Cumhuriyet ve Talatpaşa Bulvarı'nda ise sadece orta düzeyde değerlendirilmesi önemli bir bulgu olarak karşımıza çıkmıştır.

Araştırma alanı genelinde yapı cephelerinin tasarım öge ve ilkeleri doğrultusunda inşa edilmediği, görsel karmaşaya neden olan ilan panoları, anten vb. elemanları içerdiği ve bakımlı olmadığı saptanmıştır. Karabağlar ilçesi geneli ile Konak İlçesinin gecekondü bölgelerinde plansız yapılaşmadan kaynaklanan olumsuz imgesel etkinin oluştuğu belirlenmiştir.

Cansız donatı elemanlarının sadece Konak ilçesinde yer alan Fevzi Paşa Bulvarı, Plevne Bulvarı, Birleşmiş Milletler Caddesi ve Atatürk Caddesi (I. Kordon bölümü) örneklerinde başarılı olarak değerlendirilmiş, çok başarılı bir örneğe ise rastlanmamıştır. Cansız donatı elemanlarının bakımsız ve estetik kriterlere uygun olmayan örnekler içermeleri nedeniyle olumsuz imgesel etkiyi oluşturdukları belirlenmiştir.

Cadde / bulvarların sadece % 40.0'ında **canlı donatı elemanı** belirlenmiştir. İncelenen örnekler arasında çok başarılı değerlendirilen bir örneğe rastlanmazken, başarılı değerlendirilen sadece 8 cadde / bulvar belirlenmiştir. Çınar ağaçlarıyla hatırlanan Gazi Bulvarı, dut ağaçlarıyla özdeşleşen Dr. Mustafa Enver Caddesi gibi olumlu olarak değerlendirilen örnekler ağırlıkla araştırma alanının kuzeyinde, İzmir Körfezi kıyısına yakın bölgelerde gözlenmiştir.

Cadde / bulvarların % 74.5'inde **görsel karmaşanın** olumsuz düzeyde olduğu saptanmış; olumlu değerlendirilen cadde / bulvarların ise sadece % 5.4 ile sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Atatürk Caddesi'nin sahil bandı (I. Kordon) bölgesi karmaşa düzeyi açısından çok başarılı değerlendirilen tek örnek olarak saptanmış; Cumhuriyet Caddesi, Dr. Mustafa Enver Caddesi, Dr. Refik Saydam Bulvarı,

Vasıf Çınar Bulvarı ve Birleşmiş Milletler Caddesi ise başarılı olarak değerlendirilen örnekler olarak belirlenmiştir.

Cadde / bulvar dokusuna yönelik belirlenen tüm değerlendirmeler sonucunda % 71.7'sinde mevcut olan dokunun oluşturduğu **imgesel etkinin** olumsuz olduğu, olumlu etkiye sahip olan kesimin ise % 13.2 ile ağırlıklı olarak Konak İlçesinde yer aldığı belirlenmiştir. Anket çalışmalarında kullanıcıların araştırma alanına yönelik hatırladığı mekan / yapılar arasında, cadde / bulvarları % 11.5 oranında düşük bir seviyede belirtmiş olması, gözlem çalışmalarında belirlenen olumsuz değerlendirmeyi desteklediği gözlenmiştir.

4.2.5. Fiziksel kimlik kodları analizi

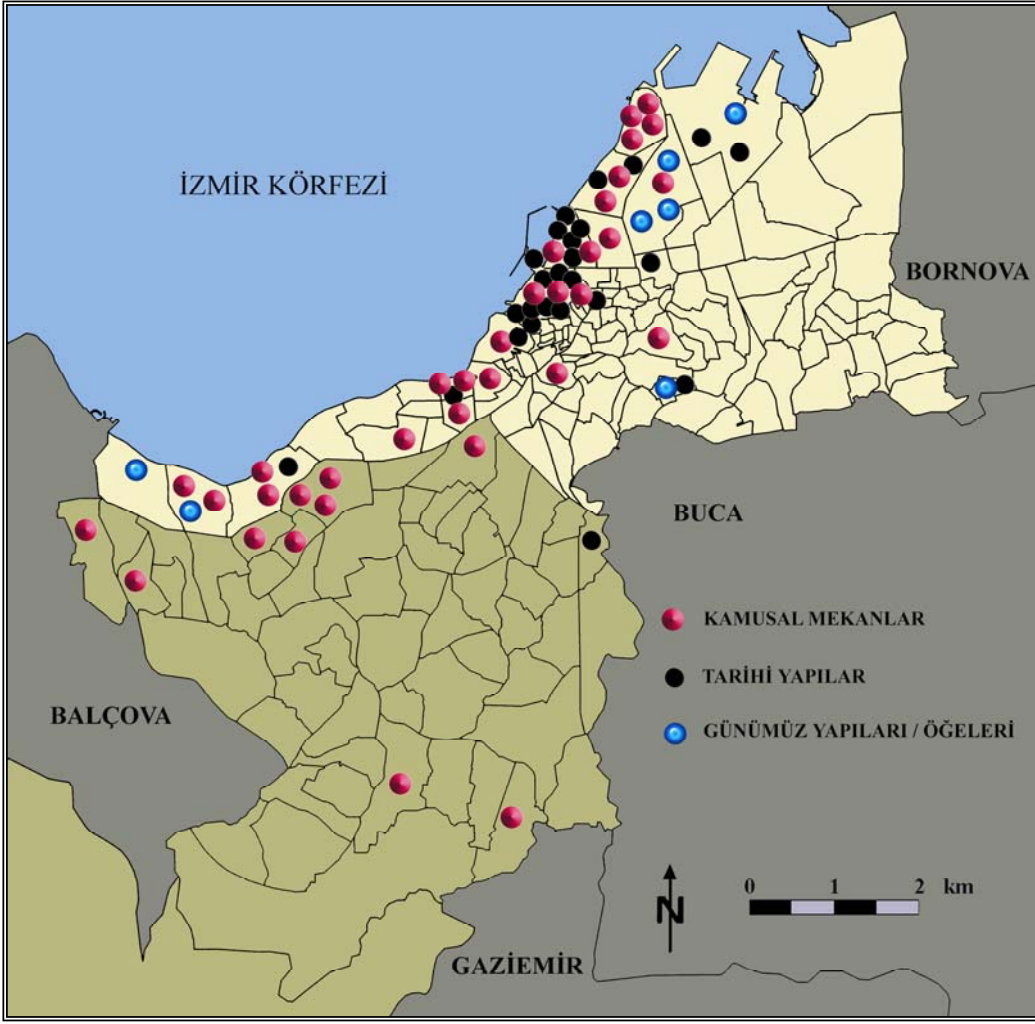
Araştırma alanı bütününde 25 adet kamusal dış mekan, 25 adet tarihi yapı / öge ve 7 adet modern yapı / öge belirlenmiş olup Şekil 4.'da konumsal dağılımı gösterilmiştir. Kamusal dış mekanların kendi içindeki dağılımı ise 3 meydan, 11 yaya yolu / bölgesi ve 11 park olarak saptanmıştır (Şekil 4.2.31).

Kamusal mekan tiplerinden kent meydanlarının azlığı, dolayısıyla fiziksel kimlik kodları arasında yer alan meydanların yetersizliği dikkat çekmiş, fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen meydanların sadece Konak ilçesinde yer aldığı gözlenmiştir. Belirlenen meydanlarda dikkat çekici özelliğin plastik öğeler olduğu, olumsuz çevre etkenin ise trafik baskısı olduğu belirlenmiştir.

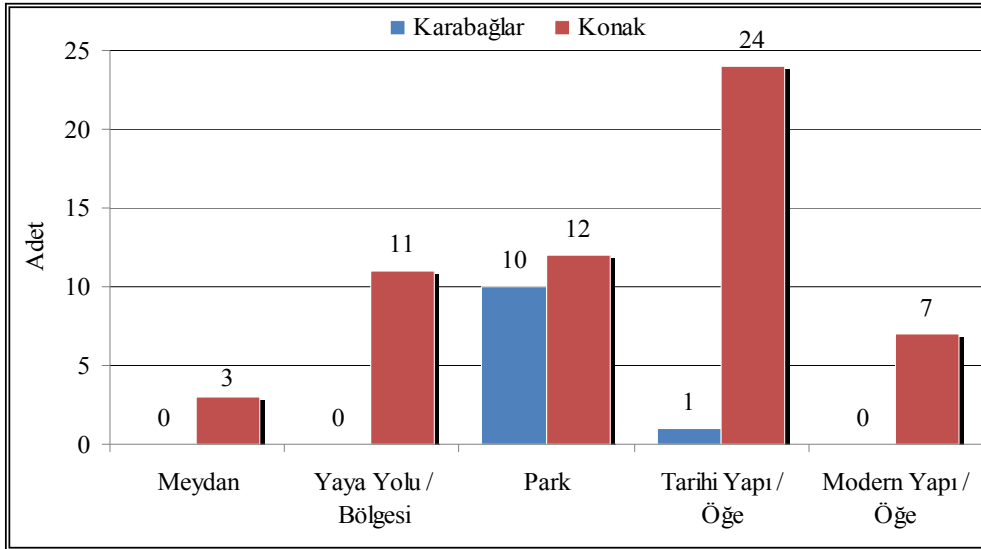
Kamusal mekan tiplerinden bir diğeri olan yaya yolu / bölgelerinden fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen 11 adet örneğin tamamının Konak ilçesi sınırında olduğu, Karabağlar İlçesinde ise bir örneğin bulunmadığı belirlenmiştir (Şekil 4.2.32). Yaya yolları / bölgelerinde belirlenen dikkat çeken özellikler arasında tarihi yapılar, alışveriş-eğlence merkezleri ve canlı donatı elemanları yer alırken; olumsuz çevre etkenine 3 örnekte rastlanmış olup trafik ve çevre yapıların baskısı olarak belirlenmiştir.

Kamusal mekan tiplerinden parklar incelenmiş, belirlenen örneklerin 12 tanesi Konak İlçesinde, 10 tanesi ise Karabağlar İlçesinde saptanmıştır. Belirlenen fiziksel kimlik kodlarının dikkat çeken özellikleri incelendiğinde ise “canlı donatı elemanları” en fazla saptanan özellik olup; tasarımı ve / veya cansız donatı elemanlarıyla dikkat çeken sadece bir örnek Güzelyalı Parkı olarak saptanmıştır. Olumsuz çevre etkeni 12 tane kimlik kodunda saptanmazken; geri kalan

örneklerde ise yapı ve trafik baskısının yanı sıra ulaşım ve güvenlik sorunu belirlenen etkenler olmuştur.

Şekil 4.2.31. Araştırma alanlarında belirlenen fiziksel kimlik kodlarının konumsal dağılımı.

Şekil 4.2.32. Fiziksel kimlik kodlarının tiplerine ve ilçelere göre sayısal dağılımı.

Fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen 25 tane tarihi yapının, 24 tanesi Konak İlçesinde, 1 tanesi de Karabağlar İlçesi'nde saptanmıştır. Tarihi yapılara yönelik dikkat çekici özellik olarak en fazla saptanan, yapıların biçimsel özellikleri olup; olumsuz çevre etkeni olarak çevre yapıların ve trafiğin baskısı yanı sıra güvenlik sorunu belirlenmiştir. Tarihi yapıların özellikle Konak ve Akdeniz Mahalleleri çevresinde toplandığı ve diğer araştırma alt alanlarında oldukça kısıtlı sayıda örneğin mevcut olduğu gözlenmiştir. Tarihi eskilere dayalı ilçede fiziksel kimlik kodları arasında yer alması gereken pek çok yapının günümüzde yok olduğu ve geriye kısıtlı sayıda örneğin kaldığı dikkat çekici bir bulgu olarak saptanmıştır.

Fiziksel kimlik kodları arasında modern yapı / öğelerden 7 tane örnek belirlenmiştir. Fiziksel kimlik kodları arasında yer alacak günümüz yapı / öğelerinden kısıtlı sayıda örneğin belirlenebilmesi yanı sıra, Karabağlar İlçesi'nde bir örneğe dahi rastlanmaması dikkat çekici bulgular olarak saptanmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yerleşimlerin ve sembolik öğelerin kent kimliğine olan imgesel etkilerinin saptanmasını hedefleyen bu çalışmada, tarihsel araştırmalar ile araştırma alt alanları ölçeğinde gerçekleştirilen gözlemlerden ve kullanıcı anketlerinden elde edilen bulgular; **“araştırma alanları genel analizi”, “Karabağlar İlçesi analizi”, “Konak İlçesi analizi”, “cadde ve bulvarların analizi” ve “fiziksel kimlik kodları analizi”** yönüyle tek tek irdelenmiştir. İzmir ili Konak ve Karabağlar ilçeleri örneğinde yürütülen bu araştırmadan yola çıkılarak, gerek araştırma alanına yönelik gerekse benzer kimlik sorunları yaşayan yerleşimlere rehberlik edecek çözüm önerileri getirilmiştir.

Bu çalışma, ülkemizde kent ve kent kimliğini temel alan birçok çalışma olmasına rağmen, kimliği etkileyecek olan kentsel bileşenlerin sağlaması gereken alt kriterleri saptayarak belirli bir ölçüm sistemine göre değerlendirmesi ve matematiksel olarak ifade edilebilir sonuçlara ulaşıyor olması yönleriyle diğerlerinden farklılık göstermektedir.

Sağlıklı yapılanmış kentlerde yaşama hakkı ve ayrıcalığı her toplum gibi ülkemiz insanının da hakkı olup adeta içinden çıkılmaz bir sorunsala dönüşen kentleşme sorunlarının çözüme ulaştırılması, yaşanabilir kentlerin oluşumu açısından kaçınılmazdır.

Kimlik sorunsalını irdeleyen bu tür bilimsel çalışmalardan hareketle, benzer sorunları yaşayan ya da gelecekte kimlik problemi ile karşı karşıya kalma durumunda olan yerleşimler için, sorunları daha oluşum sürecinde çözmek olasıdır. Gelişim sürecinde olan kentlerde olası kimlik problemlerini yaşayarak görmek yerine gelişmiş kent örneklerinden yola çıkarak gerekli önlemleri almak en etkin yol olacaktır.

Araştırma kapsamında gerek gözlem gerekse anket çalışmalarında çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır. Araştırma alanının çok geniş olması, pek çok tarihsel ve güncel verinin araştırma kapsamında değerlendirilme gerekliliği, incelenen alanların önemli bir bölümünde güvenlik sorunu yaşanmış olması gözlem çalışmalarını zorlaştıran etkenler olmuştur. Anket çalışmalarında ise günlük yaşamın yoğun bir tempo içinde geçtiği kentlerde kullanıcıların bu tür çalışmalara zaman ayırmak istememesi önemli bir engel teşkil etmiştir. Ayrıca tüm kenti temsil etmesi beklenen bu tür çalışmaların, sosyo-ekonomik seviyesi düşük olan

bölgelerde yürütülmesi gerekliliği arzu edilen bilimsel desteğin sağlanamaması yönüyle de bir dezavantaj olarak karşımıza çıkmıştır.

Çalışma sonucunda, gerek kullanıcı gerekse araştırmacı tarafından, araştırma alanının kimlik kodu olabilecek pek çok mekan ve öğeyi barındırdığı ancak yerleşim ölçeğinde olumsuz imgesel etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Bu durumun nedenleri;

- Araştırma alt alanlarının yoğun yapı baskısı altında olması sonucunda gerek insan ölçeğinden uzaklaşarak okunabilirlik düzeyinin düşmesi gerekse yapısal materyalin olumsuz psikolojik baskısı altında olması,
- Kentsel yerleşimler üzerindeki olumlu imgesel etkisinin yanı sıra, toplumsal yaşam açısından da pek çok öneme sahip kamusal dış mekanların nicelik ve nitelik açısından yetersiz düzeyde olması,
- İlçelerin gerek yapılar / binalar gerekse donatı elemanları açısından tekdüze ve bakımsız özellikte olması,
- Çarpık kentleşmenin araştırma alanı genelinde egemen olması,
- Araştırma alt alanlarının büyük bölümünde güvensizlik algısının hakim olması,
- Kentlerde öncelikli imgelenen sokak dokusu ile cadde / bulvarların gerek cansız donatı elemanları bakımından gerekse uygulama, bakım ve yönetim hataları nedeniyle olumsuz imgesel etkiye sahip olması olarak sıralanabilir.

Tüm bu olumsuz imgesel etki nedenleri göz önünde tutulduğunda araştırma alanına uygulanabilecek geliştirme stratejileri için çeşitli öneriler getirmek olasıdır. Bu bağlamda önerileri yerleşim ölçeğinde ve kimlik kodları ölçeğinde olmak üzere iki grupta incelemek faydalı olacaktır.

“Yerleşim ölçeğinde” öneriler;

- Tarihsel süreci uzun yıllara dayalı Konak İlçesi’nde yaşanan plansızlık sorununun çözümlenememesinin yanı sıra gelişmekte olan Karabağlar

İlçesi'nde de bu sorunun devam etmesi ve yeni yapılanmakta olan ilçe alt alanlarının da plansız oluşu dikkat çekici bir sonuç olarak belirlenmiştir.

Araştırma alanlarında belirlenen yoğun yapı baskısının artmasını ya da özellikle Karabağlar ilçesinde gelişmekte olan bölgelerde oluşmasını önlemek için gerekli plan kararları erken alınması gerekmektedir. Böylece araştırma alanlarında belirlenen atıl alanların plan doğrultusunda değerlendirilmesiyle mekansal açıklık ve kapalılık dengesinin kurulması da sağlanmış olacaktır.

Özellikle kentsel yerleşimlerde gerek kamulaştırma bedellerinin yüksek olması, gerekse sosyo-kültürel özellikleri nedeniyle kendi seçtikleri yaşam biçimini bir arada sürdürmek isteyen farklı etnik kökenli grupların, oluşturulacak yeni yaşam biçimini kabul etmemesi nedeniyle, mevcut yapılanmayı değiştirme yönündeki uygulamaların oldukça zor olduğu bilinmektedir. Bu anlamda özellikle gelişim aşamasındaki bölgeler için planlama kararlarının zamanında ve tüm yönleriyle incelenerek hazırlanmış olması önem taşımaktadır.

- Belirlenen kamusal dış mekanların büyük çoğunluğunun sıradan ve / veya işlevini yerine getiremeyen örnekler olduğu sonucuna varılmıştır. Bu mekanların olumsuz özelliklerinden kurtararak; tasarım ürünü, orijinal ve işlevsel mekanlar olarak iyileştirilmeleri ya da geliştirilmeleri gerekmektedir.

Araştırma alanı genelinde oluşturulacak kamusal dış mekanların, mevcut atıl alanların tesadüfi şekilde değerlendirilmesi yerine, yerel yönetimlerce hazırlanacak master plan çalışmalarıyla planlı ve sistemli bir şekilde kent içinde homojen olarak dağılması sağlanmalıdır.

Oluşturulacak yeni dış mekanların yanı sıra okul bahçesi, pazar yeri, mezarlıklar vb. mevcut kamusal mekanların farklı işlevler kazandırılarak haftanın belirli günleri yerine her gün değerlendirilen mekanlara dönüştürülmesi yararlı olacaktır.

- Araştırma alanlarının büyük bölümünde “yeşil” algısının oldukça kısıtlı olduğu ya da çoğu zaman bu algının hiç duyumsanmadığı belirlenmiştir. Bu bölgelerde geliştirilecek yeni kamusal dış mekanlarla birlikte yeşil alanların

olumlu imgesel etkisi de sağlanmış olacaktır. Bunun yanı sıra yol ağaçlandırması ve yapı yüzeyi bitkilendirmesiyle birlikte “yeşil” algısının olumlu etkisi de arttırılmış olacaktır.

Konut bahçeleri kentsel yerleşimlerde yeşil alanların artmasında katkı sağlayacak mekanlar arasında sayılabilir. Yüzölçümü kısıtlı olmasına karşın “yeşil” algısını desteklemesi sayesinde olumlu imgesel etki sağlamada katkıları göz önünde bulundurulmalı ve özellikle yerel yönetimlerce bu mekanların yeşil alan olarak işlevsel değerlendirilmesi teşvik edilmelidir.

Araştırma alanları genelinde noktasal, çizgisel ve yüzeysel yeşil alanların birbirini bağlayan ve tamamlayan bir sistem içinde, homojen olarak yer alması sağlanmalıdır.

- Özellikle Konak ilçesinin tarihi dokusuyla öne çıktığı belirlenmiş ancak bu dokuyu korumaya yönelik önlemlerin yetersiz kaldığı saptanmış ve günümüze kadar korunabilmiş örneklerin sayısının kaybedilenlere oranla çok daha az olduğu sonucuna varılmıştır. Bu anlamda tarihi kimliğiyle öne çıkan araştırma alanlarında, ilgili yasal düzenlemelerin çok daha özenle uygulanması gerekmektedir. Tarihi yapı ve mekanlara yönelik salt koruma anlayışı yerine, kültürel miraslarını başarıyla koruyan ve kullanan gelişmiş ülkelerden hareketle “kullanılan korunur” prensibinin benimsenmesi ve “koruma-kullanma” dengesinin kurulması gerekmektedir.

Konak ilçesinde yer alan eski kent dokusunun, çevresindeki gecekondu bölgesinin baskısı altında olduğu belirlenmiş olup; bölgenin kurtarılması adına yerel yönetimlerce gerekli çözümlerin ivedilikle geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda hem tarihi dokunun korunması hem de olumsuz imgesel etkisi sebebiyle gecekondu bölgelerinin kentsel yenileme projeleriyle birlikte rehabilite edilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla geliştirmiş olan tek kentsel dönüşüm projesi olan “Uzundere Vadisi Kentsel Yenileme Projesi”nin bir an önce işlevsel hale getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve gelecek projelerle benzer sorunlar yaşanan bölgelere de çözümler üretilmesi gerekmektedir.

- Araştırma alanlarındaki değerlendirmeyi olumsuz etkilediği sıklıkla belirlenen durumlar ve çözüm önerileri aşağıda sıralanmaktadır.

- Yapıların yarattığı görsel karmaşa, özellikle yeni gelişmekte olan bölgelerde alınacak plan kararlarıyla, yapı yükseklikleri ve yapı parselleri birbiriyle uyum içinde organize edilerek önlenmelidir.
- Yapı cephelerinin bakımsız görünümü iyileştirilmeli; yapı cephe ve çatılarında görsel karmaşa yaratan anten, klima, ilan panosu vb. öğelerin kullanımı kontrol altına alınmalı, yasal denetlemelerle karmaşanın oluşması önlenmelidir.
- Cansız donatı elemanlarının bakımsız, estetik değeri olmayan, çoğu kez işlevini dahi yerine getiremeyen örnekleri iyileştirilmelidir.
- Sokak dokusunun en temel bileşeni olan yaya erişim ağının mevcut olmadığı bölgelerde, oluşturulması ya da yaya öncelikli mekanlar olarak yeniden tasarlanması, mevcut olduğu bölgelerde ise gerek kullanım standartları gerekse yapısal malzeme yönüyle geliştirilmesi gerekmektedir.

“Çahabey Mahallesi” yerleşim örneğinde uygulama önerileri;

Şekil 5.1 ve Şekil 5.2’de genel görünümünü verilen mahallenin olumlu imgesel etki sağlayabilmesi için yapılması önerilerin uygulamalara aşağıda yer verilmiştir.

Şekil 5.1. Genel görünüm 1.

Şekil 5.2. Genel görünüm 2.

- Yapı cephelerinin birbirine aykırı düşen malzeme ve renk dokusuna sahip olması yanı sıra farklı cephe tasarımlarının hakim olması nedeniyle oluşan olumsuz algının önlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla cephe çalışmaları yapılmalı; yapıların birbirini tamamlayan renk tonlarında boyanması

sağlanmalı, yüzey bitkilendirmesi teşvik edilerek mevcut durumu iyileştirilemeyen yapıların olumsuz algıya neden olan özellikleri maskelenmelidir.

- Yapı cephelerinde yer alan klima, anten vb. eklentilerin kullanımına, yerel yönetim birimleri tarafından hazırlanacak cephe planları ve uygulama kuralları dahilinde izin verilmelidir.
- Telefon, elektrik vd. kablo sistemlerinin zemin düzleminin altına taşınmasıyla görsel karmaşanın önlenmesi gerekmektedir.
- Zemin kaplama malzemelerinin, çöp kutularının ve aydınlatma elemanlarının gerek bakım gerek estetik değerler açısından oldukça olumsuz olan durumu iyileştirilmelidir. Bu amaçla yenilenmesi gereken cansız donatı elemanlarının seçiminde sadece işlevini yerine getirmesi değil, aynı zamanda plastik öge olarak yerleşime olumlu katkı sağlaması da hedeflenmelidir.
- Mahalle sakinlerinin canlı donatı elemanları kullanımına yönelik olumlu tavrı teşvik edilmeli; yapı ön cephelerinde çeşitli kaplarda yetiştirilmekte olan bu elemanlar için estetik kriterlere uygun bitki kapları temin edilmelidir.
- Araç trafiği yoğunluğu oldukça düşük olan mahallede, yaya erişim ağının da bulunmadığı ve dar sokakları nedeniyle yeni bir oluşumun mümkün olmadığı belirlenememiştir. Bu veriler doğrultusunda mahallenin bir bölümünde yaya bölgesi oluşturulmasının hem algısal hemde işlevsel yönden olumlu katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Yeni kamusal dış mekanlar için kısıtlı alan sahip alan mahallede oluşturulacak yaya bölgesi, hem trafik ağının kesintiye uğraması bakımından sorun teşkil etmeyecek hem de mahalle sakinlerinin yakın çevrelerin kaliteli bir kamusal dış mekana ulaşmalarını sağlayacaktır.
- Mahallenin İzmir Körfezi ve özellikle Konak Meydanı'na hakim olan panoromik manzara potansiyelinin değerlendirilmesi gerekliliği sonucuna varılmış, kuzeyde belirlenen yamaç arazinin bu amaçla değerlendirilerek kamusal dış mekana dönüştürülmesi önerisi oluşturulmuştur.

“Kimlik kodları ölçeğinde” öneriler;

Araştırma alanlarında, kamusal dış mekan, modern yapı / öğeleri ile tarihi yapı / öğelere ilişkin örnekler belirlenmiş ve değerlendirme kriterleri doğrultusunda bu örneklere yönelik;

- Olumlu potansiyeline eş değer olumsuz yanları mevcut olması sebebiyle **iyileştirilmesi**,
 - Olumsuz bir özelliği olmamasına rağmen bazı olumlu özelliklerinin yetersiz kalması sebebiyle **geliştirilmesi**,
 - Bakım ve yönetim çalışmaları dışında yeni bir öneriye gereksinim duyulmadığı durumlarda mevcut hali ile **korunması** yönünde öneriler getirilmiştir.
- Kamusal mekan tiplerinden, fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen meydanların sadece Konak İlçesi’nde yer aldığı saptanmıştır. Gündoğdu Meydanı ve Konak Meydanı’nın geliştirilmesi gerekliliği belirlenmiş olup; Cumhuriyet Meydanı’nın mevcut özelliklerinin korunması gerekliliği sonucuna varılmıştır (Çizelge 5.1).
- Kamusal mekan tiplerinden bir diğeri olan yaya yolu / bölgelerinden fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen örneklerden 10 tanesinin geliştirilmesi, 1 tanesinin ise mevcut özellikleriyle korunması gerekliliği belirlenmiştir.
- Kamusal dış mekan tiplerinden parklar incelenmiş, Konak İlçesi’nde yer alan örneklerin 3 tanesinin iyileştirilmesi, 9 tanesinin geliştirilmesi gerekliliği saptanmıştır. Karabağlar İlçesi’ndeki örneklerin ise 2 tanesinin iyileştirilmesi, 7 tanesinin geliştirilmesi ve 1 tanesinin ise mevcut yapısıyla korunmasına yönelik değerlendirme yapılmıştır. Her iki ilçede de mevcut yapısıyla korunması gereken örneklerin azlığı dikkat çekmiştir.

Çizelge 5.1. Kimlik kodları arasında belirlenen kamusal mekanlara yönelik öneriler.

TÜRÜ	İSMİ	İLÇESİ	DEĞERLENDİRMESİ
KAMUSAL MEKAN	MEYDAN	Gündoğdu Meydanı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Konak Meydanı ve Yakın Çevresi	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Cumhuriyet Meydanı	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	YAYA YOLU / BÖLGESİ	Ayakkabıcılar Sitesi Çevresi Yaya Bölgesi	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Dario Moreno Sokağı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Kemeraltı Bölgesi	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Kıbrıs Şehitleri Caddesi	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Mimar Kemalettin Caddesi	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Mustafa Kemal Sahil Bulvarı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		1386-1382 Sokak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Ali Çetin Kaya Bulvarı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Alsancak Sevgi Yolu	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Dominik Sevgi Yolu	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		I. Kordon Rekreasyon Alanı	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	PARK	Cici Park	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
		Kadifekale Rekreasyon Alanı	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
		Susuzdede Parkı	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
		Bahribaba Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		İhsan Alyanak Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Göztepe Türk Denizcileri Anıtı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Yaşar Aksoy Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Yüce Sonkurt Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Zeki Müren Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Güzelyalı Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Kültürpark	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Peker Parkı	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
		Hasan Tahsin Parkı	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
		Adnan Kahveci Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Gn. Asın Gündüz Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Karafatma Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Kartal Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Tanju Okan Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		75. Yıl Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Adnan Süvari Parkı	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
		Haydar Mert Parkı	Korunması Gereken Kimlik Kodu

- Fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen 24 tane tarihi yapıdan, Konak ilçesindeki 13 tanesinin mevcut yapısıyla korunması; 3 tanesinin iyileştirilmesi, 7 tanesinin ise geliştirilmesi gereken örnek olduğu belirlenmiştir. Karabağlar İlçesi'nde saptanan tek örnek ise iyileştirilmesi gerekliliği yönünde değerlendirilmiştir (Çizelge 5.2).

Çizelge 5.2. Kimlik kodları arasında belirlenen tarihi yapılara / ögelere yönelik öneriler.

TÜRÜ	İSMİ	İLÇESİ	DEĞERLENDİRMESİ
TARİHİ YAPI / ÖGE	Anadolu Apartmanı	Konak	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
	İlk Kurşun Anıtı	Konak	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
	Pasaport Vapur İskelesi	Konak	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
	Alsancak Camii	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	İzmir Devlet Opera ve Bale Binası	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Hisarönü	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Hükümet Konağı	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Kızlarağası Hanı	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Konak Yalı Camii	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Tarihi Asansör	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Antik Agora (Kazı Alanı)	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Alsancak Gar Binası	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Basmane Gar Binası	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Borsa Sarayı Binası	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Denizcilik İşletmeleri	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	İl Turizm Müdürlüğü	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	İzmir Atatürk Lisesi	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Konak Pier	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Osmanlı Bankası (Borsa Restaurant)	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Saat Kulesi	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Tarihi Hava Gazı Fabrikası	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Tarihi Su Kemerleri (Yeşildere)	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	T.C. Ziraat Bankası Binası	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Etnografya Müzesi	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Kızılçullu Tarihi Su Kemerleri	Karabağlar	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu

- Fiziksel kimlik kodları arasında belirlenen modern yapı / ögelerden 1 tanesi iyileştirilmesi, 3 tanesi geliştirilmesi gerekliliği yönünde değerlendirilmiştir. 3 tane örneğin ise mevcut yapısıyla korunması gerekliliği saptanmıştır (Çizelge 5.3).

Çizelge 5.3. Kimlik kodları arasında belirlenen günümüz yapılarına / ögelerine yönelik öneriler.

TÜRÜ	İSMİ	İLÇESİ	DEĞERLENDİRMESİ
MODERN YAPI / ÖĞE	Toprak Mahsulleri Ofisi	Konak	İyileştirilmesi Gereken Kimlik Kodu
	Güzelyalı Üst Geçidi	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Lozan Meydanı – Plastik Öge	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Montrö Meydanı – Plastik Öge	Konak	Geliştirilerek Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Adnan Saygun Kültür ve Sanat Merkezi	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	Atatürk Maskı	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu
	9 Eylül Meydanı – Plastik Öge	Konak	Korunması Gereken Kimlik Kodu

Çalışmanın sonunda araştırma sürecinde elde edilen bilgi ve deneyimlerden hareketle, ileri araştırmalar ya da bu araştırmayı geliştirecek bazı araştırma önerilerinin verilmesinde yarar görülmektedir.

- Araştırma yöntemi kapsamında farklı il ve ilçeler değerlendirilerek, yerel yönetimlerin oluşturacağı stratejik planlarına yönelik veri ve çözüm önerileri sağlanabilir.
- Çahabey Mahallesi örneğinde olumlu imgesel etkinin sağlanması amacıyla geliştirilen öneriler, tüm araştırma alt alanlarına yönelik hazırlanabilir.
- Araştırma alt alanlarından sadece bir tanesi üzerinde odaklanarak, bu yerleşim birimine yönelik tüm detay çalışmaları gerçekleştirilebilir.
- Kimlik kodları olarak belirlenen ögelerin iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve korunması yönünde stratejilerin oluşturulacağı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Aguliar D. M. A., 2002,** Identity and daily space in two mtunicipalities in Mexico City, *Environment and Behavior*, 34: 111 – 121 pp.
- Aksoy, Y. ve Özgünel N. Y., 2001,** 70 Yıllık Sevda İzmir Fuarı, İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Tic. San. As., 42s.
- Al-Kodmany, K., 2000,** Using web-based technologies and geographic information systems in community planning, *Journal of Urban Technology*, 7 (1): 1 – 30 pp.
- Altuğ, İ., 2004,** Kentsel Dış Mekanlara Yönelik Yapısal Uygulamalardan; Drenaj, Sulama, Aydınlatma ve Döşeme Çalışmalarının Konak Meydanı ve Çevresi Düzenlemesi Örneğinde İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlık Anabilim Dalı, 287 s (yayınlanmamış).
- Altuğ, İ., 2009,** The Influence of Kulturpark on the Culture of İzmir City–Turkey, *Culture and the City, Future Urban Research in Europe 3*, ISBN 978–3–8305–1640–8, Germany, 711: 673 – 689 pp.
- Apikam, 2006-b,** “İzmir kentinin 1941 yılına ait planı”, İzmir Büyükşehir Belediyesi Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi (APIKAM) Fotoğraf Arşivi, Mart 2006.
- Apikam, 2010,** “Tarihi Mekanlar ve Binalar”,
<http://www.apikam.org.tr/index.php?p=16>, (Erişim: 10.04.2010).
- Appleyard, D., 1973,** Notes on Urban Perception and Knowledge, Editors: Downs, R. M. and Stea, D., *Image and Environment*, Aldine Publishing Company, Chicago, 109 – 114 pp.
- Arıkan, Z. 2001,** Stori’nin Kemeraltı Planı, *İzmir Kent Kültürü Dergisi*, Eylül 2001, ISSN: 1302–5988, 4: 76 – 91 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Arkitera, 2006**, “Geçmişten Geleceğe Uzanan Köprüye Ödül”,
<http://www.arkitera.com/news.php?action=displayNewsItem&ID=6832>,
 (Erişim: 15 Ocak 2010).
- Atay, Ç., 1998**, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e İzmir Planları. Yaşar Eğitim ve
 Kültür Vakfı Yayınları, ISBN: 975–6934034. 205s.
- Ballarat Strategy Plan, 1998**,
<http://www.ballarat.vic.gov.au/media/333240/ballarat%20strategy%20plan%2098.pdf>, (Erişim: 05.10.2009).
- Baloglu, S. and Love, C., 2005**, Association meeting planners’ perceptions and intentions for five major US convention cities: the structured and unstructured images, *Tourism Management*, 26: 743 – 752 pp.
- Barış M. E., Uçkaç, L. and Uslu, A., 2009**, Exploring public perception of urban identity: the case of Ankara/Turkey, *African Journal of Agricultural Research*, August 2009, 4 (8): 724 – 735 pp.
- Bianchini, F., 1999**, Cultural Planning for Urban Sustainability, City and Culture Cultural Processes and Urban Sustainability, The Swedish Urban Environment Council, ISBN: 91-7147-529-X, 496: 34 – 52 s.
- Bilim ve Teknik, 2002**, Kent, kentleşme ve kentlileşme, *Bilim ve Teknik Dergisi*, Aralık 2002, 1 – 15 s.
- Birlik, S., 2006**, Tarihi Çevrelerde Kentsel Kimlik – Değişimin Eşik Analizi: Trabzon’da Bir Deneme, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı, 311 s (yayınlanmamış).
- Bluepoint, 2010-a**, “İzmir ve Eski Resimleri - Basmane”
<http://www.bluepoint.gen.tr/izmir/c15.jpg>, (Erişim: 10.06.2010).
- Bluepoint, 2010-b**, “İzmir ve Eski Resimleri – Kordonboyu ve cumbalı evleri”
<http://www.bluepoint.gen.tr/izmir/a6.jpg>, (Erişim: 10.06.2010).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

Carr, S., Francis, M., Rivlin, L. G. and Stone, A. H., 1992, Public Space, Cambridge University Press, Cambridge, 400 pp.

Cullen, G., 1961, Townscape, The Architectural Press, London, 315 pp.

Çöl, Ş. D., 1998, Kentlerimizde Kimlik Sorunu Ve Günümüz Kentlerinin Kimlik Derecesini Ölçmek İçin Bir Yöntem Denemesi, Doktora Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 315 s (yayınlanmamış).

Çubukçu, E. and Nasar, J., 2005, Relation of Physical Form to Spatial Knowledge in Largescale Virtual Environment, Environment and Behaviour, 37(3): 397 – 417 pp.

Dawson, T., 2004, Explorations of City Image An Investigation of Tools of Perception and Representation in Urban Design, Masters Thesis, State University, Faculty of Virginia Polytechnic Institute, Department of Landscape Architecture, 86 pp (unpublished).

Design Coding, 2005, “Design Coding Testing its use in England”, Written by CABE in partnership with the Office of the Deputy Prime Minister (ODPM) and English Partnership, <http://www.cabe.org.uk/publications/design-coding>, (Erişim: Mart, 2008).

Erkal, A., 1996, “İzmir Kızlarağası Hanı”, <http://www.kizlaragasihani.com/tarihce.aspx>, (Erişim: 10.07.2010).

Erses, S. M., 1999, Kent Kimliği ve Kuruluşundan Günümüze Metropolleşme Süreci İçinde İstanbul’un Kimlik Analizi, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, 553 s (yayınlanmamış).

Fleury-Bahi, G., Félonneau, M. L. and Marchand, D., 2008, Processes of place identification and residential satisfaction, Environment and Behavior, September 2008, 40(5): 669 – 682 pp.

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Francis, C. and Marcus, C. C., 2001**, People Places : Design Guidelines for Urban Open Space, John Wiley and Sons, New York, 367 pp.
- Francis, M., 1987**, Urban Open Spaces, Advances in Environment, Behavior and Design, New York: Plenum, in. Zube and G. Moore (Eds.), 71 – 106 pp.
- Fukahori, K. and Kubota, Y., 2003**, The role of design elements on the cost-effectiveness of streetscape improvement, Landscape and Urban Planning, 63: 75 – 91 pp.
- Gestalt Principles of Perception, 2010**,
<http://www.usask.ca/education/coursework/skaalid/theory/gestalt/gestalt.htm>, (Erişim : 20.06.2010).
- Goncagül, E. E., 2007**, Mekansal Çelişkilerin Değerlendirilmesinde Çok Boyutlu Algılama Yaklaşımlarının Planlama Sürecinde Kullanım: İzmir Örneği, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 331 s (yayınlanmamış).
- Göregenli, M., 2005**, Çevre psikolojisinde temel konular, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 130: 247 s.
- Gündüz, O. ve Taner, T., 2002**, Küreselleşme sürecinde Türk kentlerinin kimlik sorunları ve İzmir örneği, 1. Uluslar arası Kentsel Tasarım Buluşması, MSÜ, 22 – 29 Eylül 2001, İstanbul, 552 – 562 s.
- Hayden, D., 1995**, The Power Of Place: Urban Landscapes As Public History. Cambridge, MA: The MIT Press. ISBN 978–0–262–58152–3; 274 s.
- Hepcan Ş., Özkan, M. B., KAPLAN, A., Küçükerbaş, E. V., Kara, B., Deniz, B., Hepcan Ç.C. and Altuğ, İ., 2007**, Yaya Erişiminde Süreklilik Sorunu ve Çözüm Olanaklarının Bornova Kenti Merkezi Örneğinde Araştırılması. Ege Üniversitesi Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Proje No: 2003–ZRF–011, 52 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Hepcan, C. Ç., 2003**, Urla (İzmir) Kent Merkezi ve Yakın Çevresi Örneğinde Görsel Etki Değerlendirme Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, 215s.
- Hepcan, Ş., 2001**, A new challenge in the globalisation process: sustainable urban environmental management, globalization and transcultural issues in the new world order - 6th Cultural Studies Symposium, unpublished draft.
- Hurley, S. and Wilson, M., 2005**, Great (Wet) Streets: Merging Street Design and Stormwater Management to Improve Neighborhood Streets, Proceedings of the 2005 Puget Sound Georgia Basin Research Conference, 8 pp.
- IHS, 1999**, Sustainable Urban Development, Guidelines for Sustainable Urban Development, Unpublished Draft, October 1999, 1 – 28 pp.
- İBB, 2010-a**, “Hükümet Konağı”,
<http://www.izmir.bel.tr/StandartPages.asp?menuID=435&MenuName=H%FCk%FCmet%20Kona%F0%FD>, (Erişim: 25.03.2010).
- İBB, 2010-b**, “İzmir Saat Kulesi”, Kentsel Bir Sembolün Doğuşu İzmir Saat Kulesi, Hazırlayan: Sabri Yetkin, İzmir Büyükşehir Belediyesi,
<http://www.izmir.bel.tr/StandartPages.asp?menuID=822&MenuName>,
 (Erişim: 05.08.2010).
- İBB, 2010-c**, “Asansör”,
<http://www.izmir.bel.tr/StandartPages.asp?menuID=473&MenuName>
 (Erişim: 25.08.2010).
- İBB, 2010-d**, “Fotoğraf Albümü”,
<http://www.izmir.bel.tr/PhotoGalleries.asp?menuID=65&MenuName>,
 (Erişim: 10.06.2010).
- İzmir Atatürk Lisesi, 2010-a**, “İzmir Atatürk Lisesi Tarihçesi”,
http://www.izmirataturklisesi.k12.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=94&Itemid=123, (Erişim: 19.08.2010).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- İzmir Atatürk Lisesi, 2010-b**, “Fotoğraflarla Okulumuz”,
http://www.izmirataturklisesi.k12.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=100:fotoraflarla-okulumuz&catid=46:okulumuz--okulumuz--&Itemid=129, (Erişim: 19.08.2010).
- İzmir Foto, 2010**, “Kızlarağası Hanı”, <http://www.izmirfoto.com/> (Erişim: 23.06.2010).
- İzmirde Yaşam, 2010**, “Kızılçullu Su Kemerleri”,
http://www.izmirdeyasam.com/tarihx/162/27/kizilcullu_su_kemerleri_buca.htm, (Erişim: 05.03.2010).
- İzmirde, 2010**, “İzmir’de Tarihi Değerlerimiz”,
<http://www.izmirde.biz/?&Syf=1&Id=42288>, (Erişim: 05.06.2010).
- Jutla, R., 2000**, Visual image of the city: tourists’ versus residents’ perception of Simla, a hill station in northern India, *Tourism Geographies*, 2(4): 404 – 420 pp.
- Karabağlar Belediyesi, 2010**, “Karabağlar”,
<http://www.karabaglar.bel.tr/karabaglar.aspx?id=2>, (Erişim: 23.05.2010).
- Karataş, N., 2001**, Geçmişten bugüne Kemeraltı, *İzmir Kent Kültürü Dergisi*, Eylül 2001 / ISSN: 1302–5988, 4: 152 – 161 s.
- Kelly, A. and Kelly, M., 2003**, Building Legible Cities 2 - Making the Case, Published by Bristol Cultural Development Partnership, 42 pp.
- Kelly, A., 2001**, Building Legible Cities, Published by Bristol Cultural Development Partnership, 42 pp.
- Konak Belediyesi, 2010–a**, “Genel Bilgiler”,
<http://www.konak.bel.tr/konak.aspx?id=1>, (Erişim: 23.05.2010).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Konak Belediyesi, 2010–b**, “İzmir’in Konak İlçesinin Antik Çağ Hazineleeri”, Hazırlayan: Yaşar Aksoy, <http://www.konak.bel.tr/konak.aspx?id=4>, (Erişim: 05.03.2010).
- Konak-Der, 2010**, “Tarihi Yerler”, <http://konakder.com/tarihiyerler.htm>, (Erişim: 10.07.2010).
- Küçükerbaş, E. ve Özkan, M. B., 1999**, Kemalpaşa Kentsel Dış Mekanlarının İrdelenmesi, Kemalpaşa Kültür ve Çevre Sempozyumu, 3-5 Haziran 1999, Kemalpaşa, 105 – 112 s.
- Küçükerbaş, E.V., Özkan, M. B. ve Sönmez Türel, H., 2004**, Seferihisar Kent Merkezi İçin Bir Meydan Önerisi. Düünden Yarına Seferihisar Sempozyumu, 7-8 Ekim 2004, İzmir, 99 – 108 s.
- Lévy, B. and Matos, R., 2002**, Transforming the tourist image of Geneva from a leisure to a business destination and its cultural implications, City tourism 2002: proceedings of European Cities Tourism's international conference in Vienna, Austria, 241 – 250 pp.
- Luque-Martinez, T., Barrio-Garcia, S., Ibanez-Zapata J. and Rodríguez Molina, M., 2007**, Modeling a city’s image: The case of Granada, Cities, 24(5): 335 – 352 pp.
- Lynch, K., 1960**, The image of the city. USA: MIT Press, 194 pp.
- Lynch, K., 1981**, A theory of good city form. USA: MIT Press. 514 pp.
- Mains, S., 2004**, Monumentally caribbean: borders, bodies and redemptive city spaces, Small Axe 16, ISSN 0799-0537, September 2004, 179 – 198 pp.
- Malkoç, E., 2008**, Kamusal Dış Mekanlarda Kullanım Sürecinde Değerlendirme (KSD): İzmir Konak Meydanı Ve Yakın Çevresi Örneği, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, 245 s (yayınlanmamış).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Matthews, M. H., 1980**, Children represent their environment: Mental maps of Coventry city centre, *Geoforum*, 11(4): 385 – 397 pp.
- Montgomery, J., 1998**, Making a city: urbanity and vitality and urban regeneration, *Journal of Urban Design*, 3(1): 93 – 116 s.
- Moughtin, C., 1999**, *Urban Design Street and Square*, Architectural Press, ISBN 0 7506 4274 2, 238 pp.
- Nasar, J. L., 1997**, *The evaluative image of the city*. USA: Sage Publications, 181 pp.
- Newbold, P., 1995**, *Statistics for Business and Economics*, Prentice Hall, New Jersey.
- Norberg – Schulz, C., 1979**, *Genius Loci: Towards a Phenomology of Architecture*, New York: Rizzoli, 213 pp.
- Nyström, L., 1999**, The Importance of Culture to Urban Environment, City and Culture Cultural Processes and Urban Sustainability, The Swedish Urban Environment Council, ISBN: 91-7147-529-X, 11 – 19, 496 pp.
- Oktay, D., 2002**, The quest for urban identity in the changing context of the city Northern Cyprus, *Cities*, 19(4): 261 – 271 pp,
- Omer, I., Goldblatt, R. and Or, U., 2005**, Virtual City Design Based on Urban Image Theory, *The Cartographic Journal*, 42(1): 15 – 26 pp.
- Oral, Y., 2002**, Şehirlerin dönüşüm sürecinde yaşanan kimlik bunalımları. *Ege Mimarlık*, 42(2): 40 – 41 s.
- Önem, B. ve Kılınçaslan, İ., 2005**, Haliç bölgesinde çevre algılama ve kentsel kimlik, *itüdergisi mimarlık, planlama ve tasarım*, 4(1): 115 – 125 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

Özkan M. B., Küçükerbaş, E. V., Altuğ, İ., 2003-a, Urla Cumhuriyet Meydanı Örneğinde Kent Meydanlarımıza Eleştirel Yaklaşım, Geçmişten Günümüze I. Urla Sempozyumu, 25-26 Aralık 2003, sözlü sunum.

Özkan, M. B., Küçükerbaş, E. V., Kaplan, A., Hepcan, Ş., Yiğit, E. M., ve Sönmez, H., 2003-b, Muğla Kenti Kamusal Dış Mekanları Bağlamında Master Plan Çalışması. ISBN: 975-93154-0-8, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova, İzmir, 88 s.

Pol, E. and Castrechini, A., 2002, City – identity - sustainability research network final words, Environment and Behaviour, January 2002, 34(1): 150 – 160 pp.

Pol, E., Moreno, E., Guardia J., and Iniguez, L., 2002, Identity, quality of life and sustainability in an urban suburb of Barcelona, Environmet and Behaviour, January 2002, 34(1): 67 – 80 pp.

Rancho Cordova General Plan, 2009, “Urban Design”, <http://www.cityofranchocordova.org/index.aspx?page=298>, (Erişim: 10.05.2009).

Rehberim, 2010, “Osmanlı Bankası”, <http://www.rehberim.net/>, (Erişim: 20.08.2010).

Rubenstein, H. M., 1992, Pedestrian Malls, Streerscapes and Urban Spaces, John Wiley and Sons, New York, 272 pp.

Scheffler, N., Kulikauskas P. and Barreiro, F., 2010, “Managing Urban Identities: Aim or Tool of Urban Regeneration?”, urbact.eu/fileadmin/general.../Managing_Urban_Identities_01.pdf, (Erişim: 10.07.2010).

Serçe, E., Yılmaz, F. ve Yetkin, S., 2003, Küllerinden Doğan Şehir, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayını, Kent Kitaplığı Dizisi: 45, ISBN: 975-18-0090-0, 304 s.

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

- Smyrna, 2010,** <http://www.kenthaber.com/ege/izmir/merkez/Rehber/antik-kentler/smyrna-izmir>, (Erişim: 02.07.2010)
- Soddu, C., 2002,** “Generative Codes Design Identity”, Generative Art 2002, http://www.soddu.it/papers%5Csoddu_GA2002.htm, (Erişim: 10.02 2007).
- Souici, B. ve Kılınçaslan, T., 2005,** İletişim teknolojisindeki değişimin kent açık mekanına etkisi, *İtÜdergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 4(1): 97 – 106s.
- Soykan, F. ve Emekli G. (editör), 2003,** İzmir Tanıtım Kitabı (5 kitap). İzmir İl Turizm Müdürlüğünde hazırlanmış İzmir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünce basılmıştır, UYGAR-OBA İletişim ve Matb., İzmir, 64 s.
- Sönmez Türel, H., Malkoç Yiğit, E. ve Altuğ, İ., 2007,** Evaluation of Elderly People’s Requirements in Public Open Spaces: A Case Study in Bornova District (Izmir, Turkey). *Building and Environment*, May 2007, 42(5): 2035 – 2045 pp.
- Strohecker, C., 1999,** Toward a developmental image of the city: design through visual, spatial and mathematical reasoning, Mitsubishi Electric Research Laboratory, Proceedings of the International Conference on Visual and Spatial Reasoning in Design, University of Sydney, 33 – 50 pp.
- Talen, E. and Shah, S., 2007,** Neighborhood evaluation using GIS, *Environment and Behavior*, September 2007, 39(5): 583 – 615 pp.
- TDK, 2010.** Türk Dil Kurumu – Büyük Türkçe Sözlüğü, <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=180688>, Erişim: 21.07.2010.
- TUİK, 2007,** “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Nüfus Sayımı Sonuçları”, Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK), http://report.tuik.gov.tr/reports/rwervlet?adnksdb2=&report=turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=35&p_ilce1=440&p_kod=2&p_yil=2007&p_dil=1&desformat=html&ENVID=adnksdb2Env, (Erişim: Nisan 2007).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

TUİK, 2010, “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Nüfus Sayımı Sonuçları”, Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK), http://report.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2=&report=turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=35&p_ilce1=1819&p_kod=2&p_yil=2009&p_dil=1&desformat=html&ENVID=adnksdb2Env, (Erişim: 23.05.2010).

Umar, B., 2000, İzmir’in yaşı, İzmir Kent Kültürü Dergisi, 2000, ISSN: 1302–5988, 1: 39 – 41 s.

Ünlü, T., 1999, Urban Coding As A Tool To Control Urban Form, Master Thesis, The Middle East Technical University, School of Natural and Applied Science, The Department Of City and Regional Planning, 121 pp (unpublished).

Ürük, Y., 2001, Kemeraltı’nın Başladığı Nokta; Konak, Kent Kültürü Dergisi, Eylül 2001, ISSN: 1302–5988, 4:100 – 113 s.

Ürük, Y., 2009, Adım Adım İzmir ve Çevresi, ISBN:9944503259, KBA Ofset ve Reklam Hizmetleri, 264 s.

Vanolo, A., 2008, The image of the creative city: some reflections on urban branding in Turin, Cities, December 2008, 25(6): 370 – 382 pp.

Wikipedia, 2010, “Basmane, Konak”, http://tr.wikipedia.org/wiki/Basmane,_Konak, (Erişim: 10.07.2010).

World Bank, 2008, “Urban Development”, <http://data.worldbank.org/topic/urban-development>, (Erişim: 10.07.2010).

Wowturkey, 2010-a, “Ziraat Bankası İzmir Şubesi” <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=24902>, (Erişim: 05.06.2010).

Wowturkey, 2010-b, “Etnografya Müzesi”, <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=12226&start=15>, (Erişim: 10.04.2010).

KAYNAKLAR DİZİNİ (Devam)

Wowturkey, 2010-c, “Oteller Sokağı”,

<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=10057>, (Erişim: 10.04.2010).

YAYED, 2010, “Yaya Hakları Bildirgesi, 1988”,

http://www.yayed.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=405&tipi=7&sube=0
(Erişim: 10.03.2010).

Yılmaz, F. ve Yetkin, S., 2002, İzmir Kent Tarihi, İzmir Liseleri Sertifikalı Kent Tarihi Konferansları Projesi, Proje Sorumlusu: Oktay Ekinci, Proje Yürütücüleri: Sabri Yetkin, Fikret Yılmaz, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediyesi, 87 s.

Yılmaz, F., 2003, Tarihsel Süreç İçinde Konak Meydanı, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Kitaplığı, Stil Matbaacılık, İstanbul, 40 s.

Yılmaz, F., 2007, Cama Yazılan Tarih. İzmir Ticaret Odası Cam Negatif Koleksiyonu, İzmir Ticaret Odası Kültür, Sanat ve Tarih Yayınları – 4, ISBN: 978-9944-60-204-4, 315 s.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

İsim : İpek
Soyad : ALTUĞ TURAN
Doğum Tarihi : 21.10.1978
Doğum Yeri : İzmir
Milliyeti : T.C.
Medeni Hali : Evli
Yabancı Dil : İngilizce
Çalıştığı Kurum : E. Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
Telefon : +90. 232. 311 26 16
Fax : +90. 232. 388 18 64
e-posta : ipek.altug@ege.edu.tr, ipekaltug@hotmail.com

EĞİTİM DURUMU

1984 - 1989 : Mustafa Reşit Paşa İlkokulu, İzmir
1989 - 1996 : Özel İzmir Amerikan Koleji, İzmir
1997 - 2001 : E. Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
2001 – 2004 : E. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı ABD

İŞ DENEYİMLERİ

2001-2002 : Peyzaj Mimarı / Pelit Dekoratif Karo Sanayii
2002- : Araştırma Görevlisi / E. Ü. Z. F. Peyzaj Mimarlığı Böl.